

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 16 juli 2026

Notulen van de raadsvergadering van 16 juli 2026 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 43 leden, namelijk de heer J.C. Siemons, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw C.A. Engels, de heer D.M. Hamhuis, de heer N.L. Redelinghuys, mevrouw E.M. Verouden, de heer H. Wempe, de heer M. Verhoef, de heer T. de Haan, mevrouw M. Laamairi, mevrouw S.L. Rojer, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw V.A. Bruin, mevrouw S. Reitema, de heer S.M. Bonte, de heer I.P. Duin, de heer D.H. Monge Vega, de heer J.J.F. Engelen, de heer B.D. van der Hoeven, de heer J. Jaspar, de heer K.J.P. van Eikeren, de heer G.F.E. Koster, mevrouw M.G.Q. van Meer, de heer S. Leewis, mevrouw J.M. de Bruijn, de heer B. Doğan, de heer M.H. Biljoen, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw J.L. Baán, de heer T. Roskam, de heer Ö. Kaya, de heer G.G. van Dijk, de heer N. Baali, de heer E. Başoğlu, de heer T.J.D. Isaack, de heer S. Soytekin, de heer J.W.E. van Lanschot, de heer F. Achbar en de heer P.F. Meurink

Afwezig zijn: de heer F. Achbar tot 13.00 uur en mevrouw Z.P. Coşkun

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers, de heer J.P. Postma, de heer D.J. van Dommelen, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer T.B. Versnel, de heer L.P.A. Dekkers, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw S.C.W. Biesheuvel en mevrouw M. Harika.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. *Opening.*

De VOORZITTER: Dan open ik deze raadsvergadering en heet u allen hartelijk welkom. Ook welkom aan onze gasten, degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Er is 1 bericht van verhindering. De heer Achbar is vanaf 13.00 uur weer aanwezig, dus tot nu toe afwezig.

2.1 *Installatie van een raadslid.*

- a. *Toelating van een (tijdelijk) lid van de gemeenteraad.*
- b. *Beëdiging van een (tijdelijk) lid van de gemeenteraad.*

De VOORZITTER: We beginnen met de installatie van een raadslid. Dat is een toelating van een tijdelijk lid van de gemeenteraad en een beëdiging van een tijdelijk lid van de gemeenteraad. Ik heb de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van de heer Van Lanschot. Ik neem aan dat de commissie ook hier haar voorbereidende werkzaamheden heeft verricht. Ik geef daarom het woord aan de heer Duin.

De heer DUIN (lr): Dank u wel. Ik deel u mede dat de commissie van de geloofsbrieven van het nieuwbenoemde lid de heer Willem van Lanschot heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De

commissie adviseert de raad de heer J.W.E. (Willem) van Lanschot toe te laten als tijdelijk lid van de gemeenteraad ter voorziening in de tijdelijke vacature van N. Kattenbroek. Dit is ondertekend door de commissie.

De VOORZITTER: Hartelijk dank voor dit advies. Ik stel ook voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen en de heer Van Lanschot toe te laten als tijdelijk lid van uw raad. Dan gaan we nu over tot de beëdiging, mag ik de griffier verzoeken de heer Van Lanschot binnen te leiden door de hoofdingang van de raadszaal. Ik verzoek u allen te gaan staan, ook de aanwezigen op de publieke tribune, voor zover dat mogelijk is. Goedemorgen. U heeft aangegeven de eed te willen afleggen. Klopt dat? De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 14 van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U heeft aangegeven de eed af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u beide voorste vingers van uw rechterhand op te steken en uit te spreken: zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer VAN LANSCHOT (d66): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan mag ik u van harte feliciteren met het lidmaatschap van deze raad. Wij zullen zo meteen schorsen, want we gaan nog een ander lid benoemen en dan doen we de schorsing daarna, zodat u in 1 keer kunt feliciteren.

- 2.2 *Installatie van een burgercommissielid.*
a. *Toelating van een burgercommissielid.*
b. *Beëdiging van burgercommissielid.*

De VOORZITTER: Wij gaan onmiddellijk door met de installatie van een burgercommissielid. Ik heb ook hier de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van mevrouw Weltevrede. Ik neem ook aan dat hier de commissie zijn werk heeft gedaan. Dan geef ik weer het woord aan de heer Duin.

De heer DUIN (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik deel u mede dat de commissie de geloofsbrieven heeft onderzocht van mevrouw N. Weltevrede, die door de fractie van het CDA is aangewezen als burgercommissielid. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert mevrouw Weltevrede toe te laten als burgercommissielid voor de raadsperiode 2026-2030, voor zover het lidmaatschap van de commissies zonder onderbreking voortduurt. Dit is ondertekend door de leden van de commissie.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan stel ik ook hier voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen en mevrouw Weltevrede toe te laten als burgercommissielid van uw raad. Dan gaan we ook nu weer over tot de beëdiging. Mag ik de griffier verzoeken mevrouw Weltevrede naar voren te brengen en mag ik u allen weer verzoeken om te gaan staan? U heeft aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. De raad heeft besloten tot uw toelating als burgercommissielid. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 4 negende lid van de commissieverordening de eed of de verklaring en de belofte af. U heeft aangegeven de verklaring en de belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u uit te spreken: dat verklaar en belooft ik. Ik verklaar dat ik, om tot burgercommissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch

middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgercommissielid van de commissie naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw WELTEVREDE (cda): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan mag ik u van harte feliciteren en ook welkom heten als burgercommissielid. Dan schors ik ook de vergadering, zodat u allebei de leden zo meteen kunt feliciteren. (*Applaus.*)

(*De vergadering is geschorst.*)

Heropening

3. Mededelingen.

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering en vervolgen we de agenda. Er zijn geen mededelingen.

4. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 16 juli 2026.

De VOORZITTER: We gaan meteen door naar de vaststelling van de agenda van 16 juli 2026. Die zal ik met u doornemen en aan het einde zal ik u de gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. We beginnen de vergadering met de eerste termijn van het college van het debat over het coalitieakkoord, waar we vorige week mee zijn begonnen. Daarna volgt de tweede termijn van het debat van de raad over het coalitieakkoord en dan ook nog de reactie van het college erop, als dat nodig is. Bij agendapunt 9 is er vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een regulier debat, de 'Financiële en bestuurlijke ontsporing IT Project GREAT (ORACLE)'. Het is door PRO aangevraagd. Ik stel voor dit te behandelen als agendapunt 9.2. Bent u daarmee akkoord? Dat is het geval. Aldus besloten. Dan agendapunt 10. Er is vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat, 'Erken onze gemeenschappen' van DENK. Ik stel voor dit te behandelen als agendapunt 10.5. Iedereen akkoord? Aldus besloten. Dan agendapunt 11. Er zijn vanuit de raad 4 verzoeken ontvangen voor een kort besprekingspunt, 'Rotterdam: speelstad voor multimiljonairs' van PRO, 'Tarwebuurt: verder verdichten' van PRO en VVD, 'Waar blijft de Dance Parade?' van Leefbaar Rotterdam, 'Inzake alarmerende berichten over AZC Lombardijen' van Leefbaar Rotterdam. Ik stel voor deze te behandelen als agendapunt 11.1 tot en met 11.4. Akkoord? Zijn er nog leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agenda? Dat is niet het geval. Dan is de agenda hierbij vastgesteld. Dan kom ik nu bij de spreektijd voor vandaag. Voor de bespreking van het coalitieakkoord is de spreektijd vastgesteld op 2 uur voor de eerste termijn en 2 uur voor de tweede termijn met verrekening van de tijd. Het voorstel van het presidium is om voor de overige agendapunten 2 uur spreektijd op de klok te zetten. De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dank u, voorzitter. Ik was zelf bij dat presidium en toen was de agenda nog leeg. Toen hebben we gezegd: laten we voorlopig 2 uur kiezen en kijken hoe het zich ontwikkelt. Inmiddels hebben we 2 reguliere debatten, 8 tweeminutendebatten, 4 korte besprekingspunten, dus ik zou willen voorstellen om het op te hogen naar 3 uur met dien verstande dat waar mogelijk we wel zonder avondzitting, dus als we tot 19.30 uur of 19.00 uur door moeten gaan, dat dat wel de voorkeur heeft boven een schorsing. Dat wil ik erbij zeggen. Het voorstel is om in plaats van 2 uur 3 uur op de klok te zetten en door te gaan zonder dinerpauze. Dat is het voorstel. Ik herhaal alleen het voorstel. Er is nog niet besloten.

De heer BUIJT (lr): Ik realiseer me dat het aantal stemmen voor mijn voorstel hard naar beneden gaat. Dus bij voorkeur gaan wij door, maar als de meerderheid wil dineren, is dat ook prima natuurlijk.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, wij snappen dat er een beetje spreektijd bij moet, maar wij zouden een ander voorstel willen doen om er 2,5 uur van te maken in plaats van 3.

De VOORZITTER: Er liggen er nu 2 voorstellen. Ik laat de dinerpauzediscussie achterwege, want die lijkt mij tamelijk complicerend in het geheel. Dan kijk ik eerst rond naar het eerste verzoek wat is gedaan, de voorkeur voor 3 uur. Dat is wisselend. We gaan stemmen, want ik weet het niet. Dus er liggen 2 voorstellen. Eentje is 3 en eentje is 2,5. Als u voor 3 bent, bent u tegen 2,5. Als u voor 2,5 bent, bent u tegen 3. We gaan ervan uit dat dat het uitgangspunt is nu, 3 uur spreektijd als u daar met de vol BECK optie naar 2,5 uur. U kunt gaan stemmen zo. Goedemorgen, mijnheer Van Eikeren. Fijn dat u er bent. Hiermee constateer ik dat het voorstel voor 3 uur is verworpen en dat we uitgaan van 2,5 uur op de klok.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, het was natuurlijk komisch dat iemand nog snel binnen kwam rennen en het heeft nu ook geen invloed op de uitkomst, maar dat kan in de toekomst anders zijn. Iemand hoort bij aanvang van de stemming in de zaal te zijn en mag niet tijdens de stemming binnenkomen. Het was nu 23-20, dus het had anders 21-22 kunnen zijn. Voor de volgende keer vind ik niet dat dit geaccepteerd mag worden.

De VOORZITTER: U heeft daar een punt gemaakt. Ik roep sowieso altijd alle leden op om hier in de zaal aanwezig te zijn, ook als u wat later bent. Op tijd komen, dat hebben we al vaak gezegd, maar de stemming was nog niet gesloten. We waren nog aan het stemmen, dus dat kon nog wel. Het is niet volgens mij dat je aanwezig moet zijn bij het begin van de stemming. Iemand moet gestemd hebben voordat de stemming is gesloten, maar blijft het punt staan dat iedereen hier op tijd aanwezig moet zijn. We hebben een keus gemaakt. Het wordt 2,5 uur. Dan hebben we een stemvenster aan het eind van de vergadering. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voor de zekerheid, voorzitter, ik ga ervan uit dat de tijden over de hele dag uitgesmeerd kunnen worden.

De VOORZITTER: Ja. U mag zelf beslissen hoe u de tijd verdeelt. Er is nog een restant van de tijd van vorige week. Het wordt nu erbij opgeteld. U kunt zelf beslissen of dat u alles gebruikt bij het debat over het coalitieakkoord of met andere debatten. Dat staat u vrij. Houdt u er ook rekening mee dat wij nog een beëdiging vanavond hebben, dus na de vergadering hebben we een aantal agendapunten die daarin doorlopen. We hebben rond 12.45 uur een lunch beschikbaar op de omloop voor de raadszaal. Mijn voorstel is ook, want het is toch een memorabele dag in veel opzichten, maar ook omdat onze griffier hier voor het laatst naast ons zit, daar wil ik voor de lunchpauze aandacht aan besteden, zodat we, degenen die dat uiteraard willen, als ze de griffier nog een handje willen geven, dat we dat tijdens de lunchpauze kunnen doen. Ik krijg hier ingefluisterd na het reces een borrel. Dan gaan we dat gelijk vastleggen in de notulen, want dan hebben we dat gelijk helder.

5. *Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergaderingen van:*
a. 11 juni 2026;
b. 25 juni 2026.

De VOORZITTER: Dan gaan we door naar de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 11 juni 2026, 25 juni 2026. Wenst iemand nog het woord naar aanleiding van deze notulen? De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Voorzitter, met betrekking tot de stemming van de motie van de SP 'Slopen is bezopen' heb ik per ongeluk tegen gestemd waar ik voor zou moeten stemmen. Dus ik wens hier graag een correctie op.

De VOORZITTER: Het heeft voor de rest geen uitslag op de stemming, maar wij zullen deze aantekening meenemen voor de notulen. De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Wij willen aantekenen dat we bij agendapunt 5.4 tegen zijn in plaats van voor. Dus het zou mooi zijn als dat in de notulen rechtgezet kan worden.

De VOORZITTER: Ook hier heeft het geen effect op de uitslag, maar zal deze aantekening ook meegenomen worden. Dan stel ik voor dat met deze aantekeningen de notulen worden vastgesteld.

6. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 28.*

De VOORZITTER: Dan kom ik bij de mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 28. Ik stel u voor de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Dat is niet het geval. Dan is hiermee de lijst van ingekomen stukken vastgesteld.

7. HAMERSTUKKEN

7.1 *Het voorstel tot het ontslaan van een commissielid op eigen verzoek in de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Rotterdam.*

De VOORZITTER: Dan gaan wij door naar de hamerstukken. Agendapunt 7.1 het voorstel tot het ontslaan van een commissielid op eigen verzoek in de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Rotterdam. Iedereen akkoord? Aldus besloten.

7.2 *Het voorstel tot het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen inzake een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' en de activiteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' voor het project 'StartR locatie Verolme'.*

De VOORZITTER: Zeven punt 2 het voorstel tot het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen inzake een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' en de activiteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' voor het project 'StartR locatie Verolme'. De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. SP is tegen dat voorstel.

De VOORZITTER: Anderen? Dan wordt met deze aantekening het besluit vastgesteld.

7.3 *Het voorstel tot het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarverslag 2025 en eerste voortgangsrapportage 2026 van de stichting BOOR.*

De VOORZITTER: Agendapunt 7.3 het voorstel tot het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarverslag 2025 en eerste voortgangsrapportage 2026 van de stichting BOOR. Akkoord? Aldus besloten.

7.4 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2026.*

De VOORZITTER: Zeven punt 4 het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2026. Akkoord? Aldus besloten.

7.5 *Het voorstel van het presidium tot vaststelling van een zienswijze met betrekking tot de wijziging van de begroting 2026 en van de ontwerpbegroting 2027 van de GRJR.*

De VOORZITTER: Zeven punt 5 het voorstel van het presidium tot vaststelling van een zienswijze met betrekking tot de wijziging van de begroting 2026 en van de ontwerpbegroting 2027 van de GRJR. Iedereen akkoord? Besloten.

7.6 *Het voorstel van het presidium om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2027 van de GGD.*

De VOORZITTER: Zeven punt 6 het voorstel van het presidium om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot ontwerpbegroting 2027 van de GGD. Akkoord? Besloten.

8. *Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn college en tweede termijn).*

De VOORZITTER: Dan komen we nu bij de eerste termijn van het college over het debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'. We zullen de volgorde van de partijen doen. We gaan eerst het debat heropenen, dat dus vorige week is gestart. Ik heb al gezegd we gaan de eerst de termijn van het college doen en dan gaan ook de wethouders meteen een appreciatie geven op de tot nu toe 26 ingediende moties in eerste termijn. Dus die krijgt u gelijk in de eerste termijn van het college terug. Daarna zal de tweede termijn plaatsvinden. Zoals afgesproken in het presidium, zullen de fracties in volgorde van grootte het woord voeren. Dan is dat ook straks in de tweede termijn te beginnen met de grootste oppositiefractie. De heer Wempe heeft zijn maidenspeech, dus die mag helemaal de vloer pakken en u mag er niets van vinden. Dan weet u dat alvast. Dan geef ik nu als eerste het woord aan de heer Postma voor zijn eerste termijn.

De heer POSTMA (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Als u mij toestaat, wil ik een paar korte woorden spreken vanuit het hele college voordat ik inga op de moties die op mijn portefeuille zijn ingediend. Voor uw raad zit een college dat met veel energie en dat met veel gevoel van verantwoordelijkheid aan de slag wil voor onze mooie stad. Met veel energie omdat we ongelooflijk blij zijn met het coalitieakkoord, waarin uw raad ons een aantal opdrachten geeft, een aantal grote opdrachten, om betaalbare woningen te gaan bouwen, om te zorgen voor meer ruimte voor de fiets, om te bouwen aan een groene en sterke economie en om Rotterdam de beste stad te maken voor kinderen om in op te groeien. Wij voelen die energie. We voelen ook een groot gevoel van verantwoordelijkheid voor onze prachtige stad. We zijn een prachtige stad, maar we zijn er niet. We sluiten onze ogen niet voor alles wat niet goed gaat, voor al die mensen die op zoek zijn naar een betaalbaar huis, voor de kinderen die in onveilige situaties opgroeien, maar ook voor onze economie, die het minder goed doet dan je zou mogen verwachten en dan hoe die het in het verleden heeft gedaan. Wat uw raad, voorzitter, van dit college mag verwachten, zijn 3 dingen. U mag dienstbaarheid verwachten, dienstbaarheid aan de stad, dienstbaarheid aan al die Rotterdammers die vooruit willen. Wij als college, maar wij als stadsbestuur als geheel, dienen dienstbaar te zijn aan de Rotterdammers. Wij zijn ons daar zeer bewust. Het tweede ding wat uw raad van dit college mag verwachten, is de bereidheid tot samenwerking, samenwerking in de raad en samenwerking in de stad. Die samenwerking in de raad is ook heel hard nodig. Wij leunen op een meerderheid van 23 zetels en dat is een smalle meerderheid. Daar zijn we ons heel erg

van bewust. We hebben daarnaast de ambitie om brede meerderheden te zoeken voor de grote uitdagingen die onze stad kent, want welke coalitie er ook na ons komt, het is onze grote ambitie om met de raad en college doorbraken te creëren die een beter Rotterdam in 2050 dichterbij brengen. Daar zijn brede meerderheden voor nodig. Voorzitter, een derde punt dat uw raad van dit college kan verwachten, is standvastigheid. In dit coalitieakkoord maken we een aantal ingewikkelde keuzes, soms ook pijnlijke keuzes. Die nemen we omdat we ervan overtuigd zijn dat deze stad weer vooruit moet. Als je doet wat je deed, dan krijg je wat je had. Wij staan voor een andere manier van de stad besturen. Wij staan ook voor een aantal doorbraken die beogen echt iets anders te doen dan er in de afgelopen periodes is gedaan. Voorzitter, als ik kijk naar het debat van vorige week, was dat een goed en soms ook pittig debat. Ons hele college voelde aan de ene kant veel steun voor de keuzes die we maken. Soms was die steun wat dunnetjes, maar ik heb hem in de hele breedte van de raad wel gehoord, maar ik heb ook terechte zorgen gehoord over de consequenties, de gevolgen voor Rotterdammers van een aantal keuzes die we maken. U mag van dit college verwachten dat we onze oren goed open houden voor dat soort geluiden vanuit de raad en vanuit de stad, maar u mag ook van ons standvastigheid verwachten om te staan voor de moeilijke keuzes die we nu eenmaal moeten maken. Voorzitter, wij zijn als college en als raad samen team Rotterdam. Ook in een team ben je het regelmatig met elkaar oneens. Dat is in dit stadsbestuur niet anders, maar uiteindelijk staan we samen voor dezelfde opgave en dat is om deze stad vooruit te helpen. Als deze stad iets kenmerkt, dan is dat wel de dynamiek. Om te eindigen met Jules Deelder over Rotterdam, de beweging in Rotterdam is onveranderlijk. Dan, voorzitter, kom ik bij de 2 moties die op mijn portefeuille zijn ingediend. Dat is eerst de motie 4 'Bezuinig niet op docenten'. Wij hebben in het coalitieakkoord de doorbraak geformuleerd om Rotterdam de beste stad te maken voor kinderen om in op te groeien. Onderwijs is daar een ongelooflijk belangrijk onderdeel van. We zien, dat geldt voor Rotterdam, maar dat geldt ook voor heel het land, in het bijzonder grote steden, dat er een groot lerarentekort is. Wat we met dit coalitieakkoord beogen, is niet om te stoppen met de aanpak lerarentekort, maar op een andere manier het lerarentekort aan te gaan pakken. Wat wij beogen, ik wil er graag in de begroting 2027 bij terugkomen in een preciezere uitwerking daarvan, is het structureel versterken van het onderwijs en het structureel versterken van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg. U leest in het coalitieakkoord dat we onder andere op Voor- en Vroegschoolse Educatie, maar ook in het NPRZ, de schoolzorgteams, het schoolmaatschappelijk werk heel fors investeren. Dat heeft tot doel om kinderen beter te helpen en beter door hun schooltijd heen te helpen, juist de kinderen die een steuntje in de rug nodig hebben, maar dat zorgt er ook voor dat het voor leraren leuker wordt om les te geven, dat die enorme werkdruk, die er nu is, dat die afneemt. Dat is goed voor leraren en dat is goed voor kinderen.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Iv): De heer Postma heeft erg veel woorden nodig om te zeggen dat hij keihard gaat bezuinigen op de aanpak van het lerarentekort. Dan kunt u verwijzen naar uitwerkingen, feit is dat het onderwijs in rep en roer is. Het lerarentekort in Rotterdam is al heel groot, gaat door de vergrijzing nog toenemen en ligt ver boven het landelijk gemiddelde. Dan komt u aanzetten dat u in een paar jaar tijd daar 30 miljoen op gaat bezuinigen. Dan gaat u zeggen: we gaan het op een andere manier doen. Het is niet oké. We moeten deze motie echt aannemen. U moet hier echt een correctie maken. Natuurlijk zijn we benieuwd naar de uitwerking van die plannen. Natuurlijk gaan we ontzettend ons best doen om veel beter de zorg en het onderwijs op elkaar af te stemmen. Ik heb zelf aan den lijve ondervonden hoe belangrijk dat is, maar dat laat onverlet dat het onverantwoord is om nu deze keuze te maken.

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, we blijven doorgaan met een hele ambitieuze aanpak van het lerarentekort, we gaan het alleen op een andere manier doen. Dat betekent dat zaken als parkeervergunningen voor leraren of de Rotterdampas voor leraren, hoe goed bedoeld ook, dat we daar wel mee gaan stoppen, omdat we ervoor kiezen om de situatie op scholen voor zowel kinderen als leraren heel sterk te verbeteren. We zien nu dat te veel leerkrachten die het onderwijs inkomen, zeker de zijinstromers, binnen een jaar weer vertrekken. Dan kun je veel energie steken in het proberen mensen het onderwijs in te krijgen, dat moeten we ook blijven doen, maar de kern is uiteindelijk: hoe kunnen we het vak van leraar in Rotterdam verbeteren, zodat mensen die het onderwijs inkomen daar ook blijven? Vandaar deze aanpak.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer POSTMA (pro): Dank u wel, voorzitter. Dan kom ik op motie 19 'Houd Rotterdam Fit'R' van de Partij voor de Dieren, die er helaas niet is. Ik begrijp de motie. Fit'R is een vervolg van Lekker Fit!, een wat uitgeklede versie van Lekker Fit!, voor een specifieke doelgroep, namelijk kinderen met ernstig overgewicht. Het programma, zoals dat er nu staat, is te kostbaar in vergelijking met de beperkte doelgroep die bereikt wordt. Ik wil wel de toezegging doen dat een aantal van de interventies die in dat programma zijn ontwikkeld, dat we kijken of we die op een andere manier kunnen bekostigen, bijvoorbeeld vanuit de zorgverzekeringswet. Vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord komt er extra geld richting gemeenten. Dat zou ook juist voor deze doelgroep kunnen helpen. Dus ik wil in aanloop naar de begroting 2027 kijken of we dat daarvan deels in ieder geval kunnen bekostigen.

De VOORZITTER: Dan is uw oordeel over de motie?

De heer POSTMA (pro): Excuus voorzitter. Het oordeel over de motie is ontraden.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dat Lekker Fit! gaat u ook toepassen op de ouderen, dat ze wat meer in beweging komen? Minder openbaar vervoer en dat soort zaken? Ook Lekker Fit! voor de ouderen?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik ken de heer Siemons als iemand die op de fiets notabene altijd vanuit Overschie naar het stadhuis komt. Dus u bent wel een goed voorbeeld wat dat betreft. Verder, voor het ouderenbeleid verwijs ik graag naar de collega-wethouders, als u het goed vindt.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Er zijn ook niet fitte ouderen die willen van A naar B en die treft u erg hard. Dat hebben we, voorzitter, net kunnen constateren. Met het aanbieden van een notitie voor de mensen die zich grote zorgen maken in deze stad pakt u alleen maar de mensen aan die de zorg juist erg hard nodig hebben.

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik begrijp de zorg heel goed. We hebben hier vorige week een goed debat over gehad. Toen zat ik op een andere plek. Ik zou u willen verwijzen naar de wethouder mobiliteit, die zo meteen over het gratis ov antwoord gaat geven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn hiermee de vragen aan uw zijde voor de eerste termijn beantwoord. Ik wil nog benoemen, dat had ik niet gedaan en dat heeft zij wel doorgegeven, mevrouw Coşkun is vandaag afwezig. Dat heeft ze ook laten weten, want zij wordt geopereerd vandaag. Gisteren is zij geopereerd. Dus ook vanaf deze zijde veel beterschap toegewenst. Dat klopt, wat de heer Siemons zei. Ik heb zojuist een petitie in ontvangst genomen rondom het gratis ov voor ouderen. Die petitie zal ook via uw mailbox, kijk ik naar de griffier, onderdeel uitmaken van de beraadslaging en wordt u daarvan op de hoogte gesteld. Dan is nu het woord aan mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Laten we maar gelijk beginnen met een aantal moties die gaan over dit Senioren OV. Wij realiseren ons terdege, dat horen we ook uit de samenleving, de petitie is ook ingediend, dat dit echt wordt ervaren als een hele grote tegenvaller voor veel Rotterdammers. Tegelijkertijd hebben wij toch gemeend dat het gratis ov, wat we altijd inmiddels 20 jaar hebben gefinancierd, een te grote uitgave bleek, die ook ongericht is geweest. Wij financierden het gratis ov voor alle oudere Rotterdammers, maar er zijn ook veel Rotterdammers die een prima beurs hebben om dat zelf te betalen. We realiseren ons wel er zijn ook Rotterdammers voor wie dit heel moeilijk is, maar we wilden dat op een gerichtere manier inzetten. Dus wel het schrappen van het gratis ov, maar daartegenover zetten een tegemoetkoming via het AOW-tegoed om de pijn te verzachten. Dat is in ieder geval de opzet geweest van deze aanpak. Ik moet daarbij nog zeggen, als dat mag, dat vanwege het schrappen van de korting landelijk het financieel beslag op de middelen van onze gemeente dermate groot was dat we echt daar opnieuw naar moesten kijken.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dat laatste is pas bekend geworden nadat u het coalitieakkoord sloot. Dus dat had geen invloed op de keuze die u maakte. Hoeveel gaat er bijkomen voor een huishouden, 2 bejaarden die samen op 1 adres wonen? Hoeveel gaan die op jaarbasis erbij krijgen op de Rotterdampas?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Overigens waren er ambtelijk wel signalen dat die korting zou afvallen, dus er is wel degelijk zo over gesproken. Het scheelde toch 13 miljoen op jaarbasis en dat was echt veel geld. We dachten we willen dat echt gericht inzetten via dat AOW-tegoed. Er zijn bedragen genoemd waar wij inderdaad aan denken, maar het leek ons wel verstandig om dat goed uit te werken, zodat iedereen precies weet hoe het zit. Dus daar komen wij later op terug.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dat vind ik echt ongelooflijk. U maakt een keiharde maatregel. Er wordt 1 vraag aan u gesteld. Hoe zit het dan precies? Wat zijn de gevolgen? U zegt: dat moeten we nog uitzoeken. Dat kan echt niet. U moet nu duidelijkheid geven, want ik hoorde vorige week uw collega Versnel zeggen 190 euro. Dat betekent voor een echtpaar 95 euro per persoon. Die mogen 8 keer per jaar luchten heen en weer en voor de rest mogen ze thuisblijven. Het kan niet. U moet duidelijkheid geven. Wat is hiervan de consequentie? Hoeveel procent van de ouderen vallen eronder? Weet u dat? Hoeveel vallen er niet onder? U heeft het over mensen met een grote beurs, maar er zijn veel mensen die net hierbuiten vallen boven die 110 procent. Dat kan niet. U moet duidelijkheid geven.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): De bedragen die genoemd zijn, zijn wel de bedragen waarover wij lang hebben gesproken, maar ik vind het wel erg belangrijk om heel precies te zijn. Dat wordt nader uitgewerkt. Dus dat is het antwoord op uw vraag en daar ga ik echt geen ander antwoord op geven.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, als u het mij toestaat.

De VOORZITTER: Nee, want ze was nog bezig om haar antwoord af te maken. Dus ik laat haar eerst het antwoord afmaken, dan mag u weer interrumperen.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Het aantal ouderen waar we het over hebben, 20.000 vallen onder de doelgroep van wettelijk sociaal medium waar we het over hebben. Bij mijn weten is het maar 50.000 ongeveer die daarboven vallen. Dus het percentage kunt u zelf uitrekenen, maar dat zijn de aantallen waar we het over hebben gehad.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, mevrouw Zeegers heeft maandenlang de tijd gehad om een coalitieakkoord uit te werken. Deze maatregel was in een vroeg stadium, hebben wij gelezen, al bekend. Dan zijn we nu zover dat we deze boodschap de stad indragen, heel Rotterdam staat op zijn kop en dan vraag je: wat zijn de gevolgen? Dat moeten we nog uitzoeken. Ik vind het echt onbestaanbaar dit.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu stond eerst.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Het antwoord van wethouder Zeegers, echt weer een antwoord waar mensen totaal niets aan hebben. Wat is uw boodschap aan al die mensen die de petitie hebben getekend, al die mensen die nu strijden voor behoud van gratis ov? Het is nooit bedoeld als armoedemaatregel, gratis ov voor ouderen. Het is bedoeld als een sociale voorziening, als een publieke voorziening voor ouderen. Ik heb het teruggevraagd. Ik heb mijnheer Coşkun gevraagd hoe dat ooit is begonnen. Er is ooit een werkbezoek gebracht aan Hasselt en daar hadden ze gratis ov voor ouderen. De leus was liever oudere mensen vervoeren dan lucht. Daar ging het om, de mensen toegang geven tot openbaar vervoer, broodnodig openbaar vervoer, alle ouderen dus en geen onderscheid maken, zodat het gestimuleerd wordt, zodat ouderen ook vaker het ov gaan pakken en misschien niet de auto. Dat zou u toch leuk moeten vinden.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik begrijp ook zeker dat dit een enorme tegenvaller is. Dat kan ik me heel goed voorstellen voor veel mensen. Tegelijkertijd hoop ik wel dat mensen toch het ov blijven gebruiken desondanks. Voor veel mensen is het ook betaalbaar, dus dat kan ook. We realiseren ons dat het voor een bepaalde groep echt lastiger wordt. Daarom die tegemoetkoming. Ik bestrijd dat daar ruis over is. Ik vind het belangrijk er zijn bedragen genoemd die een duidelijke richting geven, maar het is nog belangrijker om precies te zijn. Die precisie, hoeveel is het, dat willen we echt netjes uitwerken. Zo werkt dat ook bij alle coalitieakkoorden, dat daar beleidsvoornemens in staan, maar dat die nog wel precies uitgewerkt moeten worden. Dat is hier ook aan de orde. Dus dat is mijn antwoord enerzijds op de heer Buijt en ook op u.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, ik wil toch een beeld rechtzetten. We erkennen dat er veel gevoel is dat er iets afgepakt wordt. Dat zien wij ook, maar het is niet zo dat nu wordt het

gratis of volledig afgeschaft vandaag of morgen en alle ouderen kunnen niet meer in het ov. Wat wij hier voorstellen, is om dit systeem, deze traditie, die we al heel lang hebben en supergoed is, om die eerlijker te maken. Dat is een keuze die wij hebben gemaakt. Dat wil ik ook terugvragen aan Leefbaar. Bent u voorstander van een eeuwenoude traditie die niet meer past bij deze tijd, ook gezien de veranderingen die er aankomen en de kosten die daarmee gemoeid gaan? Wilt u dan ongericht een oud armoedefonds per jaar klakkeloos uitgeven aan zo een grote doelgroep of vindt u ook dat het tijd is om deze traditie eerlijker te maken?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Het is tijd om de mensen die wij altijd in deze stad geëerd hebben, ongeacht hun inkomen, als je oud wordt in Rotterdam, dan is dit wat wij jou aanbieden. Ik hoorde u net ineens over 13 miljoen. In de begroting wordt 3 miljoen ingeboekt. U heeft nog niet het begin van duidelijkheid, want u zegt: we pakken het niet van iedereen af, maar de mensen waarvoor het in stand blijft, die mogen 190 euro met een echtpaar het hele jaar. Dat is in een paar keer op. Dus u pakt van de meest kwetsbare groep het voor 90 procent af en voor de mensen die er net boven zitten, pakt u het helemaal af. Dan heeft u het over een veranderende tijd. De tijd is dat er steeds meer ouderen eenzaam zijn, dat dit een heel goed mail daartegen is en dat pakt u af. Geef dat toe en probeer het niet goed te praten alsof we hebben een beetje gekeken dat het eerlijker is. Het is superoneerlijk, want ook de mensen waarvoor het dan deels behouden blijft, wordt het voor het allergrootste deel afgepakt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, ik vind het toch frappant dat de partij onder wiens college de afgelopen 4 jaar de complete sociale basis kapot is gemaakt nu gaat lopen huilen over eenzaamheid voor ouderen. Dat komt niet omdat het ov nu eerlijker gemaakt wordt. Dat komt omdat u de sociale basis de afgelopen 4 jaar kapot heeft gemaakt.

De VOORZITTER: De heer Buijt. Laten we het niet allemaal over u en u hebben. We gaan niet rechtstreeks elkaar aanwijzen en beschuldigingen geven. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik vind het echt jammer dat je nu zo een jij-bak geeft over sociale basis. Die discussie ga ik nog niet eens aan. Het is zonde van de tijd. Het is een afleidingsmanoeuvre, wat ik benoem. Nogmaals, het is echt niet uit te leggen. U heeft niet het begin van een richting van een bedrag, met name dan de wethouder. U doet nu net voorkomen alsof u het voor een bepaalde groep wel redt, maar dat is een minimaal deel wat u redt. Het is, nogmaals, niet te verdedigen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, volgens mij is het heel goed te verdedigen en dat doen wij hier ook vandaag. Wij staan voor de keuzes die wij maken, zoals de heer Postma dat netjes heeft toegelicht. Het is geen makkelijke keuze geweest. Dat zien wij ook. Wij erkennen dat ook, maar het is wel een keuze die wij moeten maken. Wij staan erachter dat dit eerlijker is. Ik blijf erbij dat ik het nogal frappant vind dat een partij die het er niet beter op heeft gemaakt de afgelopen 4 jaar met zo een verhaal komt. Ik wil wel nog een paar dingen benoemen die wij bijvoorbeeld wel willen gaan doen voor de ouderen. Meer passende woningen zoals de Knarrenhofjes, thuisplusflats willen we door gaan zetten en sowieso willen we gaan investeren op het versterken van de deelname van de ouderen in de samenleving. Dus er zijn ontzettend veel dingen die wij willen doen om wel die ouderen bij de samenleving betrokken te houden, want wij zien ook dat het een ontzettende belangrijke groep is. Daar zitten ook veel vrijwilligers in, daar hebben wij veel respect voor en die laten we zeker niet in de steek.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse stond, maar is weer gaan zitten. Niet. Dan was de heer Siemons eerst.

De heer SIEMONS (50plus): U bent wel doof voor de protesten die er in de stad zijn. U zegt wel dat u luistert naar de mensen, maar dat doet u niet. De mensen zijn razend boos op de socialisten nu die de stad gaan bedienen en gaan bezuinigen op de meest kwetsbare mensen. Daar luistert u niet naar. Protesten op protest laten ze zien in de stad, haast door het hele land. U doet net of het de normaalste zaak van de wereld is, omdat u het anders wil aan gaan pakken. U zit er helemaal naast. Echt waar.

De VOORZITTER: Ik ga het nog 1 keer herhalen. U mag via de voorzitter spreken. Dus het is niet u. Het is niet iets wat mevrouw Reitema nu allemaal zelf beslist en persoonlijk bedenkt. Zij staat hier namens een partij. Ik zag de heer Başoğlu een beetje pijnlijk kijken bij de socialisten, maar ik neem aan dat de heer Siemons PRO bedoelt. De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): PRO hoort zich echt te schamen hiervoor. Hoe durft PRO dit de ouderen aan te doen en de stad dit aan te doen? De ouderen doen zoveel werk, zoveel vrijwilligerswerk doordat er gratis ov is. Ik raad echt mevrouw Reitema aan om met die mensen te praten. Dan zult u horen hoe belangrijk gratis ov voor ouderen is. De socialisten zullen met de stad er alles aan doen om gratis ov voor ouderen te behouden. U bent daar natuurlijk bij uitgenodigd, mijnheer Siemons.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, er wordt hier nu net gedaan alsof dit college niets doet voor ouderen, maar we doen meer voor ouderen dan ooit. Dat is wat de heer Buijt ook zou moeten weten, want de zorgkosten voor ouderen zijn enorm toegenomen. Dat is ook een gat wat wij moesten dichten toen wij de onderhandelingen ingingen en toen we de puzzel moesten leggen. Die ouderenzorg krijgt ook dat geld, maar dat betekent ook dat je ergens anders op je begroting keuzes moet maken. Als je er dan voor kiest degenen die het echt nodig hebben wel te compenseren en vervolgens te zeggen tegen de anderen: u kunt het misschien zelf betalen, hen het ook zelf te laten betalen en vervolgens krijgen ze ook die zorg, zijn er ook die Knarrenhofjes en zijn er een heleboel andere maatregelen die we ook bekostigen hiermee.

De VOORZITTER: De heer Buijt. Excuus, de heer Soytekin. U stond net erachter. U krijgt zo het woord. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Lees uw stukken eerst nog goed door. De ouderenzorg is redelijk goed onder controle qua financiën. Daar zitten geen grote gaten. De grote problemen zitten in de jeugdzorg, zoals in het hele land. Dus als u dan een jij-bak wil geven dat ik verantwoordelijk was, heb het dan over de jeugdzorg, die overigens in het hele land is, maar begin niet over toenemende kosten voor ouderen, want dat hebben we erg goed onder controle.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik heb niet gezegd dat het iemands schuld is dat dit stijgt, maar feit is wel dat de kosten zijn gestegen en dat het een gat is wat gedicht moet worden. Dat betekent ook het is een kostenpost in de begroting en die moeten we ook financieren. Ook de jeugdzorg, dat is zeker waar. Dat is nog een hele grote kostenpost waar we ook iets aan moeten doen. Dus dat laat precies zien dat er een heleboel zaken zijn die, los van de keuzes die we maken om ook een toekomst te bieden aan Rotterdam, überhaupt al moeten gebeuren om de begroting rond te maken. Dat is waarom er ook een aantal pijnlijke

keuzes moeten gebeuren. Ik heb nog geen enkele suggestie gehoord van de partijen als een Leefbaar Rotterdam of een SP hoe we dan deze kosten moeten gaan dekken.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Het is mooi dat u ons daarvoor uitdaagt. Ik kom dadelijk ook met een voorstel dat we de zomer gaan gebruiken om gezamenlijk te kijken, oppositie, coalitie, want er werd nadrukkelijk een hand uitgestoken: jongens, we moeten het met de stad doen. De stad staat op zijn achterste benen. We moeten het met de raad doen. De hele oppositie staat op zijn achterste benen. Laten wij met elkaar in gesprek gaan of wij in ieder geval voor 2027 die 3 miljoen, die nu in de begroting staat die gevonden moet worden, dat we daar samen gaan kijken of we daar uit kunnen komen, of we daar overeenstemming kunnen bereiken. Dan kunnen we dat bij de begroting voor '27 doen. Daar kunnen we ook niet uitkomen, maar ik waardeer uw uitgestoken hand. Dus als we dat bij deze kunnen vaststellen, dan kunnen we dadelijk de agenda's trekken.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dat zeg ik via de voorzitter, als de raad naar de stukken kijkt, dan zien ze ook dat misschien nu er 3 miljoen ingeboekt staat, maar dat er inderdaad een bepaalde korting afgaat, dat de prijzen van het ov stijgen. Dus er is echt wel meer nodig dan die 3 miljoen. Los daarvan staan we natuurlijk altijd open bij een begrotingsbehandeling om te kijken of we bepaalde problemen kunnen oplossen, maar het moet dan wel een gedragen oplossing zijn voor iedereen. Dat is het lastige van een coalitie vormen. Ik denk dat we hiermee echt een pijnlijke keuze voor iedereen hebben gemaakt. Mocht er later een andere oplossing zijn en ook de hele begroting nog steeds rond kunnen zijn, dan denken we natuurlijk graag met u mee.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Nou breekt mijn klomp. Eerst zegt u: we horen helemaal geen voorstellen. Dan krijgt u vervolgens een aanbod: laten we er samen over gaan praten, zegt u: we kijken bij de begroting wel. U weet zelf net zo goed als ik hoe dat vaak gaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse weet.

De heer BUIJT (Ir): Mevrouw Abrahamse weet ook, net als ik, hoe dat vaak gaat. Het is een onbegonnen werk om dat bij een begroting, die al helemaal is vastgesteld of moet worden vastgesteld, om zo een cruciale beslissing nog te nemen. Ik bied u aan met de hele oppositie willen we met u in gesprek gaan. Kunnen wij er gezamenlijk uitkomen? Maak een eerste jet zodat je het serieus neemt, dat je de raad en de stad achter je wil nemen en mee wil nemen. Het staat nu allemaal op zijn kop, dus maak daar ook gebruik van.

De VOORZITTER: De heer Soytekin. Tot slot, mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Er wordt nu net gedaan alsof ik helemaal niet opensta voor een gesprek. Het is meer dat bij een begroting pas je een begroting aan. Dus dat gesprek kunnen we morgen starten, hadden we hiervoor ook al kunnen starten. Ik wil alleen wel de winstwaarschuwing geven dat we hebben veel puzzels geprobeerd te leggen de afgelopen tijd. We zijn hierop uitgekomen. Mocht er een andere oplossing zijn, we denken altijd mee. Dat is ook de uitgestoken hand die in het coalitieakkoord staat, maar ik wil ook hier geen gouden bergen gaan beloven. Daar wil ik echt wel voor waken, dat we nu het debat uitgaan met er blijkt toch een oplossing waarschijnlijk te zijn. We hebben naar veel dingen gekeken en er zijn een aantal pijnlijke keuzes die we hebben moeten maken. Ik sta ook achter die

pijnlijke keuzes, omdat we ook een heleboel andere dingen hiermee wel kunnen doen en tekorten die er al zijn, waar we mee begonnen zijn, dichten.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik raad mevrouw Abrahamse aan om echt de motie te lezen van ons voor behoud van gratis ov voor ouderen. Daarin staan 3 suggesties voor hoe we het geld kunnen vinden. Ook vraagt de motie om een onderzoek. Dat wil ik nog gezegd hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, ik wil toch benadrukken dat we hier staan voor een coalitieakkoord waarin we uitgangspunten met elkaar willen vaststellen en niet al hele uitvoeringsplannen en uitgebreide berekeningen willen gaan vaststellen. Hierna is dat de opdracht om daarmee aan de slag te gaan. Voor vandaag is de boodschap: wij willen dit eerlijker maken. Laten we daar in ieder geval met zijn allen achter staan.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Het wordt redelijk gênant, want ik hoor nu al een paar keer het woord eerlijker vallen. Het is helemaal niet eerlijk. De heer Buijt heeft het al fantastisch uitgelegd. Op het moment dat je net boven die 110 procent verdient, dan krijg je helemaal niets. De mensen die daaronder vallen, die krijgen veel minder dan wat ze nu al hadden. In hoeverre vindt mevrouw Reitema dit eerlijk? Een tweede vraag is, zij gaf net aan: allemaal andere maatregelen hebben wij opgenomen om ouderen beter te betrekken bij de samenleving, kan zij 3 concrete voorbeelden noemen waaruit dit blijkt, uit het akkoord, waarbij er rekening gehouden wordt dat ov wordt afgeschaft?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, nogmaals, ik wil niet op details treden hoe die uitwerkingen zijn. De voorbeelden heb ik net ook genoemd. Meer passende woningen. Meer passende woningen is iets wat de afgelopen 4 jaar een beetje is achtergebleven. Betere voorzieningen in de buurt. De thuisplusflats heb ik ook al genoemd. Dat willen we voortzetten. Dus volgens mij zijn er zat onderwerpen waar wij aan de slag mee willen voor ouderen. Ik wil ook nog een keer benadrukken, want dat heb ik vandaag meerdere keren al gehoord, over de kwetsbare groepen, we hebben ook ervoor gekozen om, bijvoorbeeld op armoede, daar heb ik u nog niet over gehoord, structureel geld te willen gaan investeren. Dat raakt ook ouderen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, op het moment dat je geen goed antwoord meer hebt, dan ga je verwijzen naar voorgaande periodes, et cetera. Dat is echt een teken van zwakte, zeg ik tegen mevrouw Reitema. Mevrouw Reitema, ik zou haar willen meegeven: kijk echt in de spiegel en denk voor jezelf goed na. Is dit echt eerlijk? Is dit waar de Partij van de Arbeid voor staat, voor heeft gestaan? Dit is een hele pijnlijke, gênante maatregel. Twaalfduizend Rotterdammers hebben een petitie ondertekend, honderden ouderen stonden hier voor het stadhuis en deze coalitie, waar u onderdeel van uitmaakt, kijkt daarvoor weg en blijft doof.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, volgens mij staat er echt PRO Rotterdam voor onze fractie. De PvdA, dat bestaat niet meer. GroenLinks bestaat ook niet meer. We hebben het over PRO Rotterdam, maar fijn dat u in ieder geval de PvdA heel erg mist. Wat in beide

tradities van beide bloedgroepen die nu gefuseerd is in 1 geweldige, sterke partij, wat altijd belangrijk is geweest, is dat we ongelijk moeten investeren voor gelijke kansen. Als er iets is wat dit is, dan is dat het wel.

De VOORZITTER: De wethouder staat al even, maar zij mag haar betoog vervolgen.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Over de financiën, want ik dacht: het is goed om dat helder te hebben. Wat wij hebben opgenomen, wat de maatregel kostte, was 6,5 miljoen. Wat die gaat kosten vanwege het schrappen van die korting landelijk, is 13,5 miljoen. Vandaar dat we het hebben gehad over dat grotere bedrag van 13,5 miljoen. Wat wij nu uittrekken, is 3,3 of iets dergelijks, of 3,5, om deze tegemoetkoming te realiseren. Dat zijn de bedragen. Het lijkt me goed om dat helder te hebben. Dan ga ik op naar over naar de moties. Er zijn er 2 over het ov. Motie nummer 1 van Leefbaar Rotterdam 'Senioren OV behouden'. U doet niet alleen in woord, maar ook hier in een motie de oproep om hier een plan voor te maken om dat toch te behouden. Omdat dat niet in overeenstemming is met het coalitieakkoord, zal ik deze ontraden. Hetzelfde geldt ook voor motie nummer 22 van de SP. Die zal ik om dezelfde reden ontraden. Dan hebben we een motie nummer 2 van Leefbaar Rotterdam 'Zonder draagvlak geen AZC'. Een heel ander onderwerp, wat ook heel gevoelig ligt in onze stad. We hebben ook gezien dat wij ons aan de Spreidingswet willen houden, dat we dat ook belangrijk vinden om een goed huis te bieden aan vluchtelingen, mensen die zijn gevlucht voor oorlog en geweld. Ontzettend belangrijk om onze verantwoordelijkheden daar ook in op te pakken, te nemen. We weten ook dat dat betekent dat we een aantal asielzoekerscentra moeten realiseren op land. Omdat de Silja waarschijnlijk toch weg moet gaan vanwege gebiedsontwikkelingen, zullen wij alternatieven moeten gaan realiseren. Daar gaan wij heel serieus mee aan de slag, heel goed kijken waar kan dat, hoe betrekken we zo vroeg mogelijk bewoners er ook bij, om die locatiekeuzes heel goed in samenspraak met de buurt te doen, maar het kan niet zo zijn, wij hebben die opgave te doen, dat op het moment dat er een tegenstem is wij niet door kunnen gaan. Dat is wel wat u mij vraagt in de motie. Op het moment dat de bewoners tegen zijn, om dan niet verder te gaan met dit plan. Dat moet ik om die reden ontraden. We zullen onze uiterste best doen, maar we hebben ook die opgave, dus ik kan niet toezeggen en garanderen dat iedereen daar voor zal zijn in de buurt.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Niet iedereen zal voor zijn, maar je hebt buurten waar men zegt: wij schaffen dat in deze wijk. Hartstikke mooi. Nogmaals, als het aan Leefbaar ligt komen er 0, maar dan kan ik me voorstellen als u daarvoor gekozen heeft, dan is het in die buurt helder. Wij schaffen dat daar, maar er zijn ook buurten waar er totaal geen draagvlak voor is. Wat ik u vraag, is: bent u bereid, als het blijkt dat er in een buurt totaal geen draagvlak is, om daar ook naar te handelen? Nogmaals, wij zijn überhaupt hiertegen, maar ik snap dat u een andere keuze hebt gemaakt. Bent u daar op zijn minst toe bereid?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik zou het heel mooi vinden als we in een stad zouden zijn waarin iedereen zou zeggen: ze zijn welkom bij mij in de buurt, want we hebben 2500 mensen te huisvesten. Dat zijn er echt veel. We willen ook dat het het liefst niet al te grootschalig is. Dat betekent dat we echt veel locaties zullen moeten zoeken. We gaan dat met eer en geweten doen, heel goed iedereen betrekken, maar ik kan niet garanderen dat dat ook niet in buurten zal zijn waar men dat liever niet heeft.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Kortom, conclusie, een buurt wil het niet, er is geen draagvlak en u gaat het die buurten door de strot duwen. U zegt het zelf al, 2500 is veel. U wilt het op kleine locaties doen, want de waterlocaties, dat is allemaal niet meer menselijk, van deze tijd, begrijp ik voor dit college. Het gaat een enorm probleem worden om zoveel azc's hier in de stad te krijgen. U gaat voorbij aan het gebrek aan draagvlak in wijken wat er ook zal zijn. Het is echt beangstigend dit.

De VOORZITTER: Nog een keer, mijnheer Buijt. Ik ga toch oproepen. Het is echt belangrijk dat een debat niet op de persoon, zo van u. Hier staat iemand namens een college en ook in de raad staat iemand er namens de partij, niet persoonlijk. Laten we daar ook echt in onze woorden rekening mee houden, want dat maakt uit. Dus ik hoop dat u daar toch wat meer internaliseert. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Wij hebben natuurlijk nu ook niet alleen op de Silja mensen gehuisvest, maar ook op riviercruises. Daar gaat het natuurlijk een stuk beter. Wij hebben met de Silja afgesproken dat die weg moet, omdat we daar die gebiedsontwikkeling gaan doen. Die mensen die daar zijn, die moeten wij goed huisvesten en dat zal op land moeten. Zo hebben we ernaar gekeken. Dat is wel een verhaal, dat weten we al best lang, dat die Silja op een gegeven moment weg moet. Dan hebben wij alternatieve huisvesting nodig. We zorgen er ook voor. Waar we ons echt op gaan inzetten, is dat mensen die asiel zoeken, die daar gehuisvest worden, dat we die zo snel mogelijk ook aan het werk krijgen. Daar is onze inzet ook op gericht, dat we met de samenleving, met de werkgevers zorgen dat mensen direct aan het werk kunnen en een volwaardig leven hier kunnen opbouwen, zodat ze in afwachting van hun status in ieder geval een goede bijdrage kunnen leveren aan de stad, maar ook voor zichzelf, want het is natuurlijk veel fijner om een betekenisvolle rol te spelen in je leven. Dus zo willen we daarmee omgaan. Ik realiseer me terdege ook wat je allemaal in de media tegenkomt, dat het voor veel buurten een zwaar gelag is. Een voorstem in alle buurten, dat is moeilijk haalbaar. Ik ga er wel voor. Althans, het college gaat er wel voor, maar ik kan het niet garanderen en dan moeten we ze toch realiseren. Veel woorden, zult u zeggen, maar ik denk toch dat ik wel wil onderstrepen dat we hier heel zorgvuldig mee omgaan, maar dat ik uw motie moet ontraden.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Ik heb een vraag aan de wethouder. Tweeduizendvijfhonderd asielzoekers gaat u herverdelen over de stad. In hoeveelheden, in grootte, 100, 25 maal 100 of maal 50, welke locaties zoekt u?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dit is onze intentie. Dat staat zo in het coalitieakkoord, maar wij zijn net een weekje geïnstalleerd. Dat plan ligt natuurlijk nog niet uitgewerkt klaar. We willen ook goed de stad erbij betrekken. Dus die plannen zijn er nu nog niet.

De VOORZITTER: Mijnheer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): U heeft toch wel enig idee hoe u dat gaat aanpakken? U doet net of dat plan nieuw is en dat u niet weet wat er speelt. U weet toch wat er gaat gebeuren? U kunt ons toch wel duidelijk maken hoe u dat gaat aanpakken?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Het is duidelijk dat wij landlocaties nodig zullen hebben. Dat is een duidelijkheid. Dat wij ook heel goed willen werken aan dat mensen snel aan het

werk kunnen, et cetera. Maar hoe we dat uitwerken, dat hebben we niet in 1 week. Kan niet eens, want we hebben niet eens een college daarover gehad. We hebben wel een college gehad, maar daar lagen die plannen nog niet klaar. Dus dat kan ik hier als wethouder niet zeggen. Ook al heb ik daar zelf opvattingen over en hoe ik dat graag wil doen, dan is het erg belangrijk dat ik dat ook goed afstem met mijn collega's. We zitten er net een week, dus dat heb ik helemaal nog niet gedaan. Ik kan daar nog geen mededelingen over doen. Ik heb natuurlijk persoonlijke opvattingen over hoe je dit het beste kunt doen. Dan ga ik over naar motie nummer 7 van DENK 'Stop de oorlog tegen de automobilist'. U wil dat wij de positie van de automobilist waarborgen en daar ook een plan voor maken. Hoe wij met de automobilist omgaan, is er zijn mensen afhankelijk van een auto. Dat weet ik. Dat weten we als college. Daar willen wij ook goed voor zorgen. We zullen ervoor zorgen dat de doorstroming, de bereikbaarheid van onze stad, dat die goed op orde is. Tegelijkertijd zien we ook dat het beslag dat de auto nu in de openbare ruimte neemt, dat dat een groot beslag is, vraagt veel ruimte. Ik heb ook nog piketdienst. Dus wij moeten er ook voor zorgen dat we de ruimte beter verdelen in de stad. We willen veilige fietsroutes, we willen groen, we willen terrasjes, we willen dat het een fijne, leefbare stad is. Daarvoor moeten we echt opnieuw kijken naar hoe we de openbare ruimte inrichten, zodat we die functies allemaal mogelijk maken, ook omdat we ontzettend veel extra woningen gaan bouwen. Daarvoor moeten we echt opnieuw gaan kijken en die rol van de auto op een andere manier. Parkeren het liefst in een garage en de automobilist omleiden, zodat we autoluwe wijken kunnen realiseren. Dat is ons uitgangspunt. We zien het totaal niet als een oorlog tegen de automobilist. Dan moet je het ook niet herhalen natuurlijk. Heb ik ook geleerd, maar zo heet de motie. Zo zien we dat niet. Wij willen die automobilist goed faciliteren, maar wel op een andere manier. Dus deze motie ontraad ik.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Inmiddels staat de heer Siemons en daarna de heer Soytekin.

De heer SIEMONS (50plus): U wilt alles in een stad waar de ruimte beperkt is. U wilt bouwen, u wilt groen, de automobilist wilt u niet meer in de stad. In plaats van dat u de belhamels die de boel verzieken aanpakt, gaat u de automobilist weren op bepaalde locaties. U kunt helemaal die stad niet meer aan. Er is totaal geen regie meer hoe wij de zaken aan willen pakken in deze stad. Het loopt volledig uit de hand, want we weten het niet. U kunt geen antwoord geven op de vragen die gesteld worden, want u moet alles nog gaan uitwerken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Via de voorzitter alstublieft, heer Siemons. Wethouder gaat u gang? Ja.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat is wel vaker bij een coalitieakkoord. Dat is 4 jaar geleden ook zo gegaan en 4 jaar daarvoor ook, want ik zit hier al vrij lang. In het coalitieakkoord zet je je doelen en je aanpak neer, maar dat moet allemaal nog uitgewerkt worden. Dat is ook logisch. Daar hebben we de komende 4 jaar de tijd voor. Wat we wel weten, is dat we hele grote doorbraken willen, hele grote veranderingen en dat het belangrijk is om dat samen met de stad te doen, dus dat je niet na een week in het college zitten al precies weet hoe je dat gaat doen. Dat zou een heel slecht teken zijn, want je moet juist heel goed met de stad dit oppakken. Dus ik zie dat eerder als een juiste aanpak dan de twijfels die u daarover uit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan geef ik graag het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Mijn motie vraagt om een pakket van maatregelen of maatregelen om de positie van de automobilist te verbeteren. De wethouder geeft aan: de automobilist is belangrijk en dan komt er een vervolg met alleen maar maatregelen die anti-auto zijn, terwijl de wethouder aan het begin wel zegt: we willen ook echt een aantal dingen. Mijn verzoek is dan: maak het concreet en werk het uit de komende

maanden om een aantal punten te formuleren die ten gunste zijn voor de automobilist, die nu echt op alle fronten keihard worden geraakt. Dat is het enige wat wij vragen. Ik hoor dat de wethouder het deels met mij eens is, dus dan lijkt het me dat die beweging gemaakt kan worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): We hebben natuurlijk in ons coalitieakkoord heel duidelijk gezegd: het primaat komt wel bij, 1, het moet goed bereikbaar zijn, maar we willen ook de fietser en de voetganger echt een goede rol in de samenleving geven, zodat die vrijelijk en veilig kunnen bewegen door de stad. Dat is echt de transitie die we gaan maken. Daarin zal ook de rol van de automobilist niet altijd op 1 staan. Vandaar dat ik het toch met u oneens ben en deze motie ontraad.

De heer SOYTEKIN (denk): Prima. Dan is dat in ieder geval duidelijk, dat de automobilist geen plek heeft voor dit stadsbestuur. Dan is mijn vervolgvraag: gaat u ook zelf het goede voorbeeld geven als college om zorg te dragen voor een autoluw centrum?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

Ik denk dat deze vraag nog een staartje gaat krijgen. Wij hebben gezegd: we werken aan een plan voor een autoluw centrum in 2040. Daar ga ik natuurlijk met enorm veel enthousiasme mee aan de slag. Ik wil eerst nog tegenspreken wat u eerst zei. Wij zeggen: de automobilist staat niet op 1. Dat zei ik. Ik zei niet wat u net beweerde, wat ik natuurlijk niet ga herhalen. Wij gaan fijn aan de slag om met de hele binnenstad te kijken: hoe gaan we hier de kwaliteit van die binnenstad verbeteren? De openbare ruimte, de verblijfskwaliteit, echt een impuls aan de binnenstad geven door die rol van de auto te veranderen, parkeergarages, omleidingen, et cetera. Daar gaan wij met veel enthousiasme mee aan de slag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Soytekin staat nog steeds. Gaat uw gang.

De heer SOYTEKIN (denk): Afrondend, voorzitter, want ik krijg geen antwoord op mijn vraag. Wat gaat u als college doen om het goede voorbeeld te geven om het centrum autolower te maken? Er staan volgens mij een stuk of 10 auto's hier voor. Gaat u zeggen: dan pakken wij de auto vanaf buiten het centrum? Is dat bijvoorbeeld een optie?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat kan ik natuurlijk niet voor mijn collega's allemaal beantwoorden. Dat weet u misschien niet van mij, maar ik ga altijd met de fiets, maar soms niet omdat de dienstauto ook een soort rijdend kantoor is. Ik denk dat dat ook een legitieme reden is om die auto te gebruiken, net als andere mensen dat ook mogen gebruiken. Wij zullen ons aan de verkeersregels houden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik ben het met u eens, want ik vind een dienstauto wordt inderdaad ook gebruikt als een rijdend kantoor. Dus ik ben niet voor het afschaffen van de dienstauto, alleen wat ik wel zeg: dit college staat voor een autoluw, autoloos centrum op termijn. Dan lijkt het me goed dat je zelf het goede voorbeeld geeft en zegt: dan gaan wij daar ook stappen in zetten als college om bijvoorbeeld minder dienstauto's in het centrum in te zetten of vanaf een bepaald punt die auto te gebruiken. Dat lijkt me toch een hele simpele, logische vraag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat doe ik altijd. Ik heb het niet gecheckt bij mijn collega's, u vraagt het nu aan mij, maar ik doe in het centrum de metro vrijwel altijd. Ik zal het misschien een keertje niet gedaan hebben.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik vroeg het aan het gehele college. Ik ga ervan uit dat het college met 1 mond spreekt. Dus of ik ga de vraag aan alle collegeleden stellen of mevrouw Zeegers geeft antwoord namens het college.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik wil wijzen op uw tijd. Ik kijk naar mijn linkerzijde, want DENK lijkt door de tijd heen te zijn. Dat wordt nu opgeplust met de tijd voor de rest van de dag. Wethouder, gaat uw gang.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik ken ons allemaal als een heel sportief en milieuvriendelijk team. Ik denk dat er altijd met verstand wordt gekeken naar hoe een dienstauto gebruikt gaat worden. Het is een autoluw centrum, dus het is niet zo dat helemaal niemand meer met een auto hier zou kunnen komen. Dus daar houd ik het nu maar bij. Dan motie nummer 9 van DENK over 'Deadline voor het 100-dagenplan woningbouw'. U zegt: gelijk mee beginnen. Ik snap helemaal de energie die u voelt met deze motie en die u ook wilt uitstralen. Dat ben ik volledig met u eens. Tegelijkertijd ben ik ook een realist. Als we nu zouden beginnen met die 100 dagen, mensen gaan allemaal op vakantie. Doodzonde. We willen juist die markt, die corporaties aan zet. Die willen we ook goed meenemen. Zij moeten zich ook voorbereiden, medewerkers gaan op vakantie. Dus wij willen hen ook de tijd gunnen om goed aan tafel te kunnen zitten. Vandaar dat wij 1 september als startdatum hebben. Ik doe dat overigens met natuurlijk mijn collega mevrouw Kockelkoren. Wij gaan samen met deze partijen aan de slag om daar echt een mooi 100-dagenplan van te maken. Het is ook belangrijk dat we dat zorgvuldig doen, dus per 1 september gaan die 100 dagen in. Daarom ontraad ik deze motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik heb best wel wat moties ingediend en dit was de enige waarvan ik dacht: deze gaat het college wel omarmen, want ze stellen zelf een deadline van 100 dagen. Negen juli is het college geïnstalleerd. Het is vandaag 16 juli. Dit college zegt: we gaan 1 september kijken of en wanneer we gaan starten met het 100-dagenplan. Dit is toch werkelijk waar niet uit te leggen? U zegt zelf in het akkoord u bent het overeengekomen met elkaar. We gaan een 100-dagenplan maken. U bent nu begonnen, van harte gefeliciteerd. Begin dan. Het is vandaag dag 1.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Een 100-dagenplan is we trekken 100 dagen uit voor het maken van dit plan. Dat is een 100-dagenplan. Er gaan veel mensen nu op vakantie en wij willen dat goed doen. Dus daar gaan wij ook mee aan de slag. Motie nummer 10 van Partij voor de Dieren 'Geen stadsbrug'. Ik zeg het in de camera voor mevrouw Coşkun, omdat het ook belangrijk is. Zij heeft deze motie ingediend, ik wil hem goed beantwoorden, om toch niet die stadsbrug te realiseren. Wij hebben ervoor gekozen omdat wij al die bestuursovereenkomsten hebben gesloten met verschillende partijen, dus met het ministerie van VRO, IenW, met de MRDH. Daarin is financiering geregeld. We zijn het allemaal al aan het ontwerpen en uittekenen. Op het moment dat we zouden zeggen: we willen het toch een beetje anders, dan vervalt deze bestuursovereenkomst. We weten allemaal hoe de financiën erbij staan, ook bij het Rijk, en dat dat we dan niets hebben. Dus als wij een oeververbinding willen hebben, die ontzettend belangrijk is voor de verbinding tussen Noord en Zuid, Zuid en Noord, om werk dichterbij te brengen, onderwijs dichterbij te brengen, meer als 1 stad te kunnen functioneren, deels verwijzend naar het coalitieakkoord van de vorige periode, is het

ontzettend belangrijk, niet alleen fysiek, maar voor allerlei ook economische en sociale impulsen, dat we die oeververbinding gaan realiseren. We gaan het doen met de uiterste zorgvuldigheid qua inpassing in het groen. Wij gaan dat echt mooi inpassen. Dus we proberen dat echt heel goed te doen, maar wij gaan echt werken aan die stadsbrug verder brengen. Dus deze motie moet ik ontraden. Dan heb ik motie nummer 11 van de Partij voor de Dieren 'Ruim baan voor nachtrust en schone lucht' om Rotterdam-The Hague Airport op korte termijn te sluiten. Ook deze motie moet ik ontraden. We hebben in ons coalitieakkoord afgesproken dat we volop inzetten om die luchtkwaliteit, de overlast, de hinder te beperken. Dat wordt onze inzet. Daar is ook een zienswijze ingediend deze periode zelfs. Die contouren van die zienswijzen, dat is de manier waarop wij het gaan doen. Op korte termijn sluiten valt niet in die zienswijze, dus deze motie zal ik ook moeten ontraden. Dan motie nummer 23 van de SP. U vraagt over een jaarabonnement, een jaarkorting op het ov-abonnement, om dat zo snel mogelijk te realiseren. Deze motie kost geld. Dat is al een reden, dat hebben we nu niet, dat ik deze moet ontraden, maar ik wil u wel uitnodigen om te kijken naar al die kortingen en abonnementen. Naar aanleiding van uw motie, de heer Başoğlu, ben ik zelf ook naar al die abonnementen gaan kijken. Er zijn veel kortingsmogelijkheden, ook bijvoorbeeld bij een maandabonnement, et cetera. Dus ik denk dat het heel goed is dat daar de communicatie mogelijk beter in moet plaatsvinden, maar deze motie op deze manier moet ik ontraden vanwege de financiële kosten die dat met zich meebrengt. Dan uw laatste motie en ook mijn laatste motie, nummer 24 is dat, 'Geen publiek geld, zonder publieke voorwaarden'. U vraagt behoorlijk wat eisen die gesteld moeten worden aan het doorbouwfonds en daar een toetsingskader te verwerken. Wij hebben een toetsingskader voor het doorbouwfonds, dat het echt bedoeld is om betaalbare woningen te realiseren. Dat was het doel. Dat is nog steeds het doel van het doorbouwfonds. We gaan natuurlijk opnieuw kijken naar hoe zetten we dat doorbouwfonds in. Daar is dat 100-dagenplan natuurlijk heel belangrijk voor, maar u stelt aan de voorkant al behoorlijk wat gedetailleerde eisen. Dat gaat ons te ver, maar neemt niet weg dat uw pleidooi dat dat ingezet moet worden voor betaalbare woningen, dus ook sociale woningen, dat dat natuurlijk altijd het doel moet zijn van het doorbouwfonds. Dat was het. Deze motie ontraad ik. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ook hartelijk dank aan mevrouw Bruin, die mij even wilde vervangen. De wethouder heeft een toezegging gedaan. Die komt schriftelijk terug op de uitwerking van het AOW-tegoed ter compensatie van het stoppen van het gratis ov voor ouderen. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Het college. U heeft dat wel toegezegd, dus dat is de toezegging die we hebben gedaan, maar de uitwerking ligt dan bij het college. Die komt erop terug. Dan is nu het woord aan de heer Versnel.

De heer VERSNEL (wethouder): Voorzitter, hartelijk dank. Ik heb een aantal vragen van BIJ1 en Forum voor Democratie over onze investeringen in de economie en dan specifiek de 50 miljoen in het coalitieakkoord, waarmee we het startup en scale-up ecosysteem in onze stad willen versterken. De vraag is gesteld: voor wat voor bedrijven is dat bestemd en hoe wordt dat geld uiteindelijk ingezet? Ook hier geldt: dit is nog nader uit te werken. Wat wij hiermee willen bereiken, is dat beloftevolle bedrijven die in onze stad ontstaan, dat die ook de kans krijgen om hier door te groeien in plaats van ergens anders in Nederland of misschien zelfs in het buitenland. Dat is ongelooflijk belangrijk voor ons toekomstig verdienvermogen, maar ook al op de veel kortere termijn voor de kwaliteit van de banen die wij in onze stad in de aanbieding hebben, zowel als het gaat om hoogopgeleid werk, maar ook praktisch geschoold werk en ook de toeleveranciersketens die daarbij horen. Onze regio bungelt nu niet helemaal onderaan, maar wel onderin in de middenmoot van de verschillende regio's in Nederland als je die vergelijkt qua beschikbaarheid van groeikapitaal. Met de ambitie die wij hebben, de sterkste en groenste economie van Europa worden in 2050, dan moeten we dit echt verbeteren, want anders maken we die ambitie niet waar. Dat betekent veel voor de kwaliteit van werk en ook de arbeidsvoorwaarden die uiteindelijk voor Rotterdammers beschikbaar zijn. We gaan een investeringsvoorstel doen aan uw raad. Dat zal zijn in november of in het

voorjaar, ligt eraan hoe snel we dat allemaal voor elkaar krijgen. We kijken daarbij in eerste instantie naar al bestaande kapitaalfondsen. We doen dat al sinds een aantal jaar bijvoorbeeld samen met InnovationQuarter en we kijken in eerste instantie naar die bestaande fondsen waar veel ervaring is, waar veel know-how is en waar ook bestaande investeringscommissies zijn die die afweging kunnen maken of een bedrijf dat zich aandient om in aanmerking te komen voor een investering, of dat ook een goede investering zou kunnen zijn. Absoluut geen persoonlijke willekeur van een wethouder als het gaat om in wat voor bedrijven wordt geïnvesteerd. Dat laten we altijd aan professionals over met een goed bewezen systeem. Dan heb ik 1 motie van de SP, nummer 26, 'Geen ondernemerssubsidie zonder publieke opbrengst'. Die vraagt in feite om generiek een set aan voorwaarden te stellen aan verschillende vormen van ondersteuning die wij ondernemingen in Rotterdam bieden. Ik wil die motie ontraden en dat heeft een aantal redenen. We hebben veel verschillende vormen van, tussen haakjes, steun die wij ondernemers en ondernemingen in Rotterdam bieden. Dat gaat van soms een subsidie tot echt een investering in een bedrijf, waarmee je ook een deel eigenaar wordt via een fonds van een bedrijf, en er zijn ook nog wat smaken daartussenin. Die zijn heel verschillend in aard, ook heel verschillend in wat voor regelgeving daar sowieso op van toepassing is. Voor subsidies is er altijd een subsidieverordening van toepassing generiek, maar ook vaak nog een specifieke verordening. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectieffonds, dat we in de afgelopen periode hebben opgezet, waarmee bedrijven heel direct een subsidie krijgen per arbeidsplaats om mensen vanuit de bijstand bijvoorbeeld aan het werk te helpen. Dus daar heb je bijna een soort directe prestatievergoeding, waarbij dus ook geldt op het moment dat die prestatie niet wordt geleverd, dan wordt die vergoeding ook niet uitgekeerd of dan moet die worden terugbetaald, tot en met investeringen in bedrijven waarbij we hopen mogelijk te maken dat een bedrijfje doorgroeit en op termijn veel meer extra werkgelegenheid oplevert. Het is naar mijn oordeel niet passend om voor die hele waaier aan mogelijke vormen van steun een generieke set aan voorwaarden op te stellen. Tegelijkertijd is het zo dat elk van die vormen van steun, of dat nou een nieuwe subsidieregeling is of een nieuw investeringsvoorstel, altijd aan uw raad wordt voorgelegd en die hebben altijd per stuk natuurlijk wel een passende set aan voorwaarden, omdat we dit uiteindelijk alleen maar doen niet om een ondernemer meer winst te laten maken, hoezeer ik dat elke ondernemer ook gun, maar het gaat altijd om de economische versterking en de toename van goede werkgelegenheid in onze stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dank u wel, voorzitter. Ter geruststelling. Ik ben niet helemaal gerust. Het debat wat wij vorige week toen nog in uw rol als raadslid voerden over de cruiseschepen, die worden voortaan getoetst aan de hand van de Cruise Ship Report Card. Ik zou u een toezegging willen vragen, want u had volgens mij ook niet helemaal scherp wat daar de consequenties van zijn. Kan de wethouder mij toezeggen dat we kijken welke cruiseschepen er in 2025 zijn toegelaten, dat zijn er bijna 125 uit mijn hoofd, welke we op basis van deze regelgeving niet hadden toegelaten? Dat we ook de impact van deze maatregel scherp kunnen krijgen, want dat werd mij niet helemaal helder. Wij vinden echt die cruisesector, die voor zoveel overnachtingen en zoveel toerisme zorgt, cruciaal. Het werd mij niet helemaal helder wat zijn daar precies die aangescherpte voorwaarden in.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VERSNEL (wethouder): Ook ik hecht, ook in deze rol, zeer aan de cruisevaartsector. Die is enorm belangrijk voor toerisme, voor horeca, voor de retail in onze stad. Tegelijkertijd willen we ook die verduurzaming zien en willen we ook als Rotterdam daarin vooroplopen. We willen ook als Rotterdam echt een rol spelen in het aanmoedigen van die sector om die verduurzaming door te maken. Op die beide belangen ben ik aanspreekbaar. Wat ik de raad

zeker wil toezeggen, is dat voordat wij dit voornemen uit het coalitieakkoord omzetten in andere afspraken die wij met de cruiseterminal maken, dat we dat natuurlijk in overleg met uw raad doen en dat daarover een goed onderbouwd voorstel naar uw raad komt, waarbij we ook terug zullen kunnen kijken wat dat zou hebben betekend voor de resultaten in de afgelopen jaren.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Iv): Voorzitter, dank voor die toezegging. Inderdaad, daarbij is het voor ons echt cruciaal dat we inzichtelijk krijgen deze schepen hadden in 2025 op basis van de regelgeving toegang en op basis van de nieuwe criteria die wij willen gaan hanteren, zou dat daarvan het gevolg zijn. Dan kun je daar de consequenties pas goed overzien. Dus dank daarvoor.

De heer VERSNEL (wethouder): Zeker. Ik hecht ook zeer aan die transparantie. We willen helemaal niets verhullen. De keuzes die we maken hebben consequenties. Daar staan wij voor. Dus ook als het hierop aankomt, zullen we daar helder in zijn.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dan heeft de wethouder net toegezegd dat hij een analyse stuurt, een voorstel. Dat is uw standaardwerk, maar de heer Versnel gaat aan de slag. Dat is de conclusie, maar hij komt met een voorstel wat dat precies materieel betekent. Dan kom ik bij de heer Segers-Hoogendoorn. Die zit daar.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voorzitter. Hoewel er veel zaken raken aan mijn portefeuille, zoals het net ook al een tijdje ging over ouderenbeleid, is er 1 motie die ik apprecieer en dat is motie 25 van de SP 'Geen preventiebeleid zonder preventiebudget'. Terecht wijst de heer Başoğlu in die motie op het belang van preventie en welzijn. Hij noemt ook jeugdpreventie, welzijnswerk, wijkteams, mantelzorgers, bewonersinitiatieven als voorbeelden. Het telt op tot 18 miljoen, staat in die motie, aan bezuinigingen, maar wij maken andere keuzes, want ik kan u zo ook een rijtje noemen die optelt tot ruim 20 miljoen. We investeren structureel in de sociale basis. Die noemt de heer Başoğlu ook in zijn motie. We investeren structureel op het NPRZ, op de thuisbasis op orde. We zetten fors in op voor en vroegschoolse educatie, schoolzorgteams, kinder-, tiener- en jongerenwerk. Zo kan ik nog even doorgaan en dan kom ik al boven de 20 miljoen doen. Dus wij maken andere keuzes. Om die reden, voorzitter, waarbij het dictum spreekt in de motie over het schrappen van die bezuinigingen, moet ik die motie om die reden ontraden. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik heb voor zover bekend geen vragen gehad. Wel een tweetal moties, waar ik op in zou willen gaan. De eerste motie is motie 8 van DENK. Dat is de gemeente moet in meerdere talen communiceren. Deze motie moet ik ontraden, maar die wil ik wel graag toelichten, want ik vind hem wel erg sympathiek en begrijp ook de achtergrond ervan. Als college zeggen we: we willen primair communiceren in het Nederlands en Engels, maar de gerichte niet-publieke communicatie zullen we wel in meerdere talen doen. Dus dat doen we ook al als gemeente. Soms zetten we ook een tolk in. Je ziet bijvoorbeeld ook bij flyer-acties zoals bij Goed Huren en Verhuren in Carnisse dat we dat hebben gedaan. Dus als het nodig is, passen we dat zeker toe. Daarin moeten we ook een juiste balans vinden. De reden dat we niet alle talen doen, heeft ook praktische redenen. Als je 14 010 belt, kunnen we niet ervan uitgaan dat elke medewerker elke taal spreekt. Plus we willen natuurlijk ook aanmoedigen dat mensen echt meedoen in onze maatschappij, dus dat we ook echt op Nederlands en Engels inzetten. Dus dat aangaande de motie 8 van DENK. Dan hebben we motie 22.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Dank ook voor de beantwoording. Ik zit te zoeken naar wat de scheidslijn is tussen publiek en niet-publiek, want de wethouder geeft aan op het moment dat het gaat over bijvoorbeeld goed huren en verhuren, wat volgens mij ook informatievoorziening is vanuit de gemeente, publieke communicatie, dan kan het wel. Niet-publiek kan het wel. Het is een beetje vaag. Kan hij dat toelichten?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dat kan ik zeker doen. Waar het over gaat, is dat we het gericht doen op een groep. Dus bijvoorbeeld in Carnisse, daar zien we dat het nodig is om dat toe te passen en dan helpen we ook de mensen in kwestie, dus dan gaan we dat doen. Publiek, dus als we de hele gemeente of iedereen aanspreken, dan willen we daar terughoudend in zijn. Dan zetten we echt in op Nederlands en Engels.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dus voor de goede orde, dat heeft niet met het onderwerp te maken, maar de groep die het raakt. Zeg ik dat goed?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Dat wordt misschien een wat technische discussie. Uiteindelijk kijken we naar het totaalplaatje. Dus het onderwerp, de doelgroep, dat weeg je natuurlijk allemaal mee, maar het uitgangspunt is dat we primair communiceren in Nederlands en Engels en bij gerichte, niet-publieke communicatie, als dat nodig is en als we denken dat dat helpt in onze dienstverlening, dan passen we ook meerdere talen toe.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, het blijft nog steeds onduidelijk, omdat er blijkbaar geen afwegingskader is, maar een beetje nattevingerwerk van het college hoe we dat precies gaan doen. Als dat niet zo is, dan ontvang ik graag van de wethouder een brief waarin hij precies uiteenzet hoe dat eruitziet en op welke afwegingsgronden, et cetera die keuzes worden gemaakt.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dat vind ik voor nu wat te ver gaan. Volgens mij is het best helder wat ik zeg, namelijk dat we generiek inzetten op Nederlands en Engels en dat, als het gericht nodig is, we dat ook doen in meerdere talen. Volgens mij loopt dat ook erg goed, mogen we daar ook als gemeente trots op zijn. We hebben tolken. We hebben gerichte acties waar we dat mee doen. Dus ik zie geen reden om daarvan af te wijken.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, ik moet hier ook een opmerking maken, want ik ben erg blij om te zien dat de voor mijn gevoel politieke dictatuur van absoluut geen meertalige communicatie is losgelaten en dat we nu juist heel duidelijk hebben gezegd waar nodig gaan we in meer talen communiceren dan Engels en Nederlands. Dus ik wil nogmaals dat benadrukken, dat dat echt een verademing is.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Dan wil ik doorgaan naar de volgende motie. Dat is die van de Partij van de Dieren, 'De toekomst echt aan tafel'. Het is jammer dat mevrouw Coşkun er niet is, want ik vind het een sympathieke motie, maar als ik kijk naar het dictum, dan gaat punt 3 te ver, want daarin wordt gevraagd om in elke collegebrief ook het jongerenperspectief mee te nemen. Dus dat is de reden dat ik hem moet ontraden. Ik zie hem wel als een aanmoediging om met de jongerenadviesraad snel in gesprek te gaan en te kijken naar hoe we hen goed betrekken bij het stadsbestuur en ook hun adviezen goed meenemen. Daar kijk ik erg naar uit. Dus wel blij met de motie, want die zie ik echt als een aanmoediging om hier verder vorm aan te geven. Dat waren ze tot nu toe. Dank u wel.

De VOORZITTER: Voor de goede orde, u bent blij met de motie, maar u ontraadt hem wel? Check van de appreciatie.

De heer DEKKERS (wethouder): Ja voorzitter, dat is correct. Dus het derde punt in dictum is te verstrekkend, daarom moet ik hem ontraden, maar ik interpreteer hem als een soort van enthousiasmerende motie om wel zo veel mogelijk zelf aan de slag te gaan. De motie ontraad ik.

De VOORZITTER: Helder, dank u wel. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik heb 2 moties. De eerste motie, dat is motie 3 'Stoppen bij aanzuigende werking'. Die gaat over het Rotterdamse Stadsakkoord tegen Dakloosheid. Ik wil allereerst zeggen dat ik ongelooflijk blij ben dat ik daarmee aan de slag mag, want dit is een Rotterdams stadsakkoord wat op basis van de motie 'Geen woorden, maar daken' van de ChristenUnie breed door uw raad gedragen is, ook met partijen in de stad tot stand is gekomen en die ook de ongelooflijke urgentie voor dit onderwerp onderstreept. Dus ik ben heel blij dat we daarmee aan de slag kunnen. We hebben stevige ambities en ook behoorlijke middelen daarvoor ingezet. Die ambities gaan we vormgeven vanaf het moment dat ik aan de slag was. Dus de eerste dagen heb ik besteed aan gesprekken over dakloosheid, want hier zit ongelofelijke urgentie. Die ambities moeten we vertalen in een uitvoeringsplan. Wat deze motie aan ons vraagt, is om te monitoren en om daar ook een terugkoppeling op te geven. Wij onderschrijven het belang van monitoring, dat wil ik ook aan de fractie van Leefbaar meegeven, maar, u voelde hem inderdaad al aankomen, wij willen deze motie toch ontraden. Dat komt omdat wij eerst aan de slag willen met dat uitvoeringsplan. Daar komen we z.s.m. bij u op terug hoe wij het stadsakkoord laten landen in maatregelen en acties op de korte en de langere termijn. Dan zullen we ook bij u terugkomen over de vormen van monitoring. Deze motie zoals nu verwoord is wat dat betreft net te vroeg.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, kan de wethouder aangeven wanneer zij denkt dat haar ultieme droom, de permanente opvang voor iedereen, wanneer gaat die open ongeveer?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Nee, voorzitter, kan ik nog niet aangeven, want, zoals ik al zei, in het stadsakkoord staan een heel scala aan middelen die we gaan inzetten en het uitvoeringsplan is ervoor om te kijken hoe kunnen we al die ambities en de middelen die we daarvoor hebben voor de kortere en de langere termijn vorm gaan geven. Daar kom ik op terug en dan is ook duidelijk op welk moment en hoe die opvang eruitziet en de verschillende middelen. We hebben het niet alleen over de opvang, maar we hebben het ook over Room First. We hebben het over een heel zorgaanbod wat daarvoor nodig is. Die samenhang aan

ambities en inzet gaat landen in dat uitvoeringsplan. Dan kom ik ook bij u terug op hoe we dat gaan monitoren.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Iv): Dus afpellend, u weet nog niet precies wanneer die permanente opvang voor iedereen is, of dat ook al voor de winter is. Dat weet u allemaal nog niet. Dat gaat u nog uitwerken. Kunt u dan wel toezeggen dat u ook het belang onderschrijft dat wij na een aantal jaar kunnen zeggen er is wel of geen sprake van een aanzuigende werking? Dus die criteria en die toetsingsdingen die de wethouder gaat toepassen, is dat daar ook uit af te leiden? Dus kan ik dat als een toezegging zien dat we hoe dan ook weten of er wel of geen sprake van aanzuigende werking is?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, ik vind dat 3 stappen te ver, want u doet een aanname over aanzuigende werking, waar ik het sowieso al niet mee eens ben. Wat wij nu voor ons hebben, is dat er meer dan 200 mensen op straat slapen. Wij willen dat met ongelooflijke urgentie en ambitie aanpakken. Wij hebben daar ook fors middelen voor geïnvesteerd. Daar ging ik gisteren mee aan de slag om dat waar te maken. Al die oplossingen, die we gaan hebben, zijn bedoeld om mensen van straat te halen. Dan gaan we monitoren wat dat voor effecten heeft en dat zijn ook de effecten in de waaier aan middelen die we allemaal tegelijk proberen in te zetten. Daar kom ik bij u op terug, maar ik vind het veel te vroeg om nu vooruit te lopen op negatieve effecten voor aanzuigende werking als ook vooruit te lopen op de positieve effecten, hoewel we natuurlijk ervan uitgaan dat we hopelijk aan het eind van deze 4 jaar geen of in elk geval zo min mogelijk dakloze mensen op straat hebben slapen. Daar is de inzet op gericht.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik ben in ieder geval blij te horen dat de wethouder met dakloosheid is begonnen. Dat is hoopgevend wat ons betreft. Ik merkte dat u een voorbehoud maakt rondom die permanente opvang. Ik snap dat u wat tijd nodig heeft, maar kunt u in ieder geval bij ons aangeven wanneer u verwacht dat dat gaat gebeuren? We hebben deze week ook weer gezien mensen slapen in papiercontainers, raken knel in een vuilniswagen. Dit is wat mij betreft wel echt wat met stip op 1 moet staan. Graag een reactie.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, wij voelen dezelfde urgentie. Ten eerste, ik zal u na de zomer direct informeren over wat we kunnen doen in de aankomende winterperiode, maar we hebben in de gesprekken over het Stadsakkoord Dakloosheid ook erover gehad je moet dan wel de voorwaarden op orde hebben. Dus je hebt een schil aan begeleiding nodig om zo een permanente opvang heen. Dat is ook de reden waarom ik die gesprekken al gestart ben, want we moeten dan ook zorgen dat we klaarstaan. Dus u kunt van mij verwachten dat voordat normaal is dat de winteropvang opengaat u van mij bericht hebt hoe dat er dan uit gaat zien. Daar is alle inzet op gericht en wij delen dezelfde urgentie om die ook open te stellen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zou toch graag willen reageren op de heer Buijt, want uw vraag toont ook aan dat de aard van het stadsakkoord dat wij hebben geprobeerd te sluiten met elkaar in de eerste coalitie uitgaat van een heel ander mensbeeld dan het uwe. De

aard van het stadsakkoord dat wij met maatschappelijke partners in de stad hebben afgesloten en waarom ik daarom ook veel vertrouwen heb dat dit de juiste route is die we inslaan, gaat ervan uit dat we niet willen dat er iemand in Rotterdam op straat slaapt. Dat is het uitgangspunt van dit stadsakkoord. Dat is het uitgangspunt waar de wethouder mee aan de slag gaat. Dat heeft helemaal niets te maken met het feit of hier mensen in Rotterdam naartoe komen omdat ze hier een thuis willen vinden. Dus die hele vraag van aanzuigende werking is wat mij betreft totaal irrelevant. Wat wij willen, is dat er in Rotterdam niemand op straat slaapt. Dat is het uitgangspunt van dit stadsakkoord. Ik begrijp natuurlijk ook heel goed met deze vraag dat u ten elfde uren toch uw steun voor dit akkoord terug heeft getrokken.

De VOORZITTER: Ook hier geldt, ik ga het nog 1 keer zeggen, ga alstublieft in de derde persoon over elkaar praten. Dat zeg ik niet voor niets. Dat komt omdat de debatten best af en toe fel kunnen zijn. Dat is algemeen, mevrouw Maassen, maar als toelichting voor de kijkers thuis, dan kan het lijken of iemand zelf persoonlijk verantwoordelijk is, bijvoorbeeld voor een opvang van asielzoekers, bijvoorbeeld voor de daklozen. Dat kan effect hebben. Daarom hamer ik erop om echt in de derde persoon tegenover elkaar te praten. Dat zeg ik ook tegen de collegeleden. Dus iedereen hiervan bewust zijn, zodat we ook echt in openheid dat debat kunnen gaan voeren met elkaar. Mevrouw Kockelkoren. De heer Buijt had een vraag. Excuus. De heer Buijt.

De heer BUIJT (Irr): Voorzitter, er wordt mij een vraag gesteld, ik zie dat mijn tijd loopt, door mevrouw Maassen, collega Maassen. Het gaat er niet om om mijn gelijk te bewijzen. We hebben jarenlang een discussie gehad moet er wel of geen permanente winteropvang komen. Een van de discussiepunten daar van mijn bewering was dat leidt tot een aanzuigende werking. Dus ik vind het dan ook niet meer dan logisch dat je ook vraagt: laten we eens kijken of dat wel zo is. Wij zijn principieel tegen de opvang van ongedocumenteerden. Dat vinden wij principieel onmenselijk. Wij denken als we dat als Rotterdam als enige gaan doen weer, bed, bad en brood en dan nog eens 24 uur per dag, dat dat een aanzuigende werking heeft. Er is niemand in deze stad die zegt: ik vind het wel goed dat er mensen op straat slapen. Dat vindt niemand. Dus u hoeft mij daar niet van te overtuigen. Wij hebben daar de afgelopen periode ook alles aan gedaan, maar er zit een verschil in wat wij acceptabel vinden. Dat lijkt mij niet meer dan normaal, dat je dat aan de voorkant ook goed toetst. Dat wil niet zeggen dat u beter bent of minder bent. We hebben daar allebei een andere mening over.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, voor ons is het bovenliggende argument geweest dat we het belangrijk vinden dat er niemand op straat slaapt. Dat is de reden waarom wij hiertoe overgaan. Andere argumenten daarin zijn minder relevant. Wij vinden het belangrijk dat die mensen die nu geen dak boven hun hoofd hebben, dat wij daar een dak boven hun hoofd bieden. Dat is een verschil van inzicht. Daar ben ik het helemaal mee eens. Uw partij kijkt daar anders tegenaan, maar dat is de waarde van het akkoord dat wij met elkaar hier hebben afgesproken.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Maar als dat een aanzuigende werking zou hebben, we kunnen als stad niet de hele wereld opvangen. Dat zult u toch wel met de heer Buijt eens zijn? Natuurlijk willen wij ook niet dat mensen op straat slapen. Dat hoort niet, maar we kunnen niet onbeperkt inderdaad, voorzitter, als blijkt dat dit een aanzuigende werking zou hebben, dat we niet alle mensen onderdak kunnen blijven bieden. Zo realistisch zullen we toch wel moeten zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik vind het argument aanzuigende werking een onrealistisch angstbeeld om een permanente opvang tegen te houden. Ik acht die kans niet groot. Ik zie dat Rotterdam zeker een magneet is en een grote aantrekkingskracht heeft voor veel verschillende mensen in Nederland en in de wereld om hiernaartoe te trekken en om hier een nieuw thuis te vinden. Dat vind ik hartstikke goed. Daar ben ik heel erg trots op, dat we die aantrekkingskracht hebben. Dus ik ga niet mee in uw verhaal daarin.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Het is toch logisch als mensen het hier beter kunnen hebben dan ze het ergens anders hebben, dat ze hiernaartoe komen? Dus die kans op een aanzuigende werking, die is er. Dat is realistisch. Dat is zo. Als mensen het beter hebben in deze stad, dan komen ze hiernaartoe. Daar hebben ze gelijk in ook.

De VOORZITTER: mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, D66 vindt het vooral belangrijk dat er geen mensen op straat slapen. Dat is ook de reden waarom wij dit van harte ondersteunen. Nogmaals, natuurlijk is Rotterdam een aantrekkelijke stad om naartoe te trekken en om een nieuw thuis te vinden. Dat vinden wij hartstikke goed. Ik ga daarom ook niet mee in uw verhaal.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, ik denk dat hiermee over deze motie voldoende is gewisseld. Ik had nog een tweede motie op mijn portefeuille, dat is namelijk motie 18 'Meer doen dan alleen bouwen' van de Partij voor de Dieren. Het is een hele sympathieke motie, want die zegt 2 dingen. Die ondersteunt onze inzet voor coöperatief wonen en die ondersteunt onze inzet voor het splitsen, optoppen van woningen. Dat zijn beide zaken die wij echt als belangrijke doelen in het coalitieakkoord hebben geformuleerd. Dus wij delen het belang van coöperatief wonen. We hebben dan ook opgeschreven dat we verder willen met de 4 locaties die we hebben, maar we willen ook meegeven dat we moeten nog leren hoe we die 4 locaties daadwerkelijk van de grond krijgen. Dus dat is 1. Twee, we willen ook verder met het ondersteunen en opzetten van de infrastructuur voor coöperaties. Dat is door bijvoorbeeld de samenwerking met RoCoCo en de samenwerking met Cooplink verder uit te breiden. Wat deze motie vraagt, is om daar ook streefcijfers aan te hangen. Dat vinden wij iets te vroeg. Wij willen graag die uitbreiding van die ondersteuning vormgeven. We willen verder met die 4 pilots. We willen graag in Q2 van 2027 bij u terugkomen van hoe gaat dat nou en hoe kunnen we dat vertalen in een doel voor de komende periode. Dus hoe kunnen we verder doorontwikkelen dan de locaties die we nu al aan het doen zijn? Het tweede punt, dat gaat ook over een streefcijfer voor het splitsen, optoppen en uitbreiden van woningen in de bestaande voorraad. Ook dat is een doel waar ik veel zin heb om mee aan de slag te gaan, want ik denk dat we in de bestaande voorraad veel meer nieuwe woningen kunnen vinden dan we tot nu toe hebben gedaan. De nieuwbouwprojecten, daar hebben we het hier heel vaak over, maar dat is maar 1 procent van de totale woningvoorraad. Dus ik denk dat we echt kansen hebben om ook woningen te realiseren in de bestaande voorraad. Die gaan we benutten. Ook daar kom ik dan begin van 2027 bij u op terug hoe we dat gaan doen en of we daar een streefcijfer of wellicht zelfs een target aan kunnen hangen, maar dat is allebei nu een beetje te vroeg. Dus mijn toezegging zal zijn ik kom daarop terug in het begin van 2027. Daarmee wil ik deze motie voor dit moment ontraden.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Wij zijn mede-indiener van deze motie. Mevrouw Kockelkoren en ik hebben eerder een wethouder uitgedaagd om een target op dit gebied vast te stellen. Ik ben in ieder geval blij met de toezegging op dit punt dat u wel daarover wil nadenken en eraan gaat werken. Ik probeer achter de schermen nog met de Partij voor de Dieren te overleggen of we deze motie op tafel houden of niet.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De wethouder heeft toegezegd begin 2027 terug te komen op de uitwerking van de plannen, noem ik het maar in het algemeen. Dan is nu het woord aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Drie moties van mijn kant. De eerste is een motie van DENK, motie 5 'Steek een stok voor de wapenstok'. De proef met een wapenstok in het centrum staat opgenomen in het coalitieakkoord. Dat hebben we gedaan met het oog op de veiligheid van de boa's zelf, maar ik begrijp uw zorg dat de inzet mogelijk tot meer spanningen zou kunnen leiden. Dat willen we natuurlijk niet. Dat is precies waarom we ook een proef gaan doen. De invulling van die proef en de daarbij behorende randvoorwaarden, die dienen nader uitgewerkt te worden. Dat geldt overigens ook voor de aanvraag van de wapenstok, want ook daar zijn allerlei regels aan verbonden. Dat zal zorgvuldig moeten gebeuren. De proef zal uiteindelijk moeten uitwijzen of een wapenstok escalerend gaat werken of niet. In Amsterdam, waar een dergelijke proef is uitgevoerd, was dat overigens niet het geval. Die uitkomst van die proef zal uiteraard gebruikt worden voor verdere besluitvorming. Dus op de wijze waarop de motie nu is geformuleerd, moet ik hem helaas ontraden.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Niet geheel onverwachts overigens hoor, maar kan de wethouder misschien reflecteren op het bericht van volgens mij was het vanochtend dat boa's wapenstokken en pepperspray dreigen te verliezen door personeelstekort bij de politie, omdat ze geen mensen hebben die boa's kunnen trainen?

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik heb dat artikel niet gelezen, maar kunt u nog een keer herhalen wat de inhoud van dat artikel is?

De heer SOYTEKIN (denk): Wel in technische tijd dan, voorzitter. Het artikel gaat erover dat boa's moeten getraind worden op het moment dat ze pepperspray of een wapenstok gaan gebruiken. Dat gebeurt door de politie en vanwege de personeelstekorten kunnen die trainingen niet plaatsvinden. Dus veel boa's, waar het in steden, bijvoorbeeld in Amsterdam, gebeurt, die kunnen straks die wapenstok alsnog niet gaan gebruiken of een pepperspray, omdat er geen trainingen kunnen plaatsvinden vanwege personeelstekort.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Uiteraard moeten de boa's getraind worden. Als ze niet getraind kunnen worden, dan moeten we zorgen dat ze wel getraind kunnen worden. Dus dat zullen we in het voorstel mee moeten nemen. Als daar op dit moment geen capaciteit voor is, dan moeten we zorgen dat die er wel is.

De VOORZITTER: U gaat door.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dan de volgende motie, die is ook van DENK, motie 6 'Het stadhuis is van iedere Rotterdammer'. Feesten en herdenkingsdagen als Keti Koti, iftar,

Diwali zijn uiteraard belangrijk voor veel Rotterdammers. Als ze belangrijk zijn voor veel Rotterdammers, zijn ze ook belangrijk voor ons. Dus wij zijn ook graag bereid om aandacht te besteden aan deze dagen. Dat kan op allerlei manieren. Dat kan via social media. Dat kan in sommige gevallen ook met bijeenkomsten, maar het organiseren van 6 bijeenkomsten vergt te veel capaciteit van het stadhuis. Dat kunnen we niet aan en daar kan ik dan ook niet in meegaan. Ik ben wel bereid om aandacht te geven vanuit de gemeente aan de feestdagen en ik ben ook bereid om te onderzoeken wat wel mogelijk is, uiteraard in samenwerking met de betreffende gemeenschappen, en daarover te rapporteren aan de raad. Als u tot een andere formulering zou kunnen komen in de motie, dan zou ik hem alsnog kunnen omarmen, maar met de huidige formulering kan ik hem helaas niet omarmen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, er zijn in de vorige collegeperiode zijn er een aantal bijeenkomsten geweest, waaronder de stadsiftar. Heel simpel, gaan we dat wel of niet doen volgend jaar? De stadhuisiftar hebben we het dan over.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voorzitter, bij mijn beste weten is er toen afgesproken om elk jaar aandacht te besteden aan steeds wisselende vieringen op het stadhuis. Ik zie niet in waarom we dat niet de komende jaren ook kunnen doen, maar geen 6 bijeenkomsten. Dat kunnen we qua capaciteit niet aan.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Begrijp ik dan goed dat we hem gaan afbellen? Stadhuisiftar, gaat die wel of niet door?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voorzitter, wellicht was ik niet helemaal duidelijk, maar volgens mij was de afspraak dat we aan steeds wisselende feestdagen aandacht zouden besteden. Welke feestdagen dat voor de komende periode zijn, dat weet ik eerlijk gezegd niet en daar ben ik graag bereid om naar te kijken. Of dat iftar is of niet iftar is, dat weet ik niet. Als je het hebt over steeds wisselende feestdagen, kan ik me zomaar voorstellen dat het het komend jaar geen iftar zou zijn.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan is dat helder, voorzitter, dat het college de stadhuisiftar gaat afschaffen naar alle waarschijnlijkheid. Dan dien ik alvast een motie in om de stadhuisiftar te borgen voor de komende jaren.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Sorry. Ik zat te wachten of ik door kon. Kennelijk had u dat al gezegd. Sorry. Dan heb ik mijn laatste motie. Dat is motie 21 van de Partij voor de Dieren 'Solidariteit kent geen grenzen'. Ik besef mij terdege dat een deel van uw raad zich hierover wil uitspreken en zich zorgen maakt. Op grond van de Aanbestedingswet moeten objectieve en niet-discriminerende eisen en criteria worden gehanteerd. Het verbieden van producten uitsluitend op grond van locatie van herkomst is in strijd met het non-discriminatiebeginsel. Dat is alleen mogelijk als het Rijk sancties oplegt. Tegelijkertijd weet ik ook dat het kabinet werkt aan een nieuw sanctiebeleid. Op dit moment is er vanuit

Nederland geen algemeen sanctiebeleid op Israëlische producten of verbod op partnerschappen met Israëlische bedrijven of bedrijven die aan Israël zijn verbonden. Wat we wel als gemeente kunnen doen in het licht van het coalitieakkoord, is verdergaan met ons maatschappelijk inkoopbeleid. Ik wil u toezeggen, de Partij voor de Dieren is niet aanwezig, maar ik zeg het dan maar toe aan de hele raad, dit inkoopbeleid grondig te laten bestuderen en dit verder in het licht van de reeds vastgestelde voorwaarden, zodat de uitgangspunten van ons gemeentelijk inkoopbeleid op het gebied van mensenrechten een belangrijk uitgangspunt is waar nodig aan te vullen. Dus daar ben ik toe bereid. Ik ben bereid om naar het huidige inkoopbeleid nog eens goed te kijken hoe we dat verder kunnen invullen. Verder zullen we ook het landelijke sanctiebeleid moeten afwachten. Dat betekent dat ik de motie zoals die er nu ligt niet kan omarmen.

De VOORZITTER: Dat is ontraden. Ik wil hem heel specifiek hebben. Niet omarmen is ontraden.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dat zal ik voortaan doen, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel, voorzitter. Ik vind het grappig dat de discriminatiekaart wordt gepulld voor een land dat letterlijk een genocide aan het uitvoeren is. Het kan wel. Steden als Utrecht doen dit. Ik ben wel benieuwd hoe uw standpunt zich tot de uitgangspunten van de Verenigde Naties dat ook lokale overheden een verantwoordelijkheid hebben om mensenrechtenschendingen te beschermen en te voorkomen verhoudt.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel. Ik vond het niet zo grappig. Het is zoals het is. Dat zijn de regels. Wij moeten ons daartoe verhouden. Ik heb toegezegd dat ik het inkoopbeleid nogmaals zal bezien en kijken hoe we dat inkoopbeleid, zeker op basis van maatschappelijke criteria, verder kunnen aanscherpen. Daar kan ik dan ook met dit soort zaken rekening houden.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): heb nog een vraag aan wethouder Van Dommelen. We zien aan de ene kant in het coalitieakkoord dat er een intensivering komt van 120 miljoen op extra personeel. Dat is op mobiliteit, op wonen, op economie. Daar gaan we extra mensen voor aantrekken. Aan de andere kant zien we een bezuiniging op het apparaat van 140 miljoen. Is het nu zo dat het tegen elkaar wegvalt en dan blijft er letterlijk 20 miljoen over, dat gaan wij opgeteld, afgetrokken bezuinigen, of is het netto 140 miljoen, dus we gaan 120 miljoen extra personeel aantrekken op wonen, mobiliteit, economie en we moeten 140 miljoen bezuinigen? Dus we gaan totaal 260 miljoen bezuinigen of is het 140 min 120 is 20 miljoen? Kunt u daar duidelijkheid over geven, want daar is, neem ik aan, geen plan voor nodig om dat nog nader uit te werken? Dat heeft u scherp natuurlijk.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Die getallen die u noemt heb ik niet scherp hoor, zoals u ze net noemt. Wat ik wel weet, is dat wij hebben een stevige bezuinigingsopgave. We hebben ervoor gekozen om dat niet alleen te doen naar buiten toe, maar ook hier in dit huis. Daar ga ik mee aan de slag. U zult begrijpen dat ik daar nog mee aan de gang moet om met nadere voorstellen te komen. Tegelijkertijd willen wij een aantal doorbraken bereiken. Daar gaan we ook serieus op investeren. Die investeringen kosten geld

en dat zal ook deels zijn in personeel. Dat is wat we gaan doen. We gaan enerzijds zaken intensiveren, maar we gaan ook zorgen dat we een heel financieel degelijk beleid gaan voeren.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Sorry, voorzitter, maar ik snap dat u misschien het niet achter de komma heeft uitgerekend, maar het is nogal een verschil, netto 20 miljoen of ga je 260 miljoen bezuinigen en 120 miljoen extra investeren. Dat is een gigantisch verschil. U kunt toch wel een kleine richting daarin geven, wat daar de plannen zijn?

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voorzitter, ik wil wel een richting geven, maar ik plaats deze getallen niet die u noemt. Dus als u wilt dat ik daar een richting in ga geven, dan moet ik beter begrijpen welke getallen u noemt, wat u allemaal bij elkaar voegt en aftrekt. Dan kan ik op basis daarvan kijken: kan ik een wat nader antwoord aan u geven?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dan graag in technische tijd. Er staat dat er 140 miljoen bezuinigd moet worden op ons ambtenarenapparaat. Honderdveertig miljoen. Dat staat er. Aan de andere kant staat er ook we gaan extra personeel aantrekken om de economie een boost te geven, om de mobiliteit, om het wonen een injectie te geven. Daar gaan we extra mensen voor aantrekken. Dan heb je dus een saldo. Dat lijkt mij niet zo ingewikkeld, maar het gaat wel om een heel groot verschil in bedrag.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voorzitter, ik kan 2 dingen tegelijk, want ik was tegelijk aan het luisteren en tegelijkertijd aan het kijken waar komen die getallen vandaan. Mijn vermoeden is dat het meerdere jaarlagen zijn die u bij elkaar optelt. Heb ik dat zo goed? Ik heb een bezuinigingsopgave uiteindelijk van 70 miljoen op de organisatie, niet van 140 miljoen. Dat verwacht voor mij een beetje van waar komen die getallen vandaan. Misschien kunt u dat nog eens nader aangeven.

De VOORZITTER: Ik stel ook voor dat we niet alles helemaal tot in detail gaan onderzoeken waar precies die getallen allemaal vandaan komen.

De heer BUIJT (lr): Een detail, maar dan was er al een flink verschil tussen. Dan neem ik aan dat nog helder wordt hoe dat precies is, wat er dan overblijft of dat het inclusief is.

De VOORZITTER: Misschien kan de wethouder in de tweede termijn wat meer inzicht geven ook in de onderbouwing van de cijfers, want alleen maar van wie komt waar met welke cijfers vandaan, dat lijkt me niet zo een productieve discussie.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Daar ben ik uiteraard altijd toe bereid.

De VOORZITTER: Doen we het zo.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 27. De Stadhuisiftar blijft!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt '5.0 Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam de afgelopen 2 jaar een Stadhuisiftar heeft georganiseerd in het stadhuis;
- deze bijeenkomst inwoners met verschillende achtergronden samen heeft gebracht tijdens de ramadan en ruimte heeft geboden voor ontmoeting, dialoog en verbinding;
- de Stadhuisiftar positief is ontvangen door deelnemers en bijdraagt aan de toegankelijkheid van het stadhuis als huis van alle Rotterdammers;

van mening dat:

- Rotterdam een diverse stad is waarin ontmoeting en wederzijds begrip van groot belang zijn;
- de Stadhuisiftar een waardevolle traditie is geworden die bijdraagt aan inclusie, sociale cohesie en verbinding tussen inwoners, maatschappelijke organisaties en het gemeentebestuur;
- continuïteit van dergelijke initiatieven bijdraagt aan het versterken van het vertrouwen tussen de gemeente en inwoners;

verzoekt het college:

- de organisatie van de Stadhuisiftar structureel te borgen;
 - de Stadhuisiftar als jaarlijks terugkerend verbindend evenement op te nemen in de gemeentelijke activiteitenkalender;
 - en dit uiterlijk in november 2026 te rapporteren aan de raad;
- en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De reactie op deze motie zullen we in de tweede termijn geven, ook al is die nu in deze termijn ingediend, maar de wethouder is nu klaar met zijn beantwoording. Dan gaan we naar mevrouw Biesheuvel. Eén moment, want ik heb nog 2 toezeggingen die ik nog moest benoemen. Wethouder Van Dommelen zal naar aanleiding van de motie van DENK samen met de betrokken gemeenschappen in kaart brengen wat mogelijk is rond de verschillende feestdagen en rapporteert hierover aan de raad. Wethouder Van Dommelen is in reactie op de motie van de Partij voor de Dieren over 'Solidariteit kent geen grenzen' bereid om het inkoopbeleid te beoordelen op de mate waarin het criterium mensenrechten meeweegt en het zo nodig aan te scherpen. Dat waren de 2 toezeggingen nog. Dan is nu echt het woord aan mevrouw Biesheuvel. Excuses.

Mevrouw BIESHEUVEL (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een zestal moties, alle van de Partij voor de Dieren. Mevrouw Coşkun is niet aanwezig, dus ik zal ook net als mevrouw Zeegers me richten tot de camera. Van de 6 zou ik er 5 ontraden en 1 omarmen. Allereerst wil ik beterschap wensen aan mevrouw Coşkun. Daarnaast wil ik ook benadrukken dat voor de behoefte, de toon en de insteek achter alle moties ik veel draagvlak voel en gemeenschappelijke grond als het gaat over het verduurzamen van de stad, de koers op circulair. Dus daar ben ik heel blij mee, om dat te lezen. Ik ga 1 voor 1 de moties toelichten en mijn reactie daarop geven. De eerste is 'Laat bomen bomen zijn'. Dat verzoekt het college om geen kapvergunningen te verlenen op de bouwprojecten of voor andere doelstellingen en altijd in te zetten op het behoud en het verplaatsen van bomen. Daarvan kan ik zeggen dat op dit moment al het beleid is om altijd bij bomen al naar herplaatsing en behoud te kijken, maar

dat het uitvoeren van het eerste punt, geen kapvergunningen te vergunnen voor bouwproducten, niet mogelijk is en uitvoerende werkzaamheden onmogelijk zou maken. Dan ga ik door naar de volgende motie. Dat is 'Rotterdam reclamevrij'. Daarin verzoekt de Partij voor de Dieren om te stoppen met reclame in de openbare ruimte en op de plek waar reclameborden verdwijnen bomen terug te planten. Ook die zal ik ontraden. Dit heeft namelijk grote financiële en juridische consequenties, dus dat is niet haalbaar. Daarnaast is terugplaatsing van bomen op die plekken in de reclame niet wenselijk. Wel wil ik nog benadrukken dat we in ons akkoord nadrukkelijk aandacht gaan besteden aan reclame faciliteren waar dat de coalitiedoelen en akkoord ondersteunt. Dan de motie 'Hup hup circulair'. Die gaan wij omarmen. Daar wordt gevraagd om te onderzoeken of er een geschikte locatie is voor een circulaire hub die dient als opslagplaats voor onder andere bouwmaterialen en de raad hierover binnen een jaar te informeren. Die kan ik omarmen. Wij gaan aan de slag met het concept raw material hub. Dat gaat over de inrichting van onder andere bedrijventerreinen voor het verwaarden van 1 miljoen ton circulaire materialen. Daar wordt zeker ook gekeken naar bouwmaterialen, een van de grootste reststromen van de stad. Dus die omarmen we. Dan ga ik door naar motie 'Noem het beestje bij de naam'. Daar wordt verzocht om naast dierenwelzijn ook de portefeuille dierenrecht toe te voegen en aan de functietitel wethouder klimaat, circulair en buitenruimte ook dierenwelzijn toe te voegen. Die gaan wij ontraden. Ik ben erg voor duidelijke communicatie, zeker voor een complex onderwerp als klimaat en circulair. Daarnaast vind ik dat vooral actie nodig is op dierenwelzijn, maar zo vind ik de naam te lang worden. Heel praktisch. Dus die ga ik ontraden. Daarbij wil ik wel benadrukken dat dierenwelzijn wel degelijk prioriteit is en niet als een klein onderwerp wordt gezien. Dus volgende week gaan we echt hard aan de slag met het inwerkprogramma en ga ik snel doorpakken op de dingen die daar worden aangeraden. Dan 'Dierproefvrij is hightech'. Daarin wordt verzocht om met EMC en andere organisaties die binnen Rotterdam Rijnmond dierproeven uitvoeren in gesprek te gaan en een gesprek op te zetten op een dierproefvrij Rotterdam. Hoewel ik de motie zeer sympathiek vind en heel belangrijk, is het simpele feit dat wij als Rotterdam hier juridisch niet over gaan, over de wet- en regelgeving. Dan de laatste, de motie 'Teken plant based treaty'. Dat gaat over het verzoek om de plant based treaty te ondertekenen. Ik kan toezeggen dat ik zeker aan de slag ga met duurzaam en gezond voedsel. Dat heb ik naar me toe getrokken. Ik vind dat een enorm belangrijk onderwerp, ook omdat het toegankelijk moet zijn voor iedereen. Dus daar gaan wij mee aan de slag, maar op dit moment is niet helder in de motie wat de juridische en de financiële consequenties van ondertekening zijn en ben ik meer van concrete projecten voor Rotterdam dan grote akkoorden. Dus ik zou willen zeggen dat daar onze prioriteit bij zou moeten liggen. Dat was het.

De VOORZITTER: De laatste motie is ontraden. Het is fijn als we het benoemen. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (pro): Dank u wel, voorzitter. Fijn dat de wethouder werk gaat maken van het dierenwelzijn deel van haar portefeuille. Op de motie rondom dierproefvrij zou ik toch willen werken naar iets van een toezegging dat dit ook wordt opgepakt door de wethouder, in ieder geval in gesprek gaan met de relevante partijen, kijken wat voor informatie we kunnen krijgen rondom dierproefvrij werken in Rotterdam en wellicht ook daar meer informatie en aandacht voor vragen. Ik begrijp dat het vaak gaat over nationale regels, dat we daar niet direct iets mee kunnen doen, maar in ieder geval er wat meer informatie over krijgen en in gesprek gaan met die partijen zou ik al heel fijn vinden.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw BIESHEUVEL (wethouder): Dank u wel. Wat ik kan toezeggen, is dat ik in ieder geval bij het inwerken volgende week nadrukkelijk ga navragen hoe dit precies zit en wat er in het verleden al op is gedaan. Daarnaast kan ik toezeggen om in ieder geval met Erasmus

aan de slag te gaan. Dit betreft nog 1 andere organisatie die dit ook doet. Daarvan moet ik navragen wat daarvan de status is, maar ik zal het navragen.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Dierenwelzijn, heel belangrijk natuurlijk. We hebben recent hier mensen gehad in een wijk die werden bedolven onder katten die in de tuin scheten, dat ze daar erg veel overlast hadden. Dat is niet de enige wijk. Er zijn meerdere wijken in Rotterdam waar veel overlast is van rondlopende katten. Wat gaat u daaraan doen?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw BIESHEUVEL (wethouder): Ik kan helaas niet toezeggen dat ik in gesprek ga met de katten, maar wat ik wel kan doen, is dat ik hierop kan vragen bij het inwerken wat hier het beleid op is en welke middelen we hebben als gemeente of hoe we hiermee omgaan over het algemeen. Dit lijkt me ook een probleem van iets met veel partijen bij elkaar die dicht op elkaar zitten.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Misschien nog aanvullend, want het signaal over de katten hebben wij ook gehad. Toevallig in de campagne in mei hebben we daar ook schriftelijke vragen over gesteld. Dus wellicht is het het waard om die ook nog te bekijken voor de heer Siemons.

De VOORZITTER: Wethouder Biesheuvel heeft een aantal toezeggingen gedaan. Zij gaat in reactie op de motie van de Partij voor de Dieren aan de slag met duurzaam en gezond voedsel en de toegankelijkheid daarvan. Wethouder Biesheuvel gaat na wat er in het verleden al is gebeurd op het gebied van dierproefvrij en gaat hier ook met partijen in gesprek, zoals het Erasmus MC. Zij gaat na wat er al gebeurt op het terrein van dierenoverlast, zoals kattenoverlast. Dan zijn wij tot slot bij mevrouw Harika.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Dag allemaal. Ik heb nog steeds ruzie met die microfoon blijkbaar, maar er zijn voor mij geen vragen of moties in deze termijn.

De VOORZITTER: Dan zijn wij daarmee aan het einde gekomen van de eerste termijn van de kant van het college, maar de heer Soytekin heeft nog een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Misschien een punt van orde, dus als de tijd dan ook stilgezet kan worden. Ik heb best wel wat vragen gesteld in mijn eerste termijn bijdrage waar ik geen antwoord op heb gekregen. Nu kan ik die vragen allemaal herhalen, maar ik zou dat dan wel graag in technische tijd willen doen.

De VOORZITTER: Wat we kunnen doen, is een veegronde. Dan kunnen daar de vragen gesteld worden waar nog geen antwoord op is gekomen. Ik wijs er wel op dat mocht het zo zijn dat het antwoord niet direct paraat is, dat we dan vragen of dat antwoord naar de tweede termijn toe kan. Dus dan weet u in ieder geval dat die weer genoteerd wordt. Dan doe ik nu een veegronde. De heer Soytekin, u mag als eerste het woord.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik dacht misschien de heer Buijt, maar dan ga ik hem inderdaad doen. Ik had de volgende vragen, waar ik nog geen antwoord op heb gekregen. Dat gaat om de armoederegelingen, wat dat nou concreet betekende voor het AOW. Daar is deels op geantwoord, maar nog niet ten volle tevredenheid, want ik wil exacte bedragen weten. Jeugdtegoed ook. Wat gaat het nou in 2027 worden en de ouderenkorting op de Rotterdampas? Wat is het alternatief voor ouderen waarbij het ov wegvalt? Dan hebben we

het alleen over die 190, maar het is natuurlijk niet dekkend. Dan had ik een aantal vragen over de gezant, waar ik geen antwoord op heb gekregen. De vraag: waarom kan de wethouder deze taken zelf niet uitvoeren? Wat gaat de gezant precies doen wat de stadsmarinier tegen racisme en discriminatie nu al doet? Of dit nieuw beleid is. Wat heb ik nog meer? De A van de LHBTQIA+ gemeenschap, waarom die wordt buitengesloten in het akkoord. Dan nog een vraag over de boa's. Daarvan heb ik gezegd of dit college ook per direct onze motie gaat uitvoeren, waarbij de raad in meerderheid heeft gevraagd om religieuze uitingen toe te staan, en de vraag of de coalitie een hoofddoek als probleem ziet en een wapenstok als normaal.

De VOORZITTER: Ik wil er wel op wijzen dat dit ook in het onderlinge debat richting fractievoorzitters was. Dus het was ook de vraag is het daarmee per direct ook aan het college, want zo is hij niet helemaal geïnterpreteerd, de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dit waren vragen vanuit mijn bijdrage die ik gesteld heb aan het college. Het kwam inderdaad in de onderlinge debatten ook nog eens naar voren, maar dit waren wel specifieke vragen aan het college.

De VOORZITTER: U mag altijd vragen stellen, maar dan gaat hij wel naar de tweede termijn voor de beantwoording. Dat ga ik zo doen. Anderen? De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Voor de veegronde, technische tijd. Ik had vragen gesteld over het doorbouwfonds. Ik had daar wat over gezegd. Het akkoord stopt 111 miljoen euro in het doorbouwfonds, wat grotendeels betaald wordt uit publieke erfpachtbaten. Dan is de vraag hoeveel woningen worden gebouwd, voor wie, tegen welke huurprijs en wie profiteert financieel van deze publieke steun? Dus ik had een algemene vraag daarover gesteld. Daar heb ik niets over gehoord.

De VOORZITTER: Kan de wethouder daarop antwoorden of wil ze die graag naar de tweede termijn ook? Tweede termijn ook. Dan stel ik voor, als volgt, om nu de tweede termijn van de zijde van de raad te beginnen. U kunt dan ook nog moties en dergelijke indienen. We willen ook nog graag afscheid nemen van onze griffier. Ze is er nu toch niet, dus we kunnen het heel snel erover hebben. Dat doen we nadat de tweede termijn van de raad is geweest, voor de beantwoording van de tweede termijn van het college. Dan kunnen we tussendoor afscheid nemen van de griffier. Ga ik hem uitleggen nog een keer. U begint met uw tweede termijn nu van de zijde van de raad. Vervolgens nemen wij afscheid van de griffier. Wij schorsen voor de lunch en starten daarna met de tweede termijn van het college. Als u in 1 keer door wil gaan, mag ook. Ik vind het wel belangrijk dat we beginnen met de tweede termijn van de raad, want als er nog vraagstukken zijn, ik zie het bij de vragen die nu zijn ingediend, ik ga niet nog een keer schorsen voor de beantwoording van het college. Dan wil ik dat we daar de pauze voor gebruiken. Dan heeft u een uur de tijd om daarover na te denken. Dan weten we wel wat de vragen en de moties zijn. Dus dat lijkt mij de beste werkwijze. Even gaan staan. Ik kan niet liplezen. Mevrouw Reitema, als u een vraag heeft, moet u gaan staan. Dan beginnen we nu met de tweede termijn van de raad. Als eerste is de heer Buijt aan het woord.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, wat een gigantische puinhoop. Wat een chaos. Zelden is een nieuw college zo desastreus aan een nieuwe termijn begonnen als dit links-liberale, Katendrechtse stadsbestuur. Een soap rond de benoeming van meerdere wethouders, nu al onderling wantrouwen binnen de coalitie en een van de coalitiepartijen die volledig in de touwen hangt en intern extreem verdeeld is. Niemand die nog weet hoe dit gaat eindigen, met de meest krappe meerderheid die er is van 23-22. Dan hebben we het alleen nog maar over de samenstelling van het college. Ik had nu een opsomming van een aantal punten, maar dat hebben we al gehad, dus ik wil me echt beperken nu, ook door de tijd die ik vanochtend al gebruikt heb, tot de 1 van de 2 voor ons meest pijnlijke zaken in dit akkoord als het gaat over ov voor ouderen. We gaan het debat niet overdoen, maar ik wil hier echt nog 1 keer noemen

jarenlang de waardering vanuit de stad die we hen als groep gaven. We hebben ons er verder in kunnen verdiepen. Er is echt actief gecommuniceerd het wordt 190 euro. Honderdnegentig euro per jaar voor een echtpaar wat rond het sociale minimum zit, het is echt een schamele fooi. Dan wordt er ineens nu gegoocheld met cijfers over 13 miljoen. Het is echt gebakken lucht. Dat was helemaal nog niet aan de orde. Mantelzorger van 67 die net boven de 110 procent zit, die misschien wel 3 of 4 keer per week met het ov naar zijn negentigjarige nog levende vader of moeder gaat, die zich af moet vragen: dat gaat mij meer dan 100 euro in de maand kosten, kan ik dat nog wel blijven doen? Ouderen in deze stad, waar meer dan de helft zich eenzaam tot zeer eenzaam voelt. Als mensen al in staat zijn het tegoed van hun Rotterdampas überhaupt over te zetten naar het ov, worden ze ook afgeschaft als ze er al recht op hebben met een fooi van 190 euro. Kortom, de maatregel pakt in alle opzichten desastreus uit. Ik roep ook echt op aan de coalitiepartijen: pak die hand aan. Laten wij hier samen naar kijken. Ik snap dat bepaalde fundamenteën, die u ook heeft benoemd in uw akkoord, waar we het niet mee eens zijn, dat u niet zo in een debat zegt: we hebben nog eens goed naar u geluisterd en we gaan dat inderdaad anders doen, maar dit specifieke punt, wat echt overzichtelijk is, in ieder geval voor 2027 en dat we dan daarna de tijd hebben, dat is echt wat ik verzoek. Kijk hier serieus naar in de zomer. Voorzitter, ik voorspel dat deze coalitie niet meer in rustig vaarwater gaat komen. De krappe meerderheid, de enorme uitdagingen die er in de 4 jaar op je af gaan komen, jullie zullen het merken. Je hebt een coalitieakkoord, maar er komen nog zoveel andere dingen om de hoek kijken, dat kun je niet in een coalitieakkoord gieten. Dat gaat om vertrouwen in elkaar en het goede samenwerken. Er staat een diverse, maar samenwerkende, dus ijzersterke oppositie met denkkracht, ervaring en straatvechters. Die zullen dit stadsbestuur te machtig gaan worden. Het is voor ons niet de vraag of, maar wanneer dit college gaat sneuvelen. Wat Leefbaar betreft hoe eerder, hoe beter. Zolang u het voor het zeggen heeft, zullen wij uiteraard strijden voor die Rotterdammers die in onze ogen door u aan de kant gezet worden. Voorzitter, er moet mij nog 1 ding van het hart. U heeft als voorzitter 2 keer het benoemd, de heer Postma heeft het bij de presentatie van het coalitieakkoord genoemd, de informateur zou belangeloos zijn werk hebben gedaan voor Rotterdam. Wij kregen de stukken over de formatie en daar zagen wij dat er 49.000 euro kosten zijn gemaakt voor die informatie. Dat is deels ook voor zaalhuur en dergelijke, maar dat is voor een groot deel vergoedingen voor de informateurs. Als we het omrekenen, zou het gaan om een 2000 euro per week. Dat is waar iemand recht op heeft. Ik vind dit niet belangeloos. Ik ben zelf formateur in Krimpenerwaard geweest. Ik ben 19 keer daarheen geweest in de avond, in het weekend. Nul euro. Ik heb 4 informateurs uit de regio getoetst van jongens, is dit normaal? Iedereen zegt: nee, we hebben dit pro deo gedaan. Ik wil graag van het college antwoord hebben. Klopt het inderdaad dat er zo rond de 30.000 euro aan de heer Samsom is overgemaakt? Dan heb ik een motie. Als ik het helemaal mis heb, dan bied ik mijn nederige excuses aan, want dan heb ik hem misschien van iets beticht dat niet terecht is, maar als mijn informatie klopt, hebben we het hier echt over 30k en dat vind ik niet belangeloos. Voorzitter, daar laat ik het bij. Ik heb ook nog 1 motie en dat is over het UvV. De antwoorden van de wethouder gaven ons onvoldoende comfort, dus we dienen daar nog een motie voor in. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ga reageren, als u het mij direct toestaat, op het punt wat de heer Buijt aansnijdt over de informateurs.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende motie ingediend.

Motie 28. Red de UvV

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026 ter, ter bespreking van Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn);

constaterende dat:

- de Unie van Vrijwilligers (UVV) de afgelopen periode geen structurele financiering toegekend heeft gekregen;
- de UW ondanks deze onzekerheid is gegroeid in het aantal vrijwilligers en de maatschappelijke ondersteuning die zij biedt;
- een meerderheid van de gemeenteraad zich in het verleden heeft uitgesproken voor structurele ondersteuning van de UW;
- uit het coalitieakkoord niet duidelijk blijkt of de UW ook de komende jaren op voldoende financiële zekerheid kan rekenen;

overwegende dat:

- de UW van onschatbare waarde is voor Rotterdam en de vele Rotterdammers die gebruikmaken van haar diensten;
- vrijwilligers een belangrijke bijdrage leveren aan het bestrijden van eenzaamheid, het ondersteunen van kwetsbare inwoners en het versterken van de sociale samenhang in onze stad;
- vrijwilligersorganisaties gebaat zijn bij financiële zekerheid om hun werkzaamheden op een verantwoorde manier voort te kunnen zetten;
- het onwenselijk is dat een organisatie met een dergelijke maatschappelijke waarde van jaar tot jaar moet afwachten of zij haar werk kan voortzetten;

verzoekt het college:

- bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling te komen met een meerjarig dekkingsvoorstel waarmee de continuïteit van de Unie van Vrijwilligers wordt gewaarborgd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R. Buijt

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van het debat.

De VOORZITTER: De raad heeft een informateur en later nog een tweede informateur aangesteld. Daarvoor bestaat een standaard kostenvergoeding. Die standaard kostenvergoeding staat niet in verhouding tot wat iemand als een normaal salaris verdient. Ik heb het woord belangeloos inderdaad in de mond genomen. Dat geef ik toe, maar ik vind dat iemand die zijn werkzaamheden min of meer on hold zet om zoveel tijd te besteden, u weet, de heer Buijt, dat de tijd die gestoken is in dit proces, dat is niet onaanzienlijk, er zitten veel uren in, dan is dat toch ook een gebaar van iemand die die maakt om onze lokale democratie te ondersteunen? Misschien had ik het woord belangeloos in die zin scherper moeten definiëren. Wij hebben een standaard kostenvergoeding. Die hebben we toegepast. Daar is niet bovenuit gegaan. Dat zijn de regels die we hier als raad ook hebben vastgesteld. Ik zou toch wel hier ervoor willen pleiten om waardering voor uw informateurs te hebben, want zij hebben ook de verantwoordelijkheid gevoeld om hier het stadsbestuur, dat bent u met elkaar, wil ik benadrukken, dus niet alleen het college, ook de raad is stadsbestuur, hiermee te dienen. Dat verdient alleen maar waardering. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, ik heb mijn waardering breed uitgesproken, want ik heb respect en waardering voor iedereen die zich inzet voor de publieke zaak en dit heeft lang geduurd. Mijnheer Koolmees had ook het recht 4 jaar geleden op deze vergoeding. Daar heeft hij eigenhandig vanaf gezien. Het is een keuze. Het voorbeeld wat ik noem, ik ken vele mensen om me heen die ook informateur zijn, die hebben hetzelfde gedaan. Die hebben ook dingen gedaan. Ik ben ook 19 keer in de avond en in het weekend geweest. Daar wil ik helemaal niet over opscheppen, maar dat is wel hoe het is. Ik vind echt het woord

belangeloos in deze niet passen. Je kunt erover twijfelen. Mijnheer Samsom heeft niets onterecht gedaan, maar hij heeft wel ongeveer 30k voor deze klus gehad. Ik wil dat toch markeren. Dat is niet belangeloos. Nogmaals, hij heeft het volste recht erop, maar het is niet belangeloos.

De VOORZITTER: Mijn laatste antwoord. Het is voor iedere informateur een afweging. Dat hangt ook af van de soort baan of de soort vergoeding die men al krijgt, of zij ook in staat zijn om deze taak te volbrengen. Daar zit ook een consequentie aan vast voor je reguliere werkzaamheden en dat is bij de een makkelijker dan bij de ander. Wij hebben hier als raad zelf die regeling vastgesteld. Dat is het kader waarbinnen wij handelen. Daar kan de heer Buijt ook een punt van gaan maken, dan moet hij die regeling gaan aanpassen. Dan zullen wij geen informateurs meer kunnen aantrekken die een eigen bedrijf hebben of een zzp'er of wat dan ook, want dan zal dat moeilijker voor hem worden. Dat kan, maar dan loopt het via die procedure. Hier is binnen de kaders gehandeld. Nogmaals, wees u ervan bewust hoe u over degenen spreekt die hier ook uw proces ondersteunen, het proces van de raad. Tot slot de heer Buijt en dan stop ik deze discussie.

De heer BUIJT (lr): Wat mij betreft prima om hier nog eens erg scherp naar elkaar naar te kijken, want ik vind het namelijk echt ook waarde hebben als je dit belangeloos doet, maar je moet het ook niet belangeloos noemen als het niet zo is. Dat is in ieder geval het punt wat ik hier wilde maken.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Voorzitter, ik heb kritiek geleverd op het moment dat er in eerste instantie 1 formateur was. Er werd door u wel gezegd dat dat pro deo was, dus er zou geen vergoeding naar deze persoon gaan. Ik was nogal stellig in mijn vraagstelling waarom ze niet aanwezig waren. Toen werd er duidelijk gezegd: deze mensen doen het pro deo en hebben andere werkzaamheden. Dus ik kan niet anders zeggen dan dat ik nu overdonderd ben door dit bedrag.

De VOORZITTER: Ik heb het woord belangeloos in de mond genomen. Dat heb ik toen gezegd ook aan de heer Buijt, dat dat zo is. Ik ga het nog 1 keer uitleggen. Dat is op het moment dat iemand een reguliere baan heeft, besluit om zich hiervoor in te zetten, een vergoeding krijgt, die waarschijnlijk niet in verhouding ligt tot wat hij normaal met zijn werkzaamheden verricht en dat toch doet. Dan vind ik dat iemand daar een stap naar voren doet in de richting van het stadsbestuur. U kunt nu zeggen dat ik dat niet goed heb gedaan. Dat mag uw eigen afweging zijn, maar deze personen blijven binnen de kaders die u als raad heeft vastgesteld. Ga alstublieft na over de toon en de houding hoe wij hier met elkaar spreken over mensen die ons helpen ons eigen proces vorm te geven. Ik word er echt boos over. Dat kan. Dit is uw raad dienen. Ik ga niet toestaan dat mensen die daar zich voor hebben ingezet, dat die hier door deze raad nog een keertje de maat worden genomen. Dit is onze keus geweest binnen de kaders die uw raad heeft vastgesteld. Dat is uw eigen verantwoordelijkheid. Daarmee stop ik deze discussie, maar let op uw woorden. Dan is het woord aan de volgende persoon. Dat is mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, hier staan we dan. Een gloednieuwe partij van de vooruitgang, de grootste partij van de stad. Eerst zat ik in de oppositie en nu sta ik hier in deze krachtige coalitie, maar onze en ook mijn manier van politiek bedrijven is niet veranderd. Vorige periode zag ik samenwerkingen over coalitie en oppositie en dat zal ook deze periode net zo gaan. Dat vind ik niet alleen gezond, ik vind het ook niet meer dan normaal. De wereld is al verdeeld genoeg en onze stad snakt naar stappen vooruit, want mensen zijn het zo zat. Een politiek die alleen met zichzelf bezig is, die lelijk tegen elkaar loopt te doen. Amper op de inhoud, maar vooral politiek spel staat te tetteren. Ik weet

waarom ik de politiek in ben gegaan en dat is niet vanwege dit politieke geneuzel, maar wel omdat ik oprecht geloof dat het beter kan en dat we dat vanuit deze zaal ook kunnen doen. Ik geloof ook dat het eerlijker kan en dat het systeem voor ons moet werken en niet tegen ons. Ik ben ook heel trots op dit coalitieakkoord, die ik zie als een katalysator van eerlijkheid. Ik ben ook trots dat ik dat hier vandaag namens PRO mag benadrukken. Met een ijzersterk elftal staan wij pal achter dit akkoord. Ik zie het samenwerken aan onze stad ook terug in dit akkoord en het proces over partijen heen de stad in, organisaties en bewoners betrekken. Korte en lange termijn je stad eerlijker maken en beter voor iedereen. Voorzitter, daarbij draaien wij niet om de hete brij heen. Wij leggen onze keuzes uit, ook de minder populaire keuzes, en dan ook graag in een zo begrijpelijk mogelijke taal. Ook ik ben echt geen expert op alle onderwerpen, maar ik weet wel dat dit akkoord de stad eerlijker gaat maken. Dat het dat gaat doen en dat er keuzes in zijn, dat is duidelijk, want nu krijgt bijvoorbeeld een miljonair in Hillegersberg ook gratis ov, maar een bijstandsmoeder met 2 kinderen krijgt veel te weinig ondersteuning. Wij gaan daarin keuzes maken. Wij willen samen aan de slag, vaart maken en we willen samenwerken met iedereen die met ons die stad sterker wil maken, die voor alle Rotterdammers werkt, ongeacht je portemonnee of achtergrond. Voorzitter, jullie kennen al de 3 doorbraken en we stappen ook vooral af van de praatjes: gaat u maar rustig slapen, over 30 jaar is alles weer beter. In het hier en nu stappen zetten en met geld en mensen ertegenaan. Ego's opzij, schouders eronder.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): We hadden mooie plannen. We zouden gaan samenwerken, coalitie, oppositie. We zouden als eenheid, als raad naar buiten uitgaan stralen dat we een eenheid zijn, maar voorlopig zie ik daar helemaal niets van terug op dit moment.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, volgens mij hebben we ook een prachtige bijlage van het dakloosheidsakkoord toegevoegd aan het coalitieakkoord. Dat is wel echt een proces wat heel tekenend is voor een hele brede samenwerking. Dus dat wil ik zeker daartegen inbrengen. Voorzitter, de 3 doorbraken, die kent u natuurlijk. Allereerst een huis voor iedereen en vooral geen rookgordijnen en percentage geleuter, maar echt meer betaalbare voordeuren erbij. Eindelijk gaan we leegstand aanpakken, want het is toch van de gekke dat al duizenden woningen jarenlang leegstaan terwijl we een wooncrisis hebben? Het gaat natuurlijk niet alleen om de stenen, het gaat er ook om dat je in een gezellige, veilige, toegankelijke buurt woont. Geen grijze, bloedhete en vieze straat, maar een groene, koele en mooie straat, met schone lucht en water, waar kinderen buiten kunnen spelen, vrouwen veilig over straat kunnen elk uur van de dag en waar ook ouderen op een bankje kunnen zitten.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Wat gaat u aan de wijken doen, in Carnisse bijvoorbeeld, met de mensen die daar illegaal wonen? Of wat gaat u aan de straatterreur op het Noordereiland doen? Dat soort zaken in de wijken die spelen, wat gaat u daaraan doen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, we hebben enorm veel plannen op verschillende terreinen. Allereerst moeten de buurten veiliger zijn. Het moet ook prettig zijn om daar rond te lopen. We investeren ook fors op veiligheid, 80 nieuwe boa's erbij en ook de zichtbaarheid van de gemeente in de wijken is een hele belangrijke voor ons. Dus dat is een kleine greep.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): We gaan straks over De Esch praten. Daar ga ik dan een motie over indienen, want daar is het ook weer hommeles, net als in Nesselande. Het is in de wijken een drama. Dus gaat u dat maar eens aanpakken.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, volgens mij is er ook een gebiedsverbod in De Esch vanaf 23 juli, maar zoals ik al zei, wij gaan echt flink investeren ook op veiligheid, ook in de wijken. U gaat ons daar ook echt zien. Dus wij blijven niet in onze ivoren torens zitten, wij gaan die wijken in en zullen daar met de bewoners zorgen dat de stad beter wordt. Ik ga verder met mijn betoog. Een stad waar je kan werken, dat is ook waar wij voor staan, waar de ondernemers, het mkb steun en ruimte krijgen en waar we een duurzame en eerlijke haven hebben. Een stad waarin je kan opgroeien met de school die bij jou past en waar je recht op hebt, met een thuis waar geld geen zorg, maar een simpele rekenoefening is en waar alle gezinnen perspectief hebben, of je nu gedupeerd bent door het toeslagenschandaal of door de schuldenindustrie. Een stad die naast je staat als je te maken krijgt met geweld of tegenslag en een stad met voldoende opvangplekken. Een stad die een vuist maakt tegen femicide. Ik quote een van mijn favoriete zinnen uit het akkoord: "Er is altijd opvang voor vrouwen en kinderen in nood." Voorzitter, jullie hebben vast wel gelezen dat ook het initiatiefvoorstel 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide', dat we die gaan uitvoeren. Dat is natuurlijk ook iets waar ik bijzonder trots op ben. Rotterdam wordt een stad die klaar is voor de toekomst, waar je veilig, prettig en betaalbaar kunt leven, werken en je kinderen kunt laten opgroeien. Voorzitter, we zijn klaar met debatteren en laten we vaart gaan maken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter dank. Ik zal het kort houden. Een oplichting wellicht voor velen. Het was een interessant debat 9 juli en vandaag ook weer. Er begrijpt mij toch het gevoel dat de antwoorden die gegeven worden nog steeds, ik begrijp dat er echt veel uitgewerkt moet worden, op de vlakke redelijk vaag blijven. Dat vind ik wel jammer, want de roep of het zeggen van een uitgestoken hand richting de oppositie hebben wij niet gevoeld of gemerkt, want er zijn veel moties ingediend, ook door andere partijen, en het college heeft een week de tijd gehad om daar iets van te vinden. Nu zijn alle moties nagenoeg, op 1 na volgens mij, ontraden. Het had het college gesierd om in die tussentijd in een week tijd te kijken of er misschien wel dingen mogelijk waren, ook voor moties die door de wethouders sympathiek werden gevonden, zoals de motie over meer talen. Dat is helaas niet gebeurd. Het voorspelt wellicht iets voor de toekomst. Dat weet ik niet. Wat ik nog wil benoemen, is ook het afschaffen van het gratis ov voor ouderen. Twaalfduizend mensen die dit hebben ondertekend, de petitie, en honderden mensen voor het stadhuis. Daar wordt helemaal niets mee gedaan. Dus we kunnen er honderden debatten over voeren, we kunnen argumenten uitwisselen, maar het feit is iemand die een euro meer verdient dan die 110 procent grens, daarvoor vindt het college dat dit allemaal eerlijk en betaalbaar is. Ik heb nog een aantal moties, voorzitter. Om toch hopelijk iets voor die ouderen te kunnen betekenen, willen wij gratis ov voor ouderen mogelijk maken voor in ieder geval de groep met een inkomen tot 150 procent van het wettelijk minimum. Ik begreep dat BIJ1 ook een motie heeft voor de 140 procent. Ik dacht we zetten hoog in, maar die tekenen wij natuurlijk ook graag mee. Dan, voorzitter, een tweede motie om het gratis parkeren op meerdere feestdagen gelijkwaardiger vorm te geven, want meerdere groepen worden nu keihard gediscrimineerd door het college, want voor de ene feestdag wordt wel de zondagsregeling toegepast en andere dagen, belangrijke dagen, niet. Dus maak dat gelijkwaardig. Dan een motie waar ik het in mijn betoog afgelopen donderdag over heb gehad. Woorden doen ertoe, gaf de wethouder samenleven destijds aan. Daarvan heb ik de motie 'Benoem de genocide door Israël' om in de gemeentelijke communicatie en alle uitingen te spreken over een genocide als het gaat om

het handelen van Israël jegens de Palestijnen in Gaza. Dan hebben we nog de motie over 'Geen Rotterdamse euro naar illegale nederzettingen'. Daarvan heeft de wethouder een soort van toezegging gezegd om iets te gaan onderzoeken, maar mij werd niet helemaal duidelijk wat, want volgens mij kun je aan de slag in ieder geval om ervoor te zorgen dat de gemeente Rotterdam geen producten, goederen of diensten inkoopt die afkomstig zijn uit illegale Israëlische nederzettingen in bezet Palestijns gebied. Dat waren de moties, voorzitter. Een aantal moties, daar zal ik een hoofdelijke stemming voor aanvragen. Daar kom ik later op de avond op terug.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 29. Behoud gratis OV voor ouderen met een laag inkomen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- AOW-gerechtigde Rotterdammers momenteel gratis gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer in Rotterdam en omgeving;
- het nieuwe college voornemens is gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden per 2027 te beëindigen;
- veel Rotterdamse ouderen momenteel gebruikmaken van deze regeling;

overwegende dat:

- gratis openbaar vervoer voor ouderen met een laag inkomen bijdraagt aan hun mobiliteit, zelfstandigheid en maatschappelijke participatie;
- het behoud van gratis OV voor financieel kwetsbare ouderen een investering is in het voorkomen van eenzaamheid en sociale uitsluiting;
- gratis OV voor ouderen een blijk van erkenning en waardering is voor hun jarenlange inzet voor deze stad;

verzoekt het college:

- de regeling voor gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden te behouden voor ouderen met een inkomen tot 150% van het wettelijk minimumloon;
- hierover te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 30. Niet alleen met Kerst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt '5.0 Debat over het coalitieakkoord 2026-2030. 'Vaart maken';

constaterende dat:

- de huidige vier dagen waarop geen betaald parkeren geldt, het zondagstarief wordt ingevoerd;
- het coalitieakkoord bepaalt dat bijvoorbeeld 1e Kerstdag de zondagsregeling wordt ingevoerd, maar andere belangrijke religieuze feestdagen volledig betaald is;
- het coalitieakkoord de huidige feestdagen met zondagsregeling en de pilot feestdagen voortaan beschouwd als een reguliere dag;
- veel Rotterdammers tijdens religieuze feestdagen familie en naasten bezoeken;

- de gemeente haar inwoners gelijk moet behandelen, ongeacht hun religie;

van mening dat:

- een Christen in Rotterdam dezelfde rechten heeft als andere gemeenschappen/religies;
- de gemeente inwoners gelijkwaardig behoort te behandelen, ongeacht hun religieuze achtergrond;
- dagen zoals Eid al-Fitr (Ramadanfeest), Eid al-Adha (Offerfeest), Holi Phagwa, Diwali, Keti Kati, etc. voor veel Rotterdammers een belangrijke betekenis hebben net als Kerstmis voor Christenen;
- het passend is dat gemeentelijke beleid recht doet aan de religieuze en culturele diversiteit van Rotterdam;

verzoekt het college:

- het gratis parkeren op genoemde feestdagen gelijkwaardiger vorm te geven;
- hierbij ook dagen toe te voegen vanuit de kalender op de website van de gemeente Rotterdam;
- meteen voorstel te komen richting de raad van (feest)dagen waarvoor ook de zondagsregeling toegepast kan worden;
- de raad hierover uiterlijk november 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 31. Benoem de genocide door Israël

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026, ter bespreking van het agendapunt 5 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- volgens de meest actuele cijfers van World Health Organization (WHO) sinds oktober 2023 meer dan 73.000 Palestijnen, waaronder vrouwen en kinderen, zijn vermoord en meer dan 173.000 Palestijnen zijn gewond geraakt door aanvallen van Israël op Palestina;
- de commissie van experts van de VN-mensenrechtenraad zegt in Gaza vier van de vijf misdaden te zien die als genocide gekwalificeerd kunnen worden:
- moorden, het aanbrengen van ernstig lichamelijk of geestelijk letsel, het moedwillig verslechteren van overlevingskansen en het tegengaan van geboortes.
- VN-commissie die geweld onderzoekt in Israël en de bezette Palestijnse gebieden aangeeft dat Israël zich in de Gazastrook schuldig maakt aan genocide.
- VN-experts bewijs hebben gevonden dat Israël bewust kinderen tot doelwit heeft gemaakt en daarmee genocide, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid pleegt.
- naast de VN-organen ook verschillende mensenrechtenorganisaties, waaronder Israëlsche en genocide-experts concluderen dat Israël een genocide pleegt op de Palestijnen; gezaghebbende, betrouwbare en valide organisaties als de Verenigde Naties (VN) hebben geconcludeerd dat er sprake is van een genocide door Israël op de Palestijnen;

overwegende dat:

- het benoemen van zaken zoals ze zijn, voor een bepaalde mate van erkenning kan zorgen en spanningen in de stad kan verlichten;

- het college niet alleen mooie woorden moet uitspreken zoals 'woorden doen ertoe', maar ook daarnaar moet handelen;

verzoekt het college:

- als gemeente in alle communicatie uitingen te spreken van een genocide als het gaat om het handelen van Israël jegens de Palestijnen in Gaza;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

Motie 32. Geen Rotterdamse euro naar illegale nederzettingen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- illegale Israëlische nederzettingen in bezet Palestijns gebied volgens het internationaal recht illegaal zijn;
- de uitbreiding van illegale nederzettingen volgens de Verenigde Naties gepaard gaat met gedwongen verplaatsing van Palestijnse inwoners en ernstige schendingen van hun rechten;
- de gemeente Rotterdam in haar Inkoop- en aanbestedingsbeleid en via het Manifest MVOI heeft vastgelegd dat maatschappelijk verantwoord inkopen, met aandacht voor mensenrechten en internationale sociale voorwaarden, uitgangspunt is van het gemeentelijk inkoopbeleid;

overwegende dat:

- de gemeente geen producten of diensten zou moeten inkopen die afkomstig zijn uit illegale nederzettingen;
- de gemeente als overheid de verantwoordelijkheid heeft haar inkoopbeleid in overeenstemming te brengen met het internationaalrecht en de bescherming van mensenrechten;
- publiek geld niet mag bijdragen aan schendingen van het internationaal recht;

verzoekt het college:

- ervoor te zorgen dat de gemeente Rotterdam geen producten, goederen of diensten inkoopt die afkomstig zijn uit illegale Israëlische nederzettingen in bezet Palestijns gebied;
- de gemeenteraad binnen zes maanden te informeren op welke wijze dit binnen het gemeentelijk inkoopbeleid wordt geborgd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het is een bewogen week geweest. Zoals iemand zei gisteravond tijdens onze ledenavond: democratie is belangrijk, maar je moet er wel wat bij drinken. Gelukkig weet u van ons dat wij ook goed een borrel kunnen drinken. Ik sta hier dan ook met trots en veel vertrouwen in dit team. Ik ben blij om Nicky Kattenbroek, Willem van Lanschot en straks ook Pelle Meurink te mogen verwelkomen in onze fractie. Deze fractie zal erop uittrekken, de stad in, om de geluiden van de Rotterdammer op te halen en hier weer naartoe te brengen ook met vol trots, samen met deze wethoudersploeg, uitvoering te geven aan dit coalitieakkoord, waar wij ontzettend trots op zijn. Progressief en positief met veel mooie ambities voor deze stad voor de komende 4 jaar, maar ook met een perspectief naar 2050. Ik ga wat dingen noemen waar wij ontzettend trots op zijn. We gaan de komende jaren bouwen, minimaal 15.000 woningen waarvan 10.000 betaalbaar en ook nog eens een keer 600 woningen per jaar voor de studenten. We gaan sneller bouwen. We gaan die vastgelopen projecten lostrekken en ook woningen bouwen voor startersgezinnen, studenten en ouderen en natuurlijk die leegstand aanpakken.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft een vraag.

De heer SIEMONS (50plus): Heeft u nu ook gedronken?

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik heb veel Spa rood gedronken. U vindt sommige mensen wat hoog in de energie zitten in deze raadszaal. Ik ben er daar misschien ook een van, maar dat komt omdat ik heel erg trots ben om hier vandaag te staan en ook om onderdeel te zijn van het team wat dit coalitieakkoord kan uitvoeren. Dus ik vervolg mijn betoog. We gaan toewerken naar dat autoluw centrum in 2040, we investeren 45 miljoen in een fiets- en autoluw fonds en we breiden natuurlijk die 30 kilometer per uur straten uit. We maken meer ruimte voor terrassen, daar kunnen we die borrel drinken over de democratie, voor kleine evenementen. We krijgen ruimere sluitingstijden voor horeca en we investeren natuurlijk 7,5 miljoen ook in de nachtcultuur. We zijn heel erg trots om te investeren in meer gratis peuterklassen, de Schil om de School en de brugfunctionarissen, om ervoor te zorgen dat iedereen een eerlijke kans krijgt in Rotterdam, ook de kleine Rotterdammers. We gaan door met die gratis bibliotheekboeken. Voorzitter, ik kan nog heel lang doorgaan over waar we allemaal trots op zijn in dit coalitieakkoord. Ik ben blij om dat te doen met de partijen met wie wij een coalitie vormen. Ik heb veel vertrouwen in deze samenwerking. Dat zeg ik namens de hele D66-fractie. We gaan met volle energie vooruit om er iets moois van te maken. Aan de slag.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank voorzitter. Ik zou graag in mijn tweede termijn op het volgende punt willen terugkomen. Ik heb nog eens nagedacht over het debat van vorige week tussen mevrouw Zeegers en de heer Soytekin over de gezant diversiteit en inclusie. Dat was een soort openbaring, een openbaring van het mens- en wereldbeeld van D66 en van mevrouw Zeegers, want de heer Soytekin prikt feilloos door de zwakke antwoorden van mevrouw Zeegers heen. Wat bleek? Dit college heeft geen enkel idee wat die gezant precies gaat doen. Dit college ziet mensen in deze stad met een migratieachtergrond, althans, zo bleek uit de antwoorden van mevrouw Zeegers, blijkbaar als een soort tweederangsburger, mensen die hulp nodig hebben, mensen die niet voor zichzelf kunnen zorgen en opkomen en mensen die zielig zijn. Terwijl de kosten voor de Rotterdammer door dit college stijgen en er zelfs 10 wethouders zijn aangesteld, besloot dit college nog eens een extra ambtenaar aan te stellen. Ik zou graag van de wethouder willen weten wie gaat bepalen wie als gezant wordt voorgedragen aan de raad en hoeveel deze gezant specifiek betaald krijgt op kosten van de Rotterdammer. Dan nog iets. Het is een buffet van onvermogen dat een college met 10 wethouders deze taak niet zelf kan doen en daar een extern persoon voor inschakelt, terwijl we een stadsmarinier antidiscriminatie hebben. Ik denk dat met de komst van mevrouw

Nunnely als wethouder in het college er iemand in het college komt die de taken die deze gezant zou krijgen uiterst serieus zal gaan nemen. Daarom wil ik graag met de collega's van DENK een motie indienen die het college opdraagt de functie van de gezant diversiteit en inclusie niet in te vullen, dan wel te schrappen, in te blijven zetten op de stadsmarinier racisme, discriminatie en inclusie, zelf het contact met de diverse groepen in Rotterdam te onderhouden en wethouder Nunnely hier het voortouw op te laten nemen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben heel nieuwsgierig. De partij en de fractie Forum voor Democratie, jullie vinden diversiteit en inclusie dus erg belangrijk, dat we daaraan werken, ook in de representatie van het stadsbestuur en verder ook in de stad, in alle functies in Rotterdam?

De heer HAMHUIS (fvd): Zeker. In deze stad leven natuurlijk veel mensen met veel verschillende achtergronden, veel verschillende invalshoeken, perspectieven, denkwijzen en die moeten in deze raad en stadsbestuur vertegenwoordigd zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben verheugd om dat van de fractie van Forum voor Democratie te horen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis heeft de volgende motie ingediend.

Motie 33. Begrip valt niet te delegeren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- de Rotterdamse populatie zeer divers is, met meer dan 170 nationaliteiten en vele verschillen in achtergrond en geleefde ervaring;
- het coalitieakkoord 2026-2030 voorziet in een nieuwe functie van Gezant Diversiteit en Inclusie, die geluiden uit de samenleving moet ophalen en het college hierover moet adviseren;
- wethouder Nunnely zelf een achtergrond heeft als adviseur diversiteit en inclusie, en dus over de expertise beschikt om deze geluiden zelf op te halen en te duiden;
- de invulling van deze gezant functie een structurele post op de begroting vormt, op een moment dat de gemeente tegelijkertijd elders bezuinigt.

overwegende dat:

- voor het goed besturen van een stad het nodig is om begrip te hebben voor haar inwoners;
- begrip ontstaat door geleefde ervaring en contact met de ander;
- advies van een derde niet voldoende is om tot werkelijk begrip te komen van de geleefde ervaring van diverse groepen in Rotterdam;
- een structurele nieuwe uitgave voor een aparte gezantfunctie zich lastig verhoudt tot de opgave om zorgvuldig met gemeenschapsgeld om te gaan.

draagt het college op:

- de functie van Gezant Diversiteit en Inclusie niet in te vullen, dan wel te schrappen;
- in te blijven zetten op de stadsmarinier racisme, discriminatie en inclusie;

- zelf het directe contact met de diverse groepen in Rotterdam te onderhouden;
- wethouder Nunnely het voortouw te laten nemen op dit onderwerp.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.M. Hamhuis en S. Soytekin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, voor het eerst mag ik hier het woord voeren als fractievoorzitter. We hebben natuurlijk al als VVD onze visie gegeven op dit coalitieakkoord, maar om u ook wat beter te laten begrijpen hoe ik hiernaar ga kijken, wil ik u meenemen in hoe ik ben opgegroeid. Ik ben de kleindochter van een melkboer. Mijn ene opa had een melkkar waarmee hij melk rondbracht in het dorp en de andere opa was melkboer en produceerde melk. U mag zelf raden hoe mijn ouders vervolgens elkaar hebben ontmoet. Toen mijn vader opgroeide, toen werd de melk nog rondgebracht in een hondenkar, want letterlijk betekende het dat het een hond was die de kar trok. Uiteindelijk groeide het bedrijf en dat gaf mijn opa de ruimte om te investeren. De hond werd gelukkig al heel snel een paard en wagen en ook die werd later ingewisseld voor een rijdende winkel, de SRV-wagen, voor sommigen van u waarschijnlijk nog wel bekend. Elke stap was in principe hetzelfde. Om winst te maken, moet je investeren. Dit is niet het verhaal van een paard en wagen dat uitgroeide tot een bedrijf zoals de Albert Heijn of zo. Het waren geen enorme winsten, het was het verhaal van een melkboer die met een aantal investeringen ervoor zorgde dat zijn familie een koelkast kreeg of dat zijn kinderen een opleiding konden volgen naar een middelbare school in plaats van direct aan het werk moesten. Om winst te maken, moet je investeren. Dat is precies wat dit college ook doet. Geloof het of niet, het verlangen naar winst te maken is juist precies waar we elkaar hebben gevonden als PRO en de VVD. Dat klinkt voor een aantal van jullie in de raad als een vies woord, winst maken, maar het enige wat winst is, is wat je overhoudt als opbrengst nadat je hebt geïnvesteerd. De winst van dit coalitieakkoord zal zijn dat Rotterdam de beste stad wordt voor kinderen om op te groeien, waar ze veilig naar school kunnen en waar iedereen altijd veilig over straat kan. De winst van dit akkoord zal ook zijn dat we dakloosheid zullen aanpakken en overlast op straat en dat we streven naar een ijzersterke haven en economie, toekomstklaar en volledig vergroend. We zouden ook de VVD niet zijn als de winst van dit akkoord ook is dat ondernemers weer kunnen ondernemen en dat we ook zorgen dat bedrijven geld kunnen verdienen en Rotterdam welvarender wordt. Uiteindelijk betekent het ook, om deze investeringen te kunnen doen, dat je keuzes moet maken. Als je dan kijkt naar betaald parkeren, daar is veel kritiek op geweest en ook wij als fractie hebben echt moeten slikken als we kijken naar dat betaald parkeren invoeren in onze gehele stad, maar uiteindelijk willen we het liefst dat je 's avonds veilig over straat kan. We willen ook een goed betaalde baan en het liefst eentje in de buurt. We willen dat onze kleinkinderen een studentenkamer kunnen vinden of dat ze een gezinnetje kunnen starten met een eigen huis. Die opbrengsten voor de stad, die resultaten en ambities van dit college, die maken het de investering, die we met zijn allen gaan doen, waard. Eerlijk is eerlijk, we begonnen deze collegeperiode ook met een diepe min op de begroting. De kosten van de ouderenzorg en de jeugdzorg zijn enorm toegenomen. Het werd al genoemd. Ook dat gat moeten we de komende 4 jaar dichten. We geven daardoor ook meer geld uit aan ouderen dan ooit. Precies daarom kijken we ook verder dan een collegeperiode van 4 jaar. We plakken geen pleisters om het bloed te stollen, we werken aan de toekomst van Rotterdam. Mijn opa wist je investeert niet voor jezelf, je investeert voor wie er na komt. Dat deed hij voor zijn kinderen en dat doet dit college voor Rotterdam.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De volgende op de lijst is mevrouw Coşkun, maar die is om genoemde redenen afwezig. Dan kom ik bij mevrouw Verouden. Het is mevrouw Verouden haar maidenspeech, maar die gaat ze niet voeren nu. Dus zij gaat het op een ander, zelfgekozen moment doen. Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Voorzitter, dat komt omdat mijn voorganger op deze raadszetel welgeteld 51 seconden voor mij had overgehouden. Daar praat ik nu ook weer naartoe. Wel wil ik u kort in die 51 seconden meenemen in wat u van onze fractie, die zojuist weer is aangevuld met collega Nelleke Weltevrede, kunt verwachten. Dit coalitieakkoord is een akkoord met ambitie en met een blik vooruit, maar ook een akkoord met oplossingen voor Rotterdammers op dit moment. We investeren fors in woningbouw, veiligheid, verkeersveiligheid en echte banen in de duurzame economie en dat doen we structureel. Daar ben ik echt heel trots op. In een stad waarin Rotterdammers iedere dag ervaren dat het leven complexer en onzekerder wordt, ligt er nog een duidelijke opdracht voor dit college. Zorgen dat elke Rotterdammer onderdeel wordt van een gemeenschap. Ik ben enorm blij dat daar vanuit alle verschillende portefeuilles aan gewerkt gaat worden, zodat we gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor die prettige, groene wijken. Een vangnet is voor als het wat minder gaat, dat je in een zorgzame buurt woont, als je niet meer alles zelf kan doen, zodat je steentje bijdragen vanzelfsprekend wordt. Van onze fractie kunt u verwachten dat wij ons daar de komende jaren mee bezig zullen houden, dit college er scherp op zullen houden en dat dit doel bereikt wordt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Verouden. Dan is nu het woord aan de heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Ik leef al heel lang in deze stad, maar dit worden wel de 4 mooiste jaren, begrijp ik. Voorzitter, we verliezen grip op onze stad. Ik wilde zeggen: op onze mooie stad, maar de stad in de wijken is niet zo denderend. We kijken naar de problemen in de wijken, dan verliezen we de regie. De Esch, daar zijn de problemen gigantisch en klagen de inwoners al jaren over verkeershufters die racen op de openbare weg met auto's, motoren, scooters en fatbikes. Dat doen ze op de dag, maar de overlast is er vooral ook in de avond en de nacht. Het is daarom daar de orde van de dag en de nacht. Ik ga daar ook een motie over indienen. Hetzelfde verhaal kan ik ophangen over de wijk Nesseland. Ook daar veel terreur op de boulevard en is het niet te handhaven. Op het Noordereiland zijn er al maatregelen gelukkig genomen. Daar wordt het minder. Dus het kan wel. Carnisse, daar hebben we andere problemen, vooral de illegale bewoning daar in de wijk. Misschien hebben we nog een wethouder over die wat met de veiligheid in de wijken kan gaan doen. Ik laat het hierbij.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft de volgende motie ingediend.

Motie 34. Rotterdam problematiek in De Esch

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 16 juli 2026 ter bespreking van deel twee van het coalitieakkoord "Vaart maken";

Bewoners hebben al vele jaren lang overlast van hard rijdende auto's en motoren. Deze produceren vaak veel lawaai en zijn storend vooral in de nachtelijke uren. Wanneer de bewoners hier een opmerking over maken worden ze ook nog fysiek bedreigd. Daarom deze noodkreet om hier tegen op te gaan treden.

constaterende dat:

- bewoners hier al tientallen malen melding van hebben gemaakt.
- deze niet hebben geresulteerd in een oplossing

- dat op locatie, het Noorder-Eiland, wel maatregelen zijn genomen die wel zorgen voor minder overlast.
- dat tijdelijke afsluitingen wel resultaten kunnen opleveren.
- maar ipv optreden tegen de overlastgevers gaan we straten afsluiten om de overlastgevers te weren. We zorgen op die manier voor een waterbed effect. Deze groep zoekt dan weer een andere locatie om andere inwoners te treiteren.

overwegende dat:

- bewoners recht hebben op een veilige en leefbare omgeving.-de situatie inmiddels al jaren voortduurt.
- verdere onderzoeken en plannen geen verlichting hebben geboden voor bewoners.

verzoekt het college:

- zo spoedig mogelijk een tijdelijke nachtelijke afsluiting van de Esch in te voeren gedurende het weekeinde ingaande op donderdag t/m maandag steeds vanaf 20.00 uur tot 05.00 uur
- bewoners, openbaar vervoer en bestemmingsverkeer toegang te blijven verlenen
- de afsluiting gedurende de zomerperiode als proef uit te voeren.
- tijdens deze periode extra politie en handhavingcapaciteit in te zetten op de toegangswegen en binnen De Esch
- de resultaten, inclusief het effect op geluid en verkeersoverlast tevens de veiligheidsgevoelens van bewoners, na afloop aan de gemeenteraad voor te leggen:

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.C. Siemons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Wempe en die gaat wel zijn maidenspeech houden. Dus gaat u vol aandacht luisteren.

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, iedereen heeft zijn eigen verhaal en dit is het deel van het mijne. Ik groeide op in een gezin waar armoede en huiselijk geweld aan de orde van de dag waren, nachten waarin ik wakker lag, dagen waarop ik op school in slaap viel. Geen vriendjes, geen veilige plek, maar in groep 4 veranderde alles. Mijn moeder en ik hadden geen huis meer. Ook toen was er al een woningtekort. We sliepen bij familie van bank naar bank. Pas dan besef je wat dak- en thuisloos zijn echt betekent. Uiteindelijk kwamen we terecht op een afgelegen camping in een caravan, afhankelijk van anderen om überhaupt op school te komen. Schaamte, veel schaamte, maar een huis kregen we niet. De winter kwam eraan en er werd gewaarschuwd voor een strenge winter. De vraag was niet of het koud zou worden, maar of we gasflessen nog konden betalen om de caravan warm te houden. Mijn moeder vond dat het lang genoeg had geduurd. Ze liep het gemeentehuis binnen en zei: ik ga niet eerder weg voordat wij een huis hebben. Dat was het verschil. Niet omdat alles daarna makkelijk werd, integendeel, want daarna moest het leven nog beginnen. De achterstanden moesten worden ingehaald, op school, in het leven. Mijn schooladviezen werden beïnvloed door mijn situatie, maar ik heb altijd geloofd dat hard werken het verschil kan maken. Het komt niet aanwaaien. Onderweg in het leven kom je mensen tegen, mensen die het verschil maken in je voordeel of in je nadeel. Mij werd vaak verteld wat ik niet zou kunnen, want op het mbo hoorde ik dat ik een bachelorstudie niet zou kunnen halen, dat het te hoog gegrepen was. Tijdens de bachelor hoorde ik hetzelfde over een master, op 1 docent na, Jeroen. Hij zag iets wat anderen niet zagen en hij maakte het verschil. Daardoor sta ik hier. Door de mensen die het verschil maken sta ik hier als gemeenteraadslid. Ook hier heb ik mensen ontmoet die

het verschil maken. Ik kies ervoor om alleen de positieve voorbeelden te benoemen. Lia, van wie we vorige week afscheid namen. Zij hielp mij begrijpen hoe dit vak werkt. Ellen Verkoelen, die mij als eerste als commissievoorzitter aan de hand nam en zorgde voor een veilige omgeving, waar ik kon leren. Luuc, die mij onvoorwaardelijk steunt, ook als het moeilijk is. Vanessa, wat mij betreft ons beste raadslid, die elke dag laat zien hoe je het verschil kan maken voor Rotterdammers thuis en ook hoe je ondanks verschillen altijd weer kan zoeken naar overeenkomsten. Vera, met wie ik in 2021 ben begonnen in het beleidsteam van Volt Rotterdam, toen Volt Rotterdam nog erg klein was. Zij is een van de weinigen die me echt begrijpt, waardoor samenwerken vanzelf gaat. Ik kan nog veel meer mensen noemen, maar de tijd is beperkt. Voorzitter, waarom vertel ik dit? Omdat achter ieder dossier een mens zit, omdat achter iedere statistiek iemand kan zitten die vannacht niet weet waar die morgen slaapt. Voor Volt betaalt de jonge generatie al veel te lang de rekening. Daarom ben ik ook zo trots op doorbraak 3 en doorbraak 1, de stad om in op te groeien en een huis voor iedereen. Daarom ben ik ook zo trots op het Rotterdamse dakloosheidsakkoord. Ook vandaag groeien in onze stad kinderen op zonder eigen huis, kinderen die zich schamen, kinderen die achterstanden oplopen, kinderen die vooral behoefte hebben aan 1 ding en dat is een veilige plek, een plek waar je kind kan zijn. Voorzitter, ik weet uit mijn eigen ervaring dat 1 beslissing het verschil kan maken, dat 1 woning het verschil kan maken, dat 1 docent het verschil kan maken, dat een ambtenaar het verschil kan maken en dat een raadslid het verschil kan maken. Om dit alles sta ik achter de keuzes die we in de coalitie 'Vaart maken' hebben gemaakt, ook de moeilijke keuzes. Politiek gaat uiteindelijk niet over papier, politiek gaat over mensen, over kinderen, over gezinnen, over kansen en over de vraag of wij als gemeenteraad bereid zijn voor hen het verschil te willen maken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, de heer Wempe, voor uw prachtige en persoonlijke verhaal. Dat maakt het verschil ook in de politiek. De heer Van Dijk, u heeft het woord.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, kom daar nog maar eens overheen. Ik houd het een beetje technisch, maar ik wil beginnen bij het openingsbod wat wethouder Postma deed. Dienstbaarheid, bereid tot samenwerken, standvastigheid. Ik denk dat is een mooi aanbod van het college. Dat wil ik ook vanaf deze plek terugdoen, maar het kan natuurlijk wel een beetje gaan wringen als het gaat om die standvastigheid. Als het college iets anders vindt dan wij, dan is uiteindelijk de raad de baas. Voorzitter, met het oog daarop, alles gehoord hebbende, het debat van vorige week en de beantwoording van het college, wil ik toch met een aantal moties komen. Ik probeer dat te doen in de volgorde waarin u in de eerste termijn de beantwoording heeft gegeven. De eerste motie gaat, u raadt het al, over onderwijs. Onderwijs begint wat ons betreft bij onderwijzers. Wij kunnen de keuze die nu gemaakt lijkt te worden om het hele programma te schrappen niet meemaken. Deze motie roept dan ook op om in samenwerking met de scholen te kijken welke maatregelen werken wel, als het gaat om het versterken van het onderwijs, en die ook door te zetten. Voorzitter, ik ga snel verder. Ov, ook veel over gesproken. Wij komen met een motie 'Gratis OV voor ouderen met een smalle beurs' om niet te komen met een AOW-tegoed, maar de ouderen die daarvoor in aanmerking zouden kunnen komen toch gratis openbaar vervoer te verstrekken. Voorzitter, ik maak vaart en dat doen wij ook met de autovrije zondag. We hebben eerder met anderen in deze raad opgetrokken om dat te bewerken. Vaart maken prima, maar laten we het 1 dag per jaar niet doen. Voorzitter, dan ben ik bij de nachtcultuur. Wij zijn niet tegen de nachtcultuur, maar wij zeggen: laat de nachtcultuur met rust en stopt die 7,5 miljoen euro aan investeringen in een fonds voor maatschappelijk vastgoed, want op de dag heeft iedereen er wat aan. Ik ga snel verder. Deze moties zijn voor wethouder Dekkers. 'Menselijk contact bij gemeentelijke dienstverlening'. Veel digitalisering, zeker met iemand die bij KPN vandaan komt, schat ik zomaar in, maar er moet ook de mogelijkheid zijn dat iemand telefonisch of fysiek geholpen wordt. Sommige mensen hebben complexe problemen. De motie 'Geen Rotterdammer van het kastje naar de muur' beoogt om iemand daar ook een vast contactpersoon te geven, zodat iemand niet elke keer zijn verhaal opnieuw hoeft te doen.

Voorzitter, we hebben het vorige week ook uitvoerig gehad over de investeringsregels die overboord gekieperd lijken te worden. Onze oproep aan het college is: doe dat niet. 'Slacht de kip met gouden eieren niet'. Deze ligt toch verkeerd op volgorde, want de laatste motie is 'Ook met geldzorgen heb je je diploma verdiend'. Die is voor de wethouder armoedebestrijding. Het is een pilot van Nieuw Vaarwater, Stichting Kansfonds en Hogeschool Rotterdam. Mensen die hun diploma hebben, die krijgen het op dit moment niet, want als ze hun laatste termijn van het collegegeld nog niet betaald hebben, dan wordt dat diploma opgehouden. Er gaat een pilot lopen. Onze vraag is: kunnen we daar als gemeente welwillend medewerking aan verlenen? Als allerlaatste wil ik graag de motie 'Meer dan alleen bouwen', ingediend door collega Coşkun, ondergetekenden en anderen, intrekken. De toezegging van wethouder Kockelkoren was op dit punt voldoende.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden had een vraag.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Ik heb een vraag aan de heer Van Dijk en die gaat over dat menselijk contact. Ik ben benieuwd op welke passage in het coalitieakkoord de heer Van Dijk deze zorgen heeft.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Ik zou het precieze paginanummer niet weten, maar wij zien natuurlijk er is veel aandacht voor digitalisering in de dienstverlening. Zo veel mogelijk wat digitaal kan, wordt ook digitaal gedaan. Wij zeggen: verlies daarbij de menselijke maat niet uit het oog. Op het moment dat iemand daar andere behoeften heeft, faciliteer die.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dan kan ik me ook voorstellen als u dadelijk de toezegging krijgt dat dat voornemen er helemaal niet is, dat die motie dan misschien niet in stemming hoeft te worden gebracht. Is dat een juiste conclusie?

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Daar wacht ik toch eerst de beantwoording van de wethouder af.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 35. Onderwijs begint bij onderwijzers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 16 juli 2026 ter bespreking van het coalitieakkoord 2026 2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord is voorgesteld de gemeentelijke middelen om de aanpak van het lerarentekort binnen Rotterdam aan te pakken volledig te schrappen;
- schoolbesturen in een gezamenlijke brief waarschuwen dat dit kan leiden tot minder bevoegde leraren, grotere klassen en minder individuele aandacht voor leerlingen;
- Rotterdamse schoolbesturen ook aangeven dat hierdoor onder meer de werving van zij-instromers onder druk komt te staan;
- er afgelopen jaar 81 nieuwe zij-instromers zijn begonnen aan een lerarenopleiding;
- voldoende en goed opgeleide leraren een noodzakelijke voorwaarde zijn voor goed onderwijs en kansengelijkheid,

overwegende dat:

- een bezuiniging van tien miljoen erg rigoureuus is;
- de start van 81 nieuwe zij-instromers in een jaar wel degelijk een substantieel effect is;
- een structurele aanpak van het lerarentekort geen luxe is die zomaar beëindigd kan worden;
- investeren in de ondersteuning rondom de leerling alleen optimaal kan renderen wanneer er voldoende onderwijspersoneel is;
- het bestrijden van het lerarentekort en het versterken van de school elkaar niet hoeven uit te sluiten,

verzoekt het college:

- in overleg met de Rotterdamse schoolbesturen te onderzoeken welke onderdelen van de huidige lerarenaanpak aantoonbaar het meest effectief bijdragen aan het terugdringen van het lerarentekort;
- de bewezen effectieve onderdelen van de aanpak van het lerarentekort te behouden;
- de raad hierover voor de begrotingsbehandeling 2027 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

Motie 36. Gratis OV voor ouderen met een smalle beurs

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter bespreking het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart Maken';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord is opgenomen dat de regeling voor gratis openbaar vervoer voor AOW gerechtigden wordt beëindigd, waarmee jaarlijks circa € 3,3 miljoen wordt bezuinigd;
- als compensatie het AOW-tegoed met € 190,- zal worden verhoogd;
- deze maatregel veel teweeg heeft gebracht in de stad,

overwegende dat:

- gratis openbaar vervoer voor veel ouderen met een laag inkomen van groot belang is om zelfstandig te blijven, sociale contacten te onderhouden en deel te nemen aan de samenleving;
- een reisbudget van € 190,- ontoereikend is voor AOW'ers met een kleine beurs die afhankelijk zijn van het OV,

verzoekt het college:

- het beoogde AOW-tegoed voor OV te vervangen voor gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden die in aanmerking komen voor het AOW-tegoed;
- om dit mee te nemen bij de begrotingsbehandeling 2027,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

Motie 37. Vaart maken? Ja, met een autovrije zondag!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter bespreking het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart Maken';

constaterende dat:

- grote Europese steden als Brussel en Parijs (Paris Respire) en ook Nederlandse steden als Maastricht en Zwolle er met een (jaarlijkse) autovrije zondag op succesvolle wijze in slagen om de inwoners op een andere manier van de stad te laten genieten;
- een autovrije zondag past binnen de inzet van de coalitie voor een meer autoluwe stad en het verbeteren van de luchtkwaliteit,

overwegende dat:

- het aanbieden van de optie voor een autovrije zondag Rotterdammers de kans geeft om op een andere manier van hun straat, wijk of zelfs stad te genieten;
- initiatieven vanuit bewoners of uit wijken kunnen bijdragen aan klimaatdoelen van onze stad,

verzoekt het college:

- de mogelijkheid van een autovrije zondag actief onder de aandacht te brengen van de wijkraden;
- bij initiatief van meerdere wijken of straten in de stad het realiseren van een autovrije zondag gebiedsgewijs te faciliteren;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

Motie 38. Laat de nachtcultuur met rust

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter bespreking het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart Maken';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord een investering van 7,5 mln in de nachtcultuur is opgenomen;
- er ook een fonds van 10 mln wordt opgericht voor sociale accommodaties;
- mensen minder vaak uitgaan, blijktens berichtgeving in de media,

overwegende dat:

- er gedurende de dag voldoende uitdagingen zijn die aandacht vragen, waar het gaat om de ontwikkeling van onze jeugd;
- de beste stad om op te groeien overdag begint en niet 's nachts;
- met een investering in sociale accommodaties het geld ten goede komt voor de hele samenleving en niet alleen voor de nachtvlinders,

verzoekt het college:

- niet de extra investering van 7,5 mln te doen ten behoeve van het nachtleven;
- deze 7,5 mln in plaats daarvan te investeren in het fonds maatschappelijk vastgoed;
- dit mee te nemen bij de begrotingsbehandeling 2027,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

Motie 39. Menselijk contact bij gemeentelijke dienstverlening

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 16 juli 2026 ter bespreking van het coalitieakkoord 2026 2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- de gemeente steeds meer dienstverlening digitaal aanbiedt;
- digitale dienstverlening veel voordelen biedt, maar niet iedere Rotterdammer digitaal vaardig is,

overwegende dat:

- digitale inclusie betekent dat iedereen toegang houdt tot gemeenschappelijke dienstverlening;
- persoonlijk contact, telefonisch of fysiek beschikbaar moet blijven voor inwoners die daar afhankelijk van zijn,

verzoekt het college:

- te waarborgen dat Rotterdammers nooit uitsluitend via een digitaal kanaal toegang hebben tot gemeentelijke dienstverlening, maar dat voor Rotterdammers die digitaal minder vaardig zijn er altijd een passend telefonisch of fysiek alternatief beschikbaar blijft,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk en I. van der Meer

Motie 40. Geen Rotterdammer van het kastje naar de muur

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 16 juli 2026 ter bespreking van het coalitieakkoord 2026 2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- Rotterdammers met complexe of domeinoverstijgende hulpvragen regelmatig te maken krijgen met meerdere gemeentelijke afdelingen en uitvoeringsorganisaties;
- hierdoor onduidelijk is wie verantwoordelijk is voor de regie, vertraging ontstaat en inwoners het overzicht verliezen,

overwegende dat:

- een betrouwbare overheid verantwoordelijkheid neemt voor een goede begeleiding van inwoners met complexe hulpvragen;
- een herkenbaar aanspreekpunt de dienstverlening verbetert, onnodige frustratie voorkomt en het vertrouwen in de overheid versterkt,

verzoekt het college:

- bij complexe hulpvragen één herkenbaar gemeentelijk contactpersoon toegewezen wordt die verantwoordelijk blijft totdat de hulpvraag is afgehandeld of zorgvuldig is overgedragen aan een andere verantwoordelijke,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

Motie 41. Slacht de kip met gouden eieren niet

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter bespreking van het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart Maken';

constaterende dat:

- de Rotterdamse gemeenteraad afgesproken heeft om de verkoopopbrengst van Eneco (verder Enecogelden) onder te brengen in een aparte cilinder van de Rotterdamse Investeringsmotor;
- voor deze cilinder aparte spelregels gelden, met als belangrijkste aspect het revolverende karakter van investeringen;
- een commissie van deskundigen oordeelt over de kwaliteit van de investeringsvoorstellen met bijbehorende businesscases die een beroep doen op de Enecogelden,

overwegende dat:

- versneld investeren met Enecogelden kan leiden tot uitputting van deze cilinder van de Rotterdamse Investeringsmotor,

spreekt uit dat:

- de geldende financiële spelregels betreffende de Enecogelden gericht zijn op een duurzaam gezonde financiële huishouding van de gemeente Rotterdam en daarom niet zomaar terzijde geschoven kunnen worden,

verzoekt het college:

- bij de uitwerking van het coalitieakkoord te onderzoeken hoe noodzakelijke investeringen tot stand kunnen komen, zodanig dat het revolverende karakter van investeringen uit de Enecogelden behouden blijft;
- hierbij de commissie van deskundigen te betrekken en hun advies zwaar te laten meewegen;
- voor de begrotingsbehandeling 2027 hierover te rapporteren aan de raad,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

Motie 42. Ook met geldzorgen heb je je diploma verdiend

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter bespreking het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- jaarlijks enkele honderden studenten in het Rotterdamse vervolgonderwijs kampen met financiële problemen, waardoor studievertraging of studie-uitval kan ontstaan;
- deze studenten soms hun studie niet kunnen voortzetten of afronden doordat zij een achterstand hebben in het betalen van het collegegeld, terwijl zij hun studie inhoudelijk wel succesvol hebben afgerond;
- Stichting Nieuw Vaarwater, Stichting Kansfonds en Hogeschool Rotterdam een pilot willen starten waarbij studenten via een sociale lening en passende begeleiding alsnog hun studie kunnen afronden,

overwegende dat:

- studie-uitval door schulden leidt tot kansenongelijkheid en verlies van talent voor de Rotterdamse samenleving;
- het behalen van een diploma de kans op financiële zelfstandigheid vergroot;
- het voorkomen van studie-uitval past binnen de ambitie van de raad om armoede en problematische schulden onder jongeren terug te dringen;
- het voorkomen van onnodige studie-uitval bijdraagt aan een sterkere Rotterdamse economie en het terugdringen van personeelstekorten;
- financiële risico's, uitvoering, beoordeling van aanvragen en begeleiding bij Nieuw Vaarwater en de betrokken fondsen liggen;
- de gemeente een belangrijke verbindende rol kan vervullen tussen onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en studenten,

spreekt uit dat:

- het wenselijk is dat geen enkele Rotterdamse student zijn of haar afstuderen moet uitstellen als gevolg van geldzorgen of schulden,

verzoekt het college:

- de pilot van stichting Nieuw Vaarwater, Stichting Kansfonds en Hogeschool Rotterdam actief te volgen en te onderzoeken hoe de aanpak, wanneer deze positief uitvalt, kan worden ondersteund en verbreed naar andere Rotterdamse onderwijsinstellingen;
- de gemeentelijke voorzieningen, zoals het geldplein en het jongerenloket, te attenderen op de mogelijkheid tot het verwijzen naar deze pilot;
- de ervaringen uit de pilot te benutten in de gesprekken met onderwijsinstellingen en het Rijk over een structurele aanpak van studie-uitval als gevolg van schulden;
- de gemeenteraad na afloop van de pilot te informeren over de uitkomsten en eventuele vervolgstappen,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan kom ik nu bij de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. De SP zal blijvend de straat naar de raad brengen. Goede elementen van het coalitieakkoord kunnen op steun rekenen. Slechte elementen zullen op weerstand stuiten. We zullen blijven de publieke tribune hier vullen met Rotterdammers. Als SP zullen we onze alternatieven naar voren brengen op straat, in commissies en hier in de raad. Alternatieven voor een betaalbare stad. De stad dus betaalbaar maken in plaats van vaart maken, want de SP wil een mooie stad voor iedere Rotterdammer van nu in plaats van voor gedroomde Rotterdammers van 2050. De heer Postma van PRO zei net namens het college energie en verantwoordelijkheid te voelen. Het college haalt energie weg bij alle ouderen die door gratis ov toegang hebben tot de stad. Wat de SP betreft breekt het college ouderen hiermee. De heer Postma zei ook zich verantwoordelijk te voelen voor Rotterdam, maar berooft ouderen van een stuk vrijheid en schuift laf de rekening naar mensen van wie het college denkt dat ze toch niet zullen terugvechten, maar we zien vanuit de hele stad steun en strijdbaarheid. Dit college moet zich diep schamen. De strijd voor het behoud van gratis ov voor ouderen gaat door. We hebben nog een aantal vragen richting de wethouders. Om te beginnen hebben we een vraag richting wethouders Zeegers over onze motie voor betaalbaar ov. Vindt de wethouder een maandabonnement van 103 euro van Ommoord naar het centrum betaalbaar? Een 40

procent korting abonnement kost bijna 30 euro per maand bij de RET en bij de NS maar 6 euro in de daluren. De tarieven bij de RET zijn waanzinnig hoog. Vindt de wethouder dat de huidige kortingen voldoende zijn voor betaalbaar ov in Rotterdam? Vraag het aan Rotterdammers op straat en je hoort: het ov is onbetaalbaar geworden. Daarom zegt de SP: maak ov betaalbaar voor iedereen. Ook hebben we een vraag aan wethouder Zeegers over wonen. Er werd gezegd dat de gemeente al voorwaarden voor betaalbare woningbouw hanteert. Kan de wethouder dan toezeggen dat de bestaande kaders al alle gevraagde punten van onze motie bevat en waarom niet als dat niet zo is? Als betaalbaar wonen het uitgangspunt is, is de wethouder het dan niet met de SP eens dat de gemeente met een goed doorbouwfonds juist een sterke onderhandelingspositie heeft om echt betaalbaar wonen te realiseren en dus wel degelijk harde eisen kan en moet stellen? We horen het college veel over doorbraken, bijvoorbeeld doorbraken in bouwen, maar nog steeds horen we de wethouder praten over de markt de ruimte geven. Dat klinkt weer als oude wijn in nieuwe zakken. Daarom stellen we aan de wethouder de vraag: als de gemeente grond, risico en geld levert, waarom bepalen projectontwikkelaars wat betaalbaar is en pakken zij de winst terwijl Rotterdammers de hoge huur betalen? Doorbraak mag wat de SP betreft geen afbraak worden. We zien nu in Rotterdam de gevolgen van ondoordachte sloopplannen. Niet alleen de huizen, maar vooral de gemeenschappen komen onder de sloophamer. Kan de wethouder inzicht geven op welke wijze doorbraak tot afbraak leidt? Is de wethouder het met ons eens dat sloop alleen acceptabel is als de bewoners daarover hebben meegepraat en hebben meebeslist? Kan de wethouder toezeggen dat de coalitie in het 100-dagenplan specifiek aangeeft hoe zij de sloop van woningen en gemeenschappen gaat minimaliseren? Tot slot, voorzitter, nog steeds staan er in Rotterdam ontzettend veel panden leeg. Dit terwijl er een woningnood is. Zolang vastgoedeigenaren verdienen aan lege woningen, blijven Rotterdammers wachten op een woning. Komt de wethouder met een concreet plan en een onderzoek naar het invoeren van een leegstandsbelasting, zodat speculanten echt gaan betalen in plaats van woningzoekenden? Tot slot, Rotterdam is van Rotterdammers. Dus geen vaart maken voor winst en verdienmodellen, maar de stad betaalbaar maken voor iedereen. Daar gaat het om.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is tot slot het woord aan de heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel, voorzitter. Wij willen in onze tweede termijn 6 moties gaan indienen. Allereerst moet Ketikoti een officiële gemeentelijke feestdag worden. Op deze manier krijgen Rotterdammers daadwerkelijk de ruimte om het koloniale en slavernijverleden te herdenken. Onze tweede motie gaat over seksuele gezondheidszorg. De Centra Seksuele Gezondheid kunnen momenteel minder dan de helft van de zorgvraag beantwoorden. Hierdoor lopen de wachttijden enorm op en schieten we als gemeente tekort in het bieden van cruciale zorg. Vooral mensen die afhankelijk zijn van gratis en laagdrempelige zorg worden hierdoor geraakt. Motie nummer 3, energiearmoede bestaat ook in de warme maanden. Onze motie roept op om geld beschikbaar te maken om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het koel houden van hun woning. Motie nummer 4, mobiliteit is een basisrecht. Wij vinden dat de ambitie om de stad autoluw te maken altijd gepaard moet gaan met investeringen in betaalbaar en toegankelijk openbaar vervoer, zodat mensen niet tussen wal en schip belanden. Daarom dienen wij de motie 'Openbaar vervoer is een basisrecht' in, waarin wij verzoeken een pilot uit te voeren waarmee elke Rotterdammer met een inkomen tot 140 procent van het sociaal minimum gratis kan reizen. Dan nog 2 moties. De eerste verzoekt om een onderzoek te doen naar etnisch profileren door de politie. De tweede vraagt om een vergelijkbaar onderzoek, maar dan bij de BOA's, want ook het veiligheidsgevoel van Rotterdammers van kleur doet ertoe. Dan sluit ik nog af met een vraag. In het coalitieakkoord lezen we dat het college een leegstandsverordening wil. Daar is BIJ1 natuurlijk heel blij mee. Hoe stevig is het college van plan om op te treden tegen speculanten die panden leeg laten staan? Blijft het bij een meldplicht en gesprekken of komen er ook dwingende maatregelen om leegstand echt aan te pakken? Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Isaack heeft de volgende moties ingediend.

Motie 43. Ketī Kotī vrij

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli, ter bespreking van agendapunt 8 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- Rotterdam een vooraanstaande rol heeft gespeeld in het koloniale en slavernijverleden;
- één op de acht Rotterdammers een directe voorouder heeft die tot slaafgemaakt is gemaakt;
- Ketī Kotī de jaarlijkse dag is waarop het koloniale en slavernijverleden herdacht wordt en de kracht van de geraakte gemeenschappen gevierd wordt;
- 1 juli nog steeds geen nationale feestdag is;
- gemeenten ruimte hebben om binnen de eigen organisatie lokale feestdagen of collectieve sluitingsdagen vast te stellen;
- in Nederland reeds voorbeelden bestaan van gemeenten die vanwege een historisch moment gemeentelijke voorzieningen sluiten en scholen stimuleren een onderwijsvrije dag te houden, zoals Leiden op 3 oktober.

overwegende dat:

- de effecten van het koloniale en slavernijverleden nog steeds zicht- en voelbaar doorwerken in het heden;
- gemeentelijke excuses alleen onvoldoende zijn wanneer deze niet worden gevolgd door structurele maatregelen gericht op herstel;
- een gemeentelijke vrije dag meer inwoners daadwerkelijk de mogelijkheid geeft om Ketī Kotī te herdenken, vieren en deel te nemen aan activiteiten;
- Rotterdam als stad met een diepe koloniale geschiedenis hierin een voorbeeldrol moet nemen;
- het erkennen, begrijpen en herdenken van het koloniale en slavernijverleden bijdraagt aan de strijd tegen racisme en discriminatie;

verzoekt het college om:

- Ketī Kotī aan te wijzen als officiële gemeentelijke feestdag in Rotterdam;
- hierbij gemeentelijke werknemers jaarlijks vrij te stellen van werk, met uitzondering van essentiële diensten;
- in overleg te treden met schoolbesturen om 1 juli zoveel mogelijk als onderwijsvrije dag in te richten.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack, E. Başoğlu en S. Soytekin

Motie 44. Seksuele gezondheidszorg is een recht

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli ter bespreking van agendapunt 8 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- de Centra Seksuele Gezondheid (CSG's) door jarenlange structurele onderfinanciering minder dan de helft van de vraag naar SOA-, PrEP- en andere seksuele gezondheidszorg, kunnen beantwoorden;

- hierdoor wachttijden oplopen, mensen noodzakelijke zorg mislopen en infecties te laat worden opgespoord, met gevolgen voor zowel de individuele gezondheid als de volksgezondheid;
- vooral mensen die afhankelijk zijn van gratis en laagdrempelige zorg, zoals queer personen, sekswerkers, jongeren, mensen zonder verblijfsvergunning en onverzekerde mensen, hierdoor onevenredig worden geraakt;
- de gemeente Rotterdam belang heeft bij een goede seksuele gezondheid van haar inwoners, omdat vroegtijdige preventie en laagdrempelige zorg bijdragen aan een gezondere en veiligere stad en het voorkomen van verdere spreiding van SOA's.

overwegende dat:

- seksuele gezondheidszorg een fundamenteel onderdeel is van het recht op gezondheid en voor iedereen toegankelijk moet zijn, ongeacht inkomen, verblijfsstatus, genderidentiteit, beroep, seksuele oriëntatie of andere vormen van uitsluiting;
- juist gemarginaliseerde groepen in de reguliere zorg vaker te maken krijgen met discriminatie, stigma, financiële drempels en onvoldoende passende zorg;
- goede seksuele gezondheidszorg niet alleen individuele gezondheidsproblemen voorkomt, maar ook bijdraagt aan het terugdringen van gezondheidsongelijkheid en de gezondheid van de Rotterdamse samenleving als geheel versterkt.

verzoekt het college om:

- te onderzoeken hoe in samenwerking met de GGD Rotterdam-Rijnmond, de CSG's en belangenorganisaties een uitvoeringsplan opgesteld kan worden met concrete maatregelen om de toegankelijkheid van seksuele gezondheidszorg in Rotterdam te vergroten, en in kaart te brengen wat daarvan de financiële consequenties zijn;
- te onderzoeken welke gemeentelijke middelen kunnen worden ingezet om de capaciteit van de Rotterdamse CSG's uit te breiden;
- te onderzoeken hoe, samen met belangenorganisaties, sekswerkersorganisaties, queer organisaties, en gemeenschapsorganisaties, laagdrempelige en inclusieve seksuele gezondheidszorgen voorlichtingen versterkt kunnen worden;
- de raad hierover uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack

Motie 45. Stop hitteongelijkheid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli ter bespreking van agendapunt 8 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- de hittegolf van deze zomer opnieuw heeft laten zien hoe kwetsbaar Rotterdam is voor extreme hitte;
- juist voor ouderen, jonge kinderen, mensen met een kwetsbare gezondheid en huurders van slecht geïsoleerde woningen, hoge temperaturen ernstige gevolgen kunnen hebben;
- we meer hittegolven kunnen verwachten als gevolg van klimaatverandering;

overwegende dat:

- energieverbruik tijdens een hittegolf oploopt door o.a. het gebruik van airco's en ventilatoren;
- de stijgende energieprijzen en het steeds heter worden van ons klimaat, problemen kunnen opleveren voor Rotterdammers met een kleine portemonnee;

- energiearmoede er niet toe mag leiden dat Rotterdammers in de hete zomerperiodes hun woning niet koel kunnen houden;
- de gemeente Amsterdam al geld beschikbaar heeft gesteld voor energiebesparende hittemaatregelen om huishoudens met een laag inkomen te ondersteunen¹;

verzoekt het college om:

- geld beschikbaar te stellen voor het financieel ondersteunen van Rotterdammers met een laag inkomen bij het koel houden en beter ventileren van hun woning tijdens de zomer;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack, E. Başoğlu en S. Soytekin

¹ <https://www.amsterdam.nl/nieuws/nieuwsoverzicht/woning-koel-houden!>

Motie 46. Openbaar vervoer is een basisrecht

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli ter bespreking van agendapunt 8 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- elke Rotterdammer zich vrij zou moeten kunnen bewegen door de stad;
- dit de Rotterdammer steeds moeilijker wordt gemaakt door de hoge OV kosten, het schrappen van gratis OV voor AOW-gerechtigden en oplopende parkeerkosten;

overwegende dat:

- mobiliteit een basisrecht is en het daarom onacceptabel is dat Rotterdammers met een laag inkomen hierin beperkt worden;
- vervoersarmoede ertoe leidt dat minder Rotterdammers kunnen reizen wat eenzaamheid en sociaal-economische ongelijkheid verder in de hand werkt;
- de ambitie om de stad autoluw te krijgen altijd gepaard moet gaan met investeringen om het OV betaalbaar en toegankelijk te maken, zodat mensen niet tussen wal en schip belanden;
- er zo snel mogelijk stappen moeten worden gemaakt richting een brede aanpak van vervoersarmoede;

verzoekt het college om:

- uiterlijk voor de zomer in 2027 een pilot in te voeren waarmee alle Rotterdammers met een inkomen tot 140% van het sociaal minimum gratis kunnen reizen met bus, tram en metro;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack en S. Soytekin

Motie 47. Maak etnisch profileren zichtbaar

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli ter bespreking van agendapunt 8 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- er al decennia signalen zijn van discriminatie en racisme binnen de politie Rotterdam, zoals racistische appberichten¹ en structureel pestgedrag op de werkvloer²;

- een intern onderzoek al eerder uitwees dat er sprake is van discriminatie en racisme binnen de politie Rotterdam³;
- de Veiligheidsmonitor van het CBS geen zicht geeft op de redenen van door de politie geïnitieerde controles;

overwegende dat:

- de huidige aanpak van etnisch profileren onvoldoende effectief is⁴, waaronder het programma Politie voor iedereen dat geen concrete meetbare doelstellingen bevat;
- etnisch profileren een urgent probleem vormt voor Rotterdammers van kleur en daarom zo snel mogelijk een structurele aanpak vereist;
- gegeven het feit dat de politie zelf onvoldoende doet om racisme en etnisch profileren binnen hun organisatie tegen te gaan, de raad hierin meer verantwoordelijkheid moet nemen;

verzoekt het college om:

- jaarlijks onderzoek te doen onder Rotterdammers naar het aantal door de politie geïnitieerde politiecontroles en de redenen daarvoor, met als doel het inzichtelijk maken van de aard en omvang van etnisch profileren;
- hierin samen te werken met Controle Alt Delete en andere organisaties en onderzoekers met expertise over etnisch profileren;
- de raad jaarlijks te informeren over de voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack

¹ Dit werd gezegd in de omstrede appgroep van Rotterdamse agenten

² Pesten, seksisme, drank en discriminatie bij politie van Rotterdam-centrum- NRC

³ Publieksversie teamscan basisteam Rotterdam Centrum I politie.nl

⁴ <https://link.springer.com/article/10.1007/43576-025-00190-4>

Motie 48. Luister naar Rotterdammers van kleur

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli ter bespreking van agendapunt 8 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord voorstelt om handhaving uit te breiden en boa's van een wapenstok te voorzien;
- Rotterdammers van kleur structureel te maken krijgen met etnisch profileren en politiegeweld door handhavers;
- onderzoek uitwijst dat er sprake is van discriminatie en racisme binnen de politie Rotterdam¹;
- dergelijk onderzoek naar racisme en etnisch profileren door boa's nog ontbreekt;

overwegende dat:

- het voorstel om handhaving uit te breiden en boa's een wapenstok te geven blijkt van een gebrek aan kennis over de ervaringen van Rotterdammers van kleur die juist onveiliger gemaakt worden door meer handhaving;
- de geplande invoering van de wapenstok voor boa's een escalatie betekent in hun geweldsbevoegdheid, wat vraagt om helderheid over het risico op machtsmisbruik en etnisch profileren;

verzoekt het college om:

- in samenwerking met Controle Alt Delete onderzoek te doen naar;

- door boa's geïnitieerde controles en de redenen daarvoor;
- het aantal boetes en controles door boa's per postcodegebied;
- te analyseren of boetes en controles vaker worden uitgevoerd in postcodegebieden waar veel mensen met een migratieachtergrond wonen;
- op basis van dit onderzoek conclusies te trekken ten aanzien van discriminatie door boa's op basis van afkomst, etniciteit of religie;
- de raad uiterlijk in Q4 2027 te informeren over de uitkomsten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack

¹ Publieksversie teamscan basisteam Rotterdam Centrum | politie.nl

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: We geven de griffier de tijd om haar laatste klus af te ronden, want dit moet zij toch heel goed bijhouden voordat wij haar zo laten gaan. De griffier is er klaar mee.

8.1 Afscheid raadsgriffier I.C.M. (Isabelle) Broeders.

- het voorstel tot het verlenen van een eervol ontslag aan de raadsgriffier mevrouw I.C.M. (Isabelle) Broeders*
- afscheid raadsgriffier*

De VOORZITTER: Dat begrijp ik, want we komen nu bij het onderdeel afscheid van de griffier. U heeft een raadsvoorstel ontvangen van het presidium in afstemming met de Werkgeverscommissie met betrekking tot het ontslagverzoek van de griffier. Ik stel u voor dat voorstel bij hamerslag vast te stellen. Stemt u daarmee in? Dat is het geval. Aldus besloten. We twijfelen er nog over, maar het is al besloten. Dan ga ik nu richting het katheter om nog enkele woorden tot de griffier te richten. Geachte griffier, beste Isabelle, vandaag nemen we afscheid van iemand die Rotterdam verlaat, maar Rotterdam niet zomaar achterlaat, want wie jarenlang de griffie heeft geleid, laat geen lege plek achter. Je laat iets achter dat veel belangrijker is, een manier van werken, een cultuur, een gevoel van dienstbaarheid voor de hele stad, binnen en buiten deze muren. Isabelle, jij kwam in 2020 naar Rotterdam. Een bijzondere tijd om aan zo een belangrijke rol te beginnen. Aan de vooravond van een onvoorspelbare pandemie, wat een groot beroep deed op je digitale creativiteit. Je begon in een periode waarin niet alles vanzelf ging, maar juist in een tijd waarin de waarde van een goed functionerende democratie extra zichtbaar werd. Debatteren en besluiten nemen vanaf schermen. Het was pionieren om de stad bestuurbaar en verbonden te houden. Juist toen stond de griffie, ze zitten hier gelukkig ook allemaal achter in de zaal, onder jouw leiding stonden jullie er allemaal. De griffie is misschien niet altijd de meest zichtbare plek in het stadhuis, maar, dat durf ik hier wel te zeggen, het is wel een van de belangrijkste plekken van het stadhuis. Hier wordt de lokale democratie iedere dag praktisch gemaakt. Hier worden raadsleden ondersteund om hun werk goed te kunnen doen. Hier worden verschillen overbrugt. Hier wordt ervoor gezorgd dat debat scherp kan zijn zonder dat onderlinge verhoudingen verdwijnen. Dat vraagt om professionaliteit, dat vraagt om onafhankelijkheid, maar ook om volharding om de democratie gezond en eerlijk te houden. Dat is precies wat jij hebt gebracht, Isabelle. In de afgelopen jaren heb je 3 gemeenteraden meegemaakt. Je hebt raadsleden zien komen en gaan. Je hebt een burgemeester zien vertrekken en een nieuwe mogen verwelkomen. Maar door alle veranderingen heen bleef 1 ding overeind staan, de griffie als stabiele factor. Een plek waar mensen terecht kunnen, een plek waar kennis zit, een plek waar de gemeenteraad wordt geholpen om haar belangrijkste taak te vervullen, namens de Rotterdammers het gesprek te voeren over de toekomst van onze stad. Beste Isabelle, je hebt zelf gezegd: de griffie is een

griffie plus. Dat vind ik wel een mooie en hele treffende omschrijving, omdat het laat zien dat jullie meer zijn dan een organisatieonderdeel. Jullie zijn een team. Een team dat niet alleen stukken verwerkt of processen organiseert, maar dat bijdraagt aan iets wezenlijks, het vertrouwen in onze democratie. Dat vertrouwen ontstaat niet alleen tijdens grote momenten, het ontstaat juist in het dagelijks werk, in hoe we naar elkaar luisteren, in hoe we ruimte geven aan verschil, in hoe we ervoor zorgen dat iedereen zijn stem kan laten horen. Isabelle, jij komt oorspronkelijk uit Limburg. Je kwam via Den Haag naar Rotterdam. Misschien zit daar ook wel iets moois in, want Rotterdam is een stad die mensen van overal verwelkomt, zelfs uit Limburg. Ik zie de heer Koster ook al glimlachen. Ook u bent welkom, mijnheer Koster. Een stad die groter wordt door mensen die hun talent, ervaringen en eigen verhaal meenemen. Jij hebt de afgelopen jaren jouw verhaal meegenomen naar Rotterdam. Niet door op de voorgrond te staan, maar door anderen in staat te stellen hun werk goed te doen. Dat is misschien wel de meest pure vorm van publieke dienstbaarheid. Nu wacht Den Haag, jouw stad, een nieuwe rol, een nieuwe verantwoordelijkheid. Als wethouder krijg je straks opnieuw de kans om je in te zetten voor mensen, voor de samenleving en daarmee voor de publieke zaak. Ik gun Den Haag jouw betrokkenheid, je professionaliteit en ook je vrolijke manier van werken. Iedereen herinnert zich altijd wel hoe Isabelle binnenkomt. Ik moet ook zeggen: Rotterdam verliest een hele goede griffier. Gelukkig blijft de band bestaan. Eén ding weet ik zeker, wie eenmaal onderdeel is geworden van Rotterdam, die blijft altijd een beetje verbonden met deze stad. Ik hoop daarom dat je niet alleen team raad blijft, zoals jij dat altijd noemde, maar ook een beetje team Rotterdam. We gaan je missen. Heel veel succes. Dankjewel.

Mevrouw BROEDERS: Ik moet al de hele dag huilen, dus vergeef mij dit. Ik vroeg me af of Carola mijn speech had gelezen, maar nee. Er zitten wat overeenkomsten in, maar ik ga hem voorlezen. Jullie hebben allemaal honger. Ik ook. Ik krijg verder ook vaak het verwijt dat ik lang van stof ben. Ik ga jullie nog 1 keer kwellen. Ik heb zelf volstrekt niet aan zien komen dat ik hier op dit moment zou staan. Vier weken geleden kreeg ik totaal onverwacht een telefoontje van de Haagse VVD-afdeling met de vraag of ik wethouder in mijn eigen stad wilde worden. Ik heb daar, zoals jullie misschien wel begrijpen, helemaal niet over hoeven nadenken, maar het is nog steeds heel erg onwerkelijk. Dat komt ook een beetje na afgelopen donderdag. Dat hakt er ook bij mij in op een bepaalde manier. Tot vorige week stonden er, tot afgelopen maandag, in de Haagse kranten andere namen. Iedere keer als ik ze las, dacht ik steeds: het zal toch niet? Het zal niet. Afgelopen maandag inderdaad werd bekend dat ik kandidaat-wethouder ben in Den Haag. Vanavond hoop ik dat dat allemaal goed gaat. Het gevolg hiervan is wel dat ik halsoverkop een hele mooie baan in een waanzinnig mooie stad achter mij moet laten en daarmee ook veel mensen met wie ik de afgelopen jaren veel lief en leed heb mogen delen of misschien wel moeten delen ook. Inderdaad, Carola, jij zei het al, wat een jaren waren dit. Ik begon vlak voordat het land op slot ging vanwege corona. We vergaderden digitaal. Ik heb inderdaad 2 gemeenteraadsverkiezingen meegemaakt. Jullie zijn mijn derde raad. Dat klinkt echt alsof ik hier al 100 jaar werk. We hebben de herbenoeming gehad van een vorige burgemeester. We hadden een afscheid van een burgemeester, de benoemingsprocedure, waarvan ik nog steeds niet helemaal ben bijgekomen over hoe intens dat was, en het welkom heten van onze nieuwe burgemeester. Niet te vergeten, we hadden een fantastisch Songfestival en Feyenoord werd kampioen. Dus ik heb ook nog dat mogen meemaken in de burgerzaal. Ik zal jullie mijn bespiegelingen en adviezen over wat anders en beter kan besparen. Als ik dat had gewild en als er nog dingen zijn die ik vind, dan had ik dat de afgelopen 6,5 jaar moeten doen en de rest is aan mijn opvolger. Ik heb me met ziel en zaligheid ingezet voor deze gemeenteraad. Ik heb mijn stinkende best gedaan om jullie zo goed mogelijk jullie werk te kunnen laten doen. Ik heb vast veel dingen verkeerd gedaan. Ik heb ook vast dingen goed gedaan. Ik heb zo mijn blinde vlekken, maar ik hoop dat ik mijn bescheiden bijdrage heb mogen leveren aan de Rotterdamse democratie, want uiteindelijk zijn we allemaal maar een heel klein radertje in een heel groot geheel. Ik maak nu de stap van achter de schermen naar voor de schermen. Ik

heb zoveel voorbeelden gezien. Ik heb jullie allemaal aan het werk gezien. Ik heb in Den Haag veel mensen aan het werk gezien. Ik heb veel debatten aanschouwd. Ik heb zo vaak advies mogen geven, maar het zelf doen, het zal echt heel anders zijn. Ik heb echt geen idee of ik dat kan. Ik weet ook niet wat een publieke functie met mij gaat doen. Ik zal het moeten ervaren. Deze week verscheen er al een online comment. Ik ben al prutser genoemd. Dat is knap voordat ik begonnen ben. Mijn kinderen moesten hier echt heel hard om lachen. Dus dit was mijn bescheiden kennismaking met het warme bad dat wij eufemistisch social media noemen. We zijn nog niet eens begonnen. Ik wil nog graag een dankwoord zeggen. Uiteraard had ik mij voorgenomen geen namen te noemen, want dan doe je altijd mensen tekort, maar ik ga toch hele kleine uitzonderingen maken. Ik wil beginnen, ze vindt het vast niet leuk, maar ik ga het toch doen, om Astrid Kockelkoren te bedanken en daarmee de hele Werkgeverscommissie en al haar voorgangers. Het is niet altijd makkelijk om jullie griffier te zijn, zeg ik jullie heel eerlijk vanaf deze plek. Ik ben niet alleen functionaris, ik ben ook mens. Het is me echt wel eens onder de huid gekropen en dat weten jullie vast ook wel. Het is vast ook aan me te zien geweest, maar dan is het heel fijn om met iemand te kunnen sparren of je zorgen te kunnen delen. Dus dankjewel Astrid en daarmee de hele Werkgeverscommissie. Het is ook een ode aan al dat vele werk, onzichtbare werk achter de schermen. Het raadslidmaatschap vraagt ongelooflijk veel van jullie allemaal. Om in een stad als Rotterdam dit naast je werk te moeten doen, is niet meer van deze tijd. Naast het zichtbare werk ook al dat onzichtbare werk doen en die taken op zich nemen, is ongelooflijk belangrijk. Je krijgt er lang niet altijd bloemen voor, maar het is, wat ik al zei, ongelooflijk belangrijk voor het goed functioneren van de gemeenteraad. Ik vind het goed en belangrijk om daar ook bij stil te staan. Met mijn vertrek zadel ik jullie weer met extra werk op. Sorry daarvoor. Ook wil ik uiteraard mijn onvolprezen team bedanken. Om met de woorden van een collega te spreken: het was een epische tijd. We hebben echt veel met elkaar meegemaakt, hele goede momenten en successen, en we hebben ook ongelofelijk veel persoonlijk leed gehad. Veel mensen hebben een verdrietige periode gehad de afgelopen periode, maar ik ben ongelooflijk trots op mijn team. Ze zitten achter in de zaal, en ook de bevologenheid en de grote inzet van jullie allemaal. Het plichtsbesef, het harde werken om de democratie zijn werk te kunnen laten doen. Dan misschien toch nog een klein advies. Wees mild. Wees mild voor dat onzichtbare werk. Wees mild voor het werk dat dat team doet voor jullie, want de griffie is, Carola zei het al, hashtag team raad. Die heb ik gepikt van Marvin Biljoen, maar het is wel zo. Ze doen niet altijd wat jullie individueel tegen ze zeggen, maar ze doen altijd wat jullie als raad van ze vragen. Ik wens iedere raad de Rotterdamse griffie toe. Ik durf dit team met volle overtuiging over te dragen aan mijn opvolger. Uiteraard wil ik ook de bodes bedanken, die iedere ochtend mijn ochtendhumeur moesten trotseren om mij het eerste kopje koffie te brengen. Ik ga jullie zeker missen, want er is geen bodedienst zoals de Rotterdamse bodedienst. Natuurlijk de beveiligers, alle medewerkers van het stadhuis, de bestuursdienst, Team Bestuurlijke Integriteit, EBK, de juristen met wie ik heb samengewerkt. Ik ga geen namen noemen, maar jullie weten allemaal zelf wie ik bedoel en wie jullie zijn. Ook alle ambtenaren die ik tot in den treure heb uitgelegd hoe ongelooflijk belangrijk de gemeenteraad is voor de lokale democratie. Natuurlijk bedank ik ook onze vorige burgemeester voor zijn levenslessen en last but not least onze voorzitter van de raad. Lieve Carola, het was een voorrecht om met je te mogen werken. Niet alleen schouder aan schouder voor deze raad en de democratie, maar ook dank voor je vertrouwen dat je me gegeven hebt, het plezier dat we hadden in het werk voor deze raad en natuurlijk die glaasjes wijn en die stiekeme sigaretjes. Als ik hier nog langer was gebleven, was ik weer gaan roken, ben ik bang. Dus ik sluit af en dan kunnen jullie allemaal lekker gaan eten. Ik verheug me enorm om na dit reces met jullie allemaal een borrel ter afscheid te kunnen drinken en ik wens jullie veel spetterende debatten toe en veel wijsheid. Houd elkaar een beetje vast. Dank jullie wel. (Applaus.)

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering voor een uur en dan kunnen we allemaal afscheid nemen van Isabelle. Tot 14.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 16 juli 2026

Notulen van de raadsvergadering van 16 juli 2026 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 16.11 uur tot 16.20 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin.

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer J.P. Postma, mevrouw C.M. Zeegers, de heer T.B. Versnel, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer L.P.A. Dekkers, mevrouw A. Kockelkoren, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw S.C.W. Biesheuvel en mevrouw M. Harika

Griffier: de heer W. de Bel

Heropening

8. *Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn college en tweede termijn) (vervolg).*

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik zou graag een aanvullende schorsing van halfuur willen aanvragen. We hebben gewoon tijd nodig om nog wat van de moties te bekijken. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De VOORZITTER: Ik denk dat we het diner wel kunnen inboeken, de heer Buijt. Ik kijk rond, ik zie dat mensen langer willen schorsen. Dan schors ik de vergadering tot 15.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het debat over het coalitieakkoord. Wij hebben net geschorst en wij gaan beginnen aan de tweede termijn aan de zijde van het college. Dan is als eerste aan het woord de heer Postma.

De heer POSTMA (wethouder): Mijnheer Van Dijk, dank voor deze motie 'Onderwijs begint bij onderwijzers' *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* nummer 35. U verzoekt hierin het college om de huidige aanpak van het lerarentekort te evalueren samen met Rotterdamse schoolbesturen. Ik heb de brief van de FOKOR ook gehad en wij maken een afspraak om snel bij elkaar te zitten om het over de aanpak lerarentekort te hebben. U geeft erin ook aan om de bewezen effectieve onderdelen daarvan te willen behouden en de raad daarover voor de begroting 2027 te informeren. Als u hem een heel klein beetje aanpast, als u zegt de effectieve onderdelen van de aanpak waar mogelijk te behouden, dan wil ik hem graag omarmen. Uiteindelijk is er niet opeens heel veel meer geld. Op het moment dat we effectieve elementen in die aanpak hebben, wil ik heel graag kijken of er binnen de begroting op een andere plek ruimte is om dat te blijven doen in gesprek met de schoolbesturen. Als u dat mogelijk wil toevoegen, dan wil ik hem graag omarmen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, dank u wel. De mensen achter de schermen doen hun werk. Ik heb hier al een gewijzigde motie met daarin de toevoeging, zo mogelijk. Die wil ik bij deze indienen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 35A. Onderwijs begint bij onderwijzers

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’;

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord is voorgesteld de gemeentelijke middelen om de aanpak van het lerarentekort binnen Rotterdam aan te pakken volledig te schrappen;
- schoolbesturen in een gezamenlijke brief waarschuwen dat dit kan leiden tot minder bevoegde leraren, grotere klassen en minder individuele aandacht voor leerlingen;
- Rotterdamse schoolbesturen ook aangeven dat hierdoor onder meer de werving van zij-instromers onder druk komt te staan;
- er afgelopen jaar 81 nieuwe zij-instromers zijn begonnen aan een lerarenopleiding;
- voldoende en goed opgeleide leraren een noodzakelijke voorwaarde zijn voor goed onderwijs en kansengelijkheid;

overwegende dat:

- een bezuiniging van tien miljoen erg rigoureus is;
- de start van 81 nieuwe zij-instromers in een jaar wel degelijk een substantieel effect is;
- een structurele aanpak van het lerarentekort geen luxe is die zomaar beëindigd kan worden;
- investeren in de ondersteuning rondom de leerling alleen optimaal kan renderen wanneer er voldoende onderwijspersoneel is;
- het bestrijden van het lerarentekort en het versterken van de school elkaar niet hoeven uit te sluiten;

verzoekt het college:

- in overleg met de Rotterdamse schoolbesturen te onderzoeken welke onderdelen van de huidige lerarenaanpak aantoonbaar het meest effectief bijdragen aan het terugdringen van het lerarentekort;
- de bewezen effectieve onderdelen van de aanpak van het lerarentekort zo mogelijk te behouden;
- de raad hierover voor de begrotingsbehandeling 2027 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U heeft hem in lijn gebracht met hetgeen wat de wethouder net heeft gevraagd en daarmee constateer ik dat hij dan op omarmen staat. Dan is vervolgens aan het woord mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een aantal vragen en moties. Dan ga ik eerst maar de vragen doen. Er waren ook vragen van vorige week nog bij die we hebben opgevraagd bij de verschillende partijen om zeker te weten of wij de juiste vragen hadden ook onthouden. Daarvan is er eentje van de SP van de heer Başoğlu, u vraagt die 111 miljoen in het doorbouwfonds. Hoeveel woningen worden ervoor gebouwd? Voor wie? Tegen welke huurprijs? Wie profiteert van deze publieke steun? De bedoeling is natuurlijk om die 15.000 woningen tot 2030 te gaan bouwen, maar dat ook zo op te bouwen dat we daarna structureel 4.500 woningen per jaar gaan bouwen. Dat is echt veel meer dan nu, vandaar ook die investeringen die nodig zijn. Van deze 15.000 woningen zijn er 4.500 sociaal en 10.000 betaalbaar, inclusief middensegment. Voor die woningen is met name dat doorbouwfonds bedoeld. Wat zijn daar de huurprijzen voor? Dat zijn natuurlijk vastgestelde huurprijzen. Daar hebben we het WSW-puntensysteem voor, dat is de manier waarop die huurprijs begrensd is. Wie profiteert van deze publieke steun? In eerste instantie het allerbelangrijkste natuurlijk de woningzoekende, want er komen betaalbare woningen bij die we hiermee mogelijk maken. Financiële transactie gaat of naar de corporaties of naar degene die de middensegment woningen bouwt als een steun in de onrendabele top. Dat zijn varianten waarin dat mogelijk is. Natuurlijk leggen we dat vast met de verplichting om dan ook wel die woningen te bouwen. Dat is hoe we dat doen. Dan vanuit DENK over die gezant. Daar is ook nog een motie over, die doe ik allemaal in 1 keer. Ook over de stadsmarinier, dat zal ik aan de hand van de motie doen, die kan ik er gelijk bij pakken. Dat is een motie van DENK en Forum voor Democratie over die gezant. Ik denk dat het heel duidelijk is wat die gezant gaat doen, ongevraagd en gevraagd advies. Dat soort functies hebben we wel meer, daar is niet echt heel veel ruis over of iets dergelijks. Dat is een hele duidelijke vorm van hoe je signalen wil ophalen. Daar hebben verschillende functionarissen voor. In dit geval het voorstel van de gezant om ongevraagd advies te geven. Het verschil met de stadsmarinier is natuurlijk dat de stadsmarinier een ambtenaar is die onder bevoegdheid van het college wordt aangesteld en deze gezant was de bedoeling om te laten benoemen door de gemeenteraad op voordracht van het college. Die heeft een onafhankelijke rol. Dat is het verschil tussen die 2 functionarissen. De stadsmarinier antiracisme en inclusie is maar bekostigd tot eind '27, die houdt zonder gewijzigd beleid sowieso op te bestaan. Deze gezant zou sowieso een andere rol hebben. Dat is wat de verhouding tussen die 2 partijen is. U stelt voor om deze functie niet in te vullen. Hij staat bij ons in het coalitieakkoord, daarin zie ik een opdracht van uw raad om daarmee aan de slag te gaan. Deze motie moet ik alleen al daarom ontraden. Maar u stelt ook voor om dat door iemand anders te laten doen dan door de wethouder Bouwen en Samenleven, maar dat aan mevrouw Nunnely te vragen om dat op te pakken. Dat lijkt mij wel een heel goed idee. Wij hebben ook afgesproken dat op het moment dat mevrouw Nunnely als wethouder is geïnstalleerd dat zij ook de portefeuilles Samenleven en Cultuur gaat doen met nachtcultuur en evenementen en dat ik dan de portefeuilles Bouwen en Mobiliteit ga doen. Deze gezant zou sowieso in de portefeuille vallen van de wethouder Samenleving, dus van mevrouw Nunnely. Daar wordt invulling aan gegeven, maar voor de rest moet ik deze motie ontraden. Dat was over de gezant, dan heb ik nog meer moties en vragen. U vraagt ook over de LHBTIQ+ gemeenschap, de A is uitgesloten in deze opsomming, wat betekent dat voor de asexuelen? Ook zij zijn van harte welkom en zullen wij helemaal ook in al onze uitingen de plek geven die zij verdienen. Er is geen enkele reden om welke seksuele voorkeur dan ook uit te sluiten. We includeren iedereen, ook asexuele mensen. Dan of ik wel eens in een moskee ben geweest? Ik ben uiteraard in moskeeën geweest voor allerlei verschillende redenen. Wat de laatste keer is, dat weet ik niet meer. Ik hou ook niet bij wanneer ik met welke bevolkingsgroep contact heb. Want er is ook een vraag wanneer ik voor het laatst met iemand van de Palestijnse gemeenschap gesproken heb. Dat kan sowieso verleden week zijn, maar het kan ook een maand geleden zijn. Ik hou de culturele of etnische achtergronden van mensen met wie ik spreek niet bij. Daar kan ik niet echt antwoord op geven dan. Dan over die maandabonnementen, dat is een vraag van de heer Başoğlu van de SP. U verwijst naar maandabonnementen, maar die zijn heel erg duur. Ik betwist niet dat de prijs van het ov hoog is, zeker voor mensen met een smalle beurs. Dat wil

ik echt niet betwisten. Ik weet dat mensen daar echt tegenop zien om zo'n bedrag neer te leggen en daar wil ik ook niet lichtzinnig over zijn. Maar u bepleitte een jaarkorting en daarop reageerde ik, er zijn al verschillende kortingsproducten. Ik noemde de maandkorting, maar niet om te beweren dat dat goedkope producten zijn, want dat is inderdaad totaal afhankelijk van de portemonnee die je draag. U vroeg ook nog waarom ik die doorbouwenmotie niet omarmde. We hebben nu dat doorbouwfonds, dat geeft kaders aan de besteding van de middelen uit het fonds. Dat is vastgesteld in de vorige periode. Het gaat over betaalbare bouw, er zitten nog allerlei andere bepalingen aan vast waarmee we zeker stellen dat de bouw op een bepaald moment ook start. Er zijn diverse randvoorwaarden die we daaraan stellen. Maar u stelt hele specifieke extra randvoorwaarden waar wij nu niet voorzien hebben om daaraan tegemoet te komen. Dat is onder andere rendementseisen op risico en winst en wij volgen daarbij de wettelijke kaders. U was daar wat strenger in. Dat is een voorbeeld van wat we dan niet denken te gaan volgen. Maar we gaan dit hele doorbouwfonds nog natuurlijk in dat 100-dagen plan verder invulling geven. Dan vraagt u, waarom pakken de ontwikkelaars de winst en moeten de huurders betalen? Dat is denk ik een vrij politiek geladen vraag, klinkt niet geheel waardevrij. Wat daarmee bedoeld wordt is dat ontwikkelaars kosten maken en die moeten huizen bouwen. Op het moment dat wij eisen stellen die het voor hen onvoldoende rendabel maken, gaan zij dat niet doen. Wij willen zorgen dat die bouw echt doorgaat en dat we tegemoetkomen aan die onrendabele top. Neemt niet weg dat ook ontwikkelaars natuurlijk wel winst maken, dat hoort ook bij marktpartijen en daar zijn wij ook niet op tegen. U zegt ook over sloop, dat is natuurlijk vaak waar u mee komt. Eerlijk gezegd, we hebben het daar veel over gehad. Ik heb ook in 1 van de laatste debatten toegezegd veel meer informatie te geven waarom wij overgaan tot sloop. Is het echt nodig? Wat zijn dan precies de kosten die gemoeid zijn? Wat zijn dan de normen die we daarvoor hanteren? Daar kom ik voor met een afwegingskader, dat heb ik al toegezegd. Niet alleen vanuit het kader van sloop is het voor gemeenschappen echt wel heftig, maar ook vanuit klimaatopgave en circulariteit willen we echt kijken van, is ook sloop hier echt nodig? Kan het niet op een andere manier? Maar het is ook voor u belangrijk om die afweging goed te kunnen volgen, vandaar dat we ook onze informatievoorziening op dat punt willen verbeteren en dat heb ik al toegezegd.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft een vraag.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Kunnen we ook een overzicht krijgen van waar mogelijk gesloopt gaat worden, bijvoorbeeld voor de komende jaren waar de plannen zijn?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Nee, dat kan ik niet geven. Wijzelf lopen niet, dat zijn andere partijen die dat doen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat mensen gewoon eerst goed die afwegingen maken, gaan we dat hier ook echt doen? Als dat zo is dan heb je ook de bewoners en de huurders van die panden goed te informeren en vind ik het echt helemaal niet quiche om dat lijstje naar de gemeenteraad te sturen zonder dat betrokken bewoners daar überhaupt weet van hebben. Bovendien is dan ook vaak de besluitvorming nog niet afgerond. Dat wil ik echt niet doen. Dan kan ik denk ik nu naar mijn moties toe. Dan heb ik een aantal moties die gaan over natuurlijk het ov behoud gaat en dan zal ik de moties 29, 36 en 46 in 1 keer behandelen. Dat gaat over 'Behoud gratis OV voor ouderen met een laag inkomen' en dan heeft u het over 150 procent van DENK. ChristenUnie, motie 36 'Gratis ov voor ouderen met een smalle beurs'. Daarin geeft u een andere invulling aan hoe we dat moeten gaan doen, om toch dat gratis ov te behouden. 'Openbaar vervoer is een basisrecht' van BIJ1 en DENK, motie 46 om ook 140 procent sociaal minimum te laten reizen. Net als ik in de eerste termijn ook aangaf, wij snappen als college heel erg goed hoe belangrijk het ov is voor mensen om bezoekjes af te leggen, om mensen te ontvangen en om het huis uit te

komen. Daar hebben wij ook echt heel veel aandacht aan besteed in onze gesprekken. Tegelijkertijd hebben we ook wel die keuze gemaakt om gericht te investeren in dat de tegemoetkoming van het ov. We besloten deze maatregel op te nemen in onze plannen, maar we zijn niet blind voor die consequenties. We hebben dan ook gemeend echt om op dat ouderenbeleid en die zorgzame buurten te investeren zodat mensen toch een goed leven in Rotterdam kunnen leiden. Deze moties zal ik ontraden.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik wil toch nog 1 keer markeren, want het irriteert me nu echt. U probeert nu weer het beeld te schetsen alsof voor een bepaalde groep alles behouden blijft en die zich nergens zorgen om te maken. Ongeveer een 10, 20 procent van de Rotterdamse ouderen krijgt die fooi van 190 euro per jaar. Als een echtpaar bent mag je 8 keer erop uit in een jaar, die nu 365 dagen eruit mogen. Iedereen die boven de 110 procent valt, raakt gewoon alles kwijt. U moet niet gaan doen van, ik ga het nu eerlijk verdelen en we pakken het af van die miljonairs die volgens sommige partijen door ons in de stad allemaal gefaciliteerd worden. Dat is het beeld wat niet klopt en dat wil ik toch nog een keer nadrukkelijk markeren. U blijft dat proberen te framen van, het is nu eerlijker en de mensen die er echt behoefte aan hebben, komen daar nu voor in aanmerking. Zo is het niet.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik wil toch aangeven dat ik heb gezegd, het is gericht. Of iets eerlijker is, dat is een oordeel die iedereen voor zichzelf moet nemen. Het is duidelijk wat u daarvan vindt. Het is gericht, dat is wat ik heb gezegd en dat is ook zo. Er komt een tegemoetkoming die gericht is dan iedereen boven de 65 gratis ov. Het tweede, ik wil niet wegnemen, dat gaf ik ook aan, dat ik echt begrijp dat dit voor mensen een grote impact zal hebben. Ik verwees naar andere maatregelen die we nemen om met name aan die eenzaamheid te werken. Maar dat is de beantwoording zoals ik die heb gegeven.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft nog een vraag.

De heer VAN DIJK (cu): Toch nog op de ov moties door. Want u zegt van, wij kiezen voor gericht. Volgens mij hebben wij bij onze motie aangesloten bij de richting die u zoekt, alleen wij zien ook wel dat die 190 euro voor veel mensen drempels opwerpt. Ik ben heel benieuwd of u dat ook overwogen heeft in de appreciatie over deze motie? Wij kiezen echt voor de mensen die in aanmerking komen voor dat AOW-tegoed. Wat houdt u tegen om te zeggen van, we kijken of daar ook toch die abonnementsvorm voor mogelijk is?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Die 190 euro klopte trouwens. In de eerste termijn hield ik daar nog een slag om de arm, maar dat was niet nodig geweest heb ik ook goed begrepen nu. Het is die 190 euro. Voor de 1 zal dat voldoende zijn en dat zal voor de meerderheid mogelijk niet voldoende zijn. Als je kijkt naar als je het hele ov-reisgedrag zou willen compenseren met dat AOW-tegoed, de kans is groot dat dat niet volledig is. Volgens mij bepleit u om wel dat helemaal gratis te maken voor die inkomensgroep. Dat is een extra financiële bijdrage die wij nu niet hebben voorzien in onze begroting en dat is de reden waarom ik deze motie ontraad.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Zou u kunnen aangeven wat dat dan gaat kosten per AOW'er en voor die hele groep?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik wil dat zeker uit laten rekenen als u dat wil.

De heer VAN DIJK (cu): Daar ben ik in die zin wel benieuwd naar. Ik zou me ook nog kunnen voorstellen dat u zegt van, ik vind het nu te veel om deze motie te omarmen. Maar ik zou op zijn minst en ik denk dat ik daar ook wel een heel groot deel van de raad in meekrijg, willen dat u dat gaat onderzoeken of die mogelijkheid er is. Stel dat dat nauwelijks extra kost, ik snap dat die 190 misschien te weinig is, maar dat we door slim te puzzelen toch dat voor elkaar kunnen krijgen. Dan kunt u daar toch een prachtig gebaar mee maken ook richting de begroting 2027. U heeft de hele zomer om het uit te zoeken.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik zeg toe bij deze het uit te zoeken. Dan ga ik naar de motie van DENK, nummer 30 'Niet alleen met Kerst'. U zegt het gratis parkeren op verschillende feestdagen die u noemt om daar ook het zondags tarief voor te hanteren, zoals we dat doen bij de al bestaande feestdagen met een bepaalde parkeerregeling. Dat is een motie die geld kost en dat hebben wij nu niet voorzien in onze begroting. 125.000 euro per dag per feestdag zou dat zijn per jaar en daar hebben wij nu niet de middelen voor vrijgemaakt. Deze moet ik ontraden.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, is de wethouder het met mij eens dan dat je gewoon een keiharde ongelijkheid creëert door dit zo door te voeren? Want u heeft natuurlijk ook wel geld opgehaald door sommige feestdagen die of op zondagsregeling waren of geheel gratis waren terug te draaien naar een zondagsregeling, dan wel volledig betaald te maken. U heeft het geld al geïnd of gaat u innen. Dan zou je zeggen, laten we dan voor die aantal feestdagen daar gelijkwaardig mee omgaan.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): We hebben inderdaad het aantal gratis dagen of speciaal tarief dagen verminderd. Er waren er eerst meer, dat hebben we nu verminderd. U wilt dat nu weer vermeerderen en daarvan zeg ik nee, dat hebben wij afgesproken om dat niet te doen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan graag een reactie op mijn eerste vraag. Want het is natuurlijk gewoon pure discriminatie wat u doet door te zeggen, de ene feestdag is voor dit college belangrijker dan de andere feestdag.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik snap wat u zegt. We hebben gekeken, we willen zo veel mogelijk toch de parkeerlasten goed ... Laat ik het anders formuleren. Wij zijn echt op zoek gegaan naar middelen om al die ambities te verwezenlijken. Daarbij hebben we gezegd, zo veel mogelijk toch ook het parkeren betaald laten zijn voor het geld. Maar het is ook openbare ruimte die we ter beschikking stellen, dat je daar geld voor vraagt is ook nog wel een reden om dat te doen. Het ruimtebeslag dat parkeren ten slotte in beslag neemt in onze stad. Wij willen daar toch de tarieven wat meer belasten die dagen. Dat is de manier waarop we dat hebben bekeken, hoe kunnen we minder vrije dagen hebben voor het parkeren?

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat is niet eens een begin van het antwoord op mijn vraag, voorzitter. Ik vraag, dit is toch gewoon pure discriminatie wat het college doet door de ene feestdag belangrijker te maken dan een andere feestdag? Trek het dan gelijk, voer dan op alle feestdagen betaald parkeren, dan heb je gelijkwaardigheid. Waarom doet u dat dan niet?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Omdat er ontzettend veel feestdagen zijn, dan zou je bij wijze van spreken elke dag wel een zondagstarief moeten hebben.

De heer SOYTEKIN (denk): Alle feestdagen betaald parkeren.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat zijn er ontzettend veel en dat gaat ons te veel geld kosten. Het heeft iets arbitrairs, het is een historisch gegroeide variant van parkeertarieven hanteren gebaseerd op het verleden. Ik kan me heel goed uw punt voorstellen, maar dit is wel waar wij op uit zijn gekomen. Als we zeggen alle feestdagen, dan gaan wij te veel inkomsten mislopen.

De VOORZITTER: Volgens mij zei de heer Soytekin precies het omgekeerde. Hij vroeg om dan altijd betaald parkeren overal in te voeren, of dat is overwogen?

De heer SOYTEKIN (denk): Ja, dat klopt, voorzitter. Dank u wel. Want of de wethouder heeft mij waarschijnlijk niet goed gehoord of niet geluisterd of niet willen luisteren. Als we het gelijk willen trekken, dan zou je zeggen dan doen we elke dag betaald parkeren.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dan heb ik inderdaad uw motie verkeerd gelezen, ik heb het echt andersom gelezen. U doet het voorstel om ook die andere dagen, de christelijke feestdagen, om daar betaald parkeren in te voeren?

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, mag dit alstublieft in technische tijd, want dan wil ik hem echt goed uitleggen?

De VOORZITTER: Dat mag.

De heer SOYTEKIN (denk): De motie is inderdaad zoals de wethouder hem heeft geapprecieerd, dat klopt. Mijn vervolgvraag is, op het moment dat wij dingen gelijk willen trekken, niet willen discrimineren tussen feestdagen, dan zou je ook kunnen zeggen als college dan voeren we elke dag betaald parkeren in, dan is het voor iedereen gelijk. Kunnen we dat dan niet doen?

De VOORZITTER: Wil de heer Biljoen hierop reageren? De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, hoe wij het collegeakkoord ook lezen en hoe je het ook moet lezen, zeg ik via de voorzitter. Alle dagen worden betaald parkeren, ook de feestdagen. De feestdagen waar er nu geen betaald parkeren is, daar komt een zondagsregeling. Er is altijd betaald parkeren.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat klopt. Het gaat over de zondagsregeling op feestdagen, dat geeft u aan. Volgens mij wordt het nu heel technisch, we hebben de nationale feestdagen gebruikt voor die zondagsregeling. U geeft zelf terug dat mijn appreciatie terecht was. Nu komt u met een soort omdraaiing en vraagt u mij daarop te reageren. Die afspraken hebben wij nu niet gemaakt in het coalitieakkoord, daar kan ik nu gewoon geen ja op zeggen. Dan blijft het ontraden.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Het is echt om gek van te worden, want ik probeer het nu voor de derde keer uit te leggen. Die zondagsregeling geldt bijvoorbeeld wel op eerste kerstdag, dat is een gevolg van dit akkoord, dat is de uitzondering. Op het moment dat u zegt, ik discrimineer niet tussen feestdagen, dan zou je ook kunnen zeggen, eerste kerstdag doen we ook volledig betaald parkeren. Dat is mijn punt. Of we doen voor alles betaald parkeren of we pakken meer feestdagen waarbij die zondagsregeling gaat gelden. Het is heel simpel. Of we discrimineren wel als college of niet.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Daar heb ik net al antwoord op gegeven. Dit zijn de nationale feestdagen, daar houden we dit tarief zo in stand. Dat is onze afspraak die wij in het coalitieakkoord hebben gemaakt. Dat ga ik niet onderuit komen nu of daar wil ik niet van aftreden. Dat is mijn antwoord hierop dat we dat niet gaan doen. Het is geen discriminatie, want het zijn gewoon de nationale feestdagen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan ga ik de lijst met nationale feestdagen eens opzoeken.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dan de motie van de ChristenUnie over de autovrije zondag, motie nummer 37. U geeft aan om zo'n autovrije zondag actief onder de aandacht te brengen bij de wijkraden en ze ook te faciliteren om dat te doen. Hoe sympathiek ik dit idee ook vind. Ik heb nog hele leuke herinneringen aan de autovrije zondag, maar vooral de snelwegen vond ik erg leuk dat die autovrij waren. Want ik kan mij nog heel goed herinneren dat we daar gingen rolschaatsen en zo. Maar in de wijken is het echt heel ingewikkeld om dit zomaar te faciliteren, want je hebt te maken met de ondernemers en de winkeliers. We hebben de veiligheidsdiensten en de hulpdiensten die allemaal ingepland en goed ingeregeld moeten worden. Als we zien wat het allemaal niet aan moeite en kosten kost om straten, zoals bijvoorbeeld De Meent of wat we op het Noordereiland natuurlijk ook hebben gedaan. Het waren echt hele gecompliceerde en kostbare maatregelen die daar moesten voor worden getrokken. De uitvoeringsconsequenties hiervan zijn echt te groot. Ik ga liever structureel aan de slag om onze stad autoluw te maken op plekken waar dat kan dan de financiën te besteden aan eenmalige zaken als een autovrije zondag. Neemt niet weg dat ik het een interessant perspectief vind om een keer naar te kijken, maar dan niet op deze manier. Deze ontraad ik.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, u zegt, wij kunnen niet tippen aan Brussel of Parijs. Daar lukt het al jaren. Het is toch jammer. Gelukkig is het in onze stad ook een keer gelukt, namelijk toen het FEM hier was. Ik snap wat u zegt qua die structurele financiering. Maar ik ben nog wel benieuwd, ziet u helemaal op geen enkele wijze een mogelijkheid om iets van zo'n autovrije zondag 1 keer per jaar gekoppeld aan de Europese Mobiliteitsweek wat ook veel andere Europese landen doen, te doen? Ik kijk ook richting de collega's van Volt.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik vind het natuurlijk een mooi idee de autovrije zondag. Dat vind ik zeker, maar ik weet ook hoe ongelooflijk gecompliceerd het is om te doen. Ik weet dat we ook weer niet zo ontzettend veel middelen hebben en als ik dan de keuze moet maken tussen structureel verbeteren versus een eenmalig event, dan kies ik voor structureel verbeteren.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, de fractie van D66 is zeer groot voorstander van het autoluw maken van de stad. Ook heeft de fractie van D66 ontzettend veel onzorg voor onze wijkraden. Maar waarbij het denk ik echt ontzettend misgaat, is op het moment dat we mobiliteit per klein stukje gebied in de stad gaan beschouwen in plaats van een geheel wat als een web samenhangt. Als wijkraden 1 specifieke straat op de zondag willen afsluiten, dan klinkt dat als een heel erg sympathiek idee, maar dat gaat tot enorme chaos leiden als daar niet gecoördineerd regie op wordt gevoerd. Mijn vraag aan de heer Van Dijk is, heeft u daarover nagedacht bij het opstellen van deze motie? Want dat is waarom mijn fractie veel moeite heeft met wat u op dit moment heeft opgeschreven.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, we hebben voor deze motie geput uit eerdere moties die hier zijn ingediend. Volgens mij stond daar ook de handtekening van D66 onder, maar dat zou ik nog na kunnen kijken. Natuurlijk heb ik daar ook nog over nagedacht of ik dat zo nog een keer kon opschrijven. Ik kan me zo voorstellen dat als wijken zeggen van, wij willen iets op dat punt, dat er altijd in een wijk wel een stukje te vinden is waarvan je kan zeggen van, hier vieren wij die autovrije zondag. Ik heb zelf een hele tijd in Schiebroek gewoond, ik kan me voorstellen dat het Rododendronplein, voor wie het kent die zal beamen dat dat prima een zondag autovrij kan zijn. Zo kan ik me heel veel plekken in de stad voorstellen waarbij je prima straten kan afsluiten zonder al te veel ingrepen. Als wijkraden dat willen, dan zou dat wat mij betreft prima moeten kunnen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik hoor toch van de heer Van Dijk een ongecoördineerde actie per wijk om straten willekeurig af te sluiten op de zondag. De fractie van D66 wil liever toewerken naar structurele aanpassingen waardoor we meer ruimte in de stad krijgen voor fietsers en voetgangers. Waarvoor we auto's op de hoofdwegen leiden en waarbij we op permanente wijze ervoor zorgen dat de stad leefbaarder wordt.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik ga helemaal naast mevrouw Maassen staan als het gaat om het structureel autoluw maken van de stad. Ik ben ook blij met een aantal voornemens die in dat opzicht in het coalitieakkoord staan. Tegelijkertijd zijn er ook veel straten waar de auto hoe dan ook een plek zal blijven vinden. Het kan geen kwaad om dat voor 1 keer per jaar in te ruilen voor spelende kinderen en mensen die elkaar ontmoeten. Ik pleit niet voor een ongecoördineerde actie. Als het nodig is, pas ik de motie daar nog op aan. Ik zou zeggen op 1 zondag per jaar laat de wijkraden daar de ruimte voor krijgen en zorgt dan wel dat dat natuurlijk niet tot verkeerschaos leidt. Maar met het voorbeeld wat ik noemde en zo zijn er denk ik talloze anderen, maken het echt wel mogelijk om in elke wijk zo'n zone te creëren zonder dat het hier een verkeerschaos wordt.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik hoorde niet echt een vraag. Mijn standpunt is helder in ieder geval. Dan een motie van de ChristenUnie nummer 38 over de nachtcultuur, 'Laat de nachtcultuur met rust'. Ik vind het een mooie titel, maar u vraagt wel iets wat ons toch een beetje te ver gaat. U wil 7,5 miljoen van dat belangrijke fonds wat we voor de nachtcultuur gaan neerzetten, waardoor we echt Rotterdam die bruisende stad laten zijn en dat ook echt verder nog kunnen laten uitpakken, een andere besteding geven. Ook geen onbelangrijke besteding, ik ben het daar helemaal met u eens, maar dan zou dat hier niet meer aan besteed kunnen worden. Deze motie zal ik om die reden ontraden. Dat waren ze.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de beantwoording van onze vraag over het doorbouwfonds. We vroegen ons nog af of er degelijke publieke verantwoording en een monitor op het doorbouwenfonds komt? Waar gaat het geld heen? Wat komt er voor terug? Kan de wethouder toezeggen dat we het 100-dagen plan en ook de uitgangspunten van het doorbouwfonds nog gaan kunnen bespreken in de commissie en in de raad? Dat hoor ik graag.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ja, uiteraard. We komen gewoon nog met ons 100-dagen plan en hoe we met dat doorbouwfonds omgaan. Dat zullen mevrouw Kockelkoren en ik zeker doen. Ik heb volgens mij nog wel een paar moties die ik nu opeens naast mij zie liggen. Daarvan vraag ik coulance of ik dat aan het eind kan doen.

De VOORZITTER: Welke moties zijn dat? Welk nummer? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dat zijn net ingediende moties, dan geef ik daar inderdaad ruimte aan de wethouder om te kijken van wie ze zijn en hoe ze daarmee omgaat. Maar de heer Soytekin heeft nog een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, de wethouder geeft aan dat nationale feestdagen iets is waardoor eerste kerstdag gratis parkeren is, dat het daar ook onder andere op gebaseerd is in het coalitieakkoord. Maar dan hebben we het ook als we kijken naar nationale feestdag over nieuwjaarsdag, Goede Vrijdag, eerste en tweede paasdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag, Hemelvaartsdag, Pinksteren, eerste en tweede pinksterdag en eerste en tweede kerstdag. Zijn dat dan allemaal dagen waarbij er een zondagsregeling gaat gelden? Want anders klopt hetgeen niet wat u zegt.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Misschien is het handig dat we het uitschrijven in de veegbrief, dat wil ik u wel toezeggen. Waar wij vanuit zijn gegaan van die dagen die wij op die manier hadden behandeld met een vrij tarief, dat we die dagen waarbij dat aan de orde was, dat we daar een zondagstarief van hebben gemaakt. Maar hoe het daarvoor was et cetera lijkt me goed om dat goed voor u uit te schrijven, dan weet u precies hoe het zit. Maar dat was wel de manier waarop wij daarover hebben gesproken.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, de wethouder geeft zelf aan, wij hebben nationale feestdagen als leidraad genomen. Alleen eerste kerstdag wordt genoemd in het coalitieakkoord, de rest van de feestdagen niet. Hoe zit dat? Kunt u het gewoon eens helder uitleggen? Er wordt alleen gezegd eerste kerstdag een zondagsregeling, maar we kijken naar

ationale feestdagen. Ik noem nationale feestdagen op en u zegt, dan toch maar niet. Het zit anders, ik kom er op papier op terug. Het lijkt mij toch redelijk simpel dit.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): U wil graag een beetje ruis opgooien, dat merk ik dat u dat graag doet. Ik heb volgens mij heel duidelijk gezegd, er was een bepaald gebruik gebaseerd op nationale feestdagen, maar waarschijnlijk niet allemaal. Dat hebben wij nu wat aangepast en het lijkt me goed dat ik dat voor u uitschrijf in een brief. Dan is het voor iedereen helder. Dat is wat ik heb gezegd en u moet daar niet 1 of andere ingewikkeld verhaal van gaan maken.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Maar de wethouder hoeft echt niet te doen alsof ik achterlijk ben. Ik snap echt wel wat er staat hoor, maar de wethouder waarschijnlijk zelf niet. U zegt, nationale feestdagen is hetgeen waar wij naar kijken en op basis daarvan doen wij de zondagsregeling. Er staat hier alleen maar eerste kerstdag. Het maakt mij helemaal niks uit hoe het vroeger was. U heeft nu een nieuw coalitieakkoord waar het er nu in staat. Leg het gewoon eens helder uit. Ik hoef helemaal geen brief te hebben, leg het gewoon uit waarom deze eerste kerstdag wel en alle andere feestdagen niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Volgens mij maakt de heer Soytekin het allemaal heel erg ingewikkeld. Want er staat gewoon letterlijk in het coalitieakkoord, dagen waar nu geen betaald parkeren geldt. Dat zijn uit mijn hoofd 4 dagen, nieuwjaarsdag, eerste kerstdag, eerste pinksterdag en eerste paasdag. Daar voeren we de zondagtarieven in en de rest wordt gewoon betaald parkeren, met uitzondering dan van nieuwjaarsdag en eerste kerstdag, die kunnen ook op zondag vallen overigens. De rest is gewoon betaald parkeren of het is een zondag. Ik ben blij dat er gewoon nog een dag is waar we niet volledig een hele dag moeten betaald parkeren en dat heeft verder helemaal niks met religie te maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen hier aanvullend op.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, wat we als coalitie als uitgangspunt hebben genomen en dat is u ook genoeglijk bekend want u bent daar ook heel erg op, is dat het uitbreiden van het betaald parkeren nodig is om ook alle ambities die we hebben in het coalitieakkoord te betalen. Dat is het uitgangspunt en daar zijn we heel eerlijk over geweest. Dat is vervelend, maar dat is wel het uitgangspunt wat we hebben gehanteerd. Niet allerlei andere vage redenen die u hier probeert op te werpen.

De VOORZITTER: Wil de heer Soytekin nog reageren?

De heer SOYTEKIN (denk): Als dat het uitgangspunt is, is dat helder. Dat betekent dan zegt u dat de moslim volledig moet betalen en de christen niet. Dat is namelijk wat er gebeurt. Want dit is gewoon een keiharde discriminerende maatregel doordat u zegt, voor de 1 vind ik het prima dat er een zondagsregeling is, maar voor de andere groep niet. Zeg dan gewoon hoe het is en daar wil je geld van halen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, er zijn op 4 plekken uitzonderingen gemaakt. Dat zijn de kleine kernen, dat hebben we ook aangegeven. Waarom? Omdat de opbrengst daarin niet

opweegt tegen de uitvoeringskosten en daarom hebben we daar niet voor gekozen. Het uitgangspunt was, we hebben een financiële opgave, die moeten we invullen en daarvoor hebben we voor een deel naar betaald parkeren gekeken.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ik vind het ook niet terecht dat de heer Soytekin hier nu religieuze gemeenschappen tegen elkaar probeert weg te zetten, want volgens mij viert de hele stad nieuwjaarsdag.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik zet geen religieuze groepen tegenover elkaar, dat doet het college door onderscheid te maken in wat mensen moeten betalen en dus ongelijkwaardig te behandelen. Maar dit verhaal wordt alleen maar warriger en ook naarmate de beantwoording komt gênanter. Ik vraag dan de wethouder inderdaad om maar per brief eens een keer goed uit te leggen hoe dit tot stand is gekomen, waar de uitzonderingen zijn et cetera zoals ze heeft toegezegd.

De VOORZITTER: Dan zijn wij aan het eind gekomen van de beantwoording van wethouder Zeegers. Zij heeft een tweetal toezegging gedaan. Ze zal laten uitrekenen wat het zou kosten als de doelgroep van het AOW-tegoed via een abonnement ook nog gratis ov zou kunnen krijgen. Ze heeft naar aanleiding van de vraag van het lid Soytekin toegezegd schriftelijk uiteen te zetten op welke feestdagen welke parkeertarieven zullen gelden. Dan gaan we nu door naar wethouder Versnel. Geen vragen of moties. Dan wethouder Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Voorzitter, dank. Er zijn 2 moties ingediend in de tweede termijn op mijn portefeuille. De eerste is motie 28 van Leefbaar 'Red de UvV'. Het is zo dat u het belang van het UVV schetst. Dat zijn we helemaal met u eens, ook over organisaties zoals het UVV en dat weet u ook. Tegelijkertijd is het zo dat die voorheen een structurele subsidie hadden van ongeveer 6,5 ton. Die is in de vorige bestuursperiode wegbezuinigd en vervolgens door deze raad 2 keer eenmalig hersteld. Wat wij als coalitie beogen, dat mag ook heel duidelijk zijn in het coalitieakkoord, dat wij voor zulk soort beleid niet staan en dat wij duidelijkheid en zekerheid willen geven. Vandaar ook dat we een hoop middelen structureel hebben doorgetrokken en ook structureel ruimte hebben gemaakt. Dat is onder andere het budget voor de sociale basis, dat kunt u ook teruglezen in de financiële paragraaf. Daarmee willen wij de sociale basis in de stad, voor zover die middelen rijken, ook duidelijkheid en structurele zekerheid geven. Dan kan ik natuurlijk niet op een motie die over 1 organisatie in de stad gaat nu een appreciatie geven die positief is. Ik zal deze moeten ontraden. Maar met de structurele middelen die we op de sociale basis vrij hebben gemaakt gaan wij wel die sociale basis ook structureel steunen. Dan had ik nog een tweede motie voorzitter, dat is motie 44. De motie van BIJ1 over 'Seksuele gezondheidszorg is een recht'. Ik lees in die motie heel goed terug wat er ook voor een groot deel in het coalitieakkoord staat, zoals u misschien ook hebt kunnen lezen. Dat was vervolgens weer een afgeleide van het regenboogakkoord wat we met veel partijen in deze stad hebben gesloten. Ik zie deze motie dan ook als een ondersteuning van datzelfde beleid, ik kan die omarmen. Dank.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dank u, voorzitter. Betekent dit dat de subsidierelatie met het UVV beëindigd gaat worden? Kunt u dat bevestigen? Dan kunnen zij zich daar ook op gaan voorbereiden als deze motie het onverhoopt niet mocht halen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Voorzitter, met het wegbezuinigen van de structurele subsidie voor onder andere deze club, maar u geeft ook alleen het UVV als voorbeeld met het wegbezuinigen van de structurele subsidie daarvoor heeft het vorige college in feite gezegd, u heeft die zekerheid niet. Deze raad heeft dat 2 keer eenmalig teruggedraaid en dat is voor het lopende jaar '26 nog die tweede keer geweest. Vraag mij nu niet om die zekerheid te geven, want in de vorige coalitieperiode is het structurele wegbezuinigd. Wat ik u zeg is wat er in het coalitieakkoord staat, wij beogen structurele financiering. Dat wat we ervoor vrij konden maken, hebben we er vrij voor gemaakt. Daar ben ik ontzettend blij mee. Dat is een structurele financiering voor de sociale basis en we gaan naar de hele stad kijken hoe we dat zo goed mogelijk kunnen inzetten. Dat betekent niet dat je hier vandaag voor 1 organisatie kan zeggen, voor u geldt dat. Het is niet wie het eerst komt, het eerst maalt. Maar nogmaals, de structurele subsidie die deze club had, hebben wij niet afgeschaft maar het vorige college.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): U heeft er veel woorden voor nodig, maar het UVV kan fluiten naar de subsidie en die moet maar kijken hoe die het gaat redden in een stad waar dit de grootste organisatie is qua vrijwilligers. Ik vind het heel erg triest.

De VOORZITTER: De wethouder is klaar. Dan gaan wij door met wethouder Dekkers.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik heb 2 moties ontvangen. De eerste motie is motie 39 van de ChristenUnie en Leefbaar Rotterdam, motie 'Menselijk contact bij de gemeentelijke dienstverlening'. Die vraagt om ervoor te zorgen dat voor onze Rotterdammers niet alleen maar digitale kanalen beschikbaar komt, maar dat ook fysiek en telefonie altijd beschikbaar blijft. Dat is ook het geval. In dat opzicht moet ik toch wel echt zeggen dat deze motie overbodig is. Ik moet hem ontraden. Sterker nog, we hebben 7 publiekslocaties, we hebben onze wijkhubs. We zijn er ook heel erg trots op, dat staat ook helemaal niet ter discussie. Ik begrijp de gedachte van deze motie, maar dat is echt wel overbodig, ik moet hem ontraden. Maar ik heb nog een motie gehad van de ChristenUnie, motie 40 'Geen Rotterdammer van het kastje naar de muur'. Daar wordt gevraagd om bij complexe hulpvragen een herkenbaar gemeentelijk contactpersoon toegewezen wordt en die blijft verantwoordelijk tot het is afgehandeld of echt is overgedragen. Ik moet daar wel zeggen, voor de gemeente is dat ook het uitgangspunt, maar we zien wel dat dit niet altijd goed gaat. Daarmee vind ik het een goede motie, zou ik hem ook oordeel raad willen geven, want wat mij betreft kunnen we hier extra aandacht op gebruiken. Ik zeg oordeel raad, maar ik wil hem gewoon omarmen. Dan moet ik dat ook gewoon doen en dan kunnen we daar ook extra aandacht aan geven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wethouder Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik had geen moties, maar nog wel 2 vragen die ik bij elkaar wil nemen. Dat waren vragen van BIJ1 en SP over de leegstandsverordening. Ik ben heel blij dat BIJ1 en SP net als dit college al langer hebben gestreden voor een leegstandsverordening. Ik ben heel blij dat wij die nu ook gaan invoeren. Ook blij met uw steun daarvoor en u vraagt van, kunnen we daar met gezwinde spoed mee verder? Heb je daar dan ook nog stevige middelen bij in handen? Dat willen wij, het antwoord is ja. Wij gaan daar heel snel mee aan de slag. U kunt in oktober, november een raadsvoorstel van ons verwachten en dan proberen wij ook echt over te gaan tot invoering in januari 2027. Daarbij gaan wij ook kijken naar de handhavingsmogelijkheden. Ik begrijp dat er verschillende mogelijkheden zijn, leegstandsbelasting maar er wordt ook gesproken over een heffing. Dat nemen wij mee in die verordening en daarbij volgen wij ook de ontwikkelingen bij de VNG, want er zijn natuurlijk meer steden die dit proberen aan te pakken. Ons doel is om

die leegstand gewoon zo snel mogelijk op te lossen, zodat daar ook mensen kunnen wonen of bedrijven in kunnen zitten zodat die panden in elk geval niet leeg staan. Wij zullen er alles aan doen om die leegstandsverordening daar zo snel mogelijk voor in te voeren en ook met de drangmiddelen die ons daarbij gaan helpen waar nodig.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Bij mijn beste weten heb ik nog een aantal vragen te beantwoorden en een zestal moties. Ik wil graag eerst nog terugkomen op een vraag van de heer Soytekin, dat ging over de wapenstok en de opleidingen. Wat ik u niet heb gezegd net is dat we ook een eigen opleidingscentrum hebben met eigen trainers en examinatoren en die zijn ook bevoegd voor het opleiden tot het gebruik van een wapenstok. Wat dat betreft is daarin voorzien. Dan een vraag van de heer Buijt en dat ging over de 160 miljoen bezuinigingen versus de 140 miljoen investeringen. Het klopt wat ik net al vermoedde, het is de oplopende reeks over de jaren en dat klopt. Als u gewoon het ene aftrekt van het ander komt u op 20 uit, dat is inderdaad waar. Maar daarmee slaat u het wel een beetje plat, want het is niet zomaar een simpele rekensom. Het is ook niet zo dat het onze intensiveringen en onze taakstellingen richting organisatie alleen maar ziet op personeel. Het kan ook op allerlei andere lasten dan wel investeringen zijn. Daar gaan we u nog allemaal over informeren. De rekensom klopt, maar het is niet zo dat het 160 minus 140 personeelslasten zijn. Dan had ik nog een vraag van de heer Soytekin over een oude motie van DENK rondom het toestaan van religieuze uitingen. Er is onlangs deze maand nog landelijk een initiatiefvoorstel ingediend en in dit voorstel wordt een verbod voorgesteld op het dragen van zichtbare uitingen van godsdienst of levensovertuiging door boa's. Voordat wij hier verder besluitvorming over willen nemen, willen we de reactie van het nieuwe kabinet afwachten. Want anders krijgen we een heel fluctuerend beleid, dat gaat dat gaat de zaak niet helpen en dat gaat ook tot allerlei kosten leiden. Wij wachten als college op dat er gereageerd wordt op dat initiatiefvoorstel.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik neem aan toch dat wij niet gaan wachten op VVD-moties of initiatiefvoorstellen vanuit de Tweede Kamer voordat we in Rotterdam beleid uit gaan voeren. Wat is dit voor gek antwoord? Dit is toch geen kabinetsbeleid? Dit is gewoon een idee van een VVD Kamerlid. Daar gaan wij toch niet op wachten als Rotterdam zijnde? We hebben gewacht op het kabinet Schoof, want die wilde iets gaan doen. Dat is niet gelukt. Toen heeft uw voorganger gezegd, alles staat al klaar en we gaan kijken of het nieuwe kabinet iets gaat doen. Die hebben niks gedaan. Nu kan het gewoon. Wat is het probleem? Gaan we nu echt wachten op een VVD-idee? Wat gaat het kosten? Want u heeft het steeds over kosten.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik heb het niet steeds over kosten, ik heb het woord kosten 1 keer gebruikt, zeg ik via de voorzitter tegen de heer Soytekin. Mijn voorstel is om daarop te wachten. Ik wil de afdeling niet aandoen dat ik zeg, laten we vandaag dit besluiten en morgen weer dat besluiten. Het is een afdeling die sowieso al behoorlijk wat op haar bord heeft liggen. Dat is de reden dat wij zeggen, wacht dit af. Zoals u weet in de democratie, een voorstel of een initiatiefvoorstel zijn allebei democratische middelen om tot een beleid te komen. Daar willen wij graag op wachten voordat wij hier in Rotterdam fluctuerend beleid gaan toepassen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Maar meent de wethouder nu serieus dat wij beleid stil laten staan in Rotterdam vanwege een ideetje wat is geopperd? Wat misschien het wel of niet gaat

halen in de Tweede Kamer? Dan gaan we nu elke motie wat wordt ingediend door een Kamerlid langs de meetlat leggen van hoe wij beleid gaan maken. Is dit serieus zijn antwoord?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik zeg via de voorzitter, ik ben net nieuw als wethouder, maar als ik reageer, reageer ik serieus. Daar kunt u vanaf nu van uitgaan, mijn antwoorden zijn serieus en dat geldt ook voor deze situatie. U vraagt, gaan we dat altijd doen? Dat weet ik helemaal niet. We hebben het nu specifiek over uw oude motie waarvan u mij vroeg, wat gaan we daarmee doen? Daar hebt u een antwoord op gekregen en nogmaals, dat is een serieus antwoord.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen hierop.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik hoor de heer Soytekin een beetje badinerend doen over het initiatiefrecht van de Tweede Kamer om zelf wetvoorstellen in te dienen. Maar daar ligt daar gewoon een wetsvoorstel in de Tweede Kamer, het maakt helemaal niet uit van wie die afkomstig is. Maar het lijkt me juist heel ordentelijk dat we de wetgeving in de Tweede Kamer afwachten, omdat wij hier inderdaad anders morgen iets invoeren wat we over een half jaar weer moeten afschaffen en arbeidsrechtelijk zou dat een hele vreemde figuur zijn. Ik denk dat het heel logisch is om wetgeving die in de Tweede Kamer voorligt af te wachten voordat we lokaal gezien, waarbij we geen mogelijkheden hebben om onze eigen wetten te maken, ons eigen beleid voeren.

De VOORZITTER: Wil de heer Soytekin nog reageren?

De heer SOYTEKIN (denk): Ja, in mijn 30 seconden wil ik daar best op reageren. Ik vind het echt een kulverhaal hoor als we initiatiefvoorstellen of voorstellen van Kamerleden nu langs een meetlat gaan leggen om dan af te wachten wat we hier in Rotterdam gaan doen. Dat vind ik echt een gek figuur. Ook kleinere partijen zoals een DENK, een ChristenUnie, een Volt zullen in de Tweede Kamer met initiatiefvoorstellen komen. Als dat betekent dat we hier gaan stilstaan en gaan afwachten, dan lijkt me dat een heel raar democratisch proces, zeg ik tegen mevrouw Maassen. Ten tweede, we willen blijkbaar 80 boa's, dan wil je extra mensen. Dit zou daarbij kunnen helpen, lijkt mij. Ga hier gewoon mee aan de slag. Het is een aangenomen motie van de raad, ondersteund door mijn vrienden van de Partij van de Arbeid onder andere. Volgens mij is er een meerderheid om dit gewoon nog te doen en anders moeten we maar opnieuw motie indienen. Dat hoeft niet, want ik ga niet een motie op een motie indienen. De wethouder moet hem gewoon uitvoeren, lijkt mij heel simpel. Want een wapenstok, daar kan morgen ook een wetsvoorstel ingediend worden om dat tegen te houden. Moeten we dan ook wachten met uw proef?

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik concludeer dat de fractie van DENK een briefje van minister Yeşilgöz wel voldoende vond om te wachten met deze voorstellen, maar wetgeving die daadwerkelijk in de Tweede Kamer voorligt blijkbaar niet zwaarwegend genoeg. Dat begrijp ik dat niet zo goed waarom de fractie van DENK die brief van minister Yeşilgöz wel voldoende vond om 4 jaar, 5 jaar lang te wachten totdat deze motie zou worden uitgevoerd.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat is heel simpel, omdat u zegt het zelf minister Yeşilgöz gaat over het kabinetsbeleid om iets uit te voeren. Er moest een AMvB komen en het kwam er niet. We hebben het debat vlak voor de wisseling voor de verkiezingen nog gevoerd hier, waarbij de conclusie was, er is niks gekomen, we gaan daarmee aan de slag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, er ligt iets, er ligt gewoon een initiatiefwet. Er zou een AMvB komen, u weet zelf ook dat is lagere wet- en regelgeving. Nu ligt er gewoon een initiatiefwet voor, dat is nog zwaarder. Dat is nog een zwaardere reden om hiermee te wachten.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, ik wil toch wel een onderwerp aanhalen wat hier wel vrij dichtbij ligt, want het gaat om de hoofddoeken bij boa's. Dat is ook iets wat in Rotterdam al een tijd geleden besloten is, ook 4 jaar lang uitgesteld is vanwege landelijke excuses. Ik vind het wel echt heel lastig om naar deze discussie van DENK te luisteren met dat in het achterhoofd om heel eerlijk te zijn.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, als de discussie lastig is voor mevrouw Reitema, dan zeg ik, prima dan stop ik ermee. Maar u vindt blijkbaar een kabinetsbeleid minder belangrijk dan een initiatiefvoorstel van een individueel Kamerlid. We zijn het toch met elkaar eens? Wij hoeven dit debat niet met elkaar te voeren volgens mij. Wij hoeven dit debat niet met elkaar te voeren, dat klopt toch? Wij zijn het met elkaar eens, laten we gewoon vaart maken en dit gewoon uitvoeren.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema. Ik stel voor dat we daarna ook alweer doorgaan, want op een gegeven moment hebben we alle discussies ook wel weer gehad. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, dan zal ik me toch wat minder politiek correct uitdrukken. Ik vind het gewoon hypocriet en daar laat ik het bij.

De VOORZITTER: Tot slot, de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik kan precies hetzelfde zeggen, voorzitter. Want dit onderwerp hebben wij vorige periode ook met elkaar besproken en volgens mij staat de PRO-fractie hier nog steeds achter. U zit nu in het college, er ligt geen kabinetsbeleid om hier iets mee te doen, we kunnen het gewoon uitvoeren.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voorzitter, dan ga ik nu naar de moties toe. Motie nummer 27 wil ik ontraden. We hebben net al een discussie gehad over de motie 'Het stadhuis is voor iedere Rotterdammer', dat ging toen nog over meerdere feestdagen voor verschillende typen feesten. Nu gaat het over 1 feestdag de Iftar. Laat ik allereerst het volgende zeggen, wij omarmen de diversiteit in de stad op allerlei manieren. Ik heb net al aangegeven dat wij bereid zijn om een aantal feestdagen te organiseren. Dat kan overigens op het stadhuis zijn, maar dat kan ook gewoon in de stad zijn op een betekenisvolle plek bijvoorbeeld. Wij gaan een plan maken voor het kalenderjaar 2027. Ook nog voor alle duidelijkheid, want mocht er een idee zijn dat we maar 1 feestdag zouden willen uitkiezen. Nee, dat kunnen er meerdere zijn en dat kan ook nog steeds de Iftar zijn. Maar we hebben ook gezegd, we willen dat ook kunnen wisselen. Gun mij de tijd om met een kalender te komen en dan zal ik daar op terugkomen welke keuzes we als college willen maken. Dan motie nummer 32 van DENK en BIJ1 'Geen Rotterdamse euro naar illegale nederzettingen'. Ik heb net ook al aangegeven van dat ik het maatschappelijk inkoopbeleid van deze stad zou herijken, daar nog eens een keer naar wil gaan kijken en waar nodig aan te vullen. Ik heb ook aangegeven dat er landelijk nieuw sanctiebeleid in de maak is, dat zullen we daarin

meenemen. Zo snel als mogelijk als dat het landelijke sanctiebeleid bekend is, zullen wij terugkomen op ons maatschappelijk inkoopbeleid en dan neem ik ook dit mee. Voor nu kan ik hier niet in meegaan en wil ik deze motie ontraden. Dan heb ik een motie van 50PLUS, nummer 34 en dat gaat over De Esch. Ik begrijp uw motie. Het is te vaak te lang onrustig in de wijk en daarom ben ik ook heel blij met de maatregel die de burgemeester heeft uitgevaardigd en daar is zojuist persbericht over uitgebracht. Er komt een gebiedsverbod tussen 23.00 uur en 05.00 uur voor de komende 3 maanden vanaf 23 juli. Dat is een behoorlijk verstrekkende maatregel. Wat mij betreft gaan we eerst kijken hoe dat uitpakt. Ik ga zelf vrijdagavond naar De Esch toe, dat is mijn eerste werkbezoek als wethouder. Ik kijk ernaar uit. Ik ga met de bewoners in gesprek, daarmee wil ik ook duidelijk aangeven dat wij het terugdringen van de overlast in De Esch zeer serieus nemen. Dit is volgens ons echt menens en daar wil ik het voor dit moment bij laten. U vraagt om andere maatregelen. Ons voorstel is, laten we eerst het gebiedsverbod zijn werk laten doen, kijken hoe dat uitpakt en dan kunnen we de discussie verder voeren wat we dan nog wel of niet kunnen doen.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Ik trek de motie dan in spot.

De VOORZITTER: Motie op stuk nummer 34 wordt ingetrokken.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dan kom ik bij motie 41 van de ChristenUnie, dat gaat over het Enecofonds en het wel of niet revolverend zijn. Dat is een terechte vraag, want daar hebben we natuurlijk afspraken over gemaakt in het verleden. Wij kiezen als college voor sociaal maatschappelijk en economisch rendement in plaats van financieel rendement. We moeten helaas deze keuzes maken in deze tijd. We wijzigen de spelregels, daar ben ik met u eens. We zijn daar ook transparant over en leggen dat uiteraard aan de raad voor, want die gaat erover zoals het hoort. Maar naar onze mening zijn investeringen vanuit het Enecofonds in bereikbaarheid in onze enorme woonopgave. U weet net zo goed als ik, we hebben daar veel over gesproken, hoe duur sociale woningbouw wel niet is. Betaalbaar wonen kost heel veel geld en daar zijn wij bereid veel geld in te stoppen. Het moet wel ergens vandaan komen. Wij willen heel veel geld stoppen in de economie, want wij willen concurrerend zijn. Deze stad moet concurrerend zijn om ook in de komende jaren die duizenden banen voor Rotterdammers te kunnen garanderen. Wij willen investeren in veiligheid en in het NPRZ-gebied. U zult het met me eens zijn dat deze investeringen belangrijk en noodzakelijk zijn. Het moet ergens vandaan komen en daarom vinden wij het aanpassen van de regels gerechtvaardigd.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik ga heel eind mee in wat de heer Van Dommelen allemaal zegt. Wij kijken ook echt wel breder dan alleen maar een financieel rendement. Maar we hebben Eneco ooit verkocht, we kregen daar jaarlijks enkele tientallen miljoenen dividend. Toen hebben we gezegd van, dat geld stoppen we in een pot, maar dan moeten we wel zorgen dat dat langdurig voor de stad duurzaam voor de financiële huishouding beschikbaar blijft. Bent u niet met me eens dat u dat gewoon op het spel zet? Ik heb vorige week ook uw partijleider daarop aangesproken, ik vind het echt wel bijzonder dat de VVD hierin meegaat en daar spreek ik dan ook de nieuwe fractievoorzitter maar op aan.

De VOORZITTER: Wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik zit te denken, wat is uw vraag? Want u zegt, bent u het ermee eens dat u die revolverendheid op het spel zet? Ja, daar ben ik het mee eens, want we gaan het op een andere manier doen. Tegelijkertijd, de investeringen die we voornemens zijn te gaan doen, gaan op langere termijn heel veel rendement opleveren voor

deze stad. Dat is denk ik heel erg relevant. We gaan het ook niet in dagelijkse uitgaven stoppen, we investeren in de stad.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, laat ik dan toch de vraag iets anders proberen te stellen. Stel dat u in 2050 mag aantreden als wethouder in een nieuw college en u treft de pot leeg aan, denkt u dat de opgaven van de stad dan klaar zijn?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dat is wel een heel theoretische vraag. 2050, ik geloof niet dat dat nog gaat gebeuren bij mij. Misschien anderen in de zaal, dat zou zomaar kunnen. Ik realiseer me heel goed dat we de spelregels veranderen. Dat betekent dat niet per definitie dat geld nog beschikbaar is in 2050 voor investeringen. Ik hoop dat het wel beschikbaar is op een hele andere manier, omdat we heel erg investeren in deze stad. In de kwaliteit van de stad, de ontwikkeling van de stad en de economische opgave van deze stad. Dat is de keuze die we maken.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Heeft u of de onderhandelende partijen gekeken of er toch een mogelijkheid is om weer geld in dat fonds te krijgen? Ik kan me voorstellen dat je zegt van, ik wil versneld investeren en ik moet daar iets voor doen. Maar ergens wil je toch weer dat die pot gevuld wordt. We hebben niet nog een Eneco om te verkopen. Ergens moet dat geld ook toch weer terugvloeien, anders dan boeten we gewoon in op de investeringscapaciteit in onze stad.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): We investeren overigens ook in het innovatieve bedrijfsleven, dat zou mogelijk nog een rendement kunnen opleveren. Maar ik vind het moeilijk om hierop te antwoorden. Ik heb al aangegeven dat we het anders willen doen. Ziet u nog een mogelijkheid? Nee, niet met deze investeringsagenda.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse hierop.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Er werd namelijk ook naar een fractievoorzitter verwezen, maar ik denk dat ook niet. Ik snap wel de zorgen van de heer Van Dijk. Je wilt niet dat al het investeringsgeld wat je nu ergens in stopt niet meer terugkomt, maar dat is ook niet het geval. Er zijn sowieso 3 verschillende investeringspotten waarbij ook allemaal verschillende kaders gelden. Specifiek voor de Enecomiddelen hebben we ook zo veel mogelijk zaken daaronder geprobeerd te brengen, waaronder die 50 miljoen start-ups en scale-ups waar de wethouder het net ook over had en dat komt ook gewoon weer terug. Het is niet zo dat de pot leeg gaat zijn in 2050, er komt juist weer geld terug. Dat komt niet volgend jaar, maar dat is wel vaker bij zo'n investering, dat komt over de langere termijn terug. Er zijn ook eerdere investeringen gedaan waar ook later iets terugkomt. Ik snap ook wel die behoefte van, kunnen we eens wat breder inzicht krijgen via welke investeringsmiddel welke investering wordt gedaan? Er zitten er een aantal tussen die gaan afwijken van de kaders die we hebben gesteld. Maar daarvoor denk ik dat we een hele goede reden hebben, namelijk dat er gewoon een aantal echt hele grote langetermijnopgaves zijn in de stad. Je kunt wel zeggen, we gaan nu bijvoorbeeld geen huizen bouwen want we willen per se onze aan die kaders houden. Terwijl die huizen hebben we nu nodig en die staan er ook nog in de toekomst. Dat zijn de 2 zaken waarmee ik hoop dat de heer Van Dijk ook gerustgesteld is.

De VOORZITTER: Wil mevrouw Maassen hier aanvullend iets op zeggen? Mevrouw Maassen aanvullend en dan gaan we naar de heer Van Dijk.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dat we de dag in Rotterdam nog zouden moeten meemaken dat de ChristenUnie pleit voor de boekhoudersmentaliteit van de VVD, in plaats van dat we maatschappelijk zouden moeten investeren in de stad verbaast mij. Maar begrijp ik nu goed dat de heer Van Dijk niet ziet dat we juist in maatschappelijke zin deze bedragen investeren, dat we dat ook op termijn weer op heel veel verschillende manieren als winst teruggaan krijgen en dat we daar juist heel erg van profiteren?

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, inderdaad terecht dat mevrouw Maassen verbaasd is, maar tegelijkertijd ook zeer onterecht. Want ik denk als er 1 partij is die zorgvuldig is als het gaat om de financiën van deze stad, is het ook de ChristenUnie. Wij hebben volgens mij met de VVD en anderen zij aan zij gestaan toen er extra geld uit de fondsen gehaald werd en gezegd van, het moet op tijd terugbetaald worden. Nu gaan we investeringen doen waarvan we op voorhand zeggen, we wijzigen de spelregels en we gaan ze helemaal niet terugbetalen. Vindt u dat goed? Ja, dat vindt u allemaal goed. Wij vinden dat niet goed. Wij snappen het versneld investeren, maar wij leggen wel in die zin de uitdaging bij dit college neer, denk erover na hoe je zorgt dat ook de investeringscapaciteit voor langere termijn, dan kijk ik nog verder dan 2050, ook op peil blijft.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, begrijpt de heer Van Dijk dan niet dat investeren niet alleen maar gaat over het terugkrijgen van die ene euro, maar juist ook over de maatschappelijke waarde die we als stad daarmee creëren en dat dat ook heel erg belangrijk is om naartoe te werken? Dat het niet alleen maar gaat over die harde centen, maar juist ook over het welzijn van de inwoners van onze stad?

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, dat begrijp ik als geen ander. Ik kan me nog herinneren in het eerste jaar van de Enecomiddelen hoe we puzzelden om te komen tot voorstellen. Dat er een businesscase was waarvan je zegt van, hoe zorgen we dat met het maatschappelijk rendement, dat iemand zonder schulden zit of dat iemand verder kan met zijn opleiding, ook dat fonds weer gevuld wordt? Op het moment dat uitkeringen vermeden worden, hoe zorgen we dat het fonds weer gevuld wordt? Dat soort puzzeltjes zijn gelegd, daar hebben we spelregels voor gemaakt. Daar hebben deskundigen die die businesscase beoordelen het langs de maatstaf gelegd. We kiepen het nu gewoon overboord.

De VOORZITTER: Laatste ronde, want dan gaan we zo weer door. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): De heer Van Dijk zegt terecht, in het verleden zijn wij natuurlijk ook kritisch geweest. Maar dat was ook wel omdat er af en toe voorstellen voorlagen over incidentele zaken die we wilden dekken met deze investeringsmiddelen. Waar het nu om gaat, zijn wel daadwerkelijk investeringen. Niet alles voldoet aan het Enecokader, een deel ook zeker wel. Het klopt ook gewoon niet dat die pot leeg gaat raken. Maar er zijn ook een aantal zaken zoals sociale accommodaties die op een andere manier iets gaan opleveren voor de stad. Bijvoorbeeld huizen die we gaan bouwen, leveren ook wel weer een WOZ op. Dat gaat niet direct terug naar de investeringsmiddelen, maar brengen wel iets terug aan de stad. Dat is wat wij op die manier wel gerechtvaardigd vinden om te zeggen, het zijn wel investeringen en dan moeten de kaders van Eneco daar inderdaad voor worden

aangepast. Maar we proberen ook zo veel mogelijk met wat we investeren, wel binnen die kaders te blijven.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, als het dan bijvoorbeeld gaat om woningbouw. Waarom kiest het college er dan niet voor om te zeggen van, een plus van die OZB-waarde ploegen weer terug in het fonds, zodat we op termijn ook weer meer woningen kunnen bouwen?

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij hebben we dat ook juist gedaan met bepaalde investeringen, maar nu begeef ik me op het terrein van wethouders.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, gehoord de discussie zie ik geen enkele reden om de motie in te trekken. Ik maak me nog steeds grote zorgen.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik wil nogmaals zeggen dat ik uw zorg begrijp. Ik waardeer het ook dat u zeer zorgvuldig kijkt naar het financiële plaatje van deze gemeente. We hebben hier goed over nagedacht, vergis u niet. Als wij de economie van de toekomst echt op gang kunnen krijgen, ik heb alle vertrouwen in mijn collega-wethouder daar goed mee aan de slag gaat, dan gaat dat ook heel veel rendementen opleveren ook voor de stad. Het zijn keuzes om voor het maatschappelijk, economisch en sociale rendement te gaan. Dat is ook politiek, we moeten die keuzes maken.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, toch nog een allerlaatste vraag. Want ik ga met de heer Van Dommelen mee, we gaan grootste tijden tegemoet. Maar hoe gaan we dan van die grootste tijden ook iets apart zetten voor de tijden die daarna komen?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik heb daar net al op geantwoord, voorzitter. Ik kan niet mijn betoog blijven herhalen om te zeggen hoe we die pot weer specifiek gaan vullen. Daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER: Dat lijkt me ook. We gaan nu echt door, want we zijn hier al vrij lang over bezig en ik kan mij voorstellen dat we dit debat nog wel een andere keer gaan voeren. U gaat verder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Daar ben ik graag toe bereid uiteraard. Ik kom bij motie 43 'Keti Koti vrij' van BIJ1, SP en DENK. Dat is best wel ingewikkeld. Deze motie bestaat overigens uit 2 delen, enerzijds voor de gemeenten, anderzijds voor de scholen. Ik zal allebei beantwoorden. De cao biedt op zichzelf geen mogelijkheid. Want als je dat zou aanwijzen als lokale feestdag, dan zou dat betekenen dat iedereen een verplichte verlofdag moet inzetten daarvoor. Dat is wat binnen de cao mogelijk is en dat zouden we niet willen. Wat wel mogelijk is en dat is nu al mogelijk, is dat mensen zelf kunnen kiezen om die dag vrij te nemen. Dat is wat de cao aan mogelijkheden biedt en waar wij ook achter staan. Dat deel kan ik wat dat betreft niet omarmen en dat geldt voor de scholen ook. De scholen hebben naast de wettelijk erkende feestdagen de ruimte om een aantal dagen zelf toe te wijzen. Een beetje afhankelijk van de samenstelling van een school kun je bijvoorbeeld kiezen voor Keti

Koti. Dat gebeurt ook neem ik aan, weet ik eerlijk gezegd niet. Maar die ruimte is er. Maar om dat verplicht te doen, maakt het ook wel weer ingewikkeld. Want dan zeg je weer tegen die scholen, u moet 1 van die dagen die u zelf mag invullen verplicht gaan invullen. Dat vinden wij als college erg ingewikkeld, uit dien hoofde wil ik deze motie ontraden. Dan kom ik bij de motie 48 van BIJ1 'Luister naar Rotterdammers van kleur'. Het eerste wat ik wil zeggen is dat er bij beboeting echt wel een duidelijk kader omheen zit. Je kunt niet zomaar beboeten. Het is ook zo dat handhavers in het systeem wat we gebruiken waar ze de boetes moeten verwerken, is er geen enkele mogelijkheid om etniciteit, afkomst of religie vast te leggen. Dat is zoals het systeem werkt. Daarnaast hebben wij gezegd in het coalitieakkoord, we gaan een proef doen met de wapenstok, maar wij gaan ook zorgen voor goede training met aandacht voor etnisch profileren en bias. Wat u constateert, dat willen we zeker niet hebben in deze stad. Op die manier willen we dat ook proberen te verhelpen met goede training. Uiteraard met ook een evaluatie daarvan heen en natuurlijk wordt u daar ook over geïnformeerd.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Kunt u dan gaan samenwerken met onder andere organisaties zoals Control Alt Delete die hier expertise in hebben om te kijken of het uitbreiden van het geweldsmonopolie van boa's leidt tot meer etnisch profileren?

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ja, dat kan ik zeker. Wat ik in ieder geval zal doen is gewoon het gesprek met ze aan gaan en kijken op welke manier ze kunnen bijdragen aan wat we nu gaan doen. Want we hebben er allemaal baat bij dat etnisch profileren gewoon niet gebeurt. Die toezegging hebt u dat ik met ze in gesprek ga. Ben ik er dan? Ik ben er, voorzitter. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Ik had nog een soortgelijke motie, maar dan voor de politie.

De VOORZITTER: De politie stelt onder mijn gezag, de heer Isaack. Maar er is een toezegging gedaan door de wethouder dat hij in gesprek zal gaan met de organisatie. Ik probeer hem heel strikt te formuleren. Luistert u mee, wethouder Van Dommelen? U heeft een toezegging gedaan dat u in gesprek gaat met de organisatie over het voorkomen van etnisch profileren bij de boa's. Heb ik hem zo goed geformuleerd?

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ja, volgens mij kunt u ook de specifieke naam Control Alt Delete noemen. Zo heet die organisatie waar ik mee in gesprek ga.

De VOORZITTER: Dan is dat de toezegging.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, markerend. U gaat in gesprek. Wij hebben al het idee dat onze toezichthouders onder verdenking staan, wij vinden dat al heel ver gaan. U mag wat ons betreft natuurlijk met iedereen in gesprek, maar ik neem niet aan dat zij de kaders gaan bepalen toch hoop ik?

De VOORZITTER: De Wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Nee, dat neemt u goed aan. De kaders worden bepaald door in eerste instantie het college en u gaat erover. Daar gaat niet Control Alt Delete over. Maar ik ben wel van mening dat je altijd in gesprek met elkaar moet gaan.

De VOORZITTER: Dan zijn we nu bij wethouder Biesheuvel.

Mevrouw BIESHEUVEL (wethouder): Dank u wel. Ik ga in op de motie 'Stop hitteongelijkheid' van BIJ1, SP en DENK. Wij hebben de motie zo gelezen dat dit onder andere gaat over klimaatadaptatie, klimaatrechtvaardigheid en energiearmoede en dan komt u bij mij uit. Allereerst ben ik heel erg blij met de aandacht voor dit thema, want ik denk dat de afgelopen zomer en deze zomer echt hebben laten zien hoe ontzettend belangrijk dit onderwerp is en hoe kwetsbaar een aantal groepen in Rotterdam zijn op dit vlak. Dank voor de aandacht en dit thema. Ik ga wel de motie ontraden, want hij is overbodig. Ik kan gelukkig melden dat we echt een aantal regelingen hebben op dit vlak waarop dat gebeurt, zowel op klimaatadaptatievlak als energiearmoede. Ik kan 3 voorbeelden noemen. We hebben de energiekussers, huishoudens kunnen beroep doen op dit soort maatregelen. Dat zijn energiebesparende maatregelen, maar die hebben ook effect in de zomer om de warmte buiten te houden. We hebben een individuele bijzondere bijstand voor energiekosten en er zijn nog een aantal subsidieregelingen die specifiek gaan over hitte vanuit het klimaatadaptatiefonds. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wethouder Harika.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een vraag vanuit DENK, de heer Soytekin. Dat ging over een aantal verschillende inkomensondersteunende maatregelen en wat het coalitieakkoord hier concreet betekent. In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat de armoedebudgetten structureel worden. Dat vind ik een hele belangrijke en goede ontwikkeling. Rotterdammers die te maken hebben met armoede in de gemeente hebben immers behoefte aan stabiliteit en zekerheid. Daarom zijn we hier heel erg blij mee en dat gaan we bieden. Het klopt wel, zeg ik tegen de heer Soytekin, dat op mijn dossier nog een aantal financiële keuzes te maken zijn en daar wil ik de tijd voor nemen om dat goed te onderzoeken. Ik wil graag terugkomen met een uitwerking daarvoor voor de komende begroting

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik wil bijna vragen of dit in technische tijd was, want het was niet helemaal mijn vraag, voorzitter. Maar ik vroeg gewoon concreet om de bedragen 2027 ten opzichte van 2026. AOW-tegoed, wat is het? Wat gaat het worden? Jeugdtegoed, wat is het? Wat gaat het worden? Individuele inkomens toeslag et cetera. Dan hebben we het ook over die kortingsregeling voor de Rotterdampas. Ik ben echt op zoek naar concrete bedragen wat duidelijkheid geeft aan de Rotterdammer, want hier hebben we niet zoveel aan.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Terechte vraag, die snap ik heel goed en daar kom ik op terug. Ik laat dat voor u uitzoeken en daar kom ik op terug.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Moet ik dan concluderen dat we op dit moment niet weten wat die bedragen in 2027 gaan worden voor het AOW-tegoed en jeugdtegoed et cetera?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Ik wil graag uitzoeken wat de verschillende inkomensondersteunende maatregelen betekenen voor de Rotterdammers. Daar wil ik goed naar kijken en daar kom ik met een voorstel richting de begroting richting uw raad.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Maar we weten wel dat die 190 euro er is en de rest weten we niet. Dat is dan de conclusie, klopt dat?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Ik weet dat er inderdaad financiële keuzes te maken zijn op de verschillende onderdelen. Ik wil daar echt tijd voor hebben om dat goed op een rijtje te zetten en dan bij u terug te komen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere zaken?

Mevrouw HARIKA (wethouder): Ik heb dan ook nog een motie van de ChristenUnie, 'Ook met geldzorgen heb je je diploma verdiend'. Daar zijn wij het natuurlijk helemaal mee eens. Ik wil deze motie dan ook omarmen, want ook wij vinden kansengelijkheid belangrijk, ook voor studenten. Ook wij vinden dat Rotterdamse studenten niet door geldzorgen dan wel schulden hun studie niet af kunnen maken en ook geen diploma in ontvangst kunnen nemen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, sowieso dank dat de wethouder een positieve appreciatie geeft op deze motie. Ik ben daarstraks bij het indienen vergeten Leefbaar te noemen als mede-indiener, ze hadden een vergelijkbare motie. Maar veel belangrijker, dit is een project van Kansfonds Nieuw Vaarwater samen met Hogeschool Rotterdam. Die organisaties wil ik hier ook nog onderstrepen.

De VOORZITTER: Helder. Dan heeft de wethouder nog 1 toezegging gedaan en dat is de toezegging dat zij schriftelijk terugkomt op de vraag van het lid Soytekin over de bedragen met betrekking tot de inkomensondersteunende maatregelen. Dan ga ik nu mijn voorzittershamer overdragen aan mijn vervangende voorzitter, want ik ga zo antwoorden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan heeft hier een voorzitterswissel plaatsgevonden en dan mag ik het woord geven aan de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Hartelijk dank. Ik heb 2 moties, motie nummer 31 en motie nummer 47 die ik van een oordeel zal voorzien. Eerst motie nummer 31 'Benoem de genocide door Israël'. Voorzitter, ik snap de gedachte achter deze motie heel erg goed, want in Gaza vinden er zaken plaats waar een groot risico op genocide aanwezig is. Daar hebben wij hier in de raad ook al vaker over gesproken. Ik zou vanaf deze plek naar aanleiding van deze motie ook het kabinet willen oproepen om veel meer te doen en om ook te kijken hoe de situatie daar beëindigd kan worden. Hoe ze daar ook stappen kunnen zetten om de humanitaire situatie ook te verbeteren, maar ook de verplichting na te komen om genocide te voorkomen. Wat betekent dat dan voor onze eigen positie als Rotterdam, ook in onze eigen communicatie? In het coalitieakkoord is heel duidelijk gezegd dat er veel situaties zijn geopolitiek gezien die ook terug kunnen komen in de stad en die komen terug in de stad. Die gevoelens zijn daar, die emoties zijn daar en die komen ook terug hier in deze raad. Dat is ook een goede zaak, dat heb ik ook altijd eerder gezegd. Hier wordt gevraagd om ook als gemeente de communicatie-uitingen van een genocide te spreken. Daarin zien wij dat het kabinet die stap niet zet. Wij vinden het ook belangrijk om daar ook de kaders van het kabinet ook daarin te volgen als college, waarin we uiteraard ook over onze eigen uitingen altijd gaan. Maar wij willen op deze manier heel duidelijk maken dat de situatie in Gaza ons allemaal aangaat, dat wij allemaal de pijn zien, het humanitaire leed en ook het risico op genocide. Maar deze motie gaat net 1 stap verder en vraagt dan ook om het handelen als genocide in onze eigen communicatie-uitingen te benoemen. Dat doen wij niet, daarom ontraad ik deze motie. Maar dat laat onverlet dat wij de situatie in Gaza daarmee niet willen bagatelliseren. Integendeel, wij willen daar ook een heel duidelijk statement maken richting het kabinet dat zij er ook alles aan moeten doen om te voorkomen dat genocide plaatsvindt

en de situatie daar nogmaals onder de aandacht brengen welke stappen er ook al dan niet in internationaal verband kunnen worden genomen om de situatie ook daarin te wijzigen. Ik ontraad deze motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van de heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik had net een maidenspeech en er waren inderdaad moties gediend over genocide. Ik ken het coalitieakkoord. Je merkt in de straten van Rotterdam inderdaad hoeveel pijn hier zit. Dat is ook de reden waarom we heel graag bij uitzondering nog een motie zouden willen indienen 'Rotterdam spreekt zich uit over de genocide in Gaza'. Dat is dan een spreek-uit-motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Wempe heeft de volgende motie ingediend.

Motie 49. Rotterdam spreekt zich uit over genocide in Gaza

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van agendapunt 8 Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn college en tweede termijn);

constaterende dat:

- de onafhankelijke internationale onderzoekscommissie van de VN-Mensenrechtenraad heeft geconcludeerd dat de Israëlische autoriteiten en strijdkrachten genocide hebben gepleegd en blijven plegen tegen de Palestijnen in Gaza;
- dezelfde onderzoekscommissie heeft vastgesteld dat Palestijnse kinderen doelbewust zijn getroffen, met ernstig lichamelijk en psychisch letsel, grootschalige sterfte;
- ook verschillende nationale overheden, mensenrechtenorganisaties en internationale experts tot de conclusie zijn gekomen dat sprake is van genocide in Gaza;

overwegende dat:

- de gebeurtenissen in Gaza en de westelijke Jordanoever veel Rotterdammers en hun familieleden diep raken;
- het erkennen en benoemen van het leed kan bijdragen aan erkenning voor slachtoffers en hun naasten;
- Rotterdam een stad is die staat voor menselijke waardigheid, internationaal recht en de bescherming van mensenrechten;

spreekt uit dat:

- zij het handelen van de Israëlische autoriteiten tegen de Palestijnse bevolking beschouwt als genocide;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. H. Wempe, S. Reitema en A.J.A. Maassen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Het is een spreek-uit-motie, die is aan de raad.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Die aan de raad, voorzitter, die laat ik ook als oordeel aan de raad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Soytekin is gaan staan. Gaat uw gang.

De heer SOYTEKIN (denk): Misschien iets te voorbarig. Maar op het moment dat die motie, die wat softer is in mijn ogen, wordt aangenomen, kan er dan een brief komen vanuit de burgemeester wat dat dan voor consequenties heeft? Want een spreekt-uit-motie heeft ook bepaalde gevolgen lijkt mij.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Zal ik voorlezen wat er in de spreekt uit staat voor de zekerheid zodat iedereen hetzelfde hoort? De raad spreekt uit dat zij het handelen van de Israëlische autoriteiten tegen de Palestijnse bevolking beschouwt als genocide.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dat lijkt mij ook meer een uiting van een standpunt vanuit de raad. Dat is geen oproep aan het college. Dan ga ik door met motie op stuk nummer 47. Dat was een vergelijkbare motie waar wethouder Van Dommelen al op gereageerd heeft. We hebben deze discussie ook al vaker gehad, hier bij de politie is men echt al ook een aantal stappen verder. We hebben ten eerste Politie voor Iedereen, wat ook heel duidelijk ziet op de diversiteit binnen de politie. Maar ook juist om die brug te slaan naar de stad, naar de samenleving waarin het niet alleen een politieorganisatie is die op zichzelf gericht is, maar juist op die stad gericht is in het diversiteitsbeleid van de politie zelf, maar ook in de manier hoe zij met de stad omgaan. Daarnaast hebben we afgelopen periode ook al extra waarborgen ingevoerd voor bijvoorbeeld het preventief fouilleren. Dat betekent dat er aselect ook toezicht is op het preventief fouilleren en dat we daar evaluaties over hebben. We hebben nu ook, dat hebben we pas ook aan uw raad meegedeeld, dat mensen met QR codes kunnen aangeven hoe zij dit ervaren of dat inderdaad ook echt daadwerkelijk wordt ervaren dat etniciteit ertoe doet en hoe je wordt behandeld door de politie. Daar zijn al veel meer stappen gezet dan met de organisatie bij de handhaving, omdat de politie ook al heel veel langer deze discussie voert. Het jaarlijkse onderzoek, wij hebben nu de QR codes ingevoerd waarin mensen zelf ook hun ervaringen en belevingen daaromheen kunnen aangeven. Ik wil daar gewoon eerst de resultaten van zien, want dat is nu precies wat we ook aan het doen zijn. We willen dat inzicht hebben. Dat loopt nu op dit moment. Ik heb al toen gezegd dat we daar ook de resultaten van naar uw raad toesturen. Dat is voor mij de reden dat deze motie overbodig is, want we doen daar al het 1 en ander. Hier wordt ook gevraagd om met Control Alt Delete daarin op te trekken. De heer Van Dommelen heeft gezegd dat hij dat gesprek ook met Control Alt Delete aangaat. Ik wil daar prima bij aansluiten, maar wel binnen de context die ik zojuist heb gegeven. De politie doet hier ook al heel veel aan en is daar ook buitengewoon alert op. Maar als dat gesprek ook helpt om daar meer inzicht in te krijgen, ben ik daar bereid om dat te doen. Maar deze motie ontraad ik.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van de heer Buijt.

De heer BUIJT (Iv): Dank u, voorzitter. Op het laatst hoorde ik nog iets van, de politie is hier ook alert op. Wat Leefbaar Rotterdam betreft gaat het allemaal veel te ver. De politie wordt veel te veel verdacht gemaakt in onze ogen, maar dat is nu waar u voor kiest. Ik miste wel een beetje in uw antwoord dat u wel het vertrouwen in de politie uitspreekt. Op het einde zei u nog van, ze zijn alert. Maar ik zou ook graag van de burgemeester horen, vertrouwt zij onze politie? Staat zij achter onze politie? Ziet zij deze instrumenten puur als bevestiging dat onze politie op dit vlak goed bezig is?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Volgens mij was mijn hele antwoord erop gericht om aan te geven dat de politie daar heel serieus mee omgaat en dat ze daar ook zelf bewust van zijn. Aan de andere kant dat men daar ook zo serieus mee omgaat dat ik ook niet daarin twijfel heb dat ze dat niet zouden willen of niet zouden kunnen. Ik vertrouw de politie en ik sta volledig achter de politie. Als mensen ook nog twijfels hebben over de diversiteit binnen de politie zou ik zeggen, kijk ook eens naar de eenheidsleiding, maar dat terzijde.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan nog een veegronde. Zijn alle vragen beantwoord van de tweede termijn? Niet. Heb ik toezeggingen? Die heb ik ook niet volgens mij. Dan is het voor mij ook klaar. Dan kunnen wij weer wisselen burgemeester en neemt u het voorzitterschap weer over. Gaat uw gang.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van het debat over het coalitieakkoord. Ik heb begrepen dat er pizza's klaarstaan. Ik stel voor dat wij schorsen. Ik wil echt 16.45 uur uiterlijk beginnen, zit hier om 16.45 uur. Dan schors ik en dan moet u heel snel pizza eten. Ik schors de vergadering.

De heer ISAACK (bij1): Voorzitter.

De VOORZITTER: Excuus, de heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Heel snel. Ik zal mijn motie voor de boa's willen intrekken naar aanleiding van de toezegging van de wethouder. Kan dat nog?

De VOORZITTER: Dat is motie nummer?

De heer ISAACK (bij1): Ik heb geen idee welk nummer.

De VOORZITTER: Wij zorgen dat we de administratie op orde hebben.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik had begrepen van de heer Van Dijk dat hij nog een paar moties wilde intrekken van het debat hiervoor.

De heer VAN DIJK (cu): Dat klinkt wel gelijk heel royaal, voorzitter. Wij zijn blij met de toezegging van wethouder Zeegers over 'Gratis ov voor ouderen met een smalle beurs'. We zien wat ze daar heeft toegezegd graag tegemoet. De motie kan worden ingetrokken

De VOORZITTER: Welk nummer heeft deze motie?

De heer VAN DIJK (cu): Wat was het? Ergens in de 40 of 36? Misschien kan iemand dat voor me nakijken? Ik heb het er niet bijstaan.

De VOORZITTER: Als ik de goede voor me heb, motie 'Gratis voor ouderen met een smalle beurs' motie nummer 36. Is dat hem?

De heer VAN DIJK (cu): Ja, dat is wel exacte titel die ik hier heb staan.

De VOORZITTER: Dan wordt die nu ingetrokken.

De heer VAN DIJK (cu): Dan hadden wij ook nog voor de heer Dekkers de motie 'Menselijk contact bij gemeentelijke dienstverlening'. Als dat gewoon nu helemaal op orde is en blijft dan kunnen we ook die intrekken.

De VOORZITTER: Motie nummer 39 wordt ook ingetrokken. De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Dank, voorzitter. De vervangend voorzitter wees mij op een spelfout in de titel. Dan kan ik zeggen, dat is Rotterdams als er een t'tje achter wordt geplakt, maar ik wil toch een verbeterde versie inleveren.

De VOORZITTER: Die hoeft u hier niet meer in te dienen, die kan gelijk naar de ondersteuning. Dat is alleen een taalkundig issue. Andere mensen nog moties intrekken, wijzigen? Roept u maar. Niets.

9. REGULIERE DEBATTEN

9.1 *Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019.*

De VOORZITTER: Dan zijn we nu aangekomen bij het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van de Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019. Als eerste krijgt daarin het woord de heer Koster. Maar zo meteen krijgt de heer Redelinghuys het woord en dat is zijn maidenspeech, dan gaat u allemaal aandachtig luisteren. Maar eerst is het woord aan de heer Koster. Mevrouw Baán heeft aangegeven niet hoeven.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, deze week gaat de nieuwe film The Odyssey van Christopher Nolan in première. Een verhaal over de gevaarlijke en jarenlange reis van Odysseus na afloop van de Trojaanse oorlog. Een verhaal dat bijna 3.000 jaar oud is, maar nog altijd relevant. Dat bewijst iets belangrijks, dat echte culturele iconen niet verdwijnen omdat ze ouder worden. Ze moeten niet worden afgeschreven, maar ze moeten worden gekoesterd en zo nodig vernieuwd worden. Een stad wordt niet sterker door haar geschiedenis overboord te gooien. Juist door te bouwen op wat generaties voor ons hebben opgebouwd, kunnen we ruimte geven aan nieuwe verhalen en nieuwe vormen van cultuur. Dat geldt ook voor Rotterdam. Onze stad heeft belangrijke cultuurdragers waar we trots op mogen zijn. Museum Boijmans, De Kunsthal, het Oude en Nieuwe Luxor, De Doelen. Deze instellingen zijn onderdeel van het culturele DNA van onze stad. Maar dat geldt ook voor evenementen en stromingen die Rotterdam internationaal op de kaart hebben gezet, zoals de Dance Parade. Daar praten we straks over verder. Voor Leefbaar Rotterdam betekent de cultuurtransitie niet dat we afstand doen van deze iconen. Integendeel, wat onze stad groot heeft gemaakt, moeten we koesteren en versterken. Maar daarvoor is wel de kennis en begrip nodig van de waarde van deze instellingen, tradities en stromingen. Net zoals Nolan met The Odyssey een klassiek verhaal opnieuw toegankelijk maakt voor een nieuwe generatie, moeten wij ook ruimte houden voor vernieuwing. Maar die vernieuwing is veel te ver doorgeschooten bij de Cultuurhaven. Leefbaar Rotterdam gaat daar niet in mee. Een adviesorgaan dat richting geeft aan de toekomst van de Rotterdamse cultuur moet ook kennis in huis hebben van de fundamenteen waarop die cultuur is gebouwd. Op dit moment ontbreken belangrijke disciplines en expertise, waaronder musea, dance met inbegrip van hardcore, de elektronische muziek scene en klassieke muziek. Wat te denken van Nederlandstalige popmuziek? Ik noem Gerard Cox, ik noem The Amazing Stroopwafels, Oude Maasweg nummer 10. Ik ben benieuwd hoeveel potentiële leden van de Cultuurhaven weten wie dat zijn. Voorzitter, dit zijn geen details. Een adviesorgaan kan alleen gezag hebben als de verschillende werelden van de Rotterdamse cultuur herkenbaar en deskundig aan tafel zitten.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. Ik erken dat het voor sommigen misschien lijkt alsof niet elke discipline of expertise evenredig vertegenwoordigd is. Maar ik wil hier wel heel scherp op zijn. Want we moeten oppassen dat we de mensen gaan beoordelen op wie ze zijn of waar ze vandaan komen. Of wat nu lijkt uit de eerste korte voorstelronde die we hebben gehad om daar de expertise op te beoordelen. Ik denk dat we moeten afwachten wat mensen

daadwerkelijk kunnen en wat ze doen. Ook met mensen van de Cultuurhaven verder in gesprek gaan voordat wij gaan bepalen wat zij daadwerkelijk kunnen doen. Ik wil daar verheldering voor vragen van de heer Koster.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Iv): We hebben daar in de commissie een heel debat over gehad. We hebben toen gekeken naar de samenstelling en Leefbaar Rotterdam vindt dat die commissie niet evenwichtig is samengesteld zoals ze er nu uitzien. Daarom komen we zo meteen met een motie, ook omdat er 3 vacatures zijn ontstaan binnen de Cultuurhaven en wij kunnen dit zo herstellen. Voorzitter, Odysseus wist na de afdaling in de Hades de weg terug te vinden. Dat was een heldendaad en nooit eerder vertoond. Wij moeten er juist voor zorgen dat de Rotterdamse cultuur niet eerst door de onderwereld hoeft, voordat we weer oog krijgen wat onze stad groot heeft gemaakt. Daarom de motie 'Een evenwichtige samenstelling voor de Cultuurhaven'. Wij vragen het college om deze vacatures te benutten om de onevenwichtigheid te herstellen en nadrukkelijk te zoeken naar kandidaten met deskundigheid op het gebied van musea, dance en klassieke muziek. Daarnaast vragen wij om de gemeenteraad vooraf te informeren hoe er wordt gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van verschillende culturele disciplines. Voorzitter, The Odyssey laat zien dat grote verhalen eeuwenlang relevant blijven, omdat we ze blijven koesteren en betekenis geven. Laten we dat ook doen met de cultuur van Rotterdam, trots zijn op onze iconen en bouwen op het fundament dat vorige generaties hebben gelegd. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Een evenwichtige samenstelling voor de Cultuurhaven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van Debat over '9.1 Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van de Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019';

constaterende dat:

- de Cultuurhaven wordt ingesteld als een nieuwe representatieve adviesstructuur voor de Rotterdamse culturele sector;
- daarbij is beoogd te komen tot een evenwichtige samenstelling, zodat de breedte van het Rotterdamse culturele veld voldoende wordt weerspiegeld;
- hierdoor sprake is van een onevenwichtige samenstelling, waardoor de kwaliteit en representativiteit van de advisering onder druk kunnen komen te staan;
- inmiddels drie leden zijn teruggetreden onder andere omdat hun functie onverenigbaar bleek met het lidmaatschap van de Cultuurhaven, waardoor drie vacatures zijn ontstaan;

overwegende dat:

- een adviesorgaan alleen gezaghebbend kan functioneren wanneer de verschillende onderdelen van de Rotterdamse culturele sector herkenbaar en deskundig zijn vertegenwoordigd;
- de ontstane vacatures een uitgelezen mogelijkheid bieden om de samenstelling van de Cultuurhaven beter in balans te brengen;

verzoekt het college:

- de drie ontstane vacatures te benutten om de aanwezige kennishiaten binnen de Cultuurhaven op te vullen;

- daarbij nadrukkelijk te zoeken naar kandidaten met aantoonbare deskundigheid op het gebied van:
 - musea;
 - dance/ hardcore;
 - klassieke muziek;
- de gemeenteraad vóór de invulling van de vacatures te informeren op welke wijze bij de selectie invulling wordt gegeven aan een evenwichtige vertegenwoordiging van de verschillende culturele disciplines;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán heeft nog een vraag.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. De heer Koster heeft bij de vorige commissievergadering ook een toezegging gekregen die ongeveer hetzelfde zegt. Kunt hij uitleggen waar het verschil zit in die toezegging en de motie die nu is ingediend?

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Ja, dat kan ik zeker. Ik vond die toezegging veel te vaag. De heer Kasmi heeft gezegd dat hij alles zou meenemen wat in de commissie is verteld en dat was heel veel. Dit zat erbij, dat klopt, maar met mijn motie ben ik specifiek op deze punten. Ik hoop uw vraag hierbij afdoende beantwoord te hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel. Dan vroeg ik me af, omdat ik heb begrepen dat de wethouder al heeft gezegd dat de wervingsprocedure al in gang is gezet. Kan de wethouder dit dan bevestigen?

De VOORZITTER: Dat is zo meteen dan een vraag aan de wethouder die dan via de heer Koster naar de wethouder toe is gegaan. Dan is nu het woord aan de heer Redelinghuys en hij heeft zijn maidenspeech.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Voorzitter, voor diegene die zich nu nog afvragen waarom ik zo'n bijzonder accent heb, dat komt omdat ik ben geboren aan de andere kant van de wereld in Zuid-Afrika. Een land dat bekend staat als de regenboognatie. Niet vanwege de betekenis die dat woord tegenwoordig krijgt, maar omdat dit 1 van de meest cultureel diverse landen ter wereld is. Een land met 11 officiële talen en tientallen verschillende volkeren. Ik ben opgegroeid tussen Afrikaners, Engelsen, Xhosa's, Zoeloe's, Indiërs, Maleiers en vele anderen. Iedere gemeenschap met haar eigen geschiedenis, muziek, kunst, tradities en verhalen. Juist daarom heb ik al op jonge leeftijd een belangrijke les geleerd, cultuur hoeft geen wedstrijd te zijn. De ene cultuur hoeft niet kleiner te worden zodat een andere kan groeien. Nieuwe cultuur hoeft de oude cultuur niet te verdringen. In een werkelijke pluriforme samenleving koester je de rijkdom van alle culturen. Maar ik heb ook gezien hoe kwetsbaar cultuur kan zijn. Niet van de ene op de andere dag, niet met een besluit. Maar langzaam, bijna ongemerkt, stapje voor stapje verschuift de aandacht. Subsidiestromen drogen op, bepaalde monumenten raken in verval, bepaalde tradities verdwijnen uit beeld. Musea vertellen steeds vaker hetzelfde verhaal, onderwijsinstellingen leggen andere accenten in en voor je het weet groeit een nieuwe generatie op die haar eigen geschiedenis, cultuur en tradities nauwelijks

nog kent. Voorzitter, ik zeg nadrukkelijk niet dat Rotterdam of Nederland hetzelfde is als Zuid-Afrika, maar ik merk wel overeenkomsten. De ervaring heeft mij wel geleerd om extra alert te zijn op 1 vraag, welke cultuurinstellingen geven wij door aan de volgende generatie? Juist daarom kijk ik misschien wel met andere ogen naar Rotterdam. Ik ben hier als immigrant gekomen. Niet omdat ik hoopte hier hetzelfde te vinden als thuis, maar juist omdat Nederland is en Rotterdam is. Ik bewonder de haven die deze stad groter heeft gemaakt, de indrukwekkende wederopbouw. De historische schoonheid van Delfshaven, de rijke maritieme geschiedenis. De musea, de prachtige architectuur van historische wijken tot dit prachtige stadhuis van ons. De klassieke muziek, de Rotterdamse volkscultuur en zelfs de hardcore-scene. Die misschien niet helemaal mijn smaak is, maar onmiskenbaar onderdeel is van de identiteit van deze stad. Dat is ook Rotterdam. Voorzitter, daarom kijk ik met veel belangstelling naar de voordracht voor de Cultuurhaven. Laat ik beginnen met te zeggen dat ik weinig twijfel heb aan de inzet, de deskundigheid of de goede bedoelingen van velen van de voorgedragen kandidaten. Kennelijk hebben vooral mensen van bepaalde structurele netwerken zich aangemeld. Dat verwijten we niemand, maar het betekent wel dat sommige delen van het culturele landschap nauwelijks zichtbaar zijn. Mijn zorg richt zich niet zozeer op die mensen, mijn zorg richt zich op het totaalbeeld. Een open procedure leidt niet automatisch tot een brede vertegenwoordiging. Toen ik de achtergronden van de kandidaten las, zag ik veel talent. Ik zag mensen uit de podiumkunsten, cultuurparticipatie, community art, filmprogrammering, educatie en sociaal ontwerp. Maar ik zag ook iets niet. Ik zag nauwelijks mensen uit de museumwereld. Ik zag nauwelijks vertegenwoordigers van monumentenzorg of erfgoed. Ik zag geen vertegenwoordigers van de maritieme geschiedenis waar Rotterdam wereldwijd op bestaat. Ik zag nauwelijks klassieke muziek. Ik zag nauwelijks organisaties die zich bezighouden met de historische identiteit van onze stad. Juist dat baart mij zorgen. Niet omdat die andere disciplines minder belangrijk zouden zijn, maar omdat ook deze vormen van cultuur een stem verdienen. Voorzitter, het gaat mij niet om wie er wel zit, het gaat mij om wie wij niet zien. Misschien nog wel belangrijker, om welke belangen daardoor niet vertegenwoordigd worden. Cultuurhaven heeft de prachtige opdracht om een brug te slaan tussen de gemeenteraad en de cultuursector. Maar een brug is pas een goede brug wanneer zij beide oevers met elkaar verbindt. Die brug moet daarom niet alleen de gemeenteraad verbinden met de culturele sector, maar ook de verschillende culturele tradities, kunstvormen en erfgoedgemeenschappen die Rotterdam rijk is. Ik hoop daarom dat de Cultuurhaven niet alleen een afspiegeling wordt van de cultuur die vandaag het luidst georganiseerd is, maar van de volle breedte van de Rotterdamse cultuur. Van de musea, van Monumentenzorg en erfgoed, van de maritieme geschiedenis, van de klassieke muziek, van de architectuur, van de Rotterdamse volkscultuur, van hardcore-scene, van de oude en nieuwe cultuur. Want als emigrant heb ik misschien wel geleerd dat je de cultuur die jij meebrengt mag koesteren, maar ook dat je de verantwoordelijkheid hebt om de cultuur te leren kennen, te waarderen en te beschermen van het land en de stad die jou hebben verwelkomd. Misschien is dat wel de belangrijkste les die ik uit Zuid-Afrika heb meegenomen. Niet dat culturen met elkaar moeten concurreren, maar dat iedere cultuur pas werkelijk kan bloeien wanneer zij ook de ruimte en de ondersteuning krijgen om zichzelf te blijven. Dat begint wat mij betreft met het koesteren van de cultuur die Nederland en Rotterdam tot Nederland en Rotterdam heeft gemaakt. Een stad die ruimte maakt voor nieuwe cultuur hoeft nooit ruimte af te nemen van haar eigen geschiedenis, traditie en cultuur. Daarom dien ik graag samen met de heer Koster van Leefbaar Rotterdam de volgende motie in. Wij verzoeken het college na afronding van de huidige sollicitatieprocedure een korte evaluatie aan de raad toe te sturen, waarin wordt beschreven uit welke onderdelen van het Rotterdamse culturele landschap de sollicitanten afkomstig waren. Welke onderdelen van het Rotterdamse culturele landschap en de uiteindelijke samenstelling beperkt of minder vertegenwoordigd zijn. Welke lessen hieruit kunnen worden getrokken voor toekomstige samenstellingen van de Cultuurhaven. Deze motie doet geen uitspraak over de kwaliteit van de kandidaten. Zij doet ook geen uitspraak over de integriteit van die sollicitatieprocedure. Zij vraagt uitsluitend om transparantie zodat wij als raad

kunnen beoordelen of de Cultuurhaven op termijn inderdaad de volle breedte van het Rotterdamse culturele landschap kan weerspiegelen. Zoals die Afrikaanse schrijver C.J. Langenhoven ons leert, wanneer een volkstaal zijn geschiedenis en zijn tradities begint te onderschatten, begint hij ook zelf onderschat. Daarmee sluit ik af, dank u wel. (*Applaus.*)

De VOORZITTER: De heer Redelinghuys heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Wie zien wij niet?

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van benoeming voorzitter en leden Cultuurhaven Rotterdam;

constaterende dat:

- Cultuurhaven een brugfunctie vervult tussen de gemeenteraad en het Rotterdamse culturele veld;
- Rotterdam beschikt over een rijk en veelzijdig cultureel landschap, bestaande uit uiteenlopende culturele disciplines, erfgoed, tradities en kunstvormen;
-

overwegende dat:

- een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van het Rotterdamse culturele landschap de legitimiteit, herkenbaarheid en kwaliteit van Cultuurhaven versterkt;
- een open sollicitatieprocedure niet vanzelfsprekend leidt tot een representatieve afspiegeling van de volle breedte van het Rotterdamse culturele landschap;
- transparantie over de uitkomsten van de sollicitatieprocedure de gemeenteraad helpt om toekomstige samenstellingen van Cultuurhaven beter te beoordelen;

draagt het college op:

- na afronding van de huidige sollicitatieprocedure een korte evaluatie aan de raad toe te sturen waarin wordt beschreven:
 - uit welke onderdelen van het Rotterdamse culturele landschap de sollicitanten afkomstig waren;
 - welke onderdelen van het Rotterdamse culturele landschap in de uiteindelijke samenstelling beperkt of minder vertegenwoordigd zijn;
 - welke lessen hieruit kunnen worden getrokken voor toekomstige samenstellingen van Cultuurhaven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.M. Hamhuis en G.F.E. Koster

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, de heer Redelinghuys, van harte gefeliciteerd met uw mediaspecialist. Dan is nu het woord aan mevrouw Laamairi.

Mevrouw LAAMAIRI (denk): Dank, voorzitter. Met de Cultuurhaven zetten we een stap naar een cultuurbeleid waarin meer Rotterdammers worden gehoord. Dat steunen wij. Het is goed dat er gekozen is voor verschillende perspectieven en dat ook jongeren een duidelijke plek hebben gekregen. Maar voorzitter, vertegenwoordiging alleen is niet genoeg. De vraag is vooral wat de Cultuurhaven straks gaat betekenen voor de makers en de buurtinitiatieven die nu vaak buiten beeld blijven. Want cultuur leeft niet alleen in de grote instellingen, maar juist in de wijken. Toch hebben onafhankelijke makers en kleine initiatieven vaak veel meer moeite om subsidie te krijgen dan de gevestigde organisaties. We dienen daarom vandaag

een motie in. We vragen het college om in opdracht van de Cultuurhaven expliciet aandacht te besteden aan toegankelijke subsidies voor individuele makers en kleine buurtinitiatieven. Ook vragen wij de Cultuurhaven advies te geven over een eerlijke verdeling van de beschikbare middelen tussen grote instellingen en onafhankelijke makers en de administratieve regels voor deze makers eenvoudig te maken. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Laamairi heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Kleine makers, grote waarde

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van 9.1 Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van de Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019’;

constaterende dat:

- de Cultuurhaven Rotterdam is opgericht als een nieuwe adviesgroep waarin verschillende stemmen en perspectieven vertegenwoordigd zijn;
- een belangrijk doel hiervan is dat ook Rotterdammers die nu nog te weinig worden gehoord, kunnen meebeslissen over wat cultuur is en welke culturele activiteiten subsidie krijgen;
- de Cultuurhaven volgens de concept-opdracht advies geeft over zowel de grote culturele instellingen als over subsidies voor onder andere buurtinitiatieven en talentontwikkeling;

overwegende dat:

- de grootste verandering in het cultuurbeleid is dat makers, bewoners en organisaties meer en beter worden betrokken bij gesprekken over cultuur;
- onafhankelijke makers en kleine initiatieven uit de wijk vaak meer moeite hebben om structurele subsidie te krijgen dan grote culturele instellingen;
- in de huidige concept-opdracht nog niet duidelijk staat hoe de Cultuurhaven de afweging moet maken tussen het ondersteunen van grote culturele instellingen en het geven van meer ruimte aan nieuwe initiatieven;

verzoekt het college:

- in de definitieve opdracht aan de Cultuurhaven duidelijk op te nemen dat extra aandacht moet worden besteed aan eenvoudige en toegankelijke subsidies voor individuele makers en kleine buurtinitiatieven;
- de Cultuurhaven expliciet te vragen advies te geven over een eerlijke verdeling van het beschikbare geld tussen de grote culturele instellingen en onafhankelijke makers en initiatieven;
- de administratieve regels voor kleine organisaties eenvoudiger te maken, zodat innovatie, samenwerking en inclusie beter worden gestimuleerd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Laamairi

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Zo ben je plots woordvoerder cultuur. Ik zou bijna zeggen, laten we vaart maken met de Cultuurhaven. We hebben in de afgelopen periode

een goed proces doorlopen, waar we vandaag dan ook over besluiten om aan de slag te gaan met in ieder geval 18 leden, inclusief de voorzitter. Belangrijk daarbij was dat verschillende perspectieven, ervaringen, achtergronden en leefwerelden samenkomen. Ik quote uit het raadsbesluit “de voordracht bestaat uit een diverse, complementaire groep kandidaten die in samenhang een breed pallet aan perspectieven, ervaringen, netwerken en expertise vertegenwoordigen.” Voor D66 is het dan ook belangrijk dat al de belangrijke disciplines in de cultuursector zichzelf herkennen. Ook in de samenstelling is het hele ecosysteem goed vertegenwoordigd. Er staat nu al een mooi team, maar daar vallen nog een aantal plekken te vervullen, 3 stuks. Waar volgens mij in de opzet en in de opmaat van dit besluit ook een prima structuur is opgezet om dit verder in te vullen. Laten we daar ook dan gebruik van maken met in achtneming wat ik zonet aangaf. Volgens mij worden prima zo de laatste accenten gezet voor de Cultuurhaven vanuit al die disciplines en laten we daarmee vaart maken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. We hebben het in de commissie al uitgebreid erover gehad. Ik zal het kort houden. Wat ons betreft was het sowieso een hele prettige kennismaking met de Cultuurhaven en ook vertrouwen in het team. Wat wij nog ons wel toen ook afvroegen en waarom we ook wel een voorstander ervan zijn om nu nog die extra plekken te werven, is dat we toch zien dat een aantal grotere cultuurinstellingen, waar toch ook de Cultuurhaven advies over zal geven, nu nog niet vertegenwoordigd zijn. Wat ons betreft zou dat nog een mooie aanvulling zijn voor deze Cultuurhaven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Voorzitter, dank voor het voorstel over de Cultuurhaven. Wij zijn oprecht heel blij met de mensen die hier nu zitting in hebben genomen. Dat zijn stuk voor stuk mensen met kennis, ervaring en liefde voor onze cultuursector. Mensen die niet toevallig aan tafel zitten, maar omdat ze iets te brengen hebben. We vragen dan ook deze mensen niet te onderschatten door de raad, want het is iets heel bijzonders dat er eindelijk een Cultuurhaven komt die aan de raad en het college adviseert. Elke keer dat we twijfelen aan iemands plek aan die tafel, moeten we onszelf wel de vraag stellen, twijfelen we aan hun expertise of twijfelen we aan iets anders? Er zijn bovendien disciplines die al via andere kanalen en spreekbuizen hun stem laten horen en dat hoeft niet altijd nog eens dubbel in de Cultuurhaven te zitten. Waar het nu om draait is dat we vooral vaart maken met de Cultuurhaven met het vertrouwen voor de mensen die erin zitten. Ze hebben allen een scherp oog voor kunst en cultuur en ook voor kunst en cultuur die nog niet wordt gezien in de stad. Wat wij wel vragen is een goede evaluatie van, hoe de Cultuurhaven samenwerkt. Maar laat dit dan vooral ook doen door de leden zelf van die Cultuurhaven, henzelf laten reflecteren op hoe zij de Cultuurhaven ervaren en wat zij nodig hebben. In plaats van dat vervolgens te doen vanuit het college, want zij weet het zelf het beste. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank u wel, voorzitter. Ik heb begrepen dat er inderdaad een toezegging is gedaan. Ik begreep van de heer Koster zojuist in antwoord op de vraag van mevrouw Baán dat dat nog een beetje een vage toezegging is. Maar ik kan me vinden in het aanvullen van die 3 vacatures op nog de ontbrekende expertises en dat er dan een heel mooi team klaarstaat om breedgedragen adviezen aan de raad en aan het college te geven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Dat is niet het geval. Kan de wethouder meteen antwoorden?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Volgens mij is dit het staartje van een heel lang en intensief maar ook heel mooi proces. Goed om met de Cultuurhaven echt van

start te kunnen gaan. Er is nog een aantal vragen en moties die ingediend zijn, die ga ik nu behandelen. Allereerst de motie van Leefbaar Rotterdam 'Een evenwichtige samenstelling van de Cultuurhaven'. U geeft aan van, ik mis toch een aantal expertises. Daar is in de commissie ook uitgebreid over gesproken. U geeft aan over erfgoed, musea, dance, hardcore, klassieke muziek, maar ook in de commissies is ook erfgoed genoemd als onderdeel daarvan van, kijk nog eens goed met die criteria naar eventuele nieuwe kandidaten. Er is inderdaad ook al gekeken naar een nieuwe kandidaat, want er was nog een lijst van mensen die al in beeld waren en met die criteria wordt er ook naar deze lijst gekeken. Alleen er zijn 3 plekken en misschien dat niet al uw suggesties worden meegenomen, met name dance en hardcore wordt misschien lastig. Maar ik kan wel de andere zaken noemen waarnaar gekeken wordt, klassieke muziek, jazz, beeldende kunst, musea en erfgoed. Met die aspecten wordt gekeken naar mensen die nu al wel in beeld zijn, daar wordt nu aan gewerkt. Met deze opmerking kan ik uw motie omarmen. Dan hebben we de motie van Forum voor Democratie. U zegt dat u een evaluatie wil hebben over de verschillende onderdelen van het culturele landschap waar mensen vandaan komen en welke onderdelen dan meer of minder vertegenwoordigd zijn. Dat wordt een te ingewikkelde vraag. Wat we zeker kunnen doen, maar wat ook al is gebeurd, is het rapport van Diversity Recruitment. Dat is uw kant op gekomen, daar staat het hele proces goed in beschreven hoe dit allemaal is gedaan. Met die opmerking moet ik deze motie ontraden.

De VOORZITTER: De heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Bedankt voor het antwoord. Ik heb dit rapport gezien, maar ik mis daar, wie zijn de andere mensen die dan afgewezen zijn? Dat is wel interessant voor mij, dat is een deel van mijn motie. Laat zien wie precies van al die mensen niet in de finale-aantallen gekozen zijn.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk niet dat het heel goed is om aan te geven wie er niet is ingekomen. Dat is toch een privacy-schending, dat zou ik niet willen doen.

De VOORZITTER: De heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Ik bedoel niet de namen van de personen, maar uit welke sector bijvoorbeeld. Zouden er misschien mensen vanuit de museumachtergrond komen, maar zij komen niet binnen? Enzovoort. Dank u wel.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik geloof dat dat lastig is om te doen. Ik heb de 5 sectoren genoemd waarlangs wij gaan kijken of daar kandidaten tussen zitten die daaraan voldoen. Als dat zo is, dan worden zij aangesteld voor deze Cultuurhaven. Ik hoop dat daar toch tegemoetgekomen kan worden aan uw zorgen. Dan de laatste motie van DENK 'Kleine makers, grote waarde'. U vindt echt die extra aandacht voor individuele makers en kleinere initiatieven superbelangrijk, dat is het culturele levensstijl van Rotterdam. Dat moeten we zeker koesteren, die motie kan ik omarmen. Dan kijk ik nog of ik wat vragen heb. Vanuit PRO de vraag, is de wervingsprocedure gestart? Er zijn nog een aantal mensen in beeld en daarvanuit worden inderdaad deze 3 extra mensen geselecteerd.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel. Mijn specifieke vraag ging erover of die mensen ook daadwerkelijk al zijn benaderd binnen het wervingsproces of dat zij er nog niet bij betrokken zijn. Want dat is wel een groot verschil.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Zij worden deze of volgende week benaderd. Ik kan mij zo voorstellen dat een aantal al wel is benaderd en een aantal nog niet.

De VOORZITTER: Zijn daarmee alle vragen beantwoord? Zijn er nog leden die vragen hebben of nog het woord wensen? Veegronde? Niet. Dan constateer ik dat er ook geen behoefte is aan de tweede termijn. Het eerste ontwerpbesluit heeft het karakter van een benoeming en ik constateer dat niemand om een stemming heeft gevraagd. Dan zullen we dat doen bij het onderdeel benoemingen en dan zullen we dat ook bij hamerslag doen. Ik wil graag dat mensen in de zaal zijn als we mensen benoemen en logischerwijze is de zaal niet helemaal gevuld op dit moment. Dan doen we dat onder 12, maar dan pakken we daar het eerste ontwerpbesluit horende bij dit debat. Voor iedereen helder? Ja. Dan zijn we daarmee aan het eind gekomen agendapunt 9.1.

**9.2 *Debat over 'Financiële en bestuurlijke ontsporing IT Project GREAT (ORACLE)',
aangevraagd door het lid Biljoen.***

De VOORZITTER: Dan gaan wij door naar agendapunt 9.2, dat is het debat over financiële en bestuurlijke ontsporing IT Project GREAT (ORACLE). Het is aangevraagd door het lid Biljoen en hij heeft ook het woord.

De heer BILJOEN (pro): Dank, voorzitter. Voorzitter, als we met een historisch perspectief naar dit project kijken, begon het allemaal met een hele prachtige belofte. We moesten afscheid nemen van Oracle EBS, want die was end of life, maar ook van LIAS en Equi. De sprong naar Oracle Cloud zou ons een gebruiksvriendelijke, Rotterdamse, efficiënte administratie voor de toekomst opleveren, oftewel GREAT. Met dit systeem zouden we de voorbeeldgemeente worden voor het digitale landschap in Nederland. Om de zoveel tijd komt het wel eens voor dat je een dossier krijgt waarbij je achteraf denkt van, dit had iedereen kunnen zien aankomen. Maar op dit dossier zagen we het al veel eerder gebeuren. Niet omdat 1 besluit verkeerd was, niet omdat er 1 bestuurder fout zat, zeg ik ook richting de overkant, maar ook omdat we inmiddels over een periode van meer dan 4 jaar zien hoe signalen zich opstapelden. Want in 2022 stond het financiële risico al op rood. In 2023 concludeerde concern auditing dat de businesscase onder druk stond, de governance, verbetering, behoefte en de projectbeheersing onvoldoende was. In '24 moest de live gang worden uitgesteld, meerdere keren. In '25 gingen we uiteindelijk live, terwijl belangrijke onderdelen nog niet gereed waren. We zagen betalingsachterstanden, handmatige noodprocedures, geen actueel inzicht in grondexploitaties en Excellijstjes. Er ligt nu wel een brief waarin college zelf schrijft dat de businesscase te optimistisch was, dat de sturing onvoldoende is geweest en dat zelfs wordt onderzocht of een belangrijk uitgangspunt van het project moet worden losgelaten. Voorzitter, mijns inziens hebben we het niet meer alleen over een ICT-project, maar meer over de bestuurlijke beheersing. Juist daarom wil ik niet ook alleen terugkijken, maar ik wil het ook vooral begrijpen. Want wij als raad kunnen alleen maar leren als we de tijdlijn goed begrijpen. Daarom heb ik een aantal vragen aan het college. Kan de wethouder ons meenemen in het moment waarop binnen de organisatie duidelijk werd dat de oorspronkelijke businesscase niet langer realistisch was? Hoe is dat inzicht vervolgens bestuurlijk gedeeld en uiteindelijk met de raad gedeeld? Zijn er terugkijkend momenten geweest waarop de raad eerder of uitgebreider geïnformeerd had kunnen worden? Deze vraag stel ik omdat ik echt wil begrijpen en ook wil beseffen van, hoe kunnen we de toekomstige projecten beter laten verlopen? Dan voorzitter, naar de toekomst. Want het

college onderzoekt nu om Oracle mogelijk terug te brengen tot een financieel systeem. Dat betekent dat onderdelen als subsidies of grondexploitaties elders worden ondergebracht. Kan de wethouder aangeven welke financiële, organisatorische en juridische gevolgen hij daarbij op dit moment voorziet? Betekent dit dan ook dat nieuwe aanbestedingen of nieuwe investeringen in beeld komen? Daarnaast heb ik ook een technische vraag. Want van de 44,5 miljoen aan projectkosten, hoeveel is er inmiddels geactiveerd op de balans? Als we uiteindelijk delen van het maatwerk niet meer gaan gebruiken, welke afwaarderingen zouden daar dan mogelijk uit kunnen voortvloeien? Dan over Deloitte, want in de brief lezen we dat Deloitte nog een aantal zogenaamde restpunten moet opleveren. Kan de wethouder toelichten welke afspraken daarover zijn gemaakt en hoe de gemeente ervoor gaat zorgen dat deze punten daadwerkelijk worden afgerond nu er formeel decharge is verleend aan de projectorganisatie? Dan voorzitter, het volgende. Want eerder had ik al aangegeven dat ik het liefst zie dat er een onafhankelijk onderzoek komt naar bijvoorbeeld de projectsturing, de samenwerking met commerciële partners en de informatievoorziening richting de raad. Maar het college kan daar natuurlijk ook zelf initiatief voor nemen en mijn vraag is, hoe kijkt de wethouder daar dan naar? Hetzelfde geldt voor de lessen die we kunnen trekken uit GREAT, want deze kunnen we organisatiebreed vastleggen en uiteindelijk vertalen naar een standaardwerkwijze voor toekomstige digitaliseringsprojecten. Mijn vraag aan de wethouder is, gebeurt dit inmiddels al? Zo ja, waar kan ik dit dan terugzien? Afsluitend bij mijn termijn, voorzitter, willen we als raad voorkomen dat we achteraf moeten blijven bijsturen op dit project, maar meer aan de voorkant het kader goed stellen. Daarom dien ik vandaag 3 moties in. Als eerste een motie die het uitgangspunt standaard tenzij als leidend ontwerpprincipe voor toekomstige ICT-projecten vastlegt. Als tweede een motie die expliciet regelt dat als we straks keuzes maken over systeemalternatieven, dat de raad dan vooraf inzicht moet krijgen in de financiële gevolgen, risico's, verschillende handelingsopties en de dekking. Tenslotte een motie die vraagt om inzichtelijk te maken hoe zaken als digitale soevereiniteit, privacy, open standaarden en vendor lock-in zijn meegewogen bij toekomstige keuzes voor systeemalternatieven. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Greater alternatieven

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 9.2 Debat over ‘Financiële en bestuurlijke ontsparing IT Project Great (ORACLE)’;

constaterende dat:

- get college onderzoekt of Oracle Fusion kan worden vereenvoudigd tot een financieel-concernadministratief systeem, waarbij voor andere processen systeemalternatieven worden verkend;
- een dergelijke koerswijziging financiële, organisatorische en mogelijk juridische consequenties kan hebben;

overwegende dat:

- de raad een kaderstellende en controlerende rol heeft bij ingrijpende keuzes met aanzienlijke financiële en organisatorische gevolgen;
- de raad deze rol alleen goed kan vervullen wanneer zij vooraf volledig wordt geïnformeerd over de verschillende handelingsopties en de consequenties daarvan;

verzoekt het college:

- de raad voorafgaand aan besluitvorming over eventuele systeemalternatieven te informeren over: de financiële consequenties, de gevolgen voor de bedrijfsvoering, de

risico's, de wijze van financiële dekking, de verschillende handelingsopties, zodat de raad haar kaderstellende rol kan vervullen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen en S.L. Rojer

Motie 2. Publieke belangen zijn Great

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 9.2 Debat over ‘Financiële en bestuurlijke ontsporing IT Project Great (ORACLE)’;

constaterende dat:

- het college onderzoekt of voor onderdelen van Oratie Fusion nieuwe systeemalternatieven nodig zijn;
- de gemeente Rotterdam eerder heeft uitgesproken te streven naar grotere digitale onafhankelijkheid;

overwegende dat:

- bij de keuze voor nieuwe ICT-oplossingen meerdere publieke belangen een rol spelen, waaronder digitale soevereiniteit, privacy, interoperabiliteit en het voorkomen van onnodige afhankelijkheid van leveranciers;
- inzicht in de gemaakte afwegingen de raad in staat stelt haar kaderstellende en controlerende rol goed te vervullen;

verzoekt het college:

- bij toekomstige keuzes voor systeemalternatieven expliciet inzichtelijk te maken hoe aspecten als digitale soevereiniteit, privacy-by-design, open standaarden en het voorkomen van vendor lock-in zijn meegewogen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen

Motie 3. Maatwerk is niet altijd Great

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 9.2 Debat over ‘Financiële en bestuurlijke ontsporing IT Project Great (ORACLE)’;

constaterende dat:

- het college in haar reflectie op project GREAT concludeert dat de omvang van het maatwerk heeft bijgedragen aan hogere kosten en een complexere beheerorganisatie;

overwegende dat:

- het zoveel mogelijk benutten van standaardfunctionaliteit over het algemeen leidt tot lagere implementatie-, beheer- en onderhoudskosten;
- maatwerk alleen wenselijk is wanneer daarvoor een duidelijke noodzaak bestaat;

verzoekt het college:

- bij toekomstige ICT-projecten het uitgangspunt "standaard tenzij" als leidend ontwerpprincipe te hanteren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Voorzitter, dank u. Bij de vorige vergadering had ik aangegeven dat ik eventueel een motie had, maar dat ik de brief nog afwachtte. De brief hebben we inmiddels gekregen en ik vraag me af of het toevoegen op de monitor ICT inclusief de voorgeschiedenis voldoende is om hier als raad grip op te krijgen, want de voorgeschiedenis is er. Dit project is gestart in 2019 en nog steeds niet klaar. Een rode lijn die we in ieder geval kunnen waarnemen is dat D66 en VVD de gehele periode aan het besturen waren, maar ook dat projecten gestart in het vorige college van VVD, D66, GroenLinks, PvdA, CDA, ChristenUnie-SGP allemaal fors te lijden hadden onder planningsoptimisme. Niet alleen GREAT, maar ook Boijmans en de stadsprojecten. Allemaal gestart met naïef optimisme en een onrealistische planning, waardoor de rekening naar de toekomst geschoven werd. Volt heeft deze periode stuivertje gewisseld met de ChristenUnie. Waar ChristenUnie inzet op armoedebestrijding, lijkt de wethouder met dit project in te zetten op armoedeverbreiding. Met de teller op 44,5 miljoen lezen we dat we meerjarige operationele uitvoeringskosten voor doorontwikkeling gaan krijgen. Dit is natuurlijk tweeledig. Kan de wethouder aangeven welk deel uitvoering en welk deel doorontwikkeling is? Of dit ertoe gaat leiden dat we een deel van de eerdere investering versneld moeten afschrijven? Ook de vraag op basis van welk scenario deze kosten zijn? Worstcase, optimistisch, realistisch. De vraag waarom er geen transparant inzicht in de kosten is? We lezen 12 miljoen in '26, 13 in '27, aflopend naar 7 in 2030. Maar hoeveel in '28? Hoeveel in '29? Hoeveel jaar loopt die 7 miljoen nog door? Het college maakt niet duidelijk hoeveel tientallen miljoenen dit de Rotterdammer gaat kosten. Wat ze wel duidelijk maakt, is dat ze 3 miljoen op gratis ov voor ouderen wil bezuinigen. Daarnaast, welke keuzes gaat het college maken met betrekking tot de strategische doorontwikkelingen? We lezen en ik citeer, “We onderzoeken daarom of Oracle Fusion vereenvoudigd kan worden tot een financieel concern administratief systeem met systeemalternatieven voor de andere processen. Graag een reactie op wat deze keuze behelst en de verwachte financiële impact. Daarnaast hebben we als raad meermaals aangedrongen op betere financiële sturing gedurende het jaar middels de zogeheten soft close. Dit bleek afgelopen jaar niet mogelijk vanwege Oracle. Wanneer verwacht de wethouder dat het weer mogelijk gaat worden? Of geeft de wethouder met deze strategische keuze de ambitie op? Tot slot, zoals een raadslid wel eens zei, hoe leg ik dit aan mijn moeder uit? Kan de wethouder een verloopstaat geven van dit project? Welke raadsbesluiten, oorzaak van de vertraging, budget exploitatie versus investering? Het liefst op een enkel A4'tje. Stuur het mij bij de eerstvolgende monitor ICT-projecten waar ik dit project weer verwacht aan te treffen, want dit ambtelijk afhandelen lijkt mij niet op zijn plaats. Ik citeer weer daarom uit de brief, “Op dit moment zijn er nog geen projecten of programma's ingericht en vindt de doorontwikkeling van het systeem plaats in de staande lijnorganisatie.” Tientallen miljoenen wil deze wethouder uitgeven zonder dat de raad haar controlerende taak kan uitvoeren. Het is een gotspe. Benieuwd naar hoe de wethouder de raad wil meenemen in verdere ontwikkeling van dit debacle. Dank u.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft een vraag.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, er zijn wel meerdere vragen die ik heb bij de bijdrage van de heer Roskam van Leefbaar Rotterdam. Maar allereerst wil ik toch wel terug refereren naar het moment. U geeft aan, U wilt projecten terug hebben in de monitor ICT-projecten. Bij de

vorige wethouder die daar toen over ging, heeft u aangegeven dat hij per tertaal aan de raad wil meegeven. Dat betekent dat we actiever op de hoogte worden gehouden dan met een monitor ICT-projecten die we veel later krijgen en soms met 3 maanden dan terug moeten kijken. Daar is het in eerste instantie al verkeerd te gaan. Bent u het niet mee eens dat we gewoon moeten vasthouden aan tertaal?

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Zoals ik aan het begin van mijn betoog ook aangaf, betwijfel ik of dat gaat helpen om de monitor ICT-projecten daaraan toe te voegen. Dat was mijn vorige motie die ik niet ingediend had, omdat ik op de brief wachtte. We hebben nu inderdaad het tertaalvoorstel, maar tegelijkertijd staat in deze brief, we gaan het ambtelijk afhandelen. Ik lees, dag raad.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, dan ten tweede. Misschien is het niet zo bedoeld, maar ik hoor toch wel wat boosheid en frustratie in de bijdrage van de heer Roskam over de feiten die in de brief staan. Maar volgens mij is het wel het vorige college, inmiddels ook uw partijgenoot, die deze brief heeft opgesteld en ook heeft gestuurd naar de raad. Ik heb ook gezegd van, ik wil niet per se terugkijken, maar heeft u dat ook in ogenschouw genomen toen deze brief naar u werd gezonden? Daar wil ik ook bij meegeven dat toen ik heel graag dit debat wilde hebben in de actualiteitenraad, dat u dat doen wegstemde.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Nu is die brief er. Wat mij betreft, mijn toon maakt het weinig uit wie de brief geschreven heeft of wanneer die gestuurd is, dat blijft hetzelfde. Dat laatste punt over de actualiteit kan ik niet plaatsen.

De VOORZITTER: Dan zijn we bij de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Project GREAT is opnieuw hetzelfde liedje. Commerciële partijen ontvangen tientallen miljoenen publiek geld, terwijl de gemeente achterblijft met de risico's, herstelkosten en een instabiel systeem. We vragen daarom aan het college, erkent het college nu eindelijk dat hier de baten zijn geprivatiseerd en de verliezen gesocialiseerd? Hoe worden Oracle en Deloitte financieel verantwoordelijk gehouden? Kan de wethouder toezeggen dat de rekening uiteindelijk bij Oracle, Deloitte en bij andere private partijen wordt gelegd? Welke concrete stappen zet het college om cruciale ICT-kennis en infrastructuur weer in publieke handen te brengen en de afhankelijkheid van commerciële leveranciers af te bouwen? De laatste vraag is, kan het college garanderen dat de structurele meerkosten van Oracle niet worden afgewenteld op personeel, publieke dienstverlening of bezuinigingen ergens anders?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank, voorzitter. 16 miljoen, dat was de afspraak toen dit project begon, die rekening is nu opgelopen tot 44,5 miljoen en daar komt nog tot 2030 jaarlijks een fors bedrag bij aan de beheerkosten. Dan kunnen we hier nu allemaal met het vingertje gaan wijzen en schuldigen zoeken, maar volgens mij is dat helemaal niet zo interessant en relevant. Wat wij nu moeten doen is ervoor zorgen dat die kosten niet verder uit de klauwen lopen, dat we een IT-systeem krijgen dat doet wat we graag willen wat het doet en een antwoord krijgen hoe we in de toekomst niet weer voor zo'n verrassing komen te staan. Daarom heb ik een aantal vragen. Allereerst over de kosten. Het college heeft de governance versterkt en gaat de raad voortaan per kwartaal informeren. Dat is precies wat er moet

gebeuren en dat waardeer ik dan ook enorm. Maar ik wil wel weten, wat houdt die kwartaalrapportage dan precies in voor de raad? Dan over de werking. Het college onderzoekt of er Oracle Fusion teruggebracht kan worden tot de kern. Minder maatwerk en minder risico, dat klinkt hartstikke logisch. Maar een flink deel van die 44,5 miljoen zit juist in het maatwerk en ik kan me dan ook heel goed voorstellen dat een deel van de beheerkosten daaruit voortkomen. Mijn vraag is, als we straks een simpeler systeem krijgen, wat gebeurt er dan met de meerjarige kosten? Dan naar mijn favoriete onderdeel, de toekomst. Er komt namelijk een nieuwe businesscase voor die vereenvoudiging en die vorige was, zoals hier al eerder gezegd, te optimistisch. Wij zouden het heel fijn vinden als er deze keer iemand van buiten meekijkt en beoordeelt voordat wij als raad een goed en overwogen besluit kunnen nemen. Mijn vraag aan de wethouder is, bent u daartoe bereid? Voorzitter, volgens mij is het nu zaak dat we vooral vooruit gaan kijken en snel grip krijgen op die kosten. Ik heb er alle vertrouwen in dat dit college dat gaat doen. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Wij zijn er ook best wel van geschrokken bij D66 en wordt in de brief die we ontvangen hebben ook aangegeven dat er bestuurlijk niet helemaal juist is gehandeld. Wij zien 2 belangrijkste redenen, net al deels gezegd. Ten eerste, er is gewoon een te optimistische businesscase gemaakt. Licentiekosten zijn verkeerd ingeschat en ook hebben we niet goed ingeschat in hoeverre onze organisatie snel mee zou kunnen veranderen aan zo'n technische implementatie. Ten tweede wordt ook aangegeven, er is te weinig zicht geweest op de financiële consequenties en wat collega Biljoen al zei, die bollen stonden al een tijdje op rood. Voor D66 is het ook het belangrijkste om nu vooruit te kijken, daar sluit ik me helemaal aan bij collega Engels. Maar ik vind het ook belangrijk, het is gewoon echt een fors bedrag, serieus. Je moet ook goed nadenken over die verantwoordelijkheid, ook goed ervan leren en daar kan je niet te makkelijk overheen stappen. Dat vind ik wel gewoon een lastig dilemma. Een aantal vragen aan de wethouders. Ten eerste, hoe zorgen we bij volgende IT-projecten dat er wel een realistische businesscase komt en dat u die financiële consequenties in oogschouw houden? Wat zijn de concrete stappen die we daarvoor gaan nemen? Want niemand wil dit opnieuw. Ten tweede, hoe gaan we de menselijke as van dit soort digitale implementaties ook meenemen in de toekomst in dit soort implementatietrajecten? Want ik denk dat heel vaak een IT-verandering helemaal niet een technologische verandering is, maar vaak een mensverandering. Volgens mij is dat wat je nu ook terugziet. Hoe gaan we dat doen of meenemen? Ten derde, begrijp ik goed uit de collegebrief dat er geen juridische consequenties zijn voor onze implementatiepartners? Zo ja, waarom is dat dan? Wij tekenen ook mee met 1 van de moties van PRO en dat is degene waarin wordt gevraagd om de raad heel proactief te gaan informeren over de besluiten die bij de doorontwikkeling gaan worden genomen. Ik denk ook dat opname in de ICT-monitor niet voldoende is, want als we gaan monitoren zoals we deden, krijgen we wat we kregen. Ik denk dat het voor iedereen duidelijk is dat dat nu echt anders moet. Als raadslid voel ik me heel verantwoordelijk om mijn controlerende taak goed te gaan uitoefenen en daar is wel echt iets extra's voor nodig gegeven dit bedrag. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Niet. Dan kan het zijn dat er meerdere wethouders gaan antwoorden. Ik begin eerst bij wethouder Dekkers.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Voor mij is dit een bijzonder moment. Vorige week zat ik nog aan de andere kant en vandaag staan sta ik hier namens het college. We hebben meteen een dossier op de agenda staan dat ons als raad al langere tijd bezighoudt, maar wat wel om heel veel gemeenschapsgeld gaat. Ik ben de afgelopen dagen ook wel elke dag met dit dossier bezig geweest. Maandag had ik de kennismaking met mijn team, toen hebben we het al uitgebreid besproken en hebben we meteen de afspraak in gang gezet. Dinsdag ben ik ook op De Rotterdam langs geweest met een aantal afdelingen, omdat

ik ook met eigen ogen wilde zien, hoe werken we hier mee? Hoe staat het ervoor? Ik ben bij de afdeling van subsidies, inkoop, maar ook bij financial reporting langs geweest. Dan zie je wel hoe complex het systeem is, maar ook hoe onze belangrijke processen in dit systeem zitten en ook hoe belangrijk dit systeem nu is voor ons als gemeente. Om daar maar gewoon een voorbeeldje bij te noemen, bijvoorbeeld bij inkoop zie je dat er zo'n 100.000 orders per jaar doorheen gaan waarvan 80.000 geautomatiseerd. We hebben het ook over grote aantallen. Het is ook belangrijk dat zo'n systeem goed is en dat dat goed draait. Maar die gesprekken hebben mij vooral 1 ding duidelijk gemaakt en dat is uw vragen, het zijn er veel vandaag, dat zijn terechte vragen en die verdienen ook een eerlijk antwoord. De raming van 16 miljoen is uitgekomen op 44,5 miljoen en daarbovenop zien we nu een knelpunt dat oploopt tot circa 13 miljoen in 2027. Dat is gewoon een pijnlijk verhaal, daar ga ik ook niet omheen draaien. Ik ga vandaag zo veel mogelijk van uw vragen beantwoorden en ik heb er veel gehad. Maar ik ben hier nu 3 dagen mee bezig, nog niet 3 jaar, ik zal mogelijk niet op alles een antwoord hebben. Dat gezegd hebbende wil ik naar de vragen gaan en alles waar ik op terug zal komen, zal ik dat ook zeker met de nodige precisie doen. Misschien nog goed om aanvullend te zeggen, ik zit hier met mijn collega. Als het meer gaat over het financieel kader en de begroting zal ik de vragen aan mijn collega-wethouder laten. Dan begin ik gewoon bovenaan de lijst, dat zijn de vragen van PRO. Kan de wethouder ons meenemen wanneer het duidelijk werd dat de businesscase niet realistisch was? De portefeuillehouder van dit dossier is in november 2025 op de hoogte gesteld dat dit knelpunt zou ontstaan. De omvang voor 2050 was toen bekend en is in de 10-maandsbrief ook verwerkt. De meerjarige risico's zijn gemeld aan de portefeuillehouder, maar de omvang van het knelpunt was toen nog niet bekend. Ook was nog niet bekend of het knelpunt deels opgevangen kon worden binnen de middelen voor bedrijfsvoering of overhead. Het traject om tot een meerjarige herijking van de businesscase te komen is toen gestart. Op 13 april 2026 zijn de resultaten besproken met de vorige portefeuillehouder en vervolgens is het college op 12 mei 2026 geïnformeerd. De volgende vraag is, hoe is dat inzicht bestuurlijk gedeeld en met de raad gedeeld? De volle omvang van dat knelpunt is uiteindelijk 25 juni met de raad gedeeld. Misschien is het wel nog goed om toe te voegen dat ik in het dossier had gezien dat in mei die eerste bespreking was in het college, maar dat er een vervolgbespreking is geweest in het college van 23 juni en dat 2 dagen later daarna de raad is geïnformeerd. De volgende vraag was, moest de raad eerder geïnformeerd worden? Ik denk dat het altijd goed is om daarop te reflecteren en dit is natuurlijk een project dat vele jaren speelt. Ik vind het moeilijk om daar 1 antwoord op te geven, want je kunt op verschillende momenten natuurlijk die vraag stellen. Wat je heel erg hebt gezien en dat heeft impact gehad op wanneer de raad is geïnformeerd, is dat in eerste instantie heeft er enorme druk gestaan op de livegang van het product. Je kunt je voorstellen als zo'n team daarmee bezig is om een product live te zetten en dan de mensen die ook de komende jaren vooruit willen kijken van, welk meerwerk of wat moeten we nog in de toekomst doen, die zitten midden in een project. Je ziet tot die live datum dat alle focus daarop heeft gelegen. Daarna zijn we wat meer verder vooruit gaan kijken en dat heeft wel als consequentie dat we bij de livegang ook daar nog wat minder er zicht op hadden. Ik denk dat het goed is om dat te realiseren. Als we natuurlijk al wat eerder waren begonnen voor die livegang, hadden we misschien ook wat eerder inzicht gehad op de knelpunten en dat die hebben kunnen ontstaan. Dat is wel een leerpunt wat we de volgende keer mee kunnen nemen. Dan de volgende vraag, kan er aangegeven worden welke financiële, organisatorische en juridische gevolgen worden voorzien? Daar kan ik nu niet 1 kort antwoord op geven. We hebben aangegeven in de vorige brief dat we in tertaal, 3 keer per jaar u een brief gaan sturen met daarin de inzichten en het belangrijk is dat we al deze aspecten daarin meenemen. Of dat nu gaat van IT tot financiën, uiteindelijk gaat het erom dat we gewoon 3 keer per jaar u als raad gaan informeren over al deze aspecten, ook als daar veranderingen in opspelen. Dan de volgende vraag, betekent dit ook dat er nieuwe aanbestedingen en investeringen in beeld komen? Ik kan daarvoor nu kort op zijn, op dit moment is dat niet aan de orde. Wat wel belangrijk is om te vertellen, is dat in dit pakket heb je zaken die geïmplementeerd zijn en heel erg standaard zijn. Er zitten gewoon

businessprocessen in die voor financiën heel erg standaard zijn. Maar je ziet ook dat we als business soms dingen hebben geïmplementeerd die meer maatwerk zijn. Juist op dat deel gaan we natuurlijk kijken, is dat slim om zo te doen? Want dat leidt tot hogere onderhoudskosten. Of is het slim om dat op een andere manier in hetzelfde product te implementeren of misschien andere producten te bekijken? Dat onderzoek loopt nu. Ik zou zeggen, als we dat onderzoek hebben, kunnen we daar de resultaten van delen en dan kunnen we ook de juiste afweging maken. Maar voor nu is dat niet aan de orde. Dan de restpunten, welke afspraken zijn er gemaakt en hoe worden ze daadwerkelijk afgerond? Wat je ziet is dat het project financieel is afgerond. Met Deloitte hebben we inderdaad nog een gesprek over de restpunten. Gezien daar de gesprekken nog lopen, wil ik daar ook niks over zeggen, want ik wil dat gewoon niet beïnvloeden. Ik kan u zeggen, die gesprekken lopen. Wanneer die zijn afgerond, zal ik u daar ook gewoon direct over informeren. Hoe kijkt de wethouder naar hoe het is gelopen? Misschien moet ik daar maar gewoon ook eerlijk op antwoorden, want ik zit er nu 3 dagen en ik denk dat misschien 3 dagen ook iets te kort is om daar een volledige reflectie op te geven. Ik gaf u eerlijk aan, natuurlijk ben ik geschrokken, zeker als je de financiële bedragen hoort. Maar ik vind het te vroeg om daarop te reflecteren en ik zou ook zeker niet met de vinger willen gaan wijzen. We zien hier een project dat heel veel kost, overigens ook een module die qua digitalisering ook heel veel brengt. Maar ik vind het nog wat moeilijk om na 3 dagen naar eer en geweten dit zo te beantwoorden. Ik kan me zomaar voorstellen dat in een volgend debat die vraag nog een keer komt, dan zal ik daar wat uitgebreider op ingaan. Trekt de organisatie al breed lessen uit het mislukte project GREAT om breder dan alleen de financiële administratie te leren uit deze casus bij het aanbesteden van ICT-projecten? Het is goed om te delen dat er zeker een evaluatie is gedeeld, dat is ook vastgelegd en ook echt binnen de organisatie gedeeld. Ook onder meer in het concernteam digitalisering. Dat zit echt op veel assen. Dat zit in de kern van opdrachtgeverschap, maar ook op een stuk besturing en in de digitaliseringsstrategie. Je ziet op een breed scala van topics dat we echt wel lessen hebben die we daaruit kunnen trekken. Kan de wethouder aangeven welk deel uitvoering en welk deel ontwikkeling is van de implementatie van het systeem? Welk deel van de eerdere investering moeten we snel afschrijven? Heel zwart-wit, dat is mij niet bekend. We onderzoeken momenteel de koers hoe we daarmee verdergaan. Als daaruit komt dat we een deel van de implementatie waar veel maatwerk in zit, zullen moeten afbouwen, dan zal dat impact gaan hebben. Voor nu is dat echt nog te vroeg om te zeggen.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer heeft een vraag.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Toch een verhelderende vraag. Want u geeft aan, financieel is het project afgesloten, maar tegelijkertijd hebben we nog die doorontwikkeling. U geeft aan, als we toch nog gaan kijken naar dat maatwerk, heeft dat weer andere consequenties, misschien ook financieel. Hoe zit dat dan?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, hoe zit dat dan? Je hebt uiteindelijk een project met implementatie en dan werk je toe naar een livedatum. Op een bepaald moment ga je live in het nieuwe systeem, dan heb je vaak nog wat nawerk en dan rond je het project af. Dat is hoe je dat in de regel doet in een ICT-project en daar hebben we ook die financiële overzicht van, die 16 miljoen die 44,5 miljoen is geworden. Wat er dan ook is, vaak is er nog wel een restpuntenlijst van zaken die je wil oppakken. Plus de business staat niet stil en wetgeving verandert. Je zult ook nog veel dingen hebben die je in de toekomst wil veranderen en dat zit dan veel meer in de doorontwikkeling. Het project naar live gang is afgerond. Alleen als je het hebt over doorontwikkeling en nieuwe zaken, dan zijn we daarmee bezig. Wat er nog bijkomt en dat is wel belangrijk om te benoemen, doordat we soms ook maatwerk in het systeem hebben ingebouwd, dat noem je in vaktermen technical depth, is dat je veel technisch werk hebt aan de onderkant om dingen weg te werken. Of als er volgens mij dit pakket, maar pin

me er niet op vast, heeft 4 keer per jaar een update of een upgrade. Elke keer als je dat doet wordt er gecheckt, werkt alles weer? Maar bij zo'n systeem is dat ook. Je kunt je voorstellen als er veel maatwerk is, zul je ook veel dingen moeten controleren. Naar die toekomst toe zitten daar gewoon ook nog veel capaciteit in. Ik weet niet of dat voldoende antwoord geeft op de vraag.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Ja, op zich wel. Maar dan denk ik, is het project echt afgerond gezien de hoeveelheid doorontwikkeling nog? Maar ik begrijp het, gaat u vooral door.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dan pak ik hem weer op. Volgens mij ben ik dan bij de volgende vraag. Op basis van welk scenario zijn deze kosten het resultaat? Is dat worst-case, medium of best-case scenario? Het enige wat ik daarover kan zeggen is, de kosten in het knelpunt zijn een zo goed mogelijke inschatting van de runkosten en doorontwikkeling. Dat is hoe je die moet lezen. De volgende vraag is, waarom zien we geen transparantie in de kosten? De accountant heeft ook een aanbeveling gedaan om de transparantie bij dit soort ICT-projecten toe te laten nemen en dat doen we middels de monitor IT-projecten. Deze aanbevelingen zijn ook als college overgenomen, dan gaan we ook mee aan de slag. Hoeveel jaar loopt de 7 miljoen nog door? Hoeveel kost het de Rotterdammer nog? Je ziet dat we beginnen met een hoger bedrag, dat dat eindigt op die 7 miljoen en dat is het bedrag dat de jaren daarna ook zal worden doorgetrokken. Dat heeft er mee te maken dat in het initieel, de inschatting is gemaakt dat als je naar zo'n systeem gaat, dan zijn heel veel dingen opgelost. Dat valt tegen, daarin kunnen we nog een stuk bijsturen. Maar het ziet ernaar uit dat die 7 miljoen een structurele reeks is. Welke keuzes gaat college maken met betrekking tot de strategische ontwikkelingen? Ik heb dat al eerder gezegd. De komende periode onderzoeken we de mogelijke versimpeling van Oracle Fusion en dan kijken we gewoon per functionaliteit hoe we dat doen. Wat er standaard goed in zit, laten we daar zeker zitten. Maar juist de zaken waar maatwerk is, veel complexiteit zit, daar is het nuttig om er nog naar te kijken omdat uiteindelijk dan de kosten lager kunnen worden. Als dat onderzoek is afgerond, zullen we u daar over informeren. Wanneer verwacht de wethouder dat het mogelijk is de volle implementatie en doelstellingen van GREAT te behalen? Of wordt deze ambitie opgegeven? Dat vind ik ook wel wat moeilijk om zwart-wit te beantwoorden. Uiteindelijk kunnen we ook niet terug in de tijd. Het oude systeem is ook end of life, daar kun je niet naartoe. We zitten nu in dat systeem, in een nieuwe werkelijkheid en binnen die werkelijkheid zijn er veel dingen mogelijk om zaken te verbeteren. Dat kan zitten op de as van gebruiksvriendelijkheid of dat we voor de business dingen kunnen automatiseren. Dat kan ook aan de beheerkant liggen dat we dingen meer gaan standaardiseren zodat de beheerlasten afnemen. Wat mij betreft is waar we vandaag staan de realiteit waarin we zitten en vanuit daar kunnen we echt kijken hoe we op alle zaken dat optimaliseren. Ik denk ook dat het wel gewoon een pakket is dat heel veel automatisch ook faciliteert voor de gemeente. Daar wil ik ook tegenover zeggen, als we het pakket niet hebben, dan hebben we ook wel een gigantisch probleem. We automatiseren inmiddels zo'n pakket ook enorm veel. Kan de wethouder op een enkel A4'tje een samenvattend verloop schetsen van de doorontwikkelingen van het systeem? Ik heb al eerder aangegeven, ik ga uw periodiek meenemen in de Oracle Fusion brieven en wat mij betreft ga ik in de volgende brief daar dan gewoon nader op in. Hoe neemt de wethouder de raad mee in de verdere ontwikkeling? Ik ga toch alle vragen af. Voortaan ga ik clusteren, maar ik wil vandaag niks missen, zeg ik tegen de heer Roskam. Hoe worden Oracle en Deloitte financieel verantwoordelijk worden gehouden? Misschien is het goed om aan te geven, Deloitte is de hoofdaannemer van het consortium, daar lopen de gesprekken mee. Als die gesprekken zijn afgerond, zal ik u daarover informeren. Welke concrete stappen zet college om de afhankelijkheid van private leveranciers af te bouwen? Dat vind ik ook wel wat meer een bredere vraag om daar een keer

gesprek over te voeren. In dit geval kunnen we niet opeens zonder een leverancier die ons op dit soort competenties ondersteunt. Vanzelfsprekend zul je op IT een deel afhankelijkheid houden. Het is wel goed om daarover na te denken, hoe ga je met die afhankelijkheid toe? Welke regels kun je daarvoor nemen om die afhankelijkheid te verminderen? Dan aangaande de kosten. Wat mij betreft gaan we daar ook in de kwartaalbrief over informeren hoe het daar mee loopt. Dat heeft ook met de nieuwe governance te maken die is opgesteld, dat we daar sterk op kunnen sturen. Dan volgende vraag van de VVD. De vraag was, als we minder maatwerk hebben, dan hebben we minder risico. Maar een deel van die 44 miljoen zit toch in het maatwerk en ook een deel van die beheerkosten. Wat gebeurt er met deze meerjarige kosten? Dat heb ik net al gezegd. Middels die analyse proberen te kijken waar kunnen we juist die kosten naar beneden brengen? Maar die 7 miljoen loopt wel door. Dan een vraag wat meer gericht op de toekomst. De businesscase was behoorlijk optimistisch. Kan iemand of een partij in de toekomst meekijken bij een volgende beoordeling? Ik denk dat het in zijn algemeenheid altijd goed is om in dit soort processen een vierogenprincipe in te bouwen. Ik denk dat het heel goed is als we de uitkomst hebben van het onderzoek om dan te kijken, hoe gaan we daarmee om? Als iets een no-brainer is en we zaken met weinig geld simpel kunnen verbeteren, moeten we dat doen. Als we denken, de complexiteit is hoog, sta ik er zeker voor open om daar een soort second opinion op te doen. Het is ook wel goed om aan te geven dat bij dit traject dat ook al een aantal keer wel is gedaan. Dat is ook een vraag die ik eerder had. Ik zal ook kijken of ik die informatie gewoon ook met u kan delen, want het geeft ook een beeld op de hulpvragen die we stellen en welke informatie we daar uithalen. Hoe zorgen we dat bij de volgende IT-projecten meer realistische businesscase komt en financiële consequenties beter worden meegenomen? Daar benoemde ik al de lessen en de evaluatie die vanuit het GREAT-project zijn gedeeld, ook met de concerndirectie. Op dat niveau hebben we ook echt het gesprek om te kijken hoe we dat mitigeren. Dan nog de vraag van D66, hoe gaan we om met de menselijke as van dit soort implementaties? IT-verandering is vaak meer dan puur een IT-verandering, want mensen werken er ook in. Wat misschien ook wel goed is om te zeggen, dat klopt. Je zet een systeem neer, je zorgt dat dat draait en werkt. Maar je hebt er pas profijt van als je als afdeling je businessproces erdoorheen hebt lopen en je daar ook echt gebruik van kan maken. Dan moet je als afdeling natuurlijk ook het systeem goed snappen. Misschien op persoonlijke noot kan ik wel zeggen, ik was best wel positief verrast toen ik op de afdelingen kwam. Daar had je altijd wel een acceptant op zo'n team die ook in het systeem kan testen, die daarin mee wordt genomen. Dat je ook als business echt in het systeem meewerkt en mee test met de ontwikkelafdeling. Dat is vaak een hele belangrijke schakel wil je iets van puur technisch draaiend naar ook adoptie krijgen. Ik denk wel dat gezien de woorden die allemaal zijn genomen, het veel heeft gekost om hier te komen. Maar op dit moment zie ik een enorm goede samenwerking tussen IT en de business, dat viel me echt op dinsdag. Ik denk ook wel echt complimenten aan de ambtenarij. Dan gaan we richting de laatste vraag. Zijn er geen juridische consequenties voor beide implementatie partners? Zo niet, waarom is dat dan? Nogmaals, de gesprekken lopen, ik kom daar later op terug.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, wethouder Dekkers. Dan is nu het woord aan Wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. We hebben een hele eerlijke verdeling gemaakt, wethouder Dekkers doet 25 van de 28 vragen en ik 3. Maar eerst nog een kleine inleiding van mijn kant. U heeft net van de wethouder Digitalisering een toelichting gehad op de implementatie van Oracle Fusion, de softwaresystemen, de processen voor het gebruik hiervan en de hiermee gemoeide kosten. Als wethouder Financiën ligt de vraag bij mij hoe we dit een plek gaan geven in de begroting. Uiteraard maak ik me hier ook zorgen over. Dit is een complex IT-systeem dat veel functies vervult in onze boekhouding. Dat maakt dat er altijd aanwezige risico's zijn op complicaties en daarbij meer kosten. Ik heb mij samen met de wethouder Digitalisering direct in mijn eerste dagen laten informeren over hoe de status is van de implementatie van dit systeem, omdat ik wilde weten hoe het er nu voorstaat

met het risico. Ik heb er vertrouwen in dat we op dit moment goed in beeld hebben waar de risico's liggen. Maar ik zei u zojuist al, het is een complex systeem. Het zal u niet verbazen dat de invulling van deze opgave nog niet geconcretiseerd is. Maar uw raad en dit college zitten niet te wachten op een tegenvaller. Als college gaan we er ook voor zorgen dat dit knelpunt intern wordt opgevangen binnen de begroting en daarover zal ik in de komende begroting u daar nader over rapporteren. Dan nog naar de vragen, het waren er wel 3 zeg ik tegen Wethouder Dekkers, die moet ik wel beantwoorden. De eerste is een vraag van PRO van de 44,5 miljoen aan projectkosten, hoeveel is er geactiveerd op de balans? Dat kan ik u vertellen. Van de 44,5 is 14,5 geactiveerd verantwoord als een investering. Dit bedrag is besteed aan het maatwerk wat ook eigendom is geworden van de gemeente. De kapitaalslasten over deze investering zijn ook onderdeel van het knelpunt. Dan is de vraag, als we delen van het maatwerk niet meer gaan gebruiken, welke afwaarderingen kunnen daaruit voortvloeien? Dat is nog niet bekend. Dat is toch een beetje afhankelijk van dat onderzoek naar de strategische koers. In principe gaan we niet afwaarderen, tenzij het ook daadwerkelijk tot afbouw van maatwerkcomponenten zal leiden en dat kan ik nu nog niet inschatten. Als dat de keuze zou zijn, dan zouden we mogelijk moeten gaan afwaarderen. Uiteraard wordt u daarover geïnformeerd, maar op dit moment is dat nog te vroeg. Ten slotte de laatste vraag die bij mij ligt, heb ik net in mijn inleiding al beantwoord. Dat is de vraag van de SP, kan het college garanderen dat de structurele meerkosten niet worden afgewend op de publieke dienstverlening en personeel? Wij gaan die tegenvallende kosten intern opvangen en in de komende begroting zal ik u daar nader over informeren. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Dekkers nog.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, ik heb nog 3 moties die ik ook graag wil beantwoorden. De eerste motie is 'GREATER alternatieven', ingediend door PRO en D66. Die verzoekt het college de raad voorafgaand aan besluitvorming over eventuele systeemalternatieven te informeren over de financiële consequenties, de gevolgen voor de bedrijfsvoering, de risico's, de wijze van financiële dekking en verschillende handelingsopties, zodat de raad haar kaderstellende rol kan vervullen. Ik kan daar kort over zijn, deze motie kan ik omarmen. Zeker ook gezien dat de situatie waar we nu in zitten en het onderzoek dat loopt, lijkt me dat hartstikke goed om te doen. Dan de tweede motie die heet 'Publieke belangen zijn GREAT'. Die verzoekt het college om de toekomstige keuze voor systeemalternatieven expliciet inzichtelijk te maken hoe de aspecten als digitale soevereiniteit, privacy-by-design, open standaarden en het voorkomen van vendor lock-in zijn meegenomen. Wat misschien wel goed is om te benoemen, is dat in onze digitaliseringsstrategie dit ook wel facetten zijn waar we gewoon naar kijken. Maar ik denk dat het erg goed is om dat gewoon expliciet mee te nemen, ook deze motie kan ik omarmen. Dan de laatste motie 'Maatwerk is niet altijd GREAT'. Die verzoekt het college bij de toekomstige ICT-projecten het uitgangspunt standaard tenzij als leidend ontwerpprincipe te hanteren. Ook dat is onderdeel wel van onze Rotterdamse digitaliseringsstrategie. Maar ik denk zeker gezien de geschiedenis van dit project dat het heel goed is om dat te omarmen. Omdat uiteindelijk als je echt vanuit standaarden werkt, dan kun je qua digitalisering veel meer meters maken. Anders hangen daar ook echt wel negatieve consequenties aan vast, omdat dat meer onderhoud vergt. Deze kan ik omarmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Roskam was als eerste.

De heer ROSKAM (lr): Volgens mij was het een kleine verspreking bij de heer Van Dommelen, want in dat eindrekening van GREAT zit er 15,4 miljoen op de investeringen en niet 14,5. Mijn vragen over '28 en '29 was een beetje flauw en helaas kon de wethouder er geen antwoord op geven, want dat stond namelijk in het financieel basispad, daar staat het aangegeven als onvermijdelijk. Dan zien we ook als we de kosten optellen dat het 49,3 miljoen is wat de komende paar jaar eruit gaat en na tweede na 2030 7 miljoen structureel. We hadden het net

over de kapitaalslasten. Begrijp ik goed dat deze 49,3 miljoen als volledige bezuiniging in de organisatie opgelost dient te worden?

De VOORZITTER: Wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Het antwoord is ja, dat is de bedoeling.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Dat is bovenop de 140 miljoen die als taakstelling stond? Deze onvermijdelijkheid uit het basispad is niet opgenomen in de begroting van het coalitieakkoord? Begrijp ik hem nog goed?

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dat is correct.

De heer ROSKAM (lr): Dan zou ik natuurlijk willen vragen, kunt u garanderen dat niet ten kosten gaat aan de dienstverlening en Rotterdammers? Maar ik denk dat het antwoord is, daar kom ik op terug.

De VOORZITTER: Wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voorzitter, die vraag heeft de heer Başoğlu ook al gesteld en daar heb ik net op geantwoord dat ik daar in de begroting op terugkom.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik heb 2 onbeantwoorde vragen. 1 vraag ging over welk concrete stappen zet het college om cruciale ICT-kennis en infrastructuur weer in publieke handen te brengen en de afhankelijkheid van commerciële leveranciers af te bouwen? Ik had ook een vraag of het college erkent dat hier de baten zijn geprivatiseerd en de verliezen gesocialiseerd? Hoe worden Oracle in Deloitte financieel verantwoordelijk gehouden? Kan de wethouder toezeggen dat de rekening uiteindelijk bij Oracle, Deloitte en bij andere private partijen wordt gelegd? Ik heb daar geen antwoord op gehoord.

De VOORZITTER: Doen we eerst de vraag van mevrouw Rojer misschien? Ja, mevrouw Rojer ook nog gelijk de vraag, dan hebben we een soort veegronde.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Ik heb ook nog een vervolgvraag naar aanleiding van de antwoorden. Want waar ik wel nog mee zit, dat geven jullie ook aan en dat staat ook in die collegebrief, we kijken naar welk maatwerk nu nog nodig is en we overwegen verschillende financiële impact daarvan. Want het systeem is nu ook een beetje instabiel, stond ook in die collegebrief. Mijn vraag is dan, zijn de benefits die we van tevoren voor ogen hebben dan nu wel gerealiseerd? Is het wel dat dat we er allemaal voldoende mee kunnen werken en dat het helemaal werkt naar behoren? Want nogmaals de vraag, is het project dan echt wel afgerond? Als we nu nog aan het kijken zijn, welk maatwerk hebben we nu nog nodig en wat is de impact, is het dan echt afgerond? Het kan wel dat het live staat, maar dat is niet hetzelfde als de benefits zijn gerealiseerd en we zijn klaar. Dank.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank, voorzitter. Er is nog een vraag van mij blijven liggen betreffende de kwartaalrapportage. Daar ben ik echt ontzettend benieuwd naar. Omdat we over een groot bedrag spreken en het belangrijk is dat onze raad gewoon goed geïnformeerd en het ook goed leesbaar is, dat wil ik ook nog benadrukken. Daar wil ik graag nog antwoord op van de wethouder. Dank u.

De VOORZITTER: Dan doen we eerst wethouder Dekkers.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, dank u wel. De vraag van de SP was, welke concrete stappen zet het college om kennis over ICT in publieke handen te brengen? Ik had wel geprobeerd die vraag te beantwoorden, maar ik denk onvoldoende. Ik ga dat nog een keer doen en misschien ook iets uitbreiden. Uiteindelijk zie je als je kijkt naar dit soort functionaliteiten en je daar ICT voor inkoopt, dat je dat wel met partners doet. Je zult dat niet als gemeente toch helemaal zelf gaan doen. Wat wel daar belangrijk in is om daar een balans in te vinden. Als je een implementatiepartner hebt of met andere bedrijven samenwerkt, is het ook heel goed om kennis als gemeente zelf op te bouwen. Dat betekent ook als je kijkt naar het project dat heeft gelopen, dan van de kosten die we hebben gemaakt gaat een deel daarvan naar de leverancier, maar een deel daarvan zijn ook eigen medewerkers die meedraaien in zo'n project. Ik denk dat het belangrijk is om die balans goed te hebben dat je ook zo veel mogelijk kennis zelf in huis hebt, maar we zouden dat niet nu zonder een partner of leverancier kunnen doen. Dan de andere vraag van de SP was, kan de wethouder toezeggen dat de rekening uiteindelijk bij Oracle terechtkomt? Misschien zou ik dat wel willen, maar ik kan dat niet toezeggen. Dat heeft er ook mee te maken in eerste instantie dat Deloitte de hoofdaannemer is, daar hebben we het gesprek mee en met Deloitte lopen die gesprekken nog. Ik wil die gesprekken niet vanuit mijn rol beïnvloeden. Als die gesprekken in een verder stadium zijn en zijn afgerond, wil ik u daarover informeren. Dan de vraag van D66, we kijken naar welk maatwerk nodig is. Het systeem is nog instabiel. Zijn de benefits wel geïmplementeerd? De vraag was, is het project dan afgerond? Dat is altijd een beetje een definitiekwestie. Maar uiteindelijk krijg je natuurlijk als project een scope aan wat je oplevert en live-set en maak je ook afspraken met een beheerorganisatie die de restpuntenlijst accepteert. Dat proces is doorlopen en daarmee is dat project afgerond. Wat ik daar wel bij kan zeggen is dat ook de afdelingen die hiermee werken, dat het ook functioneel werkt. Misschien gewoon om 2 voorbeelden te geven. Oracle is een systeem dat heel goed is in financiën, Financial Reporting kan dan heel erg vanuit de standaard werken. Maar de afdeling subsidies is niet een standaard module die in Oracle Fusion zat. Daar zie je dat er heel veel extra werk nodig is geweest om die afdeling live te krijgen. Dat betekent nu wel dat dat gewoon helemaal goed werkt, dat misschien veel afdelingen nog allerlei extra dingen willen, maar dat het wel operationeel is. Maar het 1 met meer maatwerk en het ander met wat meer standaard. Maar het grote project met live gang en dat de business mee kan werken, is wel afgerond. Dat hangt ook samen met de vraag van, als er maatwerk nodig is, is het dan wel afgerond? Het probleem is juist dat we heel veel maatwerk hebben gebouwd zodat we het project konden afronden. Daarmee hebben we juist kunnen opleveren en heeft de afdeling in kunnen werken. Dan de vraag van de VVD over de kwartaalrapportages die we 3 keer per jaar zullen delen met de raad. De laatste is in juni, in oktober zal de volgende rapportage komen. Het idee is dat we de raad over het hele spectrum meenemen, van het onderzoek dat loopt van IT tot financiën. Wat mij betreft is dat ook het moment dat als we zeggen, we willen toch dat 1 punt breder wordt uitgelicht, om dat aan mij mee te geven. Mijn doel is om gewoon zo'n breed mogelijk beeld met u te delen. Dan zag ik dat ik nog een vraag van de SP heb gemist. Voordat we weer naar een veegronde gaan, pak ik die nog mee. Erkent het college dat er baten zijn geprivatiseerd en de verliezen gesocialiseerd? Hoe worden Oracle en Deloitte financieel verantwoordelijk gehouden? Ik moet toch weer hetzelfde zeggen als wat ik net zei dat die gesprekken nog lopen en dat ik pas daarna echt terugkoppeling kan geven. Ik denk dat ik daarmee door de vragen heen ben.

De VOORZITTER: Wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Volgens mij zit er geen vraag meer voor mijn portefeuille, voorzitter.

De VOORZITTER: Zijn er nog vragen blijven liggen? Dat is niet het geval. Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Ik weet niet goed of het echt een vraag is. Maar ik constateer dat het project klaar is, prima. Maar we gaan wel nog onderzoeken wat voor maatwerk nodig is. Er is een motie omarmd, daar gaan we over stemmen. Als die doorgang vindt, dan worden wij heel proactief op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Dan ga ik ook in de gaten houden dat er niet nog een voorstel komt voor maatwerk wat dan nodig zou moeten zijn om bepaalde benefits te realiseren. Want ik heb wel geconstateerd dat dat project is afgerond en benefits zijn gerealiseerd. Dat geef ik mee.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet. Het was niet meer een vraag, het was meer een oproep. Nog behoefte aan een tweede termijn? De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, dank. Ook dank aan de wethouder voor zijn reflectie. Ik weet dat de wethouder hier pas op dit dossier is ingedoken en wat u heeft beschreven en wat heeft gedaan in de afgelopen tijd, complimenten. Want ik heb heel veel van u gehoord wat ik in de afgelopen jaren niet heb gehoord. Ik wil toch reflecteren en dat komt meer ook door de bijdrage van Leefbaar Rotterdam als de reflectie wat u aangaf hoe wij in dit dossier zijn geïnformeerd. Ik ben ervan geschrokken de portefeuillehouder natuurlijk in november toen de tijd al op de hoogte is gesteld, dat het in april al toen is besproken en ook in 12 mei bij het college bekend was. Ik moet dit nog verwerken, ik weet nog niet wat ik hiervan vind. Maar ik denk dat het ook wel goed is, want ik had u natuurlijk ook in de eerste termijn gevraagd van, ik wil een onderzoek hebben om te kijken van wat is er gebeurd in de afgelopen periode met het dossier? Hoe kunnen we het beter begrijpen? Dat zou via een rekenkameronderzoek kunnen zijn, maar dat zou ook vanuit het college kunnen zijn. Maar ik hoorde u ook aangeven dat er second opinions zijn geweest. Ik ken ze niet. U gaf aan dat u ze kon delen mocht dat mogelijk zijn. Dat aanbod accepteren wij. Ik zie mevrouw Engels ook knikken. Heel graag als dat kan zodra die mogelijkheid er is. Dat kan dan misschien gepaard gaan met een brede recessie waar u over dingen informeert. Want u gaat natuurlijk ook nog in gesprek met Deloitte, misschien kan het allemaal erin terugkomen. Maar ik wil nog wel bij 2 punten stilstaan en dat ging dan met name over de reflectie. Dan ging het bijvoorbeeld over de veranderopgave. Ik quote uit de brief 'Voor de daarvoor benodigde veranderopgave had sterke sturing door het projectmanagement op de vooraf afgesproken uitgangspunten moeten plaatsvinden'. Waar ik een beetje tegen aanloop in het hele grote project is dat ik het gevoel krijg dat er niet goed is gestuurd in de afgelopen periode. Ik zoek naar een manier van, hoe kunnen we dit vastpakken en in ieder geval ervoor zorgen dat het niet meer gaat gebeuren? Want er moet nog veel meer worden gedaan. Mevrouw Rojer maakt zich daar ook terecht zorgen over. Maar als we het op deze manier verder gaan doen als hoe dat toendertijd is gedaan, dan zitten we hier over een paar maanden nog. Ik weet niet of u daar nu een antwoord op kan geven hoor. Dat zeg ik ook, want ik overval u misschien met deze vraag. Maar het is misschien goed om daarover over na te denken, ook als u ons in een later stadium hier nog over gaat informeren. Hetzelfde geldt natuurlijk over die meerjarige financiële consequenties waar wethouder Van Dommelen ook wel een reflectie op heeft gegeven. Ik vind het zelf ook wel ingewikkeld dat het al een tijdje bekend was, maar nog niet de grote ervan en hoe we daarover zijn geïnformeerd. Ik begrijp dat we wel echt een opgave hebben met zijn allen om te kijken hoe we hier verder mee gaan, want we hadden heel wat andere keuzes kunnen maken. Ik heb geen vragen meer, het is wel prima. Zo. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog in de tweede termijn? Niet. Het waren halve vragen, maar wethouder Dekkers weet ze allemaal te beantwoorden. Dat komt goed uit.

De heer DEKKERS (wethouder): Voorzitter, ik vond ook de halve vragen erg relevant. Ik wil ze toch gewoon beet pakken. Het gaat over die rapporten, ik wil gewoon toezeggen dat ik die ga delen. Het zou wel kunnen zijn dat dat mogelijk in de kluis is, dat kan ik op dit moment niet inschatten. Ik sta er ook voor open als die wens er is om bijvoorbeeld daarna nog een technische sessie te organiseren. Ik weet niet of we dat nu moeten beslissen, kunnen we het

ook in de commissie over hebben. Maar als het helpt om ons goed te snappen wat er is gebeurd en dat te doorleven, dan sta ik in ieder geval daar enorm voor open. Dan het tweede punt en dat ging wat meer over de sturing. Ik wil daar deels de volgende keer toch wel op terugkomen. Wat misschien wel goed is om te zeggen is dat juist op die governance heel erg is gekeken, hoe verbeteren we dat? Ook wel naar de projectmethodiek is gekeken. Ik heb ook dat besproken afgelopen week. Welke methodieken passen we toe om veel meer via de PRINCE2-methodiek met de Senior Supplier en gewoon de echte juiste rollen daarin te gaan sturen. Dat is zeker onderwerp van gesprek en wat mij betreft is dat inderdaad een belangrijk aandachtspunt om te blijven volgen. Het enige wat ik kan meegeven is, ik ben hier afgelopen week helemaal ingedoken. Het is mij duidelijk dat ik dit niet ga loslaten, dat ik dit ook stevig beet ga houden. Ook vanuit mijn rol wil ik daar gewoon dicht op blijven zitten. Dan ben ik volgens mij nu wel door de vragen heen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, de wethouder gaf aan of hij een technische sessie kan ook organiseren. Ik kijk ook naar de raadsleden hier die dat superrelevant vinden, zij knikken sowieso. Ook in de commissie hadden we hier al over gesproken. Zeker ook met wat we vandaag hebben besproken denk ik dat het extra relevant is om deze informatie die we vandaag hebben gesproken, ook de vragen die daarbij zijn gesteld. Dan kunt u die dan meenemen in de voorbereiding van een technische sessie. Daar heeft de hele zomerperiode voor als u niet op vakantie gaat en dan hoop ik dat we met de juiste informatie dan na de zomer weer verder kunnen gaan.

De VOORZITTER: Ik gun de wethouder toch ook nog wel wat vakantie. Hopelijk u ook, de heer Biljoen. Dan heb ik 1 toezegging geconstateerd. Wethouder Dekkers gaat de rapportages van de GREAT-evaluaties met de raad delen om zo meer inzicht te bieden, al dan niet in de kluis. Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van agendapunt 9.2. Ik stel voor dat we ook nog gewoon doorgaan met de tweeminutendebatten, zodat we ook wat tempo kunnen maken. De heer Buijt denkt nog steeds voor het dinerpauze klaar te zijn. Mijn ervaring is altijd dat leden heel erg chagrijnig gaan worden als die dinerpauze te lang duurt, dan wordt de raad zo ongezellig. We moeten het ook wel een beetje leuk houden met elkaar.

10. TWEEMINUTENDEBATTEN

10.1 Voedselbank Rotterdam - afzien leningaanvraag.

De VOORZITTER: Ik ben aangekomen bij agendapunt 10.1, Voedselbank Rotterdam afzien leningaanvraag. De heer Koster wil daar graag het woord voeren.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, ik wil beginnen met een compliment voor de 360 vrijwilligers van de Voedselbank Rotterdam. Zij zetten zich iedere dag in en hun inzet staat buiten iedere discussie. Voorzitter, de Voedselbank vervult een grote maatschappelijke rol. De stichting is niet alleen een lokale voedselbank voor Rotterdam, maar ook het distributiecentrum voor 33 aangesloten voedselbanken. Daarmee worden ongeveer 7.600 huishoudens bereikt in de regio, waarvan 2.000 in Rotterdam. Juist daarom moet deze organisatie toekomstbestendig zijn. Na de commissievergadering is de jaarrekening 2025 verschenen. Daaruit bleek een negatief resultaat van ruim een half miljoen euro. Deze kosten zijn gemaakt in het kader van de voorbereiding van de plannen voor een nieuw distributiecentrum en die worden nu gewoon afgeschreven. Dit distributiecentrum zou naar schatting 19 miljoen hebben gekost en ik denk dat ik voor veel mensen spreek, gelukkig is dit project niet doorgeslagen. Het roept wel de vraag op of de Voedselbank zich niet aan een te groot financieel risico heeft blootgesteld en deze verliezen hadden kunnen voorkomen. Daarnaast heb ik in de jaarrekening gezien dat er geen penningmeester is. De

penningmeester is begin dit jaar vertrokken, er is nooit een raad van toezicht geweest en geen reguliere accountantscontrole. Dit is zorgwekkend, zeker gezien het grote belang van de organisatie voor veel Rotterdammers. Mijn vraag aan de wethouder, is de wethouder bereid met de Voedselbank in gesprek te gaan over het versterken van de governance? Mijn tweede vraag gaat over de huisvesting. Medio '27 moet de Voedselbank helaas de locatie aan Merwe-Vierhaven verlaten. Er is nog geen nieuwe locatie. Leefbaar Rotterdam maakt zich er echt heel erg grote zorgen over. Kan de wethouder garanderen dat er tijdig een passende nieuwe locatie beschikbaar is zodat de voedselhulp aan duizenden huishoudens ononderbroken door kan gaan? Voorzitter, de Griekse held Odysseus stond bekend om zijn vindingrijkheid. Zijn Trojaanse paard liet zien dat problemen soms niet worden opgelost door groter te bouwen, maar door slimmer te denken. Ook voor de Voedselbank moeten we kijken naar slimmere oplossingen, dichterbij de wijken en met een kortere logistieke keten. Tijdens de commissievergadering van 1 juli deed toenmalig wethouder Norville weten aan ons te willen onderzoeken welke grotere rol supermarkten kunnen spelen bij voedselinitiatieven voor mensen met een kleinere beurs. Dat idee spreekt ons aan. Niet alleen mij, maar ook mijn collega Sara Reitema. Wij dienen samen zo meteen een motie in om de voedselbanken en supermarktketens te onderzoeken of voedseluitgifte via supermarkten mogelijk is en als dat kansrijk blijkt te zijn een pilot te starten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. De woorden die de heer Koster zojuist uitte over de voedselbank zijn de exacte woorden die hij ook in het commissiedebat heeft geuit. Hij vraagt daar aan de wethouder om zich te gaan bemoeien met de governance van de Voedselbank. Ik vind dat hij met die woorden geen recht doet aan de professionaliteit van het bestuur van de Voedselbank. Volgens mij heeft hij in de tussentijd ook contact opgenomen met de voedselbank en ik hoop dat hij dan ook heeft gezien dat ondanks dat het vrijwilligers zijn dat daar hele professionele mensen zitten die hun werk voor de Voedselbank serieus doen. Als de heer Koster het over de voorwaarden voor subsidie of lening wil hebben, wat aanleiding is voor dit debat, laten we daar dan het debat met elkaar over voeren. Maar ik vind het niet gepast om op dit moment vanuit hier het stadsbestuur te interveniëren bij de Voedselbank. De ingediende motie kunnen we wel ondersteunen. Mooi als dat ook een samenwerking is met de Voedselbank, maar ook met andere voedselinitiatieven die ook verder in de wijken zitten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. U wordt aangesproken, u mag reageren.

De heer KOSTER (lr): Ik vind het echt jammer dat het CDA nu opkomt voor de bestuurders van deze stichting. Ik heb duidelijk mijn zorgen omschreven. Het gaat ons om de mensen die hiervan afhankelijk zijn en dat is waar het uiteindelijk om te doen is. We hebben net met UVV gezien dat er heel gemakkelijke vage antwoorden werden gegeven. U heeft geen duidelijk antwoord gegeven, er is een duidelijke vraag gesteld. We zien dat de RIM geplunderd wordt. U had daar ook makkelijk structurele oplossing kunnen kiezen. We zien hier bij de Voedselbank hetzelfde, het gaat ineens om het bestuur. Wij maken ons zorgen om die duizenden mensen die hiervan afhankelijk zijn. Ik heb echt meerdere rode vlaggen signaleerd en het zou mevrouw Verouden sieren als ze dat ook doet.

De VOORZITTER: We gaan niet een heel debat nu onderling staan voeren, want ik neem aan dat u zoiets in de commissie ook heeft gedaan. Mevrouw Verouden mag kort reageren en dan gaan wij door.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Het klopt inderdaad dat we precies dit debat ook in de commissie hebben gehad en daar hebben we elkaar ook niet gevonden. De zorgen die de heer Koster heeft en als het dan gaat over de mensen die afhankelijk zijn van de voedselbank.

Ik denk dat de degenen die zich daar het meest druk over maken, de mensen ook zijn die in het bestuur van die Voedselbank zitten. De voormalig wethouder heeft ook meermaals haar uitgestoken hand gegeven en ik ga ervan uit dat de professionaliteit van het bestuur dat op het moment dat zij die hulp nodig hebben, dat zij die ook zullen aannemen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema heeft het woord.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, veel Rotterdammers hebben niet de luxe om te eten wat ze zouden willen eten. Sterker nog, ze zijn afhankelijk in hun primaire basisbehoefte van steun van anderen. Hoewel het volstrekt overbodig zou moeten zijn, hebben we toch zo iets als de Voedselbank in een land als Nederland. Zolang dat nog nodig is, moeten wij ook alles op alles zetten om als gemeente bij te dragen aan zo soepel mogelijk bestaan van deze Voedselbank en alles wat daarbij komt kijken. De heer Koster verwees er net al naar, we hebben in de commissie het gehad over die logistieke keten. Want het voedsel gaat nu vaak van de supermarkt naar distributiecentrum weer terug te wijken in. Dat is natuurlijk niet heel handig. Daarom tekenen we graag mee met de motie om te kijken hoe we samen met de Voedselbank en supermarkten die logistieke keten veel logischer en korter kunnen maken.

De VOORZITTER: De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Breng de Voedselbank Rotterdam dichterbij

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt ‘Voedselbank Rotterdam’;

constaterende dat:

- de Voedselbank afhankelijk is van donoren, waarvan een aanzienlijk deel van het voedsel wat de Voedselbank Rotterdam verstrekt afkomstig is van supermarkten;
- het voedsel dat wordt gedoneerd door supermarkten vanuit het filiaal in de wijk getransporteerd wordt naar het distributiecentrum. Waarna mensen vanuit de wijk zich moeten verplaatsen naar het uitgiftepunt van de Voedselbank;
- het verkorten van de logistieke keten kansen biedt in het verbeteren van de beschikbaarheid en efficiëntie van de Voedselbank Rotterdam;
- voormalig wethouder Norville tijdens de commissievergadering van 1 juli 2026 liet weten voornemens te zijn geweest, als zij was aangebleven als wethouder, te onderzoeken hoe supermarkten een grotere rol kunnen spelen bij voedselinitiatieven voor mensen met een kleine beurs;

overwegende dat:

- supermarkten zich dichtbij de mensen in de wijken bevinden die gebruikmaken van de Voedselbank Rotterdam om in eerste levensmiddelen te voorzien;
- een nauwe samenwerking tussen de Voedselbank Rotterdam en lokale supermarkten kansen biedt in het verkorten van de logistieke keten;
- het verkorten van de logistieke keten ervoor zorgt dat eten verser blijft, de Voedselbank dichterbij de mensen in de wijk brengt wat de bereikbaarheid verbetert en daarnaast transportkosten en uitstoot reduceert;

verzoekt het college:

- samen met de Voedselbank Rotterdam en regiomanagers van de grote supermarktketens in Rotterdam in gesprek te gaan over de rol die supermarkten kunnen spelen in het verkorten van de logistieke keten van de Voedselbank;
- hierbij de mogelijkheid te bespreken om uitgifte van levensmiddelen van de Voedselbank (deels) via supermarkten te organiseren;

- indien dit kansrijk blijkt, een pilot in enkele wijken te organiseren om de haalbaarheid en uitvoerbaarheid hiervan in de praktijk te toetsen;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan wilde mevrouw Maassen nog het woord.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het is hartstikke spijtig dat er uiteindelijk geen cofinanciering is gevonden voor de investering die we samen met de Voedselbank zouden willen plegen in een nieuwe locatie. Ik ben het helemaal eens met de woorden van mevrouw Reitema. De schoonheid van onze stad is dat er een heel groot en uitgebreid netwerk is van voedselhulp in onze stad, formeel en informeel. Dat moeten we wat D66 betreft koesteren, steunen en versterken. Niet, dat zeg ik ook tegen de heer Koster, paternaliseren en willen overnemen. In ons coalitieakkoord hebben we opgenomen dat we juist inderdaad die sociale basis en die informele organisaties willen versterken en steunen, maar dat we ook de kracht juist zien in dat soort informele organisaties. Mijn vraag aan de wethouder is ook, is zij het daarmee eens? Zou zij daar een reflectie op willen geven? Dank u wel.

De VOORZITTER: Andere leden? Niets. Kan wethouder Harika meteen antwoorden?

Mevrouw HARIKA (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik mijn waardering uitspreken voor alle voedselinitiatieven die we kennen in Rotterdam. Dat laat maar zien wat een groot hart Rotterdam heeft en de Rotterdammers, met oog ook voor alle Rotterdammers die het niet zo makkelijk hebben. U heeft mij een aantal vragen gesteld, die ga ik met u doorlopen. Om te beginnen met Leefbaar Rotterdam. Of ik bereid ben om in gesprek te gaan over het versterken van de governance? Daar heeft u het zojuist met uw raad ook over gehad. Ook ik ben van mening dat de voedselbank Rotterdam een zelfstandige organisatie vormt en geen onderdeel is van de gemeente Rotterdam. Zij gaan ook over hun eigen governance en dat is ook volgens hun eigen statuten en geldende wet- en regelgeving vanuit hun eigen organisatie. Daarbij is ook het bestuur van de Voedselbank verantwoordelijk voor het beleid, de strategie, de toezicht en de uitvoering van hun activiteiten. Het is niet aan de gemeente om zich met dat dagelijks bestuur van de Voedselbank te bemoeien. Echter, ook dat vind ik belangrijk en dat kan ik u ook toezeggen zoals mijn voorganger dat heeft gedaan, is dat wij doorlopend in gesprek blijven met de Voedselbank. Het is alleen niet aan ons om ons met dat dagelijks bestuur te bemoeien, maar natuurlijk willen we ook met hen in gesprek blijven daarover. Dan een vraag over de locatie of ik als wethouder tijdig een passende locatie kan garanderen. Mijn voorganger heeft u onlangs verteld dat wij doorlopend in gesprek zijn met de Voedselbank Rotterdam. Het zoeken naar die geschikte nieuwe locatie is natuurlijk ook primair aan de organisatie zelf. Uiteraard ben ik net zoals mijn voorganger meer dan bereid om mee te denken en het gesprek ook met hen te voeren. Dat weet de Voedselbank ook en wij hebben er alle vertrouwen in dat de Voedselbank t.z.t. een mooie nieuwe locatie zal vinden. Dan de vraag van D66, een reflectie op de rol van de sociale basis in deze. Ik geloof er zeker in en ik geloof in de kracht van organisaties zoals een voedselbank en dat zij ook een belangrijke rol te vervullen hebben in ons Rotterdam. Ik ben alleen net wethouder op deze portefeuille, ik wil me daar ook verder in verdiepen. Ik wil ze ook bezoeken en het gesprek met ze aangaan. Maar ik ben het eens met het feit dat maatschappelijke organisaties natuurlijk een ontzettend belangrijke rol vervullen in het bestrijden, het verzachten en het helpen van Rotterdammers die helaas in armoede moeten leven. Ook voor die sociale basis ligt daarvoor een mooie rol.

De VOORZITTER: Dan ligt er ook nog een motie die u van een oordeel mag voorzien.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Er ligt inderdaad een motie 'Breng de Voedselbank Rotterdam dichterbij'. Die wil ik heel graag omarmen. Ik herken het beeld wat geschetst is dat de logistieke keten van de voedselhulp efficiënter kan en ook dichterbij kan. Ik ben dan ook bereid om conform uw verzoek dat ook te onderzoeken. Aanvullend daarop, er zijn meer voedselinitiatieven in de stad Rotterdam die voedselhulp verstrekken en daarom zou ik ook bij de afdoening van deze motie breder willen kijken dan alleen de door u genoemde organisatie.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, we weten dat de gemeente in samenwerking met volgens mij Laurensfonds ook nog een onderzoek heeft gedaan naar het netwerk van voedselhulp in de stad Rotterdam en hoe dat elkaar ook zou kunnen versterken. Als u die andere vormen van voedselhulp betreft zou ik u willen verzoeken om dit ook daarin mee te nemen. Omdat ik heel erg nieuwsgierig ben hoe we ervoor kunnen zorgen dat we in de stad ook al die andere vormen van voedselhulp, niet alleen de Voedselbank, in een soort synergie kunnen laten komen met elkaar.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Zoals ik aangaf inderdaad, wij gaan naar bredere initiatieven kijken, deze zullen we ook meenemen.

De VOORZITTER: Tot slot.

Mevrouw MAASSEN (d66): Specifiek dat onderzoek ook en de resultaten daarvan.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Dat wil ik u toezeggen.

De VOORZITTER: Dan zijn alle vragen beantwoord en de motie van een oordeel voorzien. Dan is er nog een toezegging gedaan aan mevrouw Maassen om wat breder te kijken en specifiek naar dit onderzoek ook te kijken. Die is genoteerd. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 10.1.

10.2 Het voorstel tot vaststelling van het Beleidsplan ambtelijke integriteit 2026-2030.

De VOORZITTER: Dan gaan wij meteen door met agendapunt 10.2, het voorstel tot vaststelling van het Beleidsplan ambtelijke integriteit 2026-2030. De heer Roskam heeft daar het woord. De heer Roskam is afwezig, dan gaan we naar de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Een integere overheid vraagt meer dan gedragscodes en trainingen. Ook werkdruk, arbeidszekerheid en machtsverhoudingen bepalen of medewerkers veilig kunnen handelen en misstanden durven te melden. Nu het aantal meldingen stijgt en het beleid sterk leunt op cultuur en leiderschap, moet echte tegenmacht en zeggenschap binnen de organisatie centraal staan. Daarom heeft de SP 2 vragen. Gaat het college structureel onderzoeken in hoeverre personeelstekorten, hoge werkdruk en afhankelijkheid van leidinggevenden integriteitsschendingen en meldingsangst veroorzaken? Hoe gaat het college de aanpak hiervan vormgeven? Welke zeggenschap krijgen medewerkers en vakbonden bij risicoanalyses, de evaluatie van meldprocedures en de nazorg, zodat integriteit niet van bovenaf wordt georganiseerd, maar door collectieve tegenmacht? Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u. Anderen? Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Na de commissiebespreking hebben we van de wethouder nog een brief gekregen met een aantal afdoeningen van toezeggingen die door zijn voorganger zijn gedaan en daar zaten al een mooi aantal aanscherpingen in waar wij blij van worden. Echter ontbreken er nog wel een aantal belangrijke dingen zoals streefwaarden. Wanneer doet de gemeente het goed? Wanneer is er verbetering nodig? Zonder zulke normen is het dashboard vooral een verzameling van cijfers die we niet kunnen afzetten tegen iets anders. Daarnaast wordt er vooral gemeten wat de gemeente doet, zoals het aantal trainingen, meldingen en onderzoeken. Terwijl volgens ons het vooral ook zichtbaar moet worden of het beleid dat ingezet wordt ook effect heeft. Nemen medewerkers bijvoorbeeld vaker de stappen om een melding te doen? Voelen zij zich veiliger? Neemt het aantal ernstige integriteitsschendingen ook af? Het zou mooi zijn als trends over meerdere jaren ook inzichtelijk worden gemaakt, zodat we ook kunnen zien waar er extra aandacht nodig is. Daar heb ik 1 motie voor, mijn eerste motie, samen met PRO en D66 en die heet 'Dashboard Integriteit: van meten naar sturen'.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Dashboard Integriteit: van meten naar sturen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 10.2 Het voorstel tot vaststelling van het Beleidsplan ambtelijk integriteit 2026-2030;

constaterende dat:

- het college naar aanleiding van toezeggingen aan de commissie werkt aan een Dashboard Integriteit met indicatoren voor de monitoring van het integriteitsbeleid;
- hiermee een belangrijke stap wordt gezet om de gemeenteraad beter inzicht te geven in de uitvoering van het integriteitsbeleid;

overwegende dat:

- een dashboard pas echt sturingsinformatie biedt wanneer duidelijk is wanneer resultaten aanleiding geven tot bijsturing;
- het meten van activiteiten, zoals het aantal meldingen of gevolgde trainingen, waardevol is, maar onvoldoende inzicht geeft in de vraag of het integriteitsbeleid daadwerkelijk effect heeft;
- de gemeenteraad haar controlerende taak beter kan uitvoeren wanneer naast proces- en outputindicatoren ook de effecten van het integriteitsbeleid inzichtelijk worden gemaakt;

verzoekt het college:

- bij de uitwerking van het Dashboard Integriteit per indicator een streefwaarde of signaleringswaarde op te nemen, zodat voor de raad inzichtelijk is wanneer de ontwikkeling aanleiding geeft tot bijsturing;
- in het Dashboard Integriteit naast proces- en outputindicatoren ook effectindicatoren op te nemen, zodat inzichtelijk wordt in hoeverre het integriteitsbeleid daadwerkelijk bijdraagt aan een veiligere en integere organisatie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E.M. Verouden, J.M. de Bruijn en S.L. Rojer

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dank. Ik zal het kort houden vanwege de tijd. Ik heb 2 moties. 1 motie om meer aandacht te geven in trainingen over lekken richting de media, om in ieder geval ook te kijken of dat goed gewaarborgd is in alle e-learnings et cetera. Een tweede motie is een beetje een aanvulling op de toezegging die de wethouder heeft gedaan. Dat gaat om de petitie waarvan hij heeft aangegeven in redelijke gemeenschappen van hoe daarmee is omgegaan. Ik zou hem iets specifiekere willen hebben. Een motie om de opvolging van de petitie beter in kaart te brengen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Aanpak van lekken naar de media

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 10.2 Het voorstel tot vaststelling van het Beleidsplan ambtelijk integriteit 2026-2030;

constaterende dat:

- integriteit en vertrouwelijkheid essentiële voorwaarden zijn voor een veilige ambtelijke organisatie;
- recent informatie uit interne e-mails en documenten in de media is verschenen;
- het college heeft aangegeven dat dergelijke incidenten worden onderzocht;

overwegende dat:

- het ongeoorloofd delen van interne informatie het vertrouwen binnen de organisatie kan schaden;
- medewerkers erop moeten kunnen vertrouwen dat interne informatie zorgvuldig wordt behandeld;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of de huidige integriteitstrainingen en e-learnings voldoende aandacht besteden aan vertrouwelijke informatie en contacten met de media;
- de raad vóór 1 december 2026 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en eventuele aanvullende maatregelen om ongeoorloofde informatieverstrekking te voorkomen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 3. Spreek je uit over Gaza, het mag, het moet

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 10.2 Het voorstel tot vaststelling van het Beleidsplan ambtelijk integriteit 2026-2030;

constaterende dat:

- een groep gemeentelijke medewerkers een petitie heeft aangeboden waarin zorgen worden geuit over de ervaren ruimte om zich uit te spreken over de genocide door Israël in Gaza;

- het college heeft aangegeven dat een petitie niet automatisch als formele melding wordt behandeld;
- onduidelijk is welke concrete opvolging naar aanleiding van deze signalen heeft plaatsgevonden;

overwegende dat:

- ook signalen die niet via een formele meldprocedure binnenkomen waardevolle informatie kunnen bevatten over de sociale veiligheid binnen de organisatie;
- medewerkers die gezamenlijk zorgen uiteten mogen verwachten dat hierover een zorgvuldige terugkoppeling plaatsvindt;
- transparantie over de opvolging bijdraagt aan vertrouwen in de organisatie;

verzoekt het college:

- in kaart te brengen welke opvolging is gegeven aan de signalen uit de betreffende petitie;
 - o welke gesprekken naar aanleiding van de petitie zijn gevoerd;
 - o welke bevindingen daaruit zijn voortgekomen;
 - o welke eventuele maatregelen of verbeteracties zijn ingezet of waarom daarvan is afgezien;
- daarbij ook aan te geven hoe signalen die via een petitie of vergelijkbare collectieve uiting worden gedeeld in de toekomst worden opgepakt;
- de raad voor 1 november 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan zijn we nu gekomen bij mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Wij vinden het sowieso heel fijn dat dit plan er ligt en extra positief dat ook aandacht is voor digitale weerbaarheid. Zoals gezegd tekenen wij mee op de motie van het CDA en daar zijn we hartstikke blij mee. Want ook wij vinden het belangrijk dat we niet met zijn allen alleen maar integriteitsconflicten constateren van en met zijn allen naar zo'n cijfer gaan lopen staren. Maar dat we er ook echt van leren, kijken naar de effecten en met elkaar in de raad het gesprek voeren van, wat doen we er dan mee? Dank.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Dank, voorzitter. Ambtelijke integriteit is een onwijs belangrijk onderwerp voor PRO, voor onze stad en onze medewerkers hier bij de gemeente. De ambitie van dit plan steunen we uiteraard, maar het kader moet er ook voor zorgen dat we het college tot verantwoording kunnen roepen bij tussentijdse rapportages. We zijn ook blij met de toezegging van de wethouder met betrekking tot de indicatoren, Dashboard Integriteit en voortaan een extra toelichting bij significante afwijkingen per cluster. Dat is een belangrijke stap. Om die stap af te maken tekenen we inderdaad mee op de motie van CDA. Geef elke indicator een streefwaarde en meet ook effect. Niet alleen activiteit, van meten naar sturen. Want voorzitter, achter al die indicatoren staan ambtenaren die zich dagelijks voor onze stad inzetten en recht hebben op een fijne en veilige werkomgeving. Rotterdammers moeten kunnen vertrouwen op een stevige gemeente.

De VOORZITTER: Ik kijk of er nog meer mensen het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan vraag ik of de wethouder al kan antwoorden? U heeft nog niet alle moties. We wachten

tot hij de moties heeft. De wethouder heeft nog niet alle moties, het lijkt me wel handig om die te hebben. U heeft het woord.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel. Ik begin met de eerste vraag van de SP. Gaat het college structureel onderzoeken dat onder andere de hoge werkdruk kan leiden tot integriteitsschendingen en hoe? Dat gebeurt nu al in de onderzoeken, juist dit specifieke onderwerp wordt meegenomen in de onderzoeken. Ja, dat doen we en dat gaan we doen. De tweede vraag, welke zeggenschap krijgen medewerkers en vakbonden bij risicoanalyses? Daar kom ik zo meteen op terug als u het goed vindt. Ik ga eerst naar de motie van het CDA, uw eerste motie. Het goede nieuws is, ik kan hem meteen omarmen. Ik zeg u er wel bij, integriteit laat zich best wel lastig vertalen in cijfers en indicatoren. Maar wij zijn bezig met die opzet, daar heb ik al een voorzet van gegeven in de brief en wij gaan uw voorstel daarin meenemen in die opzet. Deze omarmen we. Dan naar de motie van DENK, meer aandacht geven in de trainingen aan het lekken naar de media. Het is helder waar die vraag vandaan komt. Dat is een deel van de entreetraining van ambtenaren bij de gemeente. Dat wordt ook doorlopend onder de aandacht gebracht en maakt ook onderdeel uit van de ambtelijke gedragscode. Daar is heel veel aandacht voor. We konden ons natuurlijk niet overal tegen wapenen, dat beseft u ook. Het is niet altijd tegen te houden en dat is dan gewoon bewust wangedrag, laat ik het dan zo maar vertalen. Maar nogmaals, dat vindt plaats op allerlei manieren en om dat nog eens te onderzoeken lijkt me een beetje overbodig. Wij doen dat en we zullen dat blijven doen. Deze moet ik ontraden. De tweede motie heb ik dan weer nog niet gekregen. Dan heb ik nog de tweede vraag van de SP. Welke zeggenschap krijgen medewerkers en vakbonden bij risicoanalyses, de evaluatie van meldprocedures en de nazorg, zodat integriteit niet van bovenaf wordt georganiseerd, maar door de collectieve tegenmacht? Dat vindt op allerlei manieren plaats in de organisatie. Dit is juist een onderdeel van de hele organisatie met en door medewerkers. Daarop is de hele governance ook ingericht. Op die manier zullen we dat blijven doen. Dan moet ik nog wachten op de laatste motie.

De VOORZITTER: In mijn beleving heeft u ze wel allemaal gekregen. Er zijn 2 moties van DENK ingediend.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik snap het al, de titel van de motie die ik heb gekregen, sluit niet helemaal aan bij de inhoud. Want de titel luidt, 'Spreek je uit over Gaza, het mag, het moet'. Dat zal niet helemaal de bedoeling zijn, denk ik. Vandaar de verwarring, maar ik neem aan dat dat een foutje is.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, het is zeker geen foutje. Want de petitie ging juist daarover, vandaar.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dan heb ik dat mis, dat had ik niet helemaal scherp. Sorry, excuus daar dan voor. Ik kijk er nog naar, een ogenblikje graag. Ik heb daar ruimschoots aandacht aan gegeven in de organisatie en dat heb ik ook in de toezegging gezegd. Ik weet niet zo goed wat ik hier aan moet toevoegen. Het staat in de toezegging uitgebreid wat wij met die petitie voornemens zijn te doen. U hebt die brief ook, ik hoef dat niet voor te lezen. Daar wil ik het graag bij houden. Ik moet deze motie wat dat betreft ontraden.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Misschien is het toch echt wel goed dat de wethouder hem dan misschien er bij pakt. Want de toezegging is heel erg algemeen van, we hebben loket zus, we hebben loket zo et cetera. De motie vraagt toch om iets anders.

De VOORZITTER: Misschien expliciet te maken waar de motie om vraagt en waar het verschil zit, want volgens mij blijven we anders een beetje hangen. De heer Soytekin, wat wilt u meer dan wat er in de toezegging staat? Dat mag in technische tijd.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank u wel, voorzitter. Wat in de toezeggingsbrief staat, is een heel algemeen antwoord over hoe er in dit geval is omgegaan met de petitie. Dat betekent, we hebben aandacht voor dit soort signalen. Er worden gesprekken gevoerd, er is een vertrouwenspersoon et cetera. Dat is een redelijk algemeen goed verhaal. Wat ik in deze motie wil hebben, er is een petitie geweest met best wel wat ambtenaren die dat hebben ondertekend en die hun zorgen uiten. Ik ben echt wel benieuwd, zijn daar gesprekken mee gevoerd? Welke bevindingen zijn er uitgekomen? Welke consequenties zijn er uitgetrokken? Ik wil wel een iets diepere analyse van wat daar is gebeurd.

De VOORZITTER: Maar dat is wat anders dan een oproep in deze motie. U vraagt nu om informatie.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat staat ook in die motie om in kaart te brengen en te onderzoeken hoe we daarmee om kunnen gaan. Want wat ik nu in die toezegging heb gekregen, is een algemeen verhaal van wat er wat er allemaal is aan loketten en afdelingen. Wat ik graag zou willen weten is, wat hebben we nu feitelijk gedaan? Wat hebben we daar uitgehaald en teruggekoppeld aan die mensen?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik word hier ook door verrast door deze motie, u moet me niet kwalijk nemen dat ik daar over na moet denken. Ik zal hierop terugkomen. Daar vraagt u om, of dat ik erop terug wil komen en dat zal ik doen. Dan zal ik deze motie omarmen en daarop terugkomen bij u in een brief. Dat kan ik u beloven. U zegt wel voor een bepaalde datum, dat moet ik echt checken of dat haalbaar is.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Als dat ergens dit jaar kan, is dat prima.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Laten we afspreken dat ik dat zal doen. Mocht dat echt niet lukken om moverende redenen, dan laat ik u dat nog weten.

De VOORZITTER: De motie is omarmd, alleen met de toevoeging dat het niet per se op 1 november zal zijn. Stond er 1 november? Ik ken hem niet helemaal.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Er staat 1 november 2026 en het is net veranderd in dit jaar, laten we dat aanhouden. Misschien is het voor 1 november gewoon wel haalbaar.

De VOORZITTER: Met die toevoeging wordt deze motie omarmd. Dan zijn wij daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 10.2. Ik kijk naar de klok, ik stel voor om 10.3 en 10.4 nog voor de dinerpauze te doen. Wethouder Zeegers is hier nu, dan kan zij lekker achterover leunend gaan dineren. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Nee, ze heeft daarna nog heel veel.

10.3 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Twentestraat (Hart van Zuid).

De VOORZITTER: Dan beginnen we met agendapunt 10.3, het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Twentestraat Hart van Zuid. De heer Doğan.

De heer DOĞAN (denk): Voorzitter, DENK is positief over het ombouwen van leegstaande kantoren naar woningen. Zeker op een plek als Hart van Zuid is het goed dat er wordt gebouwd voor studenten en starters, want juist zij hebben het ontzettend moeilijk op de Rotterdamse woningmarkt. Wij zijn daarnaast blij dat de wethouder in de commissie heeft toegezegd om met de ontwikkelaar in gesprek te gaan over kansen voor zorgmedewerkers van het Ikazia Ziekenhuis, leraren uit de buurt en bewoners uit de omliggende postcodegebieden. Nu is het vooral belangrijk dat die toezeggingen ook echt iets opleveren. Voorzitter, naast woningen komt er in dit project ook bijna 1.800 vierkante meter aan commerciële ruimte. DENK wil voorkomen dat dit een plek wordt waar alleen grote dure ketens zich kunnen vestigen. Juist lokale ondernemers maken een wijk levendig en zorgen ervoor dat de ontwikkeling ook iets teruggeeft aan de buurt. We willen niet afwachten of die wens ooit uitkomt, maar we willen vandaag de garantie dat de Rotterdamse ondernemer hier echt een eerlijke kans krijgt. Daarom dienen we de motie 'Lokale ondernemers eerst in de Twentestraat' in. Dan de mobiliteit, voorzitter. Deelmobiliteit is volgens de plannen de grote oplossing voor dit project. Maar mijn vraag aan de wethouder is simpel, wat zijn de successen met deelvervoer in Rotterdam? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik hou het heel kort. Ik sta hier denk ik voor de derde keer als het gaat om de vraag om meer studentenhuizen en wat minder studio's. Dat speelt ook in dit project, net op een iets andere manier. De wethouder krijgt van mij zo meteen ook een iets andere motie. Wij willen ook in dit project pleiten en aandringen bij het college om het aantal onzelfstandige woningen in het project voor studenten zo groot mogelijk te maken. Minder studio's, meer studentenhuizen en in dit geval en friendsconcepten. Daarvoor heb ik een motie.

De VOORZITTER: De heer Doğan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Lokale ondernemers eerst in de Twentestraat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 10.03 'Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Twentestraat (Hart van Zuid)';

constaterende dat:

- er in het project Twentestraat bijna 1.800 vierkante meter aan commerciële ruimte komt voor winkels en bedrijfjes;
- in de plannen nu wel de wens staat om hier plek te bieden aan lokale ondernemers (zoals een fietsenmaker), maar dat hierover nog geen officiële afspraken zijn;

overwegende dat:

- juist de lokale ondernemers zorgen voor een gezellige, levendige en veilige wijk;
- nieuwbouwprojecten in Rotterdam ook iets moeten teruggeven aan de buurt en de ondernemende Rotterdammers;

- samenwerking met ondernemersnetwerken essentieel is om vraag en aanbod goed bij elkaar te brengen;

verzoekt het college:

- in de overeenkomst met de ontwikkelaar vast te leggen dat bij de verhuur van de commerciële ruimten Rotterdamse ondernemers aantoonbaar voorrang krijgen;
- hiervoor een concreet uitvoeringsplan op te stellen, waarin wordt uitgewerkt op welke wijze deze partijen worden benaderd, geselecteerd en ondersteund bij de verhuur;
- het uitvoeringsplan in samenspraak op te stellen met ondernemingsverenigingen, zoals PRIO;
- de raad voor de start van de verhuur te informeren over deze aanpak, inclusief de gemaakte afspraken met de ontwikkelaar en de wijze waarop de voorrang in de praktijk wordt toegepast;
- de raad na afronding van de verhuur te rapporteren welke ondernemers en organisaties zich hebben gevestigd en in hoeverre de gemaakte afspraken zijn nagekomen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. B. Doğan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Meer studentenhuizen graag! Deel 3

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van ‘Het voorstel tot vaststelling van het Projectambitiedocument Twentestraat (Hart van Zuid)’;

constaterende dat:

- voor studenten veel zelfstandige woningen gebouwd worden, onder andere in de vorm van studio's;
- er een groeiende behoefte is aan onzelfstandige woningen, onder andere in de vorm van studentenhuizen;

overwegende dat:

- studentenhuizen een verrijking zijn van het studentenleven en waardevol zijn om eenzaamheid onder studenten te bestrijden;

verzoekt het college:

- het aandeel friendswoningen (bestemd voor 2 of 3 personen) zo groot mogelijk te maken binnen het projectambitiedocument Twentestraat;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen

De VOORZITTER: Dan geef ik nu het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Dank voor het voorstel. Mooi ook deze ambitie, mooi om te zien hoe daar rond Zuidplein wordt verdicht. Met zo'n volume is dat ook

logisch op die plek, ook met daarin de voorgestelde mix, zeker met de nodige studentenwoningen. Het is goed, de heer Van Dijk zei het zonet ook al, om te blijven noemen dat onzelfstandige eenheden echt meer waarde hebben. Maar ga je voor die zelfstandigheid, heb dan ook aandacht in de inrichting van het gebouw hiervoor. Denk aan bredere gangen, gasvrije plekken en hoeken voor informele ontmoeting. Jammer dat op zich een relatief jong gebouw gesloopt moet worden. Tegelijkertijd, we hebben het daar in de commissie ook over gehad en dat ook gemarkeerd, goed dat er ook oog is voor het zo veel mogelijk hergebruik van de materialen die daaruit vrijkomen. Zoek de synergie met het Ikazia Ziekenhuis, wat ze ook aanbieden richting een zusterflat 2.0 zou ik bijna zeggen, dat we die nog uit het stof moeten trekken. Tot slot, het groen. Bijvoorbeeld de groene verbinding van de Strevelsweg naar het Zuiderpark. Fijn dat er groen op het dak komt van het nieuwe complex zoals het is voorzien. Fijn dat nieuwe bewoners ook nabij het Zuiderpark komen te wonen. Maar misschien waarborgt de wethouder dat wellicht zelfs in de komende periode, hoe dat die omgeving ook voldoende groen wordt. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ook van onze kant veel steun voor de plannen om een paar verschillende redenen. Vooropgesteld, honderden woningen toevoegen, is al een hele grote winst, daar zijn we blij mee. Het gaat niet ten koste van een kantoorgebouw of kantoorruimte waar ook gewoon vraag naar is, maar op een specifieke plek waar er al lang sprake is van leegstand verliezen we ook niks. We zien ook dat er meer studentenwoningen op Zuid worden gebouwd. Het is volgens mij 3 of 4 jaar geleden dat ik een keer een motie heb ingediend om meer studentenwoningen op Zuid te krijgen, dat is hard nodig. Dat maakt Zuid aantrekkelijker, het zorgt voor meer beweging in de stad, het voorkomt dat je in de stad van 2 snelheden terechtkomt. Ook is het een klein beetje ontlasting voor gebieden die nu echt gebukt gaan onder een overschot aan studenten. Die spreiding over de stad is ook een goede zaak. In aansluiting op mijnheer Van Dijk, steun voor zijn motie inderdaad om te zoeken naar alle mogelijkheden om er meer studentenwoningen van te maken en minder kamers. Dat is niet alleen tegen de eenzaamheid goed, het is ook gewoon veel efficiënter gebruik van de ruimte die er is. Van harte steun voor in ieder geval de hartenkreet. Ik heb de tekst van de motie nog niet gezien, maar afhankelijk daarvan en uw advies ben ik graag bereid die over te nemen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Dank u wel, voorzitter. PRO wil ontwikkelaars en corporaties mobiliseren tegen de wooncrisis. Maar als je een ontwikkelaar zijn eigen ambitiedocument laat schrijven, krijg je wat vandaag voorligt. Buzzwords, goede balans, Citylounge, rust en reuring voor jong en oud, maar geen enkel woord over de betaalbaarheid van de woningen die daar komen. Zo willen wij geen ambitiedocumenten meer behandelen en we zullen de Nota van Uitgangspunten verderop in de tijd ook zeer kritisch toetsen langs de lijn van het coalitieakkoord. Want dit is een product nog van de vorige tijd. Want deze ontwikkelaar haalt hier wel heel veel krenten uit de pap. Voor ons ligt de Twentestraat bij het Zuidplein, maar dezelfde ontwikkelaar heeft ook een positie bij het Lombardijenstation. 2 toplocaties vlakbij hoogwaardig ov en krijgen ze ook de volle bak korting op de parkeereisen. Geld verdienen is prima, maar wat vragen wij de stad als stadszijnde terug? 4 punten voor de Nota van Uitgangspunten voor PRO. 1, circulariteit, daar is net wat over gezegd. De panden die er staan, zijn nog geen 35 jaar oud. Hoe worden die geürban mined? Want dat staat niet in het hele ambitiedocument, er staat weinig over circulariteit. 2, de betaalbaarheid. Vrij hallucinant was het om te lezen dat er een enorm gebrek is aan topsegmentwoningen in het document, terwijl het AD recent nog een artikel heeft geschreven over dat er allemaal leegstaande topsegmentwoningen in de stad zijn. Ik gun iedereen een woning, maar daar is zeker geen gebrek aan. Ook de kwalificatie over de wijken eromheen dat die monotoon en slecht zijn, is

veel te kort door de bocht. Welke prijs segmenten worden er gehanteerd? Gaat er NPRZ-geld naartoe? U snapt dat wij met het coalitieakkoord verwachten dat er een groot aantal betaalbare woningen terugkomen bij de NVU als er zulke cadeaus aan de ontwikkelaar worden uitgedeeld. 3, de openbare ruimte. Voor de herinrichting van de Strevelsweg staat in het document, er is geen geld gereserveerd, dat moet er nog komen. Laat de ontwikkelaar die zijn korting pakt dan via de anterieure overeenkomst in ieder geval hier aan bijdragen. Ontwikkel met open boeken en vereven, zodat we weten dat het zuur eerlijk verdeeld is en niet zoveel zoet naar binnen gewerkt wordt dat men acuut naar de tandarts hoeft te gaan.

De VOORZITTER: U bent wel door uw tijd heen, de heer Van Eikeren. U had 4 punten volgens mij. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Maar de fractie zit overal wat minuten te sprokkelen op dit moment, ik heb ze door. De heer De Haan mag een vraag stellen. Misschien kunt u in dat antwoord gelijk punt 4 verwerken, want dan hebben we ook gehad.

De heer DE HAAN (d66): Dan ben ik wel coulant in die 30 seconden, maar ik heb het idee dat ik echt in totaal andere commissie heb gezeten bij de behandeling. Ik was op zich wel vrij enthousiast, ook over wat destijds in de commissie door de wethouder is uitgelegd wat in het betaalbare segment terechtkwam. Ik denk dat dat misschien ook deels een vraag aan de wethouder is of ze daar nog op toe kan lichten. Maar ik was echt benieuwd, naar welke plaat heeft u zitten luisteren in de commissie? Want ik was in een iets positievere plaat beland, ook over de betaalbaarheid van de woningen erin. Vandaar ook mijn enthousiasme over het project.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): De plaat waar ik in terecht ben gekomen is de plaat die wat breder kijkt dan project voor project. Vaak probeer ik een totale puzzel te maken van, wat doet een ontwikkelaar in de stad? Hoe vereven je op zo'n manier dat niet al het geld de zakken in stromen en dat we daar ook wat maatschappelijke kwesties voor kunnen oplossen? Dan komen we bij een heel schitterend vervolgpunt uit, want dat was mijn vierde punt. Want Rotterdam-Zuid verdient ook meer zo meteen dan een spiegel van het afschuwelijke IBIS-hotel wat er gebouwd is daar aan de overkant midden in het Zuiderpark. Ik zou dan ook graag van de wethouder willen horen waarom er niets in het document op is genomen over de uitstraling straks? Ook de AI's zijn echt om te huilen, daar zouden we ook graag wel wat iets over horen. Want een ongelijke stad verdient ongelijke investeringen. De lat hoort hier hoger te liggen en niet lager, zodat we straks niet weer tegen zo'n afschuwelijk gebouw aankijken. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer De Haan, u heeft niet zo heel veel tijd meer, maar u mag nog een vraag stellen.

De heer DE HAAN (d66): Het gaat ronkend alle kanten op, nu ook over de spiegelende kanten van het IBIS-hotel. Maar ik vroeg mij gewoon af wat u vindt van 56 procent sociaal, 12 procent midden en 32 procent vrije sector van dat project? Of u dat echt ook in relatie ziet tot het coalitieakkoord dat we nu hebben, echt een beroerde score vindt?

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren, kort.

De heer VAN EIKEREN (pro): Die segmentering zag ik niet terug in het ambitiesdocument, maar als dat inderdaad de toelichting. Ik was niet bij de commissie, ik ben wel hier, vandaar dat ik die vraag nog een keer stel. Dank dat u daar al antwoord op heeft gegeven. Dan kan de wethouder dat zo meteen prima herhalen. Dank u wel.

De VOORZITTER: We laten het antwoord aan de wethouder en laten we ook afspreken dat een tweeminutendeбат niet een substituut is voor een commissiedebat. Dan had nog iemand het woord gewenst, de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ook de SP wil benadrukken dat er heel veel niet staat in het ambitiedocument, dat dat niet goed is en dat het anders moet. In het ambitiedocument staat er bijvoorbeeld niet bij hoeveel woningen gerealiseerd gaan worden en ook niet procentuele verdeling op de segmentering. Alles is vaag in het stuk. We lezen bijvoorbeeld dat er woningen voor verschillende levensfasen en portemonnees komen, maar het wordt niet duidelijk gemaakt voor studenten, starters en doorstromers. Er zitten mooie kreten in, maar dat wordt allemaal niet verduidelijkt. Misschien kan de wethouder daar wat meer vertellen waarom dat zo is gegaan. Inderdaad in het AD is te lezen dat 56 procent van de woningen sociaal zullen zijn. We horen graag daar ook meer over van de wethouder of dat klopt en of de studentenwoningen daarin zijn meegerekend? Bovendien wordt er geen melding gemaakt van financiële risico's voor de gemeente. Kan de wethouder dat verder toelichten hoe dat zit?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Niet. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. In de commissie, zo heb ik die ook mij herinnerd, was er veel positiviteit voor dit geweldige plan. Het is echt een lelijk stukje Rotterdam waar zoveel potentie in zit. Vlakbij Zuidplein, vlak bij het ov, vlak bij het Zuiderpark. Daar staan nu leegstaande kantoren die een ontzettend mooie plek is voor zo'n beetje 800 woningen die we daar willen gaan realiseren. Dit wordt echt een fantastisch stukje stad. Die positieve noot wil ik hier toch wel neerzetten, want dit is gewoon een geweldig plan als je het aan mij vraagt. Ik ben er trots op dat we dat hier kunnen bespreken en hopelijk ook kunnen vaststellen. In de commissie hebben we het ook over gehad, in het projectambitiedocument staan de dingen wat minder concreet uitgewerkt dan in de raadsinformatiebrief erbij. Daarvan heb ik ook al aangegeven, soms worden dingen op een andere manier in gang gezegd, dat heb ik helemaal toegelicht in de commissie. Het is beter om dat wat je al weet gewoon in het projectambitiedocument ook te vermelden, zoals bijvoorbeeld ook die segmentering. Want dit is een plan met 56 procent sociale huur. Dan denk ik, dit is het plan dat door de SP waarschijnlijk goed gevonden gaat worden, maar ik zal het allemaal nog zien. Ik ga de vragen allemaal beantwoorden. Ten eerste de vragen van de heer Doğan van DENK. U heeft een motie over de lokale ondernemer en om daar echt strakke afspraken over te maken. Ik denk dat het ontzettend goed idee is om echt ... We hebben het natuurlijk met de mensen uit de buurt, het zorgpersoneel, maar ook kunstenaars over gehad om die goed te betrekken bij dit hele verhaal. Maar echt al nu dingen definitief vast te leggen, is te vroeg in het proces. Deze motie om echt die betaalbaarheid voor ondernemers nu al vastklikken, kan ik nu nog niet met zekerheid zeggen. Daarom zal ik deze motie ontraden. Het helpt als ik moties iets eerder ook heb, want dit moet ik nu een beetje in 5 minuten bestuderen. Dan denk ik, daar ga ik me gewoon niet op vastleggen want ik weet niet hoe het zit. Als u iets meer grondigheid in mijn antwoorden wil, dan helpt het als u de moties iets eerder deelt. Het succes van deelvervoer is wisselend. Persoonlijk ben ik echt grote fan van deelvervoer. Het zijn natuurlijk ook verschillende soorten. De fiets, de brommer en de auto is waar we het dan vaak over hebben, maar zeker met deelauto's in projecten zijn echt de beelden wisselend. Daar zijn we ook mee bezig om daar goed naar te kijken, hoe kunnen we dat beter een plek geven in dit soort projecten, zodat we wel dat ook goed beschikbaar kunnen stellen aan mensen en de mobiliteit ook goed opgelost hebben? Dat is het antwoord op uw vraag. Dan de motie en vraag van de ChristenUnie, minder studio's. Hier kan ik gelijk op antwoorden op deze motie, want dit is de derde in een reeks en die ken ik. U zegt toch zo veel mogelijk friendswoningen realiseren. Daar kan ik mee aan de slag, dat is oordeel raad. U vraagt mij dat natuurlijk heel vaak en ik kan mij heel goed voorstellen dat ik en mijn collega-wethouder Wonen daar eens op wat structurelere basis kijken hoe we dit nu precies mogelijk

kunnen maken. Want ik heb altijd gezegd, wij willen die gedeelde woningen met die studenten ook realiseren. Het zit met die huursubsidie natuurlijk ingewikkeld, daar hebben we het vaak over gehad. Maar we moeten in die woningen die gemeenschappelijke ruimtes ook echt realiseren dat in ieder geval dat gemeenschapszin ook in die panden goed geborgd is. Maar het lijkt me goed om daar ook met mijn collega nog eens verder naar te kijken.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u, voorzitter. Mij bekruipt net een goed idee al zeg ik het zelf. We hebben een aantal problemen. Er zijn wat grote appartementen die voor een deel leegstaan en dat is op zich een probleem, dat willen we gewoon niet. Er zijn groepen studenten op zoek naar een woning om te delen. Die kunnen wel met zijn drieën 1.500 euro betalen voor een huis waar je dan 3 kamers hebt, maar soms zitten regels in de weg. Soms zijn er toch de beperkingen rondom verkamering, dat je niet binnen 50 meter van een bestaande kamervergunning een nieuwe kamervergunning zou krijgen. Een handreiking naar u en mevrouw Kockelkoren, laten we ook nadenken over, zijn er misschien regels die we kunnen versoepelen om te zorgen dat die grote leegstaande appartementen gebruikt kunnen worden door de studenten? Dan heb je meer studenten in 1 appartement wonen, hoeft je ze niet eens nieuw te bouwen, meer gedeelde woningen en minder leegstaande appartementen. Ik vind het best een oké idee.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik kan me heel veel discussies over verkamering herinneren van de vorige periode en destijds hadden we dat voornemen ook om daar meer versoepeling in te brengen. Dat is ook gedaan, maar er zitten nog altijd beperkingen op die we met elkaar hebben vastgesteld. Er komt natuurlijk altijd een verordening weer aan de orde. Dan doe ik een toezegging wel voor mevrouw Kockelkoren, want het is wel het onderwerp van de wethouder Wonen. Dan wil ik wel deze gedachte bij haar onder de aandacht te brengen. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De VOORZITTER: U gaat door.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik ga door. Dan de heer Van Eikeren over circulariteit. Daar heb ik een toezegging op gedaan in de commissie om een beter afwegingskader daarover te formuleren, zodat ik ook meer transparant kan maken aan uw raad van, wanneer kiezen we voor sloop? Wanneer kiezen we voor renovatie? In dit geval genereren we zoveel meer extra woningen. Namelijk, we konden op dit gebouw anders maar 250 woningen kwijt en nu gaan we voor de 800. Dat kan je met optoppen niet realiseren, in dit geval kiezen we wel voor sloop. Maar ook het circulair lijkt me heel goed om daar een goede uitwerking van te doen in het vervolg, hoe gaan we om met die circulariteit? Daar heb ik overigens in de commissie geen toezegging over gedaan. Wel over dat afwegingskader, maar niet over de urban mining die te maken heeft met dit project. Dat heb ik niet gedaan, maar daar kan ik best nog wel een toezegging over doen dat we daarop terugkomen. Dan die prijssegmenten, dat heb ik aangegeven. 56 procent sociale huur, 12 procent middensegment en 32 procent vrije sector. Dit project krijgt geen geld van NPRZ, het wordt helemaal vanuit zichzelf vereffend in het project door de ontwikkelaar zelf. Dan vraagt u over de openbare ruimte. We zijn met de ontwikkelaar in overleg over de verdeling van de kosten, dat hebben we inderdaad in de commissie ook zo besproken. Herprofilering van de Strevelsweg maakt geen onderdeel uit van dit project. Het zit hem wel in de aanpalende buitenruimte dat de ontwikkelaar deels wel gaat bekostigen. Maar dat is niet de hele Strevelsweg, het gaat echt om de buitenruimte rondom het gebouw. De ontwikkelaar heeft inzage gegeven in de businesscase. Het is ook goed om te weten dat een deel van de gronden in eigendom zijn van de gemeente, die worden dan uitgegeven aan de ontwikkelaar en die kan dan daar zijn project doen. Dan

hebben we altijd bijbetaling, we hebben erfpachtconversie en we hebben meer en anders bouwen. Er zijn verschillende regelingen waarop wij kosten verrekenen om dit project mogelijk te maken, maar het betekent wel dat de risico's van de gemeentes heel klein zijn.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft een vraag.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. 56 procent sociaal klinkt mooi, maar er is een addertje onder het gras mogelijk. Want hoelang blijven die woningen betaalbaar? Kan de wethouder daar meer over vertellen? Dan heb ik het over de sociale woningen en over de middenhuurwoningen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Daar hebben we gewoon regels voor. Je mag het pas sociaal noemen op het moment dat het 25 jaar instandhoudingstermijn is. Dat zijn de regels van sociaal. Van het middensegment is dat niet 25 jaar, dat is volgens mij 15 of 5. Ik moet op dat antwoord schuldig blijven. Maar daar hebben we gewoon regels voor en die hanteren we, want anders kunnen we die categorisering niet maken.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Kan de wethouder niet afdwingen dat die woningen eeuwig sociaal blijven?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Nee, dat kan ik niet. Maar volgens mij wist u dat ook wel, ga ik vanuit. Dan het IBIS-hotel. Het plan is inclusief de gevel besproken met Welstand, het plan wat nu gemaakt wordt heeft de goedkeuring van Welstand. Dat is denk ik goed. Zitten die studentenwoningen in die 56 procent? Ja. Hoe zit het met de financiële risico's? Dat was nog een vraag van de SP. Wij leggen onze ambtelijke inzet altijd door aan de ontwikkelaar in de anterieure overeenkomst en verder zitten de financiële risico's vooral ook daar.

De VOORZITTER: Zijn daarmee de vragen beantwoord? Ik hoop dat er in de eeuwigheid voor iedereen een betaalbare woning beschikbaar is, zeg ik tegen de heer Başoğlu. Dan zijn er nog toezeggingen gedaan. De wethouder zal het verzoek van de heer Verweij om na te denken over versoepeling van regels over verkamering bij wethouder Kockelkoren onder de aandacht brengen. De wethouder komt terug op de vraag van de heer Van Eikeren over urban mining, oftewel circulariteit. Dan zijn wij aan het einde gekomen van agendapunt 10.3. Ik had nog gezegd dat ik 10.4 ook nog wilde doen en dat we dan gaan schorsen voor een dinerpauze.

10.4 OV-verboden.

De VOORZITTER: We gaan meteen door naar het debat over OV-verboden en dat is ook met wethouders Zeegers. De heer De Waard mag zijn inbreng leveren.

De heer DE WAARD (Ir): Voorzitter, OV-verboden. De toegang tot het openbaar vervoer ontnemen, het nieuwe college is er al mee gestart bij de ouderen. Maar als het aan ons ligt, gaan we juist regelen voor al het uitschot dat onze buschauffeurs, boa's en passagiers bedreigt, intimideert, bespuugd en mishandeld. Zo hebben we het ook besproken in de commissie, het loopt de spuigaten uit, de RET luidt zelfs de noodklok. Want de mishandeling van de buschauffeur in april betreft geen incident, het gebeurt continu en dit moet simpelweg stoppen. Reizigers, chauffeurs en boa's, niemand mag last hebben van overlastgevend tuig. Daarom is het ook goed dat er gestart wordt met de proef van de wapenstok. Dat was wel goed aan het coalitieakkoord. Wanneer kunnen we deze wapenstok verwelkomen? Uit de commissiebespreking bleek ook dat verwarde personen met een psychische aandoening hier

ook schuldig aan zijn. Er bestaat echter geen tot weinig instrumentarium om deze personen te kunnen weren uit het openbaar vervoer. Sterker nog, het lijkt erop dat deze personen er juist mee weg kunnen komen. Ik wil dit handen en voeten gaan geven en daarvoor heb ik ook een motie om dit ook neer te leggen bij de zorgaanbieders. Ik heb zo meteen nog een motie, we doen het allebei in 1 keer. Daarnaast voorzitter, de jeugd. Zeer regelmatig zijn groepjes asociale pubers de oorzaak van overlast en intimidatie. Hoe gaan we deze pubertjes aanpakken? Heeft u daar ideeën voor? Tot slot, de noodkreet van de RET, politiek help ons. Deze handschoen moeten wij oppakken en daarom heb ik daar ook een motie voor. Tot zover.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank u wel, voorzitter. Ik heb het commissiedebat ook met de heer De Waard gedaan. Volgens mij gaf daar destijds de wethouder ook aan met een mooie toezegging dat hij ook ging luisteren naar wat de RET heeft gevraagd en dat ze dat samen gingen uitzoeken. Ik ben wel benieuwd wat er in die laatste motie van de heer De Waard dan staat. Moet dat meer zijn dan de toezegging die is gedaan?

De heer DE WAARD (lr): Dat moet zeker meer zijn dan de toezegging die is gedaan, want momenteel is het gesprek met de RET echt minimaal. Dat moet veel beter uitgebreid worden, ook in het kader van de belevingen en ervaringen. Deze moeten met elkaar gedeeld kunnen worden en daar moet ook uiteindelijk gaan volgen dat er OV-verboden gaan komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank voor dat antwoord. Ik ben het eens met de heer De Waard dat het over meer moet gaan dan alleen maar nieuwe bevoegdheden en dat het ook moet gaan om een goede samenwerking tussen de RET, de handhaving en de politie. Afgelopen week was mijn eerste werkbezoek en dat was meteen aan de RET als raadslid en daar hebben zij ook de samenwerking toegelicht die zij daar hebben. In de stukken heb ik ook van de wethouder het handhavingsarrangement gekregen en het landelijk coalitieakkoord neemt ook Rotterdam als voorbeeld. U noemt dat nu heel erg zwak en ik ben benieuwd of u dan dat toch nog iets concreter kan maken wat dan specifiek uw verzoek is? Want een extra praatclub gaat daarbij volgens mij niet helpen.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank voor de vraag. Het gaat inderdaad over ervaringen, evaluaties en de veiligheidsbeleving. Momenteel is daar nog onvoldoende communicatie over. Dit is ook bevestigd door de RET. De RET doet zo'n oproep niet voor de sier, daar moeten wij als gemeente deze handschoen oppakken en gaan wij dit wel vormgeven.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Als ik dan heel goed begrijp, heeft u het over de oproep die eerder is gedaan, waarna de wethouder ook is gaan handelen en ook bij het OM is gaan vragen om te gaan kijken naar de proportionaliteit van die OV-verboden en de uitbreiding daarvan? Dat is niet recentelijk nog na die acties geweest.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Het betreft inderdaad een nieuw gesprek. Inderdaad gewoon een herijking van, wat is nu de stand van zaken? Hoe gaan we het nu nog beter voor omgeven?

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Afsluitend, voorzitter. Ik begrijp de oproep die de heer De Waard doet, maar ik denk dat hij hierbij echt wel een beetje tekortdoet wat er op dit moment al gebeurt. Dat heb ik ook tijdens het werkbezoek gehoord. Ik kan de motivatie die u heeft helemaal volgen, maar laten we alsjeblieft niet zorgen dat er nog een extra praatclub bijkomt.

De heer DE WAARD (lr): Dan reken ik op uw steun, dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik was toch in de war, want ik dacht dat juist de conclusie in de commissie was dat er al er OV-verboden zijn. Wat voor nieuwe verboden gaan we dan nu krijgen?

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): De OV-verboden die er momenteel zijn kunnen echt op enkele lijnen of op een enkele route ingezet worden. Ik wil juist een algeheel OV-verbod, ik wil dat heel veel breder trekken.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Volgens mij was de reactie van de RET en ook de wethouder dat die ook zich nog corrigeerde dat het wel kan, alleen dat er gewoon wordt gekozen om dat niet te doen. Hoe zou je dan nu dat toch opeens veranderen als je nog een keer een gesprek gaat met de RET? Ze geven zelf ook aan, dit is hoe wij vinden dat het beste werkt, want dan kun je ook over de gemeentegrenzen heen.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): In het commissiedebat is er gesproken over proportionaliteit. Met sommige mensen hebben ze dan medelijden mee van, dat is heel zielig want anders kan hij niet meer naar zijn werk. Maar ik vind het heel normaal dat als je een buschauffeur in zijn gezicht slaat, dat je gewoon helemaal niks meer te zoeken hebt in het openbaar vervoer.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Maar de conclusie was toen ook dat dat al is herzien. Niet dat we per se een gemeente breed OV-verbod deden, maar wel dat we al die proportionaliteit anders zijn gaan toepassen. Dat was ook volgens mij wat de RET zelf al deed. Ik ben nog steeds een beetje op zoek wat we nu extra gaan doen?

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Ik denk dat we dan zo meteen het antwoord van de wethouder gaan afwachten wat dan nu het antwoord vandaag gaat zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. 1 aanvullende vraag. Want volgens mij stond in de brief van de wethouder ook gewoon dat er sprake moet zijn van proportionaliteit, maar dat dat in de praktijk ook helemaal niet leidt tot geen OV-verboden en dat die gewoon alsnog worden uitgedeeld. U wil die uitbreiden. Maar er stond ook iets genoemd over dat de handhaafbaarheid gewoon heel lastig is van zo'n OV-verbod en daar hebben we het volgens

mij ook in de commissie over gehad. Hoe kijkt u daar dan nu naar ten opzichte van uw nieuwe voorstel? Want dat wordt dan nog lastiger.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Ik wil vooral denken in mogelijkheden. Ik wil gewoon mensen die zich misdragen in het openbaar vervoer keihard aanpakken. Het is heel erg simpel. Het is niet normaal dat je je eigen misdraagt in het openbaar vervoer en dat je dan daar vervolgens mee kan weggkomen omdat het niet handhaafbaar is. Dat is prima. Er komen volgens het plan van VVD 80 extra boa's bij. Ga maar lekker handhaven.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Zorgen voor veilig OV

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter, ter bespreking van agendapunt 10.4 over OV-verboden;

constaterende dat:

- overlast in het openbaar vervoer niet zelden veroorzaakt wordt door 'verwarde personen', al dan niet onder behandeling bij diverse zorgaanbieders voor hun psychische problemen;
- personen met psychische problematiek onberekenbaar gedrag kunnen vertonen, wat onveilige gevoelens in het openbaar vervoer kunnen versterken;

overwegende dat:

- zorginstellingen de zorg dragen over hun cliënten;
- zorginstellingen vooralsnog geen instrumentarium hebben om personen met verhoogd risico op onberekenbaar gedrag te weren uit het ov;

verzoekt het college:

- na aanhouding waarbij verward gedrag wordt geconstateerd de aanhoudingsgeschiedenis en het zorgdossier aan elkaar te koppelen, met als doel de behandelende zorgaanbieders attent te maken op het gedrag van hun cliënten;
- in overleg met zorgaanbieders en de RET te kijken naar mogelijkheden deze personen (tijdelijk) te weren uit het openbaar vervoer;
- de raad hierover periodiek te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 2. Samen voor een veilig OV

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter, ter bespreking van agendapunt 10.4 over OV-verboden;

constaterende dat:

- incidenten van afgelopen jaren hebben laten zien dat agressie en geweld geen uitzonderingen zijn in het openbaar vervoer;
- mensen zich niet zelden onveilig voelen in het openbaar vervoer, en zij hierdoor het ov in sommige gevallen zelfs mijden;

overwegende dat:

- reizigers zich ten alle tijden veilig moeten voelen wanneer zij gebruik maken van het ov;
- personeel ten alle tijden veilig hun werk moet kunnen uitvoeren;
- zowel de gemeente, de RET als politie een rol te vervullen hebben in het veilig maken en houden van het openbaar vervoer en stations;
- scheidslijnen over welk deel wiens verantwoordelijkheid is vaak nog een drempel zijn en samenwerking broodnodig is;

verzoekt het college:

- een gesprek tussen de gemeente, RET en politie te organiseren, met als doel het contact tussen deze partijen te verbeteren en ervaringen te evalueren om zo de veiligheidsbeleving van reizigers en personeel te verbeteren;
- de raad hierover terug te koppelen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. De wethouder laat zien dat OV-verboden juridisch mogelijk zijn, maar daarmee is nog niet aangetoond dat het openbaar vervoer er veiliger van wordt. De vraag van de SP aan de wethouder, wat doet het college naast die OV-verboden aan voldoende personeel, preventie en sociale hulp? Rotterdammers willen dat er toezicht is in de tram, conducteurs die aanwezig zijn en voor veiligheid zorgen. Met voldoende personeel op de tram kunnen ook eventuele OV-verboden makkelijker gehandhaafd worden. Daarom dienen wij de motie in 'Meer conducteurs op de tram'. Leefbaar heeft meegetekend. Hier vragen we het college om samen met de RET en de MRDH te onderzoeken hoe het aantal conducteurs kan worden vergroot. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Meer conducteurs op de tram

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 10.4 'OV-verboden';

constaterende dat:

- medewerkers van de RET eerder hebben aangegeven dat het aantal niet-betalende reizigers toeneemt;
- er sinds de redding van de RET in 2023 fors is bezuinigd op het aantal conducteurs;
- de zichtbaarheid van toezicht in de tram hierdoor is afgenomen;

overwegende dat:

- conducteurs een belangrijke rol spelen in service, veiligheid en controle op vervoersbewijzen;
- de aanwezigheid van conducteurs preventief werkt tegen zwartrijden en overlast;
- handhaving van eventuele OV-verboden moeilijker is zonder voldoende personeel op de voertuigen;

verzoekt het college om:

- te onderzoeken in samenspraak met de MRDH en de RET hoe het aantal conducteurs bij de RET kan worden vergroot;
- daarbij ook te kijken naar financiële dekking en mogelijke opbrengsten (zoals minder zwartrijden);

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu en J.M.D. de Waard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse. Let ook op uw tijd.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ik wil het kort houden, voorzitter. Ik had in de commissie al het 1 en ander gezegd. Ik ben het wel eens met het doel van Leefbaar dat we veiliger ov moeten krijgen. Het middel heb ik mijn vraagtekens bij en dat is ook wat ik in de commissie heb genoemd. Wat mij betreft moeten we veel breder kijken naar hoe we die veiligheid in het ov kunnen verbeteren. Ik denk dat een goede stap zou zijn als we ook kijken naar, hoe zorgen we ervoor dat we gewoon mensen laten betalen voor het ov en de poortjes meer hun werk laten doen? Ik zag toevallig de laatste tijd best wel vaak controles, dat is al positief. Het zou gewoon goed zijn dat ook die handhavers inderdaad meer naar de bussen en de trams toe kunnen en dat we op die manier ook er überhaupt voor kunnen zorgen dat het veiliger wordt. Ik denk alleen dat we echt wel breder moeten gaan kijken dan naar een OV-verbod als een soort heilige graal en gewoon kijken, hoe kunnen we de veiligheid in het ov verbeteren? Want ook inderdaad de buschauffeurs en trambestuurders verdienen dat.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen? Niet. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Heel goed dat we het hier met elkaar over hebben, want het is natuurlijk heel erg schrijnend wat er gebeurd is en wat ook wel vaker gebeurt in het ov. Mensen moeten veilig kunnen reizen, moeten zich prettig voelen in de tram, de metro, de bus. Daar moeten mensen zich geen zorgen over maken dat dat onveilig is. Dat is natuurlijk niet alleen voor de reiziger, maar dat is ook voor het personeel zelf. Ik begrijp ook die hartenkreet van de RET helemaal. Wat mijn voorganger in gang heeft gezet, dat zijn verschillende scenario's rond OV-verboden, dat ook te steunen, dat aanhangig te maken bij de politie. De politie is in gesprek met het OM om te kijken of dat die OV-verboden kunnen worden uitgebreid, zodat ook inderdaad in een groter gebied maatwerk kan worden toegepast en dat uit de kast getrokken kan worden op het moment dat er zo'n verschrikkelijk incident zich voordoet. Daar wordt het gesprek nu over gevoerd. Wij zetten de druk er ook op om daar echt die versnelling in te krijgen, zodat ook die OV-verboden goed ingezet kunnen worden. Daar wordt heel hard aan gewerkt om daar ook sneller duidelijkheid over te hebben. Want het is ook voor het personeel heel erg van belang en natuurlijk ook voor de reiziger. U dient de motie in om nog een gesprek te arrangeren rond die veiligheid met de RET en de politie, om ook over die veiligheidsbeleving nog verder door te spreken. Die OV-verboden zijn daarin natuurlijk een goed instrument, want als mensen zich totaal misdragen, dan moet daar ook tegen gehandhaafd kunnen worden. Dat is een goed punt, maar er zijn ook andere zaken die nog geregeld kunnen worden. U pleit hier voor 1 gesprek, ik zie dat niet als een heel overlegcyclus, want daar ben ik ook niet van. Maar een gesprek om dat nog eens goed door te akkeren met elkaar lijkt mij heel goed, daar gaan we graag mee aan de slag. Zeker naar al die heftige berichten die we daarover hebben en ik denk dat zo'n gesprek helpt om nog gewoon die druk op de ketel te doen. Ik doe het graag, dat is oordeel raad. Straks zal mijn collega over uw andere motie appreciëren. Ik stel voor dat ik alles afmaak en dat dan hij aan de slag daarmee gaat. U zegt, die pubertjes aanpakken. Wat ik al aangaf, we hebben dat handhavingsarrangement en daar is echt een intensivering ook op die veiligheid gezet. Maar

misschien komen we in dat gesprek op nog meer ideeën, dat is heel belangrijk. In ieder geval moeten mensen gedetecteerd worden. Je moet er natuurlijk snel bij zijn, dat is heel belangrijk.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Bedankt, voorzitter. Bedankt voor dit oordeel. Ik ga ervan uit dat de motie wordt aangenomen. Wellicht kunt u dan ook toezeggen over die pubertjes dat we dan die pubertjes in het gesprek mee kunnen nemen met de RET?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Laat ik dan toch een ander woord kiezen, jongere mensen. Ik dacht al, ik zit te citeren op een manier die ik misschien normaal gesproken niet zou doen. Ik denk gewoon jonge mensen, alle mensen die zich misdragen, we hebben het daarover. Die nemen we natuurlijk mee, want het gaat over in dit geval de daders. Dan de SP, wat doet het college naast de OV-verboden om ov veiliger te maken? In het verlengde waar we het net over hadden, maar het is ook belangrijk om te weten dat de RET constant aan het werven is voor boa's in het ov, want dat is hun verantwoordelijkheid. Er zijn er nu 200 die daar werkzaam zijn en ook met de politie zijn ze bezig om de veiligheid te verbeteren. U zegt, toezicht in de tram, meer conducteurs. Er is schaarste op de arbeidsmarkt op dit terrein. De grootste uitdaging is, goed weten waar je de mensen inzet. Waar zijn de risico's? Dat is iets waar met name de RET mee bezig is. Als je meer toezichthouders in de tram zet, dan zijn ze niet ergens anders. Het belang is echt goed weten waar je de mensen zet, dat is de grootste uitdaging. Volgens mij waren dat mijn vragen en ook moties. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dat was een motie, dat was geen vraag, excuus. Dat aantal kan worden vergroot, dat heb ik net toegelicht. Die zal ik ontraden.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de beantwoording. Maar dat er nu geen conducteurs zijn of minder conducteurs zijn op trams komt door de bezuiniging op de RET in 2023. Het ging toen niet om schaarste, dat is er nu ook gewoon niet. Het kan gewoon geregeld worden. Ik hoop dat de wethouder nogmaals naar de motie kan kijken, want we vragen ook gewoon om een onderzoek in samenspraak met MRDH en RET.

De VOORZITTER: Eerst gaat Wethouder Segers-Hoogendoorn reageren en dan komt wethouder Zeegers nog terug op deze motie. Wethouder Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Dank, voorzitter. Over de eerste motie van Leefbaar 'Zorgen voor veilig OV'. Ik snap de oproep heel goed, want de heer De Waard zegt, het is hartstikke belangrijk dat die verwarde personen die vaak ook voor overlast zorgen in het ov en daarmee ook voor een onveilig gevoel zorgen, dat er hele korte lijntjes zijn tussen zorg en veiligheidspartners als dat gebeurt. Ik wil u vertellen dat het eerste deel van uw dictum gaat over gegevensuitwisseling tussen andere partijen dan de gemeente. Die is om die reden niet uitvoerbaar. Misschien kunt u daarnaar kijken, maar ik wil wel met u meedenken in de geest van de motie. U bent in december 2025 door voormalige wethouder Buijt geïnformeerd over het plan van aanpak overlastgevende personen in de buitenruimte en dat gaat specifiek ook over intensieve samenwerking tussen zorg en veiligheidspartners. Ook de RET heeft toendertijd aangegeven, wij merken ook een toename in de overlast van die verwarde personen. Om die reden zijn wij in de geest van dat plan van aanpak ook met de RET daarover in gesprek van, sluit daarbij aan. In die zin, als u zou kunnen kijken of u misschien die motie en het dictum iets kunt aanpassen, waardoor u als raad dat nog een keer bekrachtigt met die motie van, RET, zorg dat je aansluit bij dat plan van aanpak, dan zou dat kunnen helpen. Dan zou ik hem in die vorm kunnen omarmen. In deze vorm zoals hij er nu ligt, is hij voor mij ondoenlijk om te omarmen. Maar mogelijkserwijs wilt u hem nog aanpassen.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Ik neem deze uitgestoken hand graag aan. Wij treden in overleg.

De VOORZITTER: Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. De vraag van de heer Başoğlu. Op het moment dat er meer conducteurs op de tram zouden moeten komen, dan zouden ze ergens anders vandaan gehaald moeten worden. Dat was 1 en dat is denk ik zonde. Je kan beter echt inzetten op daar waar de problemen zijn. Op het moment dat u aan mij vraagt, zorg voor meer conducteurs op de tram zonder ze ergens anders vandaan te halen, dan zouden we nieuwe conducteurs moeten werven. 1, er is krapte op de arbeidsmarkt en zo maakbaar is dat allemaal niet. 2, dat gaat ook geld kosten. Dan is de vraag, hoe gaan we dat dan financieren? Je zou de kosten van het ov hoger kunnen maken. Dat willen we niet en wij hebben ook geen budget bij de gemeente om dat te doen. Daarom ontraad ik deze motie.

De VOORZITTER: Helder. Dan kijk ik rond. Volgens mij zijn alle vragen en moties van een antwoord voorzien. Dan ga ik nu schorsen. Is een uur genoeg? 20.30 uur? Maar dan ga ik u wel vragen om ook alvast met een schuin blik naar de stemmingslijst te kijken, zodat we daarna korter hoeven te schorsen voor stemmingsoverleg. Dan schors ik tot 20.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 16 juli 2026

Notulen van de raadsvergadering van 16 juli 2026 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers, de heer J.P. Postma, de heer T.B. Versnel

Griffier: de heer W. de Bel

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. De heer De Waard heeft nog een aangepaste motie.

De heer DE WAARD (lr): Dank. De uitgestoken hand van wethouder Segers-Hoogendoorn heb ik inderdaad met beide handen aangegrepen. Ik heb een aangepaste motie en die wil ik graag laten appreciëren bij agendapunt 10.4.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Zorgen voor veilig OV

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter, ter bespreking van agendapunt 10.4 over OV-verboden;

constaterende dat:

- overlast in het openbaar vervoer niet zelden veroorzaakt wordt door 'verwarde personen', al dan niet onder behandeling bij diverse zorgaanbieders voor hun psychische problemen;
- personen met psychische problematiek onberekenbaar gedrag kunnen vertonen, wat onveilige gevoelens in het openbaar vervoer kunnen versterken;

overwegende dat:

- zorginstellingen de zorg dragen over hun cliënten;
- zorginstellingen vooralsnog geen instrumentarium hebben om personen met verhoogd risico op onberekenbaar gedrag te weren uit het ov;

verzoekt het college:

- gemeente, zorg- en veiligheidspartners met de RET te laten samenwerken om 'verwarde personen' aan te pakken, en ze daarbij aan te laten sluiten bij het reeds lopende Plan van Aanpak;
- in overleg met zorgaanbieders en de RET te kijken naar mogelijkheden deze personen (tijdelijk) te weren uit het openbaar vervoer;

- de raad hierover periodiek te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan gaan we die gelijk doorgeven aan de wethouder, zodat hij zijn oordeel kan geven. U hebt hem al? Dan kunt u gelijk reageren.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Dank, voorzitter. Ik heb hem inderdaad eerder al gezien. We hebben goed overleg gehad. In het dictum staat nu niet meer die onmogelijkheid van die gegevensuitwisseling, maar vooral ook het aansluiten op het plan van aanpak dat we al hebben. Dat helpt alleen maar meer om de RET goed aan tafel te krijgen, om die lijntjes kort te maken en te kijken naar verdere samenwerking en ook te kijken of we kunnen komen tot tijdelijke maatregelen voor mensen die overlast veroorzaken in het OV, dus ik kan die omarmen.

De VOORZITTER: Motie 1 bij agendapunt 10.4 wordt omarmd.

10.5 Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen', aangevraagd door het lid Soytekin

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu meteen door naar agendapunt 10.5. Dat is het tweeminutendebat over erken onze gemeenschappen dat is aangevraagd door het lid Soytekin. Tijdens dit tweeminutendebat gaat de heer Kaya zijn maidenspeech houden. Eerst is het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Ik ga er heel snel doorheen. Het is heel belangrijk om al onze gemeenschappen te eren. Ik heb een zestal moties. Motie 1, 'tijd voor een Rotterdamse route naar herstel', waarin we oproepen om een actieprogramma op te stellen met grassroots organisaties, net als route naar herstel uit Amsterdam. Motie 2, 'eeuwige grafcrust voor Molukse KNIL-militairen in Rotterdam', waarin we oproepen om voor alle Molukse KNIL-militairen die in Rotterdam begraven liggen eeuwige grafcrust waarborgen, vrij te stellen van grafrechten en ruimingen en dit in overleg te doen met de gemeente Capelle aan den IJssel en de Molukse gemeenschap. Motie 3 'van aankomst naar toekomst' om een onderzoek te doen naar de Molukse geschiedenis van Rotterdam, waarin we een onafhankelijk historisch onderzoek willen laten uitvoeren naar de rol van de gemeente vanaf de komst van de Molukkers naar Nederland. Dan de volgende motie 'maak uitvaartvoorzieningen voor Kaapverdianen mogelijk', waarin we oproepen actief te faciliteren bij een passende uitvaartvoorziening in overleg met de Kaapverdiaanse gemeenschap en een motie 'geef migrantengemeenschappen de ruimte in Rotterdam', waarin we oproepen binnen het gemeentelijk beleid en ruimtelijke ordening meer ruimte te bieden aan maatschappelijke initiatieven vanuit migrantengemeenschappen. Tot slot gratis naamswijziging voor geadopteerde kinderen waarin we vragen de gemeentelijke kosten die samenhangen met een achternaamswijziging van geadopteerde kinderen kwijt te schelden. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Tijd voor Rotterdamse Route naar Herstel

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt "10.5 Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen'";

constaterende dat:

- zowel de gemeenten Rotterdam als Amsterdam hun slavernij- en koloniale verleden door middel van onafhankelijk en breed historisch onderzoek in kaart hebben laten brengen;
- beide gemeentebesturen naar aanleiding van de uitkomsten van deze Onderzoeken excuses hebben aangeboden voor de rol van hun voorgangers in het slavernij- en koloniale verleden;
- ook de rijksoverheid in 2023, na de gemeenten Amsterdam en Rotterdam, excuses heeft aangeboden voor het Nederlandse slavernijverleden, waarbij minister-president Mark Rutte nadrukkelijk uitsprak dat de komma na de excuses geen punt mocht worden, maar het begin van een gezamenlijke route naar herstel en het tegengaan van de doorwerking van dit verleden;
- vele tienduizenden Rotterdammers directe afstammelingen zijn van mensen die door dit verleden zijn geraakt;
- de gevolgen van het slavernij- en koloniale verleden nog altijd doorwerken in het heden;
- recente politiek-maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder de toeslagenaffaire, online racisme, racistische uitingen richting spelers van het Nederlands elftal en de aanhoudende stijging van meldingen en aangiften van racisme en discriminatie, laten zien dat de doorwerking van dit verleden nog steeds diep in de samenleving is verankerd;

overwegende dat:

- de gemeente Amsterdam, in navolging van het historisch onderzoek naar het slavernij- en koloniale verleden, het uitvoeringsprogramma 'De Route naar Herstel', dat in nauwe samenwerking met maatschappelijke en grassrootsorganisaties is ontwikkeld, heeft vastgesteld en uitvoert;
- de Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme de overheid oproept een actievere en meer structurele rol te vervullen bij het voorkomen en bestrijden van racisme en discriminatie;
- in Rotterdam momenteel geen integrale en structurele aanpak bestaat om uitvoering te geven aan de aanbevelingen en conclusies uit het onderzoek naar het slavernij- en koloniale verleden, waardoor de door minister-president Rutte bedoelde komma alsnog een punt dreigt te worden;
- Rotterdam, gelet op haar geschiedenis en de omvang van de maatschappelijke impact van het slavernij- en koloniale verleden, dringend behoefte heeft aan een structurele aanpak die gericht is op herstel, bewustwording, verbinding en het terugdringen van de doorwerking van dit verleden;

verzoekt het college:

- om met de betrokken grassroots organisaties in gesprek te gaan, om te komen tot het opstellen van een actieprogramma net als de 'Route naar Herstel';
- hierbij te kijken naar het actieprogramma van Amsterdam en elementen toe te passen bij een Rotterdams actieprogramma;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 2. Eeuwige grafrust voor Molukse KNIL-militairen in Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt '10.5 Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen'”;

constaterende dat:

- Molukse KNIL-militairen in dienst van het Koninkrijk der Nederlanden hebben gevochten en offers hebben gebracht in het belang van de Nederlandse staat;
- een aantal van deze Molukse KNIL-militairen binnen de gemeente Rotterdam zijn begraven;
- in de Molukse gemeenschap het behoud van graven een diepe culturele, historische en emotionele betekenis heeft;

overwegende dat:

- het respecteren van de laatste rustplaats van Molukse KNIL-militairen een morele verantwoordelijkheid is van de Nederlandse overheid en daarmee ook van de lokale overheid;
- eeuwige grafrust bijdraagt aan erkenning van het historisch onrecht en de bijzondere positie van Molukse KNIL-militairen en hun nabestaanden;
- andere gemeenten zoals Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Tilburg en Vught reeds maatregelen hebben genomen om graven van KNIL-militairen te beschermen tegen ruiming;

verzoekt het college:

- voor alle Molukse KNIL-militairen die begraven liggen binnen de gemeente Rotterdam het volgende te regelen;
- eeuwige grafrust te waarborgen, onder andere door deze aan te wijzen als beschermde graven en vrij te stellen van grafrechten en ruiming;
- bij de betreffende graven een insigne te plaatsen en bij de betreffende begraafplaatsen een informatiebord met QR-code te plaatsen;
- in overleg te treden met de gemeente Capelle aan den IJssel, Molukse organisaties en nabestaanden over de uitvoering en borging hiervan;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 3. Van Aankomst Naar Toekomst: Onderzoek de Molukse geschiedenis van Rotterdam!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt "10.5 Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen'"

constaterende dat:

- de Molukse gemeenschap sinds de jaren vijftig een belangrijke plaats inneemt in de Nederlandse samenleving;
- Rotterdam in verschillende periodes een rol heeft gespeeld bij de opvang, huisvesting, werkgelegenheid en maatschappelijke positie van Molukse inwoners;
- de geschiedenis van de komst en vestiging van Molukkers in Nederland nauw verbonden is met nationale en lokale overheidsbesluiten;
- er nog onvoldoende inzicht bestaat in de specifieke rol die de gemeente Rotterdam heeft gespeeld in dit historische proces en de gevolgen daarvan voor de Molukse gemeenschap in de stad en haar omliggende gemeenten;

van mening dat:

- kennis van het verleden bijdraagt aan begrip, erkenning en verbinding tussen verschillende gemeenschappen in Rotterdam;
- een zorgvuldige historische analyse kan bijdragen aan het vastleggen van ervaringen en perspectieven van Molukse Rotterdammers;
- Rotterdam als diverse en inclusieve stad belang heeft bij het onderzoeken en documenteren van haar eigen geschiedenis;

verzoekt het college:

- een onafhankelijk historisch onderzoek te laten uitvoeren naar de rol van de gemeente Rotterdam met betrekking tot de opvang, huisvesting, integratie, behandeling en maatschappelijke positie van de Molukse gemeenschap vanaf de komst van Molukkers naar Nederland;
- daarbij nadrukkelijk de ervaringen, verhalen en perspectieven van leden van de Molukse gemeenschap te betrekken bijvoorbeeld via Museum Maluku;
- de resultaten van dit onderzoek, inclusief eventuele aanbevelingen voor erkenning en educatie, aan de gemeenteraad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 4. Maak uitvaartvoorziening voor Kaapverdianen mogelijk!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt “10.5 Tweeminutendebat over ‘Erken onze gemeenschappen’”;

constaterende dat:

- Rotterdam een grote en historisch gewortelde Kaapverdische gemeenschap kent;
- een waardig afscheid dat aansluit bij culturele tradities en gebruiken van grote betekenis is voor nabestaanden;
- cultureel-maatschappelijke uitvaartvoorzieningen voor de Kaapverdische gemeenschap steeds moeilijker passende en betaalbare huisvesting kunnen vinden in Rotterdam;

van mening dat:

- de gemeente zich moet inzetten voor een inclusieve stad waarin voorzieningen aansluiten bij de diversiteit van haar inwoners;
- passende huisvesting voor cultureel-maatschappelijke uitvaartvoorzieningen bijdraagt aan gelijke toegang tot waardige en cultureel passende uitvaartmogelijkheden;
- de gemeente vanuit haar rol op het gebied van vastgoed, maatschappelijke voorzieningen en ruimtelijke ontwikkeling een faciliterende rol kan vervullen;

verzoekt het college:

- actief te faciliteren bij het realiseren van een passende uitvaartvoorziening, onder meer door het benutten van gemeentelijk vastgoed, het meedenken over geschikte locaties en waar mogelijk te bemiddelen met vastgoedeigenaren;
- hierover in gesprek te gaan met de Kaapverdische gemeenschap;
- en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 5. Geef migrantengemeenschappen ruimte in Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt "10.5 Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen'";

constaterende dat:

- Rotterdam een diverse stad is met vele migranten- en diasporagemeenschappen;
- deze gemeenschappen een belangrijke bijdrage leveren aan het sociale, culturele en economische weefsel van de stad;
- er binnen de stad behoefte bestaat aan laagdrempelige en herkenbare maatschappelijke voorzieningen;

overwegende dat:

- maatschappelijke voorzieningen zoals ontmoetingsruimten, educatieve initiatieven, welzijnsactiviteiten en culturele centra kunnen bijdragen aan participatie en verbinding in de stad;
- initiatiefkracht vanuit gemeenschappen zelf beter tot bloei komt wanneer er voldoende fysieke en organisatorische ruimte beschikbaar is;
- inclusieve stedelijke ontwikkeling vraagt om het actief faciliteren van verschillende vormen van gemeenschapsorganisatie;

verzoekt het college:

- binnen het gemeentelijk beleid en de ruimtelijke ordening meer ruimte te bieden aan maatschappelijke initiatieven vanuit migrantengemeenschappen;
- hierbij specifiek te kijken naar mogelijkheden voor ontmoetingsplekken, buurthuisfuncties en culturele of religieuze voorzieningen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 6. Gratis naamswijziging voor geadopteerde kinderen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt '10.5 Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen'";

constaterende dat:

- geadopteerde kinderen na een adoptie regelmatig een wijziging van hun achternaam wensen of verkrijgen;
- aan een wijziging van persoonsgegevens in de Basisregistratie Personen en de afgifte van nieuwe documenten kosten zijn verbonden;

overwegende dat:

- een adoptie een ingrijpende gebeurtenis is voor een kind en diens gezin;
- de keuze voor en nieuwe achternaam voortvloeit uit een juridische gezinsvorming en niet uit vrije keuze;
- financiële drempels niet in de weg mogen staan aan een zorgvuldige administratieve afhandeling van een naamswijziging;

verzoekt het college:

- de gemeentelijke kosten die samenhangen met een achternaamswijziging van geadopteerde kinderen kwijt te schelden of te compenseren;

- hierbij in ieder geval de kosten voor de afgifte van nieuwe identiteitsdocumenten en andere gemeentelijke leges te betrekken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U hebt nog 27 seconden, knap gedaan. Er komt nog 1 motie, dat moet lukken. Dan is nu het woord aan de heer Kaya. U mag hem niet interromperen, want het is zijn maidenspeech.

De heer KAYA (pro): Voorzitter, dank u wel. Dit is mijn eerste bijdrage in deze raad en ik kan mij geen mooier onderwerp wensen dan dit. Toen Kaapverdië zich plaatste voor het WK, barstte het feest los. Niet alleen in Praia, maar ook hier in Delfshaven, op Zuid, in heel Rotterdam, want de blauwe haaien zijn ook van ons. De Kaapverdische gemeenschap bouwt al 60 jaar mee aan deze stad, of het nu in de haven is, in de zorg, in de muziek of op de velden van Rotterdam. Voorzitter, ik ben een Koerdische Rotterdammer, misschien wat specifieker: een Koerdische Feijenoorder en dat zal altijd zo blijven. Ik draag een geschiedenis met mij mee die veel Rotterdammers zullen herkennen. Een geschiedenis waarin mensen werden gecriminaliseerd en gemarginaliseerd. Niet om wat ze zeiden of deden, maar om wie ze waren, om de taal die ze spraken, om waar ze in geloofden of om van wie ze hielden. Generaties Koerden mochten hun eigen naam niet dragen, hun eigen taal niet spreken, hun eigen bestaan niet benoemen. Ik weet uit mijn eigen familiegeschiedenis wat het betekent wanneer een staat, een meerderheid, je reduceert tot de ander. Wanneer die staat tegen je zegt: sorry, maar je mag de laatste levensjaren van je opa niet meemaken, je mag ook niet bij zijn uitvaart zijn, want jij bent de ander, je komt op voor de rechten van het Koerdisch volk. Deze pijn zal mij altijd bijblijven. Tot de dag dat ik aan zijn zijde kan staan in het geboortedorp van mijn moeder en kan zeggen: opa, ik ben er eindelijk. Voorzitter, ik zou willen dat dit alleen geschiedenis was en in het verre verleden bleef, maar ook hier in Nederland en in deze prachtige stad zien we helaas diezelfde reflex vaker terug. Hele gemeenschappen die worden weggezet als een probleem, als een bedreiging. Verdacht gemaakt om hun afkomst of geloof, terwijl onze tradities, de democratische rechtsstaat en de rechtsorde, juist gestoeld zijn op het tegenovergestelde: namelijk dat je wordt beoordeeld op je daden als individu, niet op je afkomst. Tegen hen die doen alsof zij als enige mogen spreken namens biculturele Rotterdammers, namens ons en namens onze gemeenschappen, zeg ik luid en duidelijk: niemand heeft daar het alleenrecht op. Wij zijn geen doelgroep om te claimen. Wij zitten hier zelf, in deze raad, aan deze tafels, in dit debat en daar ben ik trots op. Daarom dienen wij vandaag een motie in om de Kaapverdische voetbalgemeenschap te eren. Niet met een feest over hen, maar juist met hen. De gemeenschap voorop en een gemeente en bestuur die faciliteert, zoals het hoort in deze stad. Want Rotterdam juicht het hardst als we samen juichen. Dank u wel. *Spas dikim*, zoals wij dat in het Koerdisch zeggen. Bedankt.

De VOORZITTER: Van harte gefeliciteerd met uw mooie maidenspeech.

De VOORZITTER: De heer Kaya heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Eer de Blauwe Haaien (Tubarões Azuis)

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli ter bespreking van agendapunt 10.5 Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen';

constaterende dat:

- Rotterdam een smeltkroes is van verschillende etniciteiten, talen en culturen;
- onder andere de Koerdische, Turkse, Riffijnse, Marokkaanse, Kaapverdische, Molukse, Curaçaose, Surinaamse of joodse Rotterdammers allen onderdeel zijn van onze Rotterdamse samenleving;
- de Tubarões Azuis (De Blauwe Haaien), het Kaapverdische elftal, een topresultaat heeft neergezet op het FIFA WK 2026;

overwegende dat:

- deze veelzijdigheid een immens grote kracht is voor de stad en gevierd moet worden;
- veel van de Kaapverdische spelers geboren en/of getogen zijn in Rotterdam en getraind hebben bij onze mooie amateurclubs en verenigingen;

verzoekt het college:

- om in co-creatie met de Kaapverdisch Rotterdamse gemeenschap een passend en welverdiend eerbetoon te realiseren;
- om de uitkomsten hiervan terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Ö. Kaya, A.J.A. Maassen en H. Wempe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Buijt, staat op mijn lijstje. Niet? Anderen nog? Niemand. Dan vraag ik de wethouder of zij al kan antwoorden op de vele moties.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik heb de moties nog niet, ik heb ze ook niet eerder gekregen. Ze liggen nog bij de printer, volgens mij, dus ik kan daar nu niet op reageren. Laat ik dan zeggen: volgens mij sneed u heel belangrijke onderwerpen aan. Het was ook een prachtige maidenspeech. Het lijkt mij heel verstandig om over de onderwerpen waar u uw moties over indient, dat we die goed bestuderen en daar ook op een goede manier het debat over voeren. Dat zou mijn voorstel zijn. Ik kan er nu geen oordeel over vellen, want ik heb ze echt nog niet gezien. Ze waren nog niet bij ons ingediend en dat is niet de manier waarop we goed kunnen werken aan zulke belangrijke zaken. Bij dezen moet ik ze toch ontraden, want ik weet niet wat erin staat. Maar ik heb u wel gehoord. Mijn voorstel aan u zou zijn dat u ze omvormt naar een regeling van werkzaamheden om daar het debat te voeren over de onderwerpen die u aankaart. Ik kan nu echt geen oordeel geven.

De VOORZITTER: Geldt dat ook voor de motie van de heer Kaya? Die is voor de heer Postma, heb ik net gehoord. Dan kan de heer Postma reageren op de motie van de heer Kaya.

De heer POSTMA (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Een mooi betoog van de heer Kaya. Mooi persoonlijk, zoals dat past bij een maidenspeech en een goede motie waarin u verzoekt om in co-creatie met de Kaapverdische gemeenschap een passend en welverdiend eerbetoon te realiseren voor hun prestaties op het afgelopen WK. Nu is het natuurlijk zo dat wij heel veel Rotterdammers op dat WK hebben gezien, in heel veel verschillende teams. Ik denk, heel Rotterdam was trots op Kaapverdië, maar Marokko heeft het heel goed gedaan, Curaçao heeft het heel goed gedaan. Over Nederland moeten we het maar niet hebben en Turkije zal ik ook niet noemen. Daar was veel hartstocht en passie, maar weinig goed voetbal. Dat was helaas zowel bij Nederland als Turkije het geval. Het is een objectieve analyse, ik weet niet of ik namens heel het college mag spreken, maar bij dezen heb ik dat wel gedaan. Ik ga maar weer terug naar de motie, voorzitter, als u het goed vindt. Er zijn allerlei initiatieven vanuit

verschillende gemeenschappen om aandacht te vragen voor de prestaties op het WK. Er wordt op dit moment gewerkt aan een huldiging van de spelers van het Kaapverdische team volgende week vrijdag. Het zou heel mooi zijn als dat lukt. Moeten kijken hoe we dat kunnen organiseren. Ik vind dit een mooie motie, maar ik zou richting de heer Kaya willen zeggen: ik zou het mooi vinden om te kijken of we iets kunnen doen met alle Rotterdammers die vanuit verschillende gemeenschappen op het WK hebben gespeeld, of we daar iets moois voor kunnen organiseren. Dat kan ergens een muurschildering zijn, maar dat zou bijvoorbeeld ook een Cruyff Court of een ander veldje kunnen zijn waarin we recht doen aan die sportstad die we zijn en die Rotterdammers vanuit verschillende gemeenschappen die op dat WK heeft hebben gevoetbald. Dan doe ik ook recht aan een eerdere toezegging van voorganger Achbar die ook al erkenning hiervoor heeft uitgesproken. Als ik het zo mag zien, voorzitter, dat we hem iets breder trekken, niet alleen de Kaapverdische gemeenschap, maar ook andere gemeenschappen, dan wil ik deze motie heel graag omarmen.

De VOORZITTER: De heer Kaya.

De heer KAYA (pro): Heel kort. Zeker, ik kan me vinden de beredenering van de wethouder, onze steun daarvoor. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik naar de heer Soytekin. Dat mag in de technische tijd van mij. Wat gaat u doen met de moties?

De heer SOYTEKIN (denk): Volgens mij heeft de wethouder de moties binnen. Ik heb ze ook, volgens mij, voor de dinerpauze gedeeld met een van de PA's die om moties vroeg op dit onderwerp. Dus ik zou het wel waarderen dat de wethouder hier wel een appreciatie voor geeft.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ze zijn niet bij mij bekend en ook niet bij de mensen die mij nu ondersteunen. Het is ook echt tekort. Wij moeten hier naar kijken. Ik moet dat ook ambtelijk uitvragen. Met moties die helemaal niet aan de voorkant zijn afgestemd, kan ik niets. Ik blijf bij mijn verzoek. Ik denk dat u heel belangrijke onderwerpen aankaart waarvan het heel goed is dat u uitgebreid met elkaar in debat gaat over hoe we dit allemaal kunnen vormgeven. Het lijkt mij heel mooi om daar het gesprek ook over te voeren. Ik zou u de uitnodiging in ieder geval willen doen om het op die manier om te vormen, want op deze manier kan ik hem niet appreciëren, dus dan wordt het ook een ontraden.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, volgens mij komt het echt wel eens vaker voor dat moties vrij laat worden ingediend of niet van tevoren uitvoerig worden afgestemd. Ik vind het toch wel een gek figuur. Het is een keuze van de wethouder om er niet naar te willen kijken en op deze manier te ontraden. Ik ga er nog over nadenken of ik ze wel of niet ga intrekken. Voorlopig staan ze.

De VOORZITTER: Voorlopig staan ze dan ook op ontraden. Dan is dat ook de appreciatie. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 10.5.

10.6 Actieplan Spaanse polder

De VOORZITTER: Dan gaan we meteen door naar agendapunt 10.6, wethouder Versnel is er ook, het actieplan Spaanse polder. Daar is de eerste die het woord heeft de heer Monge Vega.

De heer MONGE VEGA (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden, want het is wel een beetje laat. Voorzitter, ambitie is belangrijk, maar ondernemers hebben weinig aan ambities die in de praktijk niet uitvoerbaar blijken. Als wij de Spaanse polder profileren als de plek voor energie-intensieve bedrijvigheid, dan moeten we ook eerlijk zijn over de vraag of nieuwe bedrijven daar de komende jaren überhaupt kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Deze ondernemers verdienen een eerlijk en realistisch beeld van de mogelijkheden. We moeten voorkomen dat we verwachtingen wekken die de randvoorwaarden niet kunnen waarmaken. Daarom dienen wij, Leefbaar Rotterdam, samen met de ChristenUnie, Forum voor Democratie en DENK Rotterdam een motie in waarin wij het college vragen om in het gebiedsambitiedocument expliciet inzichtelijk te maken wat de impact van netcongestie is op de vestigingsmogelijkheden van de beoogde focusfactoren. Alleen dan kunnen de ondernemers en de gemeenteraad keuzes maken op basis van een realistisch en feitelijk perspectief. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Monge Vega heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Een realistisch beeld van netcongestie in de Spaanse polder

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 10.6 het Actieplan Spaanse Polder;

constaterende dat:

- Stedin 28 april jl. in een brief over de verwachte situatie omtrent netcongestie in Rotterdam aangeeft dat vanaf 2027 de netcongestie zodanig is dat wie op dat moment nog geen aansluiting heeft, moet wachten tot netcongestie is verholpen;
- volgens de prognose netcongestie pas in 2035 verholpen zou zijn;
- de uitwerking van het actieplan in de vorm van een uitvoeringsprogramma pas na 2027 plaatsvindt en het uitvoeringsprogramma zich richt op de periode 2028-2035. Waarin het dus niet meer mogelijk is nieuwe aansluitingen op het stroomnet te verkrijgen;
- ruimte op het energienet essentieel is voor de ambities die worden uitgesproken voor de Spaanse polder, waarbij de focus ligt op zwaar energiebehoevende sectoren zoals maakindustrie, circulair, stadsdistributie en food;

overwegende dat:

- in het actieplan netcongestie als 'opgave' en 'een van de grootste belemmeringen' wordt genoemd; energiegemeenschappen in het actieplan worden genoemd om netcongestie te verlichten, maar niet concreet wordt omschreven wat de daadwerkelijke impact is en in hoeverre dit belemmeringen opwerpt voor de uitgesproken ambities voor dit gebied;
- zo het beeld ontstaat dat de daadwerkelijke impact van netcongestie op het vestigingsklimaat en groeivermogen van de Spaanse polder onderschat wordt;
- netcongestie in dergelijke mate doorslaggevend is voor de mogelijkheden in gebieds- en economische ontwikkelingen dat dit een meer prominente rol verdient;

verzoekt het college:

- de impact van netcongestie als primair onderdeel mee te nemen in het gebiedsambitiedocument. Met als doel een realistisch beeld te scheppen van de concrete impact die netcongestie heeft op het vestigingsklimaat en groeivermogen van de Spaanse polder tot 2035;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.H. Monge Vega, S.M. Bonte, G.G. van Dijk, N.L. Redelinghuys en B. Doğan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank, voorzitter. De Spaanse polder is een uniek bedrijventerrein in Rotterdam, want het is een van de laatste plekken in onze regio waar zware bedrijvigheid en circulaire maakindustrie nog een beetje ruimte hebben, plekken waar lawaai gemaakt mag worden. Dat moeten wij als Rotterdam vooral koesteren. Ik heb tijdens de commissie ook al aangegeven dat het gebied alleen blijft bloeien als de basis klopt. Dat betekent voor ons: de veiligheid op orde, snelle en voorspelbare vergunningen en vooral goede bereikbaarheid, want zo'n bedrijventerrein kan er wel liggen, maar je moet er ook nog kunnen komen. Dat zijn de randvoorwaarden die de gemeente kan en moet gaan leveren. Voorzitter, de VVD zal daarom ook de komende jaren focus houden op de Spaanse polder, zodat ondernemers kunnen blijven ondernemen en de gemeente die ervoor zorgt dat de Spaanse polder ondernemend, veilig en bereikbaar blijft. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Kaya.

De heer KAYA (pro): Dank, voorzitter. In de commissie hebben we het gehad over de toekomst van de Spaanse polder, over ruimte voor bedrijven, over verduurzaming, over herontwikkeling en allemaal zijn broodnodig. Maar voor mijn fractie is de kernvraag: wat levert dit op voor Rotterdammers? Het antwoord ligt voor het oprapen: de polder en de bijbehorende toekomstige ontwikkelingen schreeuwt om vakmensen en onze mbo-scholen leiden deze vakmensen op, een paar kilometer verderop. Die 2 werelden moeten we structureel aan elkaar verbinden: stageplekken, praktijkleren en na het diploma een vaste en goedbetaalde baan in het gebied waarmee je rond kan komen. Goed voor de student, goed voor de ondernemer en uiteindelijk goed voor de stad. Daarom dienen wij de motie 'meer mbo'ers in de polder' in die het college verzoekt deze samenwerking te verankeren in het gebied ambitiedocument en een fysieke praktijkleerlocatie in het gebied te verkennen. Tot slot, voorzitter. Als het gebiedsambitiedocument straks voorligt, kijken wij scherp mee of goede en duurzame werkgelegenheid voor Rotterdammers, juist ook vanuit de omliggende wijken, daarin de plek krijgt die het verdient. Daar komen we dan op terug. Dank.

De VOORZITTER: De heer Kaya heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Meer mbo'ers in de polder

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 16 juli 2026 ter bespreking van agendapunt Actieplan Spaanse Polder;

constaterende dat:

- de Spaanse Polder ruimte biedt aan sectoren met een structureel tekort aan vakmensen;
- het college zelf heeft benadrukt dat bedrijfsruimte in de stad essentieel is voor stageplekken voor mbo-studenten;
- Rotterdamse mbo-instellingen opleidingen aanbieden die direct aansluiten op de bedrijvigheid in het gebied;

overwegende dat:

- een structurele koppeling tussen mbo-opleidingen en bedrijven in de Spaanse Polder zorgt voor stageplekken, praktijkleren en duurzame banen voor Rotterdamse mbo'ers;

- dit tegelijk het personeelstekort van ondernemers in het gebied verlicht en daarmee de economische toekomst van het terrein versterkt;

verzoekt het college:

- in het gebiedsambitiedocument een structurele samenwerking op te nemen tussen de gemeente, de Bedrijvenraad en de Rotterdamse mbo-instellingen, gericht op stageplekken, praktijkleren en doorstroom naar vast werk;
- daarbij de mogelijkheid van een fysieke praktijkleerlocatie in het gebied te verkennen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Ö. Kaya en J. Jaspar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van het debat.

De VOORZITTER: De heer Doğan.

De heer DOĞAN (denk): Voorzitter, ik hou het ook kort. De afgelopen tijd hebben veel bewoners en de wijkraad hun zorgen uitgesproken over de mogelijke komst van Van Leeuwen Recycling naar de Hordijk. Wij vinden dat deze zorgen serieus genomen moeten worden. Daarnaast vinden wij dat een bedrijf als Van Leeuwen Recycling beter past op een bedrijventerrein dat juist is bedoeld voor zwaardere bedrijfsactiviteiten, zoals de Spaanse polder. Daarom dien ik de motie ‘Van Leeuwen Recycling op de juiste plek’ in. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Doğan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Van Leeuwen Recycling op de juiste plek

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt 10.6 'Actieplan Spaanse polder';

constaterende dat:

- de overeenkomst voor vestiging van Van Leeuwen Recycling aan de Hordijk inmiddels bindend is;
- bewoners en de wijkraad uit de omliggende wijk zorgen hebben geuit over mogelijke milieu en gezondheidsrisico's, zoals geluidsoverlast, luchtverontreiniging en verhoogde verkeersdruk;
- het bedrijventerrein aan de Hordijk grenst aan een woongebied waar kwetsbare groepen wonen die extra gevoelig kunnen zijn voor de genoemde risico's;
- de Spaanse Polder één van de weinige bedrijventerreinen in Rotterdam is waar bedrijven in hogere milieucategorieën kunnen worden gevestigd;
- het Actieplan Spaanse Polder juist inzet op het beter benutten van de beschikbare milieuruimte en het versterken van de maakindustrie en circulaire economie;

overwegende dat:

- het beschermen van de volksgezondheid en het leefmilieu prioriteit heeft;
- de Spaanse Polder een geschikte locatie biedt voor recycling- en andere zwaardere bedrijfsactiviteiten, omdat het gebied juist is bedoeld voor dit soort bedrijven;
- vestiging van circulaire bedrijven in de Spaanse Polder past binnen de doelstellingen van het actieplan en bijdraagt aan een toekomstbestendig bedrijventerrein;

verzoekt het college:

- in overleg met Van Leeuwen Recycling alles in het werk te stellen om de overeenkomst voor vestiging aan de Hordijk te ontbinden en een vestiging in de Spaanse Polder mogelijk te maken;
- te zorgen dat de benodigde infrastructuur en vergunningen in de Spaanse Polder worden gefaciliteerd, zodat de verhuizing haalbaar en aantrekkelijk wordt;
- actief te communiceren met betrokken bewoners over de genomen stappen en hen te betrekken bij het besluitvormingsproces;
- de gemeenteraad binnen zes maanden na aanneming van deze motie te rapporteren over de uitkomsten van het overleg met Van Leeuwen Recycling en de voortgang van de uitvoering van deze motie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. B. Doğan, D.H. Monge Vega, N.L. Redelinghuys, T.J.D. Isaack en J.C. Siemons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Andere leden? Niet. Dan vraag ik de wethouder om te antwoorden.

De heer VERSNEL (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Dank aan de leden van de raad voor de gemaakte opmerkingen, gestelde vragen en ingediende moties. Om te beginnen, mijnheer Monge Vega. Zijn pleidooi onderschrijf ik natuurlijk van harte. Wij hechten zeer aan de Spaanse polder. Wij zien ook dat de Spaanse polder een absoluut onmisbaar onderdeel is van de Rotterdamse economie van de toekomst. Ook die grote ambities waar we het vanmorgen over hebben gehad, vanuit het coalitieakkoord, moeten voor een heel groot deel ook echt fysiek hun plek gaan vinden in de Spaanse polder. Die is belangrijk. Tegelijkertijd hebben we daar nu ook te maken met netcongestie en het is absoluut waar dat dat op dit moment een belemmering is voor het vestigen van nieuwe energie-intensieve bedrijven in de Spaanse polder. U zult mij ook nooit iets anders horen beweren. Tegelijkertijd, we maken plannen niet alleen voor nu en voor over 2 jaar, maar ook voor over 10 jaar en over 20 jaar en het traject waar we nu in zitten, vanuit een actieplan naar een gebiedsambitiedocument en daarna een masterplan, dat gaat ook echt over die langere termijn. Netcongestie, dat is in ieder geval onze inzet, is natuurlijk wel een probleem van voorbijgaande aard. Op een gegeven moment hebben we het net voldoende verzwaard en hebben we ook voldoende andere oplossingen waardoor er weer veel meer kan. Ook op de korte termijn zijn er natuurlijk dingen mogelijk op het gebied van efficiënter werken, piekmomenten beter op elkaar afstemmen en nog andere dingen en ook innovaties, de Technische Universiteit Delft ligt vlakbij, waardoor er wellicht ook binnen de bestaande netcapaciteit meer mogelijk zou kunnen worden in de komende jaren. Maar zijn motie om dit ook expliciet onderdeel te maken van het gebied van dit document, omarm ik, want het is belangrijk en laten we dit op deze manier inderdaad oppakken. Mevrouw Engels heeft een pleidooi gehouden dat ik van harte onderschrijf. Zij onderschrijft ook het belang van de Spaanse polder en dat om ondernemers daar bijzondere dingen te kunnen laten doen, we de basis op orde moeten houden. Dan ben ik uw man, als u dat zegt. We gaan natuurlijk zorgen voor betere veiligheid, snellere dienstverlening en samen met mijn collega van mobiliteit gaan wij zorgen voor bereikbaarheid. Houdt u ons daar inderdaad scherp in. Dan mijnheer Kaya, heeft het ook over iets onmisbaar in een succesvol bedrijventerrein, dat is goed personeel. Dat is al langer een wens van de bedrijven in de Spaanse polder. Er zijn ook geslaagde en minder geslaagde pogingen gedaan om ook opleiding samen te doen, om als bedrijven daarin de handen ineen te slaan. Ik denk ook dat het belangrijk is dat we in dat gebiedsambitiedocument dat echt als cruciale pijler onder die hele ambitie duidelijk opnemen. Zijn motie kan ik daarom omarmen.

De VOORZITTER: De heer Van Lanschot.

De heer VAN LANSCHOT (d66): Ik heb toch een vraag over die omarming, want ik lees in het actieplan al allerlei onderdelen, dan lees ik de kopjes voor, een structurele afstemming tussen bedrijven en onderwijsinstellingen over de benodigde vaardigheden. Ik lees over doorontwikkelingen van bestaande inhouse trainingen en ik lees over een traineeship en stageprogramma. Een paar debatten geleden ging het over het voorkomen van onnodige praatclubs. Dat was in het kader van de verboden van het OV. Ik voorzie hier eenzelfde soort risico, dus ik wil toch aan de wethouder vragen waarom hij zo enthousiast reageert op deze motie.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VERSNEL (wethouder): Dit is een interessante manoeuvre, die maken wij niet vaak mee. Maar goed, laat me dat nogmaals onderbouwen. Het actieplan gaat over een aantal verbeteringen met impact op de korte termijn. Dat actieplan loopt tot en met eind 2027, het zwaartepunt van de verschillende acties. Dat gaat over beter doen wat er nu al gebeurt. Dat gebiedsambitiedocument gaat ook over ruimtelijke ingrepen, dat gaat over meer structureel, wat gebeurt er in de Spaanse polder? Ik denk dat het echt van belang is dat we het aspect opleiding, training, personeel daar ook stevig in verankeren. Ik was misschien uit mezelf ook op het idee gekomen, maar nu er al in de ideeënvorming voor dat gebiedsambitiedocument die suggestie concreet wordt gedaan, denk ik: dat kan ik omarmen en daar kunnen wij ons voordeel mee doen. Dan mijnheer Doğan. Die vraag is negatief gecorreleerd met de opmerking van mijnheer Monge Vega. Op de korte termijn is er geen realistische plek voor Van Leeuwen in de Spaanse polder, gezien de netcongestieproblematiek. Zelfs als het in fysieke omvang zou passen en dan moet je ook nog vinden dat het niet op Hordijk West terechtkan, als je die beide hekjes door bent, dan nog is waarschijnlijk netcongestie een beperking waardoor het absoluut niet kan. Daarmee ga ik wel voorbij aan het feit dat Van Leeuwen, zoals de vlag er nu bijhangt, echt kan gaan landen in Hordijk West. Daar loopt natuurlijk ook vanuit de georganiseerde bewoners bezwaar tegen. Daar is een rechtszaak geweest. Daar is uitspraak in gedaan een paar dagen geleden. We zitten nu in de periode van 6 weken waarin de claimanten kunnen overwegen om in hoger beroep te gaan. Ik wil me in de looptijd van dat proces toch een beetje terzijde van houden, even zien hoe dat loopt. Dan hebben we daarna, als u dat wenst, wellicht nog eens een vervolggesprek over Van Leeuwen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Over Van Leeuwen en de zorgen die daarover leven, heeft onze fractie ook een aantal berichten bereikt. Ik begrijp helemaal goed dat de wethouder zich daar nu afzijdig van houdt, maar ik zou het wel fijn vinden als de wethouder op het moment dat daar iets over te melden valt, dan wel met ons zou willen delen, zodat we ook kunnen kijken wanneer er wel een goed moment is om daar ook als deze raad over te spreken.

De VOORZITTER: Heeft de heer Van Eikeren hier een reactie op?

De heer VAN EIKEREN (pro): Zeker, wij hebben ook schriftelijke vragen hierover gesteld om dat gesprek breder te voeren, wij zouden dan ook graag u de ruimte geven om dan breed uit te pakken, zou ik zeggen, in de beantwoording zodat we het dan in de commissie eventueel verder kunnen bespreken.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VERSNEL (wethouder): Ik neem die uitnodiging dankbaar in ontvangst en ik ga echt een monster van een brief aan u schrijven.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 10.6.

10.7 *Debat over 'Fotomuseum uit de bocht' n.a.v. regeling van werkzaamheden*

De VOORZITTER: Dan gaan we meteen door met agendapunt 10,7, het debat over 'Fotomuseum uit de bocht', naar aanleiding van de regeling van werkzaamheden. Het woord is aan de heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Dank u wel, voorzitter. De rechtbank Rotterdam heeft geoordeeld dat het ontslag van de directeur van het Fotomuseum onterecht was. Dat kost het museum ruim 4 ton. Uiteindelijk is dat publiek geld. Het museum ontvangt jaarlijks 1,25 miljoen van de gemeentelijke subsidie. Leefbaar Rotterdam vindt dat geld bedoeld voor cultuur is voor cultuur en voor publiek, niet voor de afwikkeling van een bestuurlijk conflict dat juridisch geen stand houdt. De rechtbank was ook duidelijk: de onderbouwing van het ontslag was onvoldoende. De raad van toezicht heeft niet zorgvuldig gehandeld en het eerdere interne onderzoek bood onvoldoende basis voor ernstige verwijten. Voorzitter, vrijwillig toezicht betekent niet vrijblijvend toezicht. Een raad van toezicht van een instelling die grotendeels met publiek geld wordt gefinancierd, moet bereid zijn verantwoording af te leggen, ook al doen zij hun werk zonder vergoeding. De voormalig wethouder Kasmi heeft in de commissie toegezegd een eventueel beschikbaar onderzoeksrapport met de gemeenteraad te delen. We hebben vandaag een brief gehad, daarin staat dat we slechts de resultaten van het onderzoek krijgen. Ik vind dat te weinig. Ik kom met een motie, 'vrijwillig is niet vrijblijvend, verantwoording over functioneren is vereist'. Wij eisen inzage in het volledige onderzoek en als dit uitblijft, moet het, wat Leefbaar Rotterdam betreft, onderdeel zijn van de evaluatie van de jaarlijkse prestatieafspraken met het Fotomuseum of op een andere passende wijze binnen de subsidierelatie worden aangepakt. Daarnaast dien ik de motie 'publieke verankering in het toezicht op het Fotomuseum' in. Zolang de gemeentelijke subsidie loopt, vinden wij het passend dat publieke verankering in het toezicht wordt versterkt door een voordrachtsrecht van de gemeente Rotterdam voor 1 lid van de raad van toezicht. Dit gaat niet over het beperken van onafhankelijk toezicht, maar over vertrouwen, transparantie en goed bestuur. Het Nederlands Fotomuseum heeft behoefte aan beter toezicht, meer transparantie en een stevig fundament voor de toekomst. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koster heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Publieke verankering in het toezicht op het Nederlands Fotomuseum

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026 ter, ter bespreking van Debat over 'Fotomuseum uit de bocht' n.a.v. regeling van werkzaamheden;

constaterende dat:

- de recente bestuurlijke onrust en de discussie over governance binnen het Nederlands Fotomuseum hebben laten zien dat het huidige model onvoldoende waarborgen biedt voor maatschappelijk draagvlak en publieke verantwoording;
- bij verschillende Rotterdamse instellingen met een publiek belang sprake is van een vorm van publieke betrokkenheid bij de samenstelling van toezichthoudende organen;

overwegende dat:

- een systeem waarin een raad van toezicht zichzelf volledig aanvult kwetsbaar is voor een beperkte blik en onvoldoende externe reflectie;

- onafhankelijk intern toezicht essentieel is, maar ook voldoende maatschappelijk verankerd moet zijn;
- het gerechtvaardigd is dat de gemeente Rotterdam als structurele en substantiële subsidiegever een beperkte, maar betekenisvolle rol krijgt in de samenstelling van het toezicht;
- een voordrachtsrecht voor één lid van de raad van toezicht de onafhankelijkheid van de raad niet aantast, maar juist de legitimiteit en het publieke vertrouwen in het toezicht kan versterken;

verzoekt het college:

- bij de eerstvolgende wijziging van de statuten, governance-afspraken of subsidievoorwaarden te bevorderen dat de gemeente Rotterdam een statutair voordrachtsrecht verkrijgt voor één lid van de raad van toezicht zolang de structurele subsidierelatie met het Nederlands Fotomuseum voortduurt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster

Motie 2. Vrijwillig is niet vrijblijvend: verantwoording over functioneren is vereist

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026 ter, ter bespreking van Debat over 'Fotomuseum uit de bocht' n.a.v. regeling van werkzaamheden;

constaterende dat:

- het Nederlands Fotomuseum een instelling is die in grote mate wordt gefinancierd met publieke middelen van de gemeente Rotterdam (2025: 1,25 mln euro);
- de afgelopen periode sprake is geweest van bestuurlijke onrust binnen het Nederlands Fotomuseum, waarbij vragen zijn gerezen over de governance en het functioneren van de raad van toezicht;
- de wethouder tijdens de commissievergadering van 8 juli 2026 heeft toegezegd een eventueel beschikbaar onderzoeksrapport met de gemeenteraad te delen indien dit aan de gemeente ter beschikking wordt gesteld;
- van toezichthouders bij een instelling die grotendeels met publieke middelen wordt gefinancierd mag worden verwacht dat zij bereid zijn verantwoording af te leggen over de wijze waarop zij invulling hebben gegeven aan hun toezichthoudende taak;

overwegende dat:

- een kritische evaluatie niet uitsluitend dient om terug te kijken, maar vooral ook om leerervaringen op te doen en de governance van het Nederlands Fotomuseum en andere gesubsidieerde culturele instellingen verder te versterken;
- de gemeenteraad, als kaderstellend en controlerend orgaan, zich een zelfstandig oordeel moet kunnen vormen over de kwaliteit van de governance bij instellingen die structureel door de gemeente worden gesubsidieerd;

verzoekt het college:

- een eventueel beschikbaar onderzoek naar het functioneren van de raad van toezicht op te eisen en beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad;
- de raad te informeren op welke wijze de lessen uit de evaluatie worden betrokken bij toekomstige governance-afspraken en subsidierelaties met het Nederlands Fotomuseum en andere (culturele) instellingen in Rotterdam;
- bij het niet ontvangen van het onderzoek te zorgen voor prestatieafspraken te maken met het fotomuseum over informatieverstrekking;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. Wij hadden net als Leefbaar Rotterdam vragen over de 4 ton en we verwachten dan ook dat het college, ook na het vertrek van de vorige wethouder, hier volledige transparantie op blijft geven. Maar over de moties van Leefbaar zijn we wel kritisch, want onafhankelijk toezicht is een groot goed en een door de gemeente benoemd raad van toezicht-lid ondermijnt ook die onafhankelijkheid, eerder dan dat het toezicht versterkt. Een museum heeft ook een andere rol in onze maatschappij en dat is namelijk ook een politieke tegenhanger zijn, een maatschappelijke tegenhanger van wat wij hier doen, wat er op de straat gebeurt. Als we dit allemaal onder toezicht doen, kan een museum die onafhankelijkheid verliezen. We zien natuurlijk bij andere instellingen dat er bijvoorbeeld wel een raad van toezicht-lid wordt gedaan door de gemeentelijke instelling, zoals bijvoorbeeld bij het Boijmans, maar dit is echt een heel ander verhaal, omdat ze daar bijvoorbeeld ook beschikken over gemeentelijke goederen of gemeentelijke kunststukken. Bij het Fotomuseum is dit niet het geval. Zij zijn echt een onafhankelijke institutie die wij ook heel graag onafhankelijk blijven zien. Daarom heb ik ook een paar vragen aan Leefbaar wat precies het probleem is dat Leefbaar Rotterdam wil oplossen met deze motie. Gaat het om het vertrouwen in het huidige toezicht of om een structurele wens op meer grip vanuit de gemeente? Hoe verhoudt de benoeming van dat lid zich tot de onafhankelijkheid die de raad van toezicht zou moeten hebben en is er overleg geweest met de huidige raad van toezicht of het enige lid wat er op dit moment is van het Fotomuseum over dit voorstel en wat is hun reactie daarop?

De VOORZITTER: U mag daarop reageren, de heer Koster, maar het is niet de bedoeling dat we een heel debat gaan voeren onderling.

De heer KOSTER (lr): Zoveel vragen. Ik heb gelukkig wel 30 seconden. Wat ik wil doen, mevrouw Baán, is het coöptatie systeem doorbreken. Wat je daar nu hebt, is het coöptatie systeem. Dat wil zeggen dat de leden van de raad van toezicht elkaar benoemen. Ik denk dat het heel goed is dat dat doorbroken wordt en dat er frisse mensen van buiten binnenkomen. Wij benoemen inderdaad mensen bij een Blijdorp, bij een Boijmans en zo zijn er nog wel heel veel andere voorbeelden. Ik vind dat we meer grip op deze organisatie krijgen. We geven 1,3 miljoen en dat rechtvaardigt, wat mij betreft, meer grip en vooral dat we dat coöptatiesysteem doorbreken in het belang van het museum. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Allereerst zijn we natuurlijk ontzettend blij dat er eerherstel is voor mevrouw donker en wellicht, het is misschien al vaker gezegd, ik ben hier natuurlijk nieuw als cultuurwoordvoerder, maar kunnen we vanuit het college ook nog een duidelijk signaal afgeven richting mevrouw Donker. Maar hoe dan ook ligt er natuurlijk ook de vraag voor hoe we met bestuurders van culturele instellingen omgaan. Het is belangrijk, vindt D66, dat we ons niet te zeer mengen in de dagelijkse bedrijfsvoering vanuit de gemeente. Dat zouden wij vanuit D66 zeer terughoudend willen zijn. Ik denk dat mevrouw Baán daar zonet al een vrij duidelijk verhaal over heeft afgestoken, waar we ons helder in kunnen vinden. Tegelijkertijd, het gaat wel om een instelling die met publieke middelen

wordt gefinancierd, dus in hoeverre kan de wethouder ook sturen op de kosten van dit dossier, zodat deze uiteindelijk niet voor rekening komen van de Rotterdammer? In hoeverre kunnen wij op basis van goed toezicht en governance aanvullende afspraken maken, ook met culturele instellingen, om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel. Ik heb aan de wethouder een korte vraag over een specifiek punt, want uit het afdoeningsvoorstel blijkt volgens de voormalige wethouder dat de raad van toezicht niet door de gemeente aansprakelijk kan worden gesteld voor het verkeerd ontslaan en waarmee daardoor ook 400.000 euro aan publieke middelen nu wegvloeit. Ik vroeg me af: waarom denkt de wethouder dit? Is er juridisch advies ingewonnen en zo ja, zouden wij dit kunnen zien? Dat is mijn vraag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Andere leden. Mevrouw Baán nog kort.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een korte vraag aan de wethouder, namelijk op het moment dat de motie vrijwillig is niet vrijblijvend van Leefbaar wel erdoorheen zou komen, zou dat dan betekenen dat wij de namen zouden zien in dat onderzoek? Want ik zou er wel voor willen waken dat we niet namen van een onderzoek gaan publiceren met de hele raad en dat op de persoon mensen gaan afrekenen.

De VOORZITTER: Dat was een vraag aan de wethouder, niet aan de heer Koster. Anderen nog? Niet. Dan vraag ik aan wethouder Zeegers om te antwoorden.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Het is natuurlijk echt een verschrikkelijke geschiedenis waar hier sprake van is. Ik begrijp helemaal de oproep van Leefbaar Rotterdam, maar ook van andere partijen om echt naar die governance rond deze instellingen goed te kijken, want dit is natuurlijk iets wat echt niet had mogen gebeuren. Tegelijkertijd is ook het college wel van mening dat ze zeer terughoudend moet zijn in zo'n stoel in de raad van toezicht te willen hebben, omdat wij inderdaad ook de culturele instellingen op afstand hebben gezet. Dat we het ook belangrijk vinden om die onafhankelijkheid te borgen, dat kunst ook vrij moet zijn, dat we het daarom ook belangrijk vinden dat in zo'n raad van toezicht we daar geen zetel, wat het college betreft, geen zetel zouden willen bezetten vanuit de gemeente, vanuit die onafhankelijkheidspositie. Uw motie die daartoe oproept, 'publieke verankering in het toezicht op het Nederlands Fotomuseum', motie nummer 1 zal ik ook om die reden ontraden. Dan hebt u ook motie nummer 2, dat gaat over dat onderzoek. Op zich zouden wij een onderzoek kunnen delen op het moment dat wij dat krijgen. Maar het is heel belangrijk, op het moment dat daar namen in staan, kunnen we dat niet doen. Wij hebben natuurlijk die privacy wel te waarborgen. Of daar namen in staan, is mij nu onbekend.

De VOORZITTER: U hebt geen tijd meer, maar u mag nog een vraag stellen.

De heer KOSTER (lr): Het is een opmerking. Het eerdere onderzoek is in de kluis gepresenteerd aan ons. Wat mij betreft wordt dit onderzoek ook in de kluis gepresenteerd en dan wordt het onder geheimhouding behandeld. Dat was het.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Prima. Misschien dat er ook nog iets gelakt moet worden, maar dat moet ik checken. Maar dat zou kunnen. Motie nummer 2 is oordeel raad, met dien verstande dat we goed kijken naar die privacy en dat het in de kluis komt of mogelijk ook gelakt. Mevrouw Baán, u vraagt: hoe zit het nou met die 4 ton? Het Fotomuseum heeft een

reserve opgebouwd, die reserve bestaat uit inkomsten uit kaartverkoop, maar ook uit op het moment dat het Fotomuseum voldoet aan de voorwaarden van de subsidie en er is toch nog subsidiegeld over, dan kan dat ook worden toegevoegd aan de algemene reserve. Het Fotomuseum heeft zo'n reserve en daaruit wordt die 4 ton betaald.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Ik weet waar de 4 ton op dit moment vandaan komt en hoe die is opgebouwd. We hebben het alleen eerder gehad over dat we transparantie willen over hoe die 4 ton wordt aangevuld, zodat we dat blijven weten. Uiteindelijk wordt het natuurlijk wel aangevuld met of geld van het rijk, of geld van de gemeente, of externe subsidie en al die vormen zijn daar. Maar het is fijn als er transparantie over is zodat uiteindelijk het duidelijk is waar die gelden vandaan komen.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik vrees dat ik uw vraag niet zo goed begrijp. Dit moet natuurlijk betaald worden. Bedoelt u in situaties dat er weer dit soort schadevergoedingen of iets dergelijks betaald zou moeten worden? Bedoelt u dat met in de toekomst?

De VOORZITTER: Kort, mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): De prestatievergoeding die overblijft, gaat in die reservepot en dat is die 4 ton. Daar is dit uiteindelijk uit betaald en dat is dus niet direct gemeentelijke subsidie geweest. Op den duur moet natuurlijk die pot weer worden aangevuld. Het zou fijn zijn als er transparant wordt gecommuniceerd over hoe die pot wordt aangevuld in de komende jaren.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik vrees dat we een beetje langs elkaar heen praten, want die pot wordt gevuld doordat er geld over is. Het Fotomuseum wordt gefinancierd, enerzijds, door subsidies, anderzijds door kaartverkoop. Op het moment dat er geld over is, gaat dat naar de algemene middelen. Maar er wordt bij die subsidies natuurlijk altijd wel gekeken: is er wel voldaan aan de subsidievoorwaarden? Mocht daar niet aan voldaan zijn, dan zal een deel van het geld moeten worden terugbetaald aan de subsidieverstrekker, het rijk of de gemeente Rotterdam, maar als er wel aan voldaan wordt, gaat dat surplus naar de algemene reserve. Die algemene reserve van het Fotomuseum is echt voldoende gevuld om deze 4 ton uit te betalen en dan blijft er nog echt wel wat over. Dat is hoe dit in elkaar steekt. Dan had ik nog een andere vraag over van Forum van Democratie. De persoonlijke aansprakelijkheid van de raad van toezicht kan alleen bij heel zware gronden, dat heeft u in de brief gelezen, maar u vraagt ook of daar juridisch advies over is ingewonnen. Dat is zo. Maar ik dacht: het is ook wel goed om toch ook goed nieuws over het Fotomuseum te melden. We bespreken het Fotomuseum nu toch in een zorgelijke situatie, en dat is ook zo, het is ook verkeerd wat er allemaal is gebeurd, maar het is ook wel goed om te zien hoe enorm succes dat Fotomuseum zelf is. Het heeft nu 120.000 bezoekers sinds de opening gerealiseerd en een topjaar van het vorige Fotomuseum was 106.000 voor een heel jaar en we zitten nu op een half jaar. Dat is toch ook mooi nieuws over het Fotomuseum, wat ik u niet wil onthouden.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 10.7.

11 KORTE BESPREEKPUNTEN

11.1 Kort bespreekpunt over 'Rotterdam: speelstad voor multimiljonairs', aangevraagd door het lid Van Eikeren.

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu naar de korte bespreekpunten. U kent de procedure: u mag in uw eerste termijn zoveel tijd gebruiken als u nog heeft, als op de klok staat. Maar het college mag 1 minuut per fractie, maximaal 6 minuten in totaal, antwoorden. Dus als u heel veel vragen gaat stellen, krijgt ook u heel snelle antwoorden of niet, want dan is de tijd op. Als er een motie is ingediend, mag in de tweede termijn ook nog het college antwoorden, 1 minuut per fractie, met een maximum van 4 minuten en de 30 seconden regel geldt. Dan komen we eerst bij het korte bespreekpunt over 'Rotterdam: speelstad voor multimiljonairs', aangevraagd door het lid Van Eikeren en hij krijgt dus als eerste het woord.

De heer VAN EIKEREN (pro): Dank u wel, voorzitter. 45 krachtige volksvertegenwoordigers in deze zaal spraken op 16 april heldere woorden: tot en met 2030 mogen mensen spelen op de smeulende asresten van Van der Most. Daarna komen er betaalbare woningen, werkgelegenheid en voorzieningen in het maatschappelijk belang voor Rotterdam-Zuid, Rotterdam en de Rotterdammers. Inmiddels staat die afspraak ook in het coalitieakkoord en dat was een glasheldere boodschap aan iedere koper. Toch zien wij sinds de veiling een zorgwekkend patroon. De nieuwe eigenaar uit zich niet alleen richting de gemeenteraad, maar richting de overheid als geheel, op zorgwekkende wijze. Democratische besluiten worden weggezet als emotie. De gemeenteraad wordt geridiculiseerd als 45 zeteltjes. Er wordt openlijk gesproken over het oprichten van een politieke partij als bestaande besluiten niet bevallen. Ondertussen wordt met media, maatschappelijke initiatieven en nu zelfs scholen geprobeerd om de publieke opinie te beïnvloeden en misschien zelfs wel te manipuleren. Ondernemen is oké, maar onze zwaarbevochten democratie is geen wegwerpartikel. Daarom een aantal vragen richting het college. Allereerst aan de wethouder bouwen en wonen. Welke vergunningen, meldingen en toestemmingen zijn inmiddels aangevraagd of verleend voor spelen met Beelen? Ik doel daarbij op bouwen, slopen, brandveilig gebruik, horeca, terrassen, attracties, het reuzenrad en de Ark. Hoeveel ambtelijke capaciteit is er inmiddels gemoeid met de wensen en vragen van deze miljonair? Niet alleen voor vergunningverlening, maar ook voor overleggen, handhaving, juridische advisering en bestuurlijke afstemming? Kan de wethouder garanderen dat deze inzet niet ten koste gaat van echte Rotterdamse ondernemers en bewoners? Mijn tweede vraag is aan de onderwijswethouder. Als actieve vader op school van mijn kinderen in Charlois zag ik dat eerst de christelijke basisscholen en pas veel later de openbare en de islamitische basisscholen in de wijk zijn geflyerd met de tekst: kom gratis spelen. Pas na het scannen van de QR-code bleek dat kinderen slechts kans maken op gratis toegang en worden persoonsgegevens van kinderen en ouders verzameld. Vindt de onderwijswethouder het wenselijk dat basisscholen worden gebruikt voor commerciële werving en dataverzameling? Is hierover vooraf contact geweest met de scholen en de schoolbesturen of de gemeente? Is het college ook bereid om deze werkwijze voor te leggen aan de Autoriteit Persoonsgegevens om te laten beoordelen of de verwerking van deze gegevens van onze kinderen en ouders voldoet aan de AVG en is het college bereid om de ACM te vragen en te beoordelen of de uiting 'kom gratis spelen' niet misleidend is, nu achter de QR-code slechts sprake blijkt van een kans op gratis toegang. We verkopen ook geen krasloten aan de schoolpleinen waarin kinderen kans maken op een geldprijs. Dan nog een vraag aan de burgemeester. We zien een patroon waarbij een multimiljonair die aan iedereen die hij tegenkomt zijn bankrekening laat zien als een of andere goedkope proleet en probeert invloed uit te oefenen op het publieke debat en de politieke besluitvorming. In Amsterdam is al veel geschreven over zijn manier van werken. Ambtenaren werden thuis opgezocht en legden in angst spaargeld opzij, omdat ze bang waren voor procedures en het gedreig. Heeft het college contact gehad met de Amsterdammers en met de gemeente Amsterdam? Ook werden er donaties gedaan in de gemeenteraad van Amsterdam en werd 2 ton geschonken aan verschillende politieke partijen om hun stemgedrag te laten flippen. Zo staat ook netjes

op de site van Quote, waar deze eigenaar dat ook ruiterlijk toegeeft. Heeft de burgemeester genoeg instrumentarium om transparant te maken of er in Rotterdam ook donaties en giften aan lokale partijen plaatsvinden? En zo nee, is dat niet misschien een keer een gesprek waard in de commissie om daar verder op uit te wijden? Tot slot, er ligt een duidelijke uitspraak van de raad en we hebben ook het charmeoffensief gezien om de publieke opinie te manipuleren tot en met 2030. De vraag is ook aan de wethouder: is de wethouder zich bewust van deze manier van publieke beïnvloeding en wat leggen wij als gemeente Rotterdam daarvoor terug in de schaal om deze vorm van publieksbeïnvloeding te tackelen en ook aan eigen draagvlak van de ingediende een breed aangenomen motie te dienen. Voorzitter, tot slot aan alle charlatans in de stad. Rotterdam is gebouwd door ons, onze voorouders en de mensen in onze wijken die iedere dag hard werken en niet door mensen die denken dat een dikke portemonnee zwaarder weegt dan onze democratie en de Rotterdamse volksvertegenwoordiging. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik las onlangs in het AD: een Amsterdamse ondernemer wil in Rotterdam zijn droom verwezenlijken. Een nieuwe Eifeltoren zou best kunnen. De gemeente heeft hem een mooi stukje grond toebedeeld. Mogelijk is er zelfs sprake van het achtste wereldwonder. Het gaat hier niet nu niet over Spelen bij Beelen, maar over een andere Amsterdamse ondernemer. Ik ben benieuwd of de heer Van Eikeren ook deze ondernemer de deur wil wijzen.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Ondernemers zijn voor de fractie van PRO, waar ze ook vandaan komen, van harte welkom in Rotterdam, maar geen ondernemers die proberen om de publieke opinie te manipuleren en te bespelen en op een waarschijnlijk illegale manier data proberen te verkrijgen van onze kinderen en al helemaal niet die de gemeenteraad, de Rotterdamse gemeenteraad, die gekozen is de honderdduizenden mensen, weg te zetten als 45 lullige zeteltjes. Die ondernemers kunnen we missen als kiespijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik weet niet precies waar de heer Van Eikeren aan refereert. Ik ken die uitspraken niet. Ik zie de heer Beelen af en toe wel uitspraken doen waar ik ook mijn wenkbrouwen bij frons, maar ik zie die ondernemer, waar in dit AD-artikel sprake van is, zie ik ook de publieke opinie bespelen. Ik probeer te vinden waar voor de heer Van Eikeren nou de grens zit. Waar houdt het op? Want dat ondernemers proberen om hun dromen hier te verwezenlijken, als ze hier bezit verworven hebben, dat is toch zo gek nog niet?

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Nee, maar wij zijn ook heel helder: tot 2030 mag dat parkje daar prima draaien, maar daarna wordt het bezemschoon opgeleverd om daar betaalbare woningen, voorzieningen en werkgelegenheid te realiseren voor Rotterdam-Zuid. Dat is het hele punt en als het gaat om de dromen te verwezenlijken van ondernemers, prima dat die mijnheer er een Eifeltoren hier ergens wil neerzetten. Dien een vergunning in, zou ik zeggen, of vraag een vergunning aan. Helemaal prima. Daar heb ik verder helemaal niets tegen. Ik snap uw punt niet zo goed.

De heer VAN DIJK (cu): Ik krijg het idee dat u een beetje met 2 maten meet en dat de 1 wel welkom is en de ander niet en de 1 gebruikt een andere stijlfiguur dan de ander. Daar ben ik

een beetje naar op zoek. Volgens mij is hier een ondernemer, die heeft hier iets gekocht. Daar hebben we eerder met mevrouw Zeegers uitgebreid over van gedachten gewisseld. Met wat hij gekocht heeft, oefent hij iets uit en doet hij, naar mijn idee, best mooie dingen voor de stad. Ik ben in ieder geval heel blij dat dit gebied, wat jarenlang een no-go zone was, waar je misschien nog een rondleidinkje kon krijgen, ik las vandaag ergens, binnenkort opengaat voor publiek.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Ik wil graag de heer iets Van Dijk vragen. Hij heeft gezegd dat hij blij was dat de heer Beelen Miniworld heeft overgenomen. Weet mijnheer Van Dijk wat voor constructie mijnheer Beelen heeft gehanteerd richting Miniworld?

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik heb mij niet verdiept in alle aspecten van die overname of constructie. Misschien weet de heer Van Eikeren daar meer van. Voor wat betreft Miniworld wil ik ook nog wel een reactie geven. We hadden of een failliet Miniworld, of we hadden een Miniworld dat mogelijk een tweede kans krijgt. Dan kies ik voor het laatste.

De VOORZITTER: Tot slot, mijnheer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Het is heel simpel. Miniworld heeft een overbruggingskrediet gekregen. Mijnheer Beelen staat niet op het huurcontract, maar voert ze wel als kanonnenvoer in de krant op richting de gemeente Rotterdam. Uiteindelijk, als Miniworld niet de rekening betaalt, dan gaat niet het hoofd van mijnheer Beelen eraf, daar gaat het hoofd eraf van de mensen die Miniworld draaien. Mijnheer Beelen heeft een track record. U vindt het een geweldige ondernemer die we blijkbaar ruim baan moeten bieden, maar dat is degene die zo meteen Miniworld voor lange termijn de das omdoet en ze ook financieel afhankelijk maakt van hem.

De VOORZITTER: Nu een laatste reactie van de heer Van Dijk en dan gaan we door.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, blijkbaar weet de heer Van Eikeren precies hoe het zit. Ik heb daar, denk ik, dan in veel mindere mate kennis van. Tegelijkertijd blijft staan: als er geen Wim Beelen geweest was, was Miniworld nu failliet geweest. U kent ook het spoor dat daar lag.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is de volgende die op mijn lijst staat de heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, Rotterdam-Zuid kent helaas een lange geschiedenis van grote beloftes over het voormalige vuilverbrandingsterrein. De plannen van Hennie van der Most zijn helaas niet doorgegaan. Dat was een gemiste kans voor Zuid, maar nu ligt er een nieuwe kans. Wim Beelen heeft de erfpachtrechten tot eind 2030 verworven en investeert daadwerkelijk fors. Met resultaat. Vandaag is bekend geworden dat ze 21 juli opengaan. Deze ontwikkeling kan zorgen voor circa 250 arbeidsplaatsen, veelal voor de inwoners op Rotterdam-Zuid en ruimte bieden aan ongeveer 5000 kinderen per dag. Daarnaast levert het bezoekers op voor Zuid en kansen voor lokale ondernemers. Rotterdam-Zuid, laat ik het maar duidelijk zeggen, heeft behoefte aan kansen. Dan moet de gemeente ook een betrouwbare overheid zijn. Als ondernemers binnen bestaande afspraken investeren, moeten wij die afspraken respecteren. Natuurlijk moeten vergunningen zorgvuldig worden beoordeeld, maar dat is iets anders dan politieke blokkades opdoen en schelden, wat PRO vandaag doet. Daarom kom ik zo met de motie 'betrouwbare overheid biedt ruimte aan ondernemerschap op Zuid'. Wij vragen het college om de ontwikkeling binnen bestaande afspraken mogelijk te maken en procedures zorgvuldig en zonder onnodige vertraging te behandelen. Voorzitter, daar is hij weer Odysseus. Hij moet laveren tussen Scylla en Charybdis, 2 gevaren waarbij de

verkeerde koers tot schipbreuk kon leiden. Ook de gemeente moet valkuilen vermijden. Aan de ene kant past geen blanco cheque aan Beelen, laat dat duidelijk zijn. Aan de andere kant evenmin een overheid die halverwege de spelregels verandert en ondernemerschap vast laat lopen in politieke blokkades. Een betrouwbare overheid kiest de middenweg, houdt zich aan gemaakte afspraken, biedt duidelijkheid en geeft initiatiefnemers ruimte om te ondernemen. Daarom vragen wij in 2028 een evaluatie van de exploitatie en de maatschappelijke en economische effecten als basis voor het gesprek over de toekomst. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Eikeren heeft een vraag.

De heer VAN EIKEREN (pro): Ik vraag me af, aan de heer Koster, via de voorzitter, waar die vandaan heeft dat er politieke blokkades zijn.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Mijnheer Van Eikeren, je hoeft de socials maar aan te zetten of u ziet een scheldpartij van u daarop richting de heer Beelen. Andersom komt het ook voor, maar ik vind echt: hoe we deze ondernemer hier behandelen, terwijl hij een erfpachtrecht heeft gekocht tot eind 2030, fors investeert, de werkgelegenheid hebben we net benoemd, die kinderen ook. Laten we daarmee stoppen en laten we deze ondernemer zijn gang proberen te gaan en kijken wat hij voor iets moois kan zetten. Ik heb nu duidelijk uitgelegd: hij krijgt geen blanco check, maar we moeten zien wat het wordt en ik hoop en ik gun iedereen op Rotterdam-Zuid dat dit een succes wordt.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Misschien is het een stijlverschil tussen Limburg en Rotterdam, maar op geen enkele manier heb ik gescholden. Ik ben af en toe wat ruw in de mond, maar schelden doe ik niet. Sowieso heb ik de socials ook niet volgescholden. Ik had ook van de heer Koster iets meer collegialiteit verwacht. De heer Beelen zit in podcasts te vertellen dat ik, als Rotterdamse volksvertegenwoordiger, sinds 1 april geïnstalleerd, de hele klerenzooi, geciteerd van mijnheer Beelen, op Rotterdam-Zuid heb georganiseerd dat kinderen aan de grillhonger zitten door mijn persoonlijke schuld. Dat zit hij overal rond te bazuinen. Vervolgens neemt u het hier niet voor mij op, maar neemt u het voor een ondernemer op waarvan ik al heb gezegd: prima dat hij tot 2030 doorgaat, maar de raad heeft ook in brede zin een voorstel aangenomen. Dat punt hebben we altijd gemarkeerd en dat vinden we nog steeds. Dan verwacht ik iets meer collegialiteit van mijnheer Beelen dat als mensen van buiten deze raad leugens over collega's verspreiden en laster, dat mijnheer Koster dan ook in de bres springt voor mij, zoals ik ook voor mijnheer Koster in de bres zou springen als iemand onwaarheden over hem deelt.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Mijnheer Van Eikeren, u noemt hem proleet, patjepeeër, alleen het woord penoza heb ik nog niet gehoord. Het gaat erom: actie is reactie. Laten we nou vooruitkijken naar het park en hopen dat daar iets moois neer wordt gezet.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Toch ook steun van mijnheer Van Eikeren om mee te beginnen. Ik ken niemand die zich zo vasthoudend kan vastbijten en ik denk dat er ook echt wel goede gronden zijn om ons serieuze zorgen te maken over de goede trouw van de persoon in kwestie. Maar toch ook steun voor de heer Koster. Als we op een gegeven moment een beetje door lijken te draaien in het uitvechten van een persoonlijke vete op dit platform, op dit

podium en we gaan de persoon in kwestie ervan beschuldigen om duistere donaties te doen aan een politieke partij die zich daar laten meeslepen, ik vraag me af of u dan niet zo druk met modder gaat gooien dat ook andere mensen besmeurd raken. Onze taak is, denk ik, in algemeenheid beleid vaststellen waarmee wij maatschappelijke doelen nastreven, namelijk werkgelegenheid bevorderen, een gezond ondernemingsklimaat, zorgen dat kinderen veilig kunnen spelen en voldoende betaalbare woningen. Laten we dan die kaders ook goed vaststellen, maar niet te snel te veel in de verleiding trappen om persoonlijke ruzies uit te vechten op deze vloer. Ik denk dat het onverstandig is voor iedereen die erbij betrokken is.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Ik wil verre van mij afwerpen dat er persoonlijke vetes in de raad worden uitgevochten. Ik heb een aantal zeer zakelijke en terecht getoetste elementen uit de samenleving neergelegd en bevraagd aan het college. Die gaat om dataverzameling, om andere gedragingen die feitelijk juist zijn en zijn gebeurd. Ik heb geen enkele vraag gesteld over de persoon de heer Beelen. Ik heb alleen maar vragen gesteld over de zakelijkheden waar het hier om gaat. Dat wil ik ook verre van mij werpen.

De VOORZITTER: Mijnheer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dan ga ik toch happen. Er zijn ook wel vragen gesteld over wat voor donaties die beste man dan heeft gedaan. Ik ben me ervan bewust, dan ga ik het risico afroepen, dan zal die wel naar de VVD geld hebben overgemaakt. Ik weet er niet van. Maar het punt dat ik wil maken, is: als je zo diepgaand betrokken bent bij die ene kerel en zijn rare stunts en weet ik het wat en je vraagt hier vervolgens: heeft hij dan ook de politieke partijen geld overgemaakt, de vraag die u net stelde, dan wek je daarmee bedoeld of onbedoeld wel een bepaalde indruk. Als ik het verkeerd begrepen heb, hoor ik het graag, dan neem ik mijn woorden in. Maar zo kan dat wel overkomen, in alle emotie. Laten we daar wel voorzichtig in blijven, is mijn oproep.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Ik had een heel zuiver punt. Er is vastgesteld in Amsterdam dat er 2 ton gedoneerd is aan 2 verschillende politieke partijen rondom de ADM, het ADM-terrein, in de haven. Ik heb de vraag gesteld of de gemeente Rotterdam en de burgemeester een instrumentarium heeft of dat er iets van een register is, waarin we ook in Rotterdam kunnen voorkomen of transparant maken of deze mijnheer op enigerlei wijze goederen of giften doneert aan politieke partijen om de democratische besluitvorming te beïnvloeden. Ik heb niemand beschuldigd van enige vorm van donaties aannemen of whatever. Ik heb een puur zakelijke vraag gesteld.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Er is al veel gezegd en veel gevraagd. De SP heeft 3 simpele vragen aan de wethouder. Wat gaat de wethouder eraan doen om ervoor te zorgen dat de ontwikkelingen in dit gebied van en voor de buurt zijn? Hoe zijn de wijkraadsbijeenkomsten over dit onderwerp gegaan? Daar horen we graag meer over. Hoe voorkomt de wethouder dat private rijkdom uiteindelijk zwaarder weegt dan publieke zeggenschap?

De VOORZITTER: Hartelijk dank.

De VOORZITTER: De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Betrouwbare overheid biedt ruimte aan ondernemerschap op Zuid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026 ter, ter bespreking van 11.1 Kort besprekspunt over 'Rotterdam: speelstad voor multimiljonairs';

constaterende dat:

- de gemeenteraad op 16 april 2026 de motie "Attractiepark uit de rails, een nieuwe kans voor Zuid" heeft aangenomen;
- daarin is uitgesproken dat de ontwikkeling van het voormalig vuilverbrandingsterrein moet plaatsvinden in het belang van Rotterdam en in het bijzonder Rotterdam-Zuid;
- het terrein eerder in erfpacht is uitgegeven en de huidige erfpachter op 21 april 2026 de erfpachtrechten heeft verworven om het terrein tot en met 2030 te exploiteren;
- deze ontwikkeling naar verwachting circa 250 arbeidsplaatsen kan opleveren, veelal voor inwoners van Rotterdam-Zuid; alsmede extra werkgelegenheid voor het Rotterdamse MKB;
- de voorziening dagelijks ruimte kan bieden aan circa 5.000 kinderen;
- de speel- en attractievoorziening in juli 2026 (gedeeltelijk) zal opengaan;

overwegende dat:

- een grootschalige speel- en attractievoorziening Rotterdam aantrekkelijker maakt voor bezoekers en toeristen en daarmee ook economische spin-off kan opleveren voor lokale ondernemers en de horeca in Rotterdam-Zuid en de stad als geheel;
- Rotterdam-Zuid behoefte heeft aan economische ontwikkeling, werkgelegenheid en voorzieningen die bijdragen aan leefbaarheid en aantrekkingskracht;
- de gemeente geen onnodige belemmeringen dient op te werpen voor de exploitatie van de geplande speel- en attractievoorziening, zolang deze voldoet aan de geldende wettelijke en planologische kaders;

verzoekt het college:

- zich in te zetten voor een constructieve samenwerking met de huidige erfpachter gericht op het mogelijk maken van de exploitatie van het attractiepark binnen de bestaande afspraken;
- eventuele gemeentelijke procedures en vergunningstrajecten zorgvuldig, transparant en zonder oneigenlijke vertraging te behandelen;
- in Q4 2028 een evaluatie van de exploitatie, de maatschappelijke en economische effecten en de toekomstmogelijkheden van het terrein aan de gemeenteraad voor te leggen;
- de raad te informeren over de voortgang en eventuele knelpunten die de exploitatie tot 2030 kunnen belemmeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Doğan maar die heeft geen tijd meer, dus dat gaat niet meer helaas. Dan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Het ongemak en misschien ook wel de irritatie was in de afgelopen periode misschien best groot. Actie-reactie, stukje in de krant, sneetje hier, boude uitspraak daar en we hobbelen weer naar de volgende actua. Wat dat betreft, is het fijn om te merken dat het alweer, wat is het, 3 weken geleden is dat we zonder

heel grote ophef de week zijn doorgekomen. Sterker nog, met het oog op de opening heeft de heer Beelen, volgens mij, zelfs de gemeente inmiddels in een filmpje bedankt. Ik zou dan ook zeggen: laten we het niet groter maken dan het is en de boel weer extra zuurstof geven. In 1800 zei Johann Wolfgang von Goethe al: 'In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister'. Laten we ons als raad ook enigszins beheersen. De kaders die we hebben geschetst, zijn helder. We hebben een duidelijk kader via de motie meegegeven en ook in het coalitieakkoord staat een prima passage voor de toekomst van de Maashaven Zuidzijde. Tot 2030 heeft de ondernemer de ruimte om daar te doen wat hij wil doen en dat is prima.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Verweij, andere leden nog? Er zijn aan diverse wethouders en aan mij een aantal vragen gesteld. Eerst met wethouder Zeegers en dan wethouder Postma, denk ik. We gaan het rijtje af. Eerst wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. We hebben het vaak over dit onderwerp en ik denk dat het inderdaad ook goed nieuws is voor de kinderen op Zuid dat het ernaar uit ziet dat de speelstad, zo heet het inmiddels niet meer, opengaat volgende week. We zijn druk bezig met de vergunningen. Er wordt altijd een goede toets gedaan. Zijn de zaken die vergund zijn en waar ook op gespeeld kan worden, echt goed en degelijk? Dat is een belangrijke zaak om goed te controleren. Daar wordt nu de laatste hand aan gelegd. Gesteld dat dat allemaal goed is, dan is de opening dinsdag aanstaande en dat gaat dan over een aantal speeltoestellen, niet over alles. Bijvoorbeeld verschillende klimtoestellen zijn dat, schommels, waterplein, skelterbaan en een verkeersplein. Het reuzenrad kan nog niet open, want daarvoor moet nog een keuring binnenkomen. U vroeg over welke vergunningen, dit zijn in ieder geval de speeltoestellen die open kunnen en waar mee gespeeld kan worden. Dat lijkt aanstaande te zijn. Ik denk ook dat het goed is om hier rustig het debat over te voeren. Dat is fijn voor de kinderen op Zuid, maar ook op Noord. Iedereen die daar wil spelen is natuurlijk mooi. Wij hebben ook gezegd: tot en met 2030 is dat terrein daar ook voor beschikbaar, want dat erfpachtrecht is uitgegeven tot die periode. We hebben ook in ons coalitieakkoord afgesproken: we gaan aan de slag met plannen voor een andere bestemming, namelijk woningbouw en mogelijk nog andere zaken. Daar gaan wij ook mee aan de slag. Hoe dat traject zich in de planning verder uit gaat werken, is nog te bezien. Maar tot en met 2030 is daar in ieder geval die speeltuin mogelijk. U vraagt ook, Leefbaar Rotterdam, in de motie om de ontwikkeling mogelijk te maken. Aan de ene kant zegt u: inzetten voor constructieve samenwerking. In mijn beleving doen we dat ook echt. Onze ambtelijke organisatie is bezig met die vergunningen te controleren, dat af te doen et cetera. Er is heel veel contact met de heer Beelen. Er wordt echt constructief samengewerkt, in mijn beleving. Dat blijkt ook wel, want het is razendsnel gegaan in dat hele vergunningenafhandelingstraject en het opengaan van de speeltuin. Iedere ondernemer, mits deze persoon zich aan alle regels houdt waar men zich aan moet houden, is voor ons allemaal hetzelfde, dezelfde ondernemer en verdient een rechtvaardige behandeling. Dat ben ik helemaal met u eens, laat daar geen misverstand over bestaan. Zo zit het college er ook echt in. Wij zijn zorgvuldig transparant en wij zitten ook niet oneigenlijk te vertragen. Dat blijkt ook wel uit de snelheid waarmee dit is gegaan. Ik heb de indruk dat ik de achterkant niet geprint heb gekregen, het is, denk ik, niet de volledige motie. Ik wacht een op het vervolgdictum voordat ik helemaal mijn appreciatie kan geven. Dan ga ik door met de andere vragen die er zijn. Dan de heer Van Eikeren, in ieder geval vraag voor mij, hoeveel ambtelijke capaciteit is hiermee gemoeid? Het past binnen onze mogelijkheden, want er is een grote afdeling bouw- en woningtoezicht die met name met deze vergunningsprocedures bezig is. Daar past het binnen, maar het is wel een klus erbij. Maar we zitten niet nu met de handen in het haar dat er andere projecten bijvoorbeeld stil komen moeten vallen. Zo is het niet. Dan zie ik hier de achterkant van die motie terug. U vraagt ook om die evaluatie en economische effecten en toekomstmogelijkheden voor te leggen. Dat dictum daar zal ik niet aan kunnen voldoen, omdat wij al hebben aangegeven: wij gaan plannen maken voor woningbouw op dit terrein. Omdat dit dictum erin staat, zal ik deze motie ontraden. Dan de vragen van de heer Başoğlu van de SP, wat gaan we ervoor doen dat

dit een ontwikkeling voor de buurt is? Wij vinden het mooi als daar een speeltuin is waar alle kinderen kunnen spelen, dan is dat natuurlijk hartstikke goed voor de buurt. Dat lijkt ons in ieder geval wel een mooi uitgangspunt. Hoe zijn de wijkraadsbijeenkomsten gegaan? We hebben ze benaderd om ze te informeren en dat gaan we ook doen. We hebben de deadline eind oktober gegeven om met de wijkraden daarover verder toelichting te geven. Die bijeenkomsten zijn nog niet ingepland, maar zijn wij wel voornemens te gaan doen. Het is natuurlijk nu de recesperiode, dus we moeten dat praktisch vormgeven. Verder vraagt u ook private rijkdom niet ten koste gaat van het beste voor de buurt. Dat is een vrij abstracte vraag, maar dat herken ik wel van u. Wij zien hier: het zou heel mooi zijn als deze speeltuin een goede bijdrage levert aan de buurt. Daar kan ik niet tegen zijn. Dat was de beantwoording vanuit mijn zijde.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik nu naar de heer Postma.

De heer POSTMA (wethouder): Dank u wel, voorzitter. De heer Van Eikeren vroeg wat het college ervan vindt dat er flyers worden verspreid op basisscholen op Rotterdam-Zuid. Het is ongelooflijk belangrijk dat kinderen een veilige schoolomgeving hebben met zo min mogelijk ongewenste commerciële invloeden en dataverzameling. Daar zijn ook allerlei wetten en regels voor en er is nog een apart sponsorconvenant voor afgesproken. Toen duidelijk werd dat er flyers werden verspreid, is ambtelijk ook richting in de schoolbesturen aangegeven dat de gemeente hier niets mee te maken heeft. Vervolgens is het ook wel aan de wijsheid van scholen om al dan niet dit soort flyers mee te geven aan hun leerlingen. Overigens is dat nu ook niet zo heel relevant meer omdat de zomervakantie is begonnen. Maar de scholen zijn er op gewezen. Wat betreft het inschakelen van de Autoriteit Persoonsgegevens of Autoriteit Consument en Markt, dat vindt dit college wel een erg ruige interventie, maar het staat ouders en natuurlijk ook scholen wel vrij om een melding te doen als zij vinden dat hier op oneigenlijke wijze data wordt verzameld.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Eikeren heeft een vraag.

De heer VAN EIKEREN (pro): Ik heb daar wel een vraag over, want als er sprake is van zekere misleiding in befolding, dan is dat wel degelijk een zaak van de Autoriteit Persoonsgegevens. Zeker als die flyer vervolgens verwijst naar een website waar mensen al hun contactgegevens inclusief de leeftijd van hun kinderen moeten invullen en de contactgegevens van hun kinderen. Het is geen ruige maatregel. Ik vraag alleen: kan het college bij die autoriteiten een toets laten doen of dit wel of niet geldig is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer POSTMA (wethouder): Nee, voorzitter, daar is dit dan weer niet een te zware casus voor, zeg ik in alle eerlijkheid, om daar als college een melding van te doen bij de Autoriteit, maar er staat natuurlijk ouders en scholen wel vrij om dat te doen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan zijn we toegekomen aan de beantwoording op de eerste termijn. Burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dank. Er zijn nog 2 vragen aan mij gesteld. Eentje of het college contact heeft gehad met Amsterdam. Naar mijn weten heeft wethouder Zeegers daar geen contact over gehad. Ik heb er geen contact over gehad. De vraag was aan mij gesteld. Ik heb daar geen contact over gehad met Amsterdam. Maar u vroeg het college, dus ik weet niet precies met wie wethouder Zeegers allemaal belt.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ambtelijk is daar wel contact geweest, bestuurlijk niet.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): De vraag was of er bestuurlijk contact was geweest. Dat hebben we volgens mij niet gehad, maar ambtelijk is er wel contact geweest. De heer Van Eikeren vraagt of ik voldoende instrumenten hebt om lokale giften te voorkomen of in ieder geval inzichtelijk te maken wat er gebeurt, maar ook te voorkomen. Dit ligt in de wet vast. In de wet staat dat politieke partijen zelf een reglement moeten hebben, een giftenreglement. Daarin moeten zij zelf bepalen wat zij publiceren op welke website. Zo weten we bijvoorbeeld dat PRO vorig jaar bij de verkiezingen nog een donatie heeft gehad landelijk van 40.000 euro van een grote IT'er. Dus dat gebeurt vaker, laat ik maar melden. Waarbij het niet zo is dat wij op lokaal niveau ook dan de mogelijkheden hebben om af te dwingen dat politieke partijen hun giften centraal melden. Uiteraard kunt u daar met elkaar vrijwillig afspraken over maken als u dat zou willen. Dat is dan iets dat u met elkaar moet gaan bespreken in het presidium. Het is niet zo dat het college dat kan afdwingen, maar u kunt zelf vrijwillig afspraken gaan maken of u die informatie wel of niet beschikbaar wil stellen. Dan leg ik hem toch terug bij u. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dit was dan de beantwoording van de eerste termijn. Een veegronde, ga uw gang.

De heer VAN EIKEREN (pro): De achtergrond van mijn vraag was: is er niet per se ambtelijk contact gehad, maar die was in het licht van de oneigenlijke druk die geleverd is op de ambtelijke organisatie in Amsterdam door deze ondernemer. Ik verwacht van het college dat zij de ambtelijke organisatie ten volle beschermt en ook instrueert dat als er signalen zijn van oneigenlijke druk of enige andere vormen van inmenging, dat het college en de bestuurders pal achter hun mensen staan en hen ook in bescherming nemen. Graag daar nog een reflectie op.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Die is gericht aan mevrouw Zeegers. Ga uw gang.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik heb dit besproken met de ambtelijke organisatie, omdat het signaal bij mij ook bekend is. Ik heb persoonlijk gevraagd aan de ambtenaren die hiermee bezig waren en zijn of zij dat zo gevoeld hebben. Ik heb ook gezegd: als dat aan de orde is, geef mij een signaal, want dat vind ik echt niet kunnen. Maar dat was niet zo, dus vooralsnog is dat niet het geval.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Tweede termijn. Ga uw gang, de heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Dan nog een vervolgvraag op dat laatste. Dank voor de beantwoording. Dan nog een laatste vraag op dat laatste punt. De mensen die daarmee bezig zijn, maar er zijn ook mensen op de vloer die bij onder andere bouw- en woningtoezicht en dergelijke zijn. Dat zijn waarschijnlijk niet de mensen die u persoonlijk gesproken hebt en daar gaat het ook om. Het track record, wat ook online overal te vinden is, gaat echt heel diep. De beïnvloeding is echt heel breed. Ik zou echt willen oproepen of u willen vragen om ook iedereen die daar op dat terrein ook komt, om te controleren, om dat ook mee te geven. Niet alleen de mensen die op het stadhuis of bij u aanpalend aan de kamer zitten, maar ook op de vloer lopen. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik vind het heel erg belangrijk dat mensen hun werk goed kunnen doen. Ik heb die vraag wel gesteld aan de verantwoordelijke van deze mensen. Ik heb niet deze exacte medewerkers gevraagd, maar wel de projectleiding en de verantwoordelijke van deze mensen van bouw- en woningtoezicht. Daar heb ik het aan gevraagd en er is mij toch verzekerd dat dat niet het geval was. Dat er veel contact is, dat wel en dat dat wat intensiever is dan bij anderen, maar niet dat men dat ervoer als grensoverschrijdend.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan de heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Ik heb toch wel de indruk dat u toch wel heel erg achter die mijnheer aan zit te jagen en dat er een soort tweestrijd is die u namens de raad aan het voeren bent naar die persoon die op Zuid gaat investeren. Ik denk dat dat toch, wat ons betreft, niet echt een goede zaak is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat zei u via de voorzitter tegen de heer Van Eikeren. U mag daarop reageren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Voorzitter, dat is een beetje een clowneske opmerking, denk ik. Ik heb een aantal zakelijke vragen gesteld. Dat ik ook wat ruis creëer om mijn spreektekst heen en wat hard praat en snel geëmotioneerd ben als het over mijn eigen wijk gaat en mensen proberen om in mijn eigen wijk scholen in de wielen te rijden en data te verzamelen van kinderen, dan raak ik een beetje geïrriteerd en verhef ik mijn stem wat. Ik ben geen vete aan het uitvechten. Ik word overal voor rotte vis uitgemaakt en vervolgens heb ik nergens een plek om tegengeluid te kunnen geven of mezelf te kunnen verklaren. Dat kan ik alleen in deze zaal doen. Ik heb geen 300 miljoen plus op de bank staan. Ik ben een eerlijke, hardwerkende Rotterdammer. Ik voer helemaal geen vete. Ik probeer het beste voor mijn wijk te realiseren en ook, daar staat uw handtekening ook onder, na 2030, hebben we met elkaar gezegd, gaan we daar iets anders doen. Daar ben ik vooral waakzaam voor en daar dank ik u ook ontzettend voor.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U bent door de tijd heen. Ik kijk naar de heer Siemons. U hebt nog 29 seconden, maar misschien zijn we aan het einde van het debat gekomen. Het is aan u.

De heer SIEMONS (50plus): Dat haal ik nog net. We hebben nog tijd om na te denken wat betreft de speelgelegenheid op Zuid. Laten we daar dan maar voorlopig van genieten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Punt. Dan concludeer ik dat we aan het einde zijn gekomen van dit debat in tweede termijn. Ik heb geen toezeggingen gehoord. Ik kijk links van mij, want ik heb ze niet gekregen. Dan vindt er weer een voorzitterswissel plaats. Tot zo.

11.2 Kort bespreekpunt over 'Tarwebuurt: verder verdichten', aangevraagd door de leden Van Eikeren en Verweij.

De VOORZITTER: Dan komen we nu bij agendapunt 11.2, kort bespreekpunt over Tarwebuurt verder verdichten. Dat is ook aangevraagd door de heer Van Eikeren en ook door de heer Verweij. De heer Van Eikeren heeft als eerste het woord.

De heer VAN EIKEREN (pro): Voorzitter, dank u wel. Zoals de heer Versnel zei bij de presentatie van het coalitieakkoord: PRO en de VVD kunnen prima samenwerken, getuige de aanvraag ook van een belangrijk project ook weer voor Rotterdam-Zuid. Dat is ook nodig, want helaas is er weer 2 jaar vertraging geconstateerd in de Tarwebuurt omdat de gemeente en de corporatie niet eens worden over wie de betalingen voor de buitenruimte doet. Midden in een wooncrisis staat een hele buurt dik 2 jaar in de wacht. Dat verbaast me niet, want ambtenaren worden constant verwisseld, zo heb ik begrepen en de buurt zit met de scherven. Letterlijk, want ik was van de week op werkbezoek bij de speeltuin aanpalend waar het voetbalveld zelfs slechter is opgeleverd dan het hiervoor was met beton en glasresten nog in het gras stekende. Daarom rijst opnieuw de vraag of we nu op Rotterdam-Zuid met een beetje regie, liefde en aandacht aan de slag zijn of dat we het er allemaal maar een beetje bij rommelen. Maar terug naar de Tarwebuurt. Het is niet alleen de vraag wie de rekening betaalt, maar hoe de rekening daar kleiner wordt. Daar willen we graag een bijdrage aan leveren, want het plan sloopt 159 woningen en bouwt er zo'n 180 terug, dus netto komt er in

deze buurt vrijwel niets bij. Dat is jammer, want ook de Mijnkintbuurt ernaast heeft de wijk al zwaar laten verdunnen. Dat is in deze wooncrisis onacceptabel. Elke extra betaalbare woning die er wel bij kan, maakt de financiële plaat beter en het geschil en de woningnood kleiner. Verdichting en slim met de ruimte omgaan, is hier de sleutel om het vlot te trekken. Daarom 4 vragen aan de wethouder. Kan de wethouder de laatste fase van het masterplan aangrijpen om verder te verdichten, aangezien het visiedocument van de Tarwebuurt vorig jaar al is vastgesteld. Is het college bereid om voor het masterplan dat verdichtingsscenario te bespreken met de ontwikkelaar, kijkende naar de Polslandstraat en de Blankenburgstraat, een gouden kans om hier nu juist die plus op te zetten. Erkent het college dat extra programma het voorliggende probleem juist kan helpen oplossen? Tot slot, kan de wethouder ook toezeggen dat hier dan stevige regie gevoerd zal worden om dit in het honderddagenplan van het college, dat vanaf 1 september ingaat, vlot te trekken en het masterplan zonder vertraging naar de gemeenteraad kan geleiden? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Mijnheer Van Eikeren, ik heb het altijd al een verstandige kerel gevonden en ook nu staan we helemaal gelijk als het gaat om de aanpak en de urgentie van de wooncrisis. Een van de noodzakelijke pijlers is: als we dan gaan bouwen, dan liefst zo intensief mogelijk. Dat betekent dat je op elke vierkante meter bouwgrond die je hebt het liefst zo ver mogelijk de hoogte in wil gaan om te zorgen dat zoveel mogelijk mensen daar hun woning kunnen vinden. Tot ons verdriet is er vertraging ontstaan. De reden daarvan is gelegen in een discussie tussen de corporaties en de gemeente over wie nou de kosten van de buitenruimte moet vergoeden. Wie moet nou betalen voor de aanleg van parkjes en bomen en dat soort zaken? Daar ligt ook gelijk mijn eerste vraag in. Corporaties krijgen 2 inkomstenbronnen: verkoop van woningen en de huur van hun woningen. Corporaties vragen niet altijd de huur die ze mogen vragen. Als je het hebt over dat puntenwaarderingssysteem, vragen ze niet 100 procent van de huur die ze mogen vragen, maar gemiddeld zo'n 70 procent. Dat betekent dat daar best wat verdienvermogen voor corporaties in zit die ze dan kunnen gebruiken om een betere buitenruimte aan te leggen. De eerste vraag aan de wethouder is: heeft u scherp hoe dat in dit gebied zit? Is het zo dat corporaties in dit gebied 100 procent van de huur vragen die ze mogen vragen of passen ze weer zo'n kunstmatige korting toe? Dat is belangrijk omdat die inkomsten gebruikt kunnen worden door corporaties om te investeren in die buitenruimte, om te zorgen dat die bewoners die daar gaan wonen ook een eerlijk steentje bijdragen aan die buitenruimte. Dat is de eerste vraag. Een tweede vraag heeft mijnheer Van Eikeren al gesteld. Het is tragisch en verdrietig dat er zo'n vertraging is ontstaan, maar misschien biedt het ook een kans. Misschien geeft het ons een adempauze om te zoeken naar een intensivering van dit project, een manier om nog meer woningen op hetzelfde bouwoppervlakje op elkaar te stapelen, om de woningen zo in te richten dat er meer mensen kunnen wonen, om te zorgen dat ook dit stukje Rotterdam misschien voor nog meer mensen toegankelijk wordt en dat we eerder een grote stap kunnen maken in het terugdringen van het woningtekort. Die 2 vragen aan de wethouder.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Heel vervelend dat er vertraging is ontstaan, alleen wil ik wel zeggen, ik heb collega Verweij aangehoord, de intentie was en is om in de NPRZ gebieden ook ruimte voor betaalbare grondgebonden woningen voor gezinnen met kinderen te behouden. Dat is ook de ambitie die door deze raad vastgesteld is. Ik vraag me ook af hoe die planwijziging die mijnheer Verweij voorstelt in ons besluitvormingsmodel past. Dat hoor ik graag van de wethouder. Ik hoor graag van de wethouder of dit wijzigen van de spelregels tijdens de wedstrijd niet tot nog meer vertraging gaat leiden. Ik hoor het graag. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. De SP ondersteunt vanaf 2023 de bewoners van de Tarwebuurt in hun strijd tegen de sloop. Vooral de bewoners van de woningen aan de Blankenburgstraat, Stoppelstraat en de Zwartewaalstraat gaven aan dat slopen bezopen is. Een aantal vragen: wat zijn de redenen van de vertragingen van de sloop, de precieze redenen? Is de wethouder bereid om de sloop te stoppen en de woningen te renoveren?

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, het is toch wel toevallig dat overal waar de heer Başoğlu geweest is achteraf bewoners allemaal zeggen: slopen is bezopen, op precies dezelfde toon. Je gaat haast de indruk krijgen dat mijnheer Başoğlu er een politiek verdienenmodel van gemaakt heeft om mensen boos en bang te maken over sloopplannen waardoor er gloednieuwe woningen teruggeplaatst worden, die mensen met voorrang daar mogen gaan wonen, maar dat er 1 iemand is die ze continu angst en boosheid aanpraat en dat daar een groot deel van de weerstand tegen dit soort nieuwe plannen vandaan komen en dat dat een belangrijk deel van de reden is dat er zo weinig betaalbare nieuwe woningen worden toegevoegd. Ik denk maar hardop. Ik zie er een oorzakelijk verband tussen en ik denk dat er ook een causaal verband is.

De VOORZITTER: Ik hoor niet echt een vraag, meer een stelling. Mijnheer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dat hebben we eerder gehoord, onzin van mijnheer Verweij. We hebben het hier vorige keer ook over gehad tijdens een actualiteitenraad. De SP wordt ingeschakeld door bewoners, juist omdat de corporatie onrust veroorzaakt en doorgaat met plannen zonder zeggenschap van bewoners. Dat gebeurt er, mijnheer Verweij en als u met bewoners zou praten, dan zou u dat weten, maar u kijkt van bovenaf naar mensen en dat is juist het probleem. Ik ga verder met mijn betoog.

De VOORZITTER: Niet nadat de heer Van Eikeren zijn vraag heeft gesteld.

De heer VAN EIKEREN (pro): Voorzitter, we zijn weer beland in de afdeling flauwekulletjes. Het is helemaal niet waar wat de SP hier verkondigt. Er is destijds een draagvlakmeting in de buurt gedaan waar bijna 90 procent van de bewoners voor aanpak van de woningen was. Het is iedere keer een *broken record* van slopen is bezopen en de mensen willen zeggenschap. De mensen hebben mee kunnen praten en kunnen nog steeds meepraten over het plan, dus het is niet waar wat u zegt. U doet hetzelfde bij alle andere projecten. Bij Sportdorp gaat u zaterdag ook op de lieg en bedrieg toer en bij de andere projecten doet u dat ook in de stad. Schei daar nou eens mee uit.

De VOORZITTER: Het is wel heel sterk wat er allemaal wordt beweerd. Ik zou een beetje opletten. Iedereen mag zijn eigen mening hebben, dat valt niet gelijk in categorieën liegen en bedriegen. De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Mijnheer Van Eikeren, vanuit zijn ivoren toren, praat hier feitenvrij. Kom op, praat met die bewoners, neem de bewoners serieus, dan weet je wat er aan de hand is in plaats van in boekjes al dat soort onzin lezen wat je zelf wil zien. Ik hoef hier niet eens tijd aan te besteden, want het is flauwekul.

De VOORZITTER: Nee, want de heer Verweij heeft nog een vraag.

De heer VERWEIJ (vvd): Toch voor de mensen thuis. Als er 1 man van het volk is die heel goed en normaal Oudhollands Rotterdams spreekt, dan is mijnheer Van Eikeren het. Dus het

verwijt dat hij vanuit een ivoren toren zou spreken, leg ik ver van me. Dat geldt voor mij ook. Ik spreek ook genoeg Rotterdammers die zeggen: vind ik het leuk dat daar gesloopt moet worden? Nee. Zie ik dat het uiteindelijk op de lange termijn beter is dat ik er een mooie nieuwe woning voor terugkrijg waar ik niet 400 euro per maand aan mijn stroom en gas kwijt ben. Die mensen zijn er ook. Dus de waarheid in pacht nemen te hebben, ik spreek ze en ik weet hoe het zit, u weet het allemaal niet. Het is echt niet handig om op die manier een debat te voeren en onterecht.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ik blijf het herhalen. Ik zou het u aanraden met bewoners in gesprek te gaan en het spreekt boekdelen dat de VVD lovend is over PRO momenteel, dat zegt ook heel veel. Ik ga verder met mijn verhaal. Een van de eisen van de bewoners toen was dat het dorpse karakter behouden zou blijven. Woonstad beloofde in juni 2023 dat het dorpse karakter behouden zou blijven, na overhandiging van de eisen van bewoners. Een woordvoerder van Woonstad, mijnheer Van Eikeren, was daarbij en kan dit bevestigen. Hoe kan deze toezegging waargemaakt worden als er meer woningen bij komen in het kleine gebied met eengezinswoningen. Door de oproep van de heer Van Eikeren van PRO en de heer Verweij van de VVD om extra te verdichten komen de bewoners nog meer in de knel. Er is nu al weinig draagvlak. Hoe ziet dat er dan uit straks met extra verdichting en waarom zou dit goed zijn voor de mensen? Dat hoor ik graag van de wethouder. De sloopplannen in de Tarwebuurt laten zien wie de macht heeft en wie de rekening betaalt. De woningen staan nu leeg en de bewoners leven tussen dichtgetimmerde panden. Woonstad had de participatie toentertijd niet goed geregeld. Daar is toen veel over geschreven. De intenties waren goed, dat geef ik toe, maar de uitvoering was zeer slecht. Daarom mijn laatste vraag: in hoeverre worden bewoners nu betrokken bij de ontwikkelingen die nu gaande zijn?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog meer leden die het woord wensen? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Op zich een interessant debat, zo dit aanhorend. Ik vind het interessant wat de heren Verweij en Van Eikeren aankondigen en vragen om het uit te zoeken. Tegelijkertijd, moet ik ook wel zeggen, voel ik ook een klein beetje mee met wat de heer Verhoef zegt. Ik zit er een beetje mee te tobben. Ik zou heel graag willen weten, de inschatting wat er nu allemaal is veranderd, we hebben daar best een uitgebreid debat over gehad en het met de vorige raad hierover gehad, met de uitkomst die er was. Ik zou wel heel benieuwd zijn of er nog allerlei randvoorwaarden in die tussentijd zijn veranderd om op een andere uitkomst uit te komen waar we destijds zijn gekomen. Denk aan een zaak, dat het uit mijn mond moet komen, maar de parkeernorm die we hebben. De cultuurhistorie, ook hoe er is geparticipeerd vanuit de bewoners, dat is mijn belangrijkste vraag. Ik sta er niet onwelwillend tegenover, maar ik vraag me echt af wat er nu echt, los van de vertraging, wat er aan randvoorwaarden is veranderd om eventueel een grotere toevoeging van woningen mogelijk te maken.

De VOORZITTER: Andere leden? Niemand. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik kan me nog goed herinneren dat we vorig jaar, denk ik, over dit gebiedsambitiedocument spraken en hebben vastgesteld. We hebben toen veel gesproken over die participatie, ook veel gesproken over hoe het eruit moet komen te zien. Volgens mij hadden we daar een mooi midden gevonden. Ik herken ook helemaal het beeld dat er mensen waren die niet deze plannen wilden, bewoners, maar ook heel veel die er wel achter stonden. Ik denk dat we toen vol vertrouwen aan de slag zijn gegaan met het gebiedsambitiedocument en dat we nu in de volgende fase zitten om het een en ander goed uit te werken. Destijds was ook de vraag: kan er niet wat meer bij? We zitten nu te werken naar een iets meer verdichting van 170 naar 181. Ik geef toe: het is niet vreselijk veel, percentueel gezien, maar er is wel echt gekeken of er toch nog wat meer mogelijk is.

Tegelijkertijd, wat ontzettend belangrijk is voor wijken, ik denk dat ook de heer Verhoef dat zei, het is belangrijk dat ook die openbare ruimte, dat die straten ook goed ingericht kunnen worden, groen, kinderen die buiten moeten kunnen spelen en moeten kunnen fietsen. Op het moment dat je meer verdicht, kan dat echt ten koste gaan van de kwaliteit van die straten die toch al smal zijn. Om toch ook die leefruimte groot genoeg te laten zijn, zien wij het niet zitten om daar meer verdere verdichting nog mogelijk te maken. Dat komt natuurlijk uiteraard wat beter nog tot inzicht in het masterplan, daar ben ik mij van bewust. Maar ja, die smalle profielen in dat wijkje maakt het heel erg lastig om ook echt een kwalitatief goede wijk te maken. Daar hoor ik de heer Van Eikeren toch altijd over: kwaliteit op Zuid. Dat staat bij u, volgens mij, hoog bovenaan. Daarin is ook belangrijk dat die leefruimte goed is, los van de hoeveelheid woningen erbij. Vandaar dat wij ook zeggen, die balans die we goed moeten houden in die prettige leefomgeving en voldoende woningen, denken wij op deze manier goed te hebben vormgegeven. U zegt ook in het honderddagenplan verwijst u ernaar. In het honderddagenplan zijn we inderdaad bezig met de corporaties, met de markt, althans, we gaan daarmee bezig, want dat start pas in september. Maar de bedoeling daarvan is op allerlei verschillende fronten te kijken hoe we op terreinen die versnelling kunnen maken. We gaan natuurlijk ook extra personeel aannemen zodat we juist steviger aan de slag kunnen om sneller dat soort wijken te realiseren. Het is belangrijk, het is een gevolg. Ik vermoed dat dat honderddagenplan niet gaat leiden tot concrete projecten, maar meer tot een betere werkwijze, met een beter instrumentarium, snellere planningen, regels die we kunnen schrappen en dat soort zaken. Maar dat het honderddagenplan bedoeld is om een impuls te geven in snelheid, ook in dit project, dat is helder. Dan de vraag van de heer Verweij over de huurprijs. Dat is ons nu niet bekend. Er wonen nu natuurlijk nog geen huurders, want het moet allemaal nog gerealiseerd worden, daar is bij ons nu geen informatie over bekend. Vraag verdere verdichting, daar heb ik net antwoord op gegeven. Wat als wij wijzigingen gaan aanbrengen, leidt dat tot vertraging? Dat leidt tot vertraging. Als wij gebiedsambitiedocumenten vaststellen en we gaan substantiële wijzigingen ten opzichte daarvan willen doorvoeren in processen daarna, dan leidt dat tot vertraging. Als we voor versnelling willen gaan, dan is dat inderdaad niet verstandig. Dan de vragen van de heer Başoğlu, bent u bereid om niet te slopen, maar te renoveren. Dat is, denk ik, een discussie die we al eerder beslecht hebben. Hier is zullen die woningen gesloopt worden om betere woningen en ook verdichting mogelijk te maken. U vraagt het dorpse karakter. Dat was meer een vraag aan anderen. Ik geef ook aan: we hebben dat plan gemaakt, 170 woningen. Wij zien nog ruimte voor iets meer, maar niet al te veel meer, omdat we toch ook dat karakter goed willen houden en die buitenruimte et cetera. In hoeverre worden de bewoners betrokken? De Woonstad is in goed gesprek met de bewoners.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Er is weer een spoedwissel geweest met de voorzitterskamer. We zijn klaar met de tweede termijn. Er is geen tweede termijn. Dan nog aan de heer Van Eikeren als afsluiting, denk ik.

De heer VAN EIKEREN (pro): De hoofdissue blijft bestaan, namelijk dat er ergens een conflict zit over de buitenruitemiddelen. De kern van de aanvraag is: kunnen we niet met de wensen van de raad van destijds, de heer Van Dommelen zit inmiddels achter de tafel, maar die zat toen in de commissie, die heeft er toen ook uitvoerig een punt van gemaakt, samen met een aantal andere partijen toch proberen te verdichten, zeker nu er een issue is wat betreft de verdeling van middelen. Destijds was er geen raadsmeerderheid, nu is die er wel, om die verdichting wel beet te pakken. Wij zeggen ook niet: in de eerste 2 fases van het project moet je bijplussen. Juist op de plekken waar je extra kon bijplussen en het dorpse karakter kon bijhouden, wat destijds ook benoemd is, daar kun je nu je slag slaan. U zegt: dat leidt tot vertraging. Ik ben daar niet van overtuigd, want in de eerste 100 dagen gaan we toch in de *pressure cooker* met elkaar, neem ik aan, de gemeente, corporaties, ontwikkelaars, noem het allemaal maar op, aan de slag. Ik zou zeggen gebruik dat momentum juist om kansen te verzilveren die we nu anders zouden laten liggen. We gaan niet meer werken zoals we in het

verleden deden, we gaan die 100 dagen gebruiken om in de *pressure cooker* de bonussen te rapen met elkaar.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Het was een conclusie of echt een vraag aan u. Ik weet niet zeker, maar u mag reageren.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Er is een dispuut over de kosten van de aanleg van de buitenruimte. Dat is een financieel vraagstuk en dat staat er. Het is onzes inziens onverstandig om hier verder te verdichten, ook voor de kwaliteit. Daar sta ik echt voor. We gaan mooie buurten maken, huizen realiseren, maar ook mooie buurten, daar sta ik voor. Op het moment dat wij in dit plan aanpassingen moeten doen in ontwerp, dan leidt dat onherroepelijk tot vertraging. Ik ben het met u eens: in het honderddagenplan gaan wij praten over, gaan we alles parallel plannen, gaan we digitalisering volledig inzetten, waar ik groot voorstander van ben, gaan we ook op een goede manier zo'n doorbouwfonds inzetten om zo te versnellen. Dat zit echt op dat soort zaken en daarmee willen we natuurlijk al die projecten in de versnelling krijgen. Dat ben ik met u eens.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Er is geen tweede termijn, hoor ik. Een afsluiting, ga uw gang.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. Waar de wethouder het nu vooral en alleen had over het versnellen van, denk ik niet dat we de luxe hebben om welke mogelijkheid dan ook onbenut te laten. Ik ben geen stedenbouwkundige en ik ben geen medewerker van een gemeente die maandenlang in het project op detailniveau bezig is. Ik kan niet zeggen: het is niet waar wat u zegt, er kan heus wel verdicht worden. Het is niet onze stijl om dat te roepen, terwijl we dat niet kunnen hardmaken. Een hartenkreet is wel, in welke kans dan ook, niet alleen in dit project, maar in welk project dan ook, laten we toch alsjeblieft vooral blijven kijken hoe het dichter kan. Er zijn altijd randvoorwaarden als het gaat om de kwaliteit en de esthetische verantwoording en dergelijke. De woningcrisis is echt te urgent om te makkelijk heen te stappen over de mogelijkheid van verdichting. Dus ik hoop echt dat u dat heel serieus neemt en waar die ruimte er is, die ook altijd zult gebruiken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat ben ik helemaal met u eens. In dit geval hebben we ook gekeken en zijn er extra woningen toegevoegd. Maar in principe, het blijft altijd abstract zoals wij hierover spreken. Je zou altijd kunnen zeggen: kan er niet wat meer bij? Daar hebben wij deskundigen voor om te kijken: wat is passend? Ik ben het ermee eens, omdat wij vroeger niet dachten: er moet zo veel mogelijk gebouwd kunnen worden. Dat is ook een omslag die wij moeten maken. Maar ik blijf wel staan: er moet zo veel mogelijk gebouwd worden en verdicht worden, maar wel onder de randvoorwaarde dat er groen kan zijn, dat er voldoende geparkeerd kan worden, dat er voorzieningen zijn. Het moeten wel wijken zijn die duurzaam zijn en waar het prettig wonen blijft en dat we niet allemaal *new towns* hier gaan realiseren, maar echt goede wijken. Ik ben het ermee eens: zodra we kunnen verdichten, moeten we dat doen en het maximale eruit halen. Daar zal ik mij zeker voor hardmaken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van het korte bespreekpunt over de Tarwebuurt.

11.3 Kort bespreekpunt over 'Waar blijft de Dance Parade?', aangevraagd door het lid Koster.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan gaan we nu naar agendapunt 11.3, dat is het korte bespreekpunt over 'waar blijft de Dance Parade', aangevraagd door het lid Koster. De

burgemeester heeft ook haar plek gevonden. Dan geef ik u graag het woord. De heer Koster, ga uw gang.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, dank u wel. Odysseus, daar is-ie weer, de Griekse held. Hij was in totaal 20 jaar van huis. Hij bracht 10 jaar door met vechten in de Trojaanse oorlog en deed er vervolgens nog 10 jaar over om via een reeks gevaarlijke omzwervingen terug te keren naar zijn koninkrijk op Ithaka. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam is bijna even lang bezig met een strijd, of beter een queeste, om de Dance Parade terug te krijgen in Rotterdam. We zijn er nog niet, maar de brief van deze week was positiever dan verwacht. Die lichtpuntjes zien wij ook. Hierbij mijn waardering voor de coöperatieve en constructieve wijze waarop de burgemeester, de politie en anderen dit tot nu toe doen. Van de organisatie begrijp ik dat zij streven naar Dance Parade op de tweede zaterdag van september 2027. Daarom kom ik met een motie en in die motie verzoek ik de organisatie van de Dance Parade actief te ondersteunen om samen te komen tot een veilig, aantrekkelijk en succesvol evenement en 2, de organisatie waar mogelijk te ondersteunen bij het versterken van de sponsorbasis. Voorzitter, Odysseus bereikte uiteindelijk heelhuids zijn bestemming. Het spijt me dat ik de afloop van de film heb verklapt. Laten we ervoor zorgen dat deze Rotterdamse queeste dat ook krijgt: een veilige succesvolle Dance Parade in 2027 in Rotterdam. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Meet you at the Dance Parade

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter, ter bespreking van Debat over ‘Waar blijft de dance parade?’;

constaterende dat:

- de Dance Parade tot 2009 een beeldbepalend evenement is geweest dat duizenden Rotterdammers en bezoekers samenbracht;
- de organisatie van de Dance Parade ernaar streeft het evenement op de tweede zaterdag van september 2027 in Rotterdam te laten plaatsvinden;
- de burgemeester zich coöperatief en oplossingsgericht heeft opgesteld in de gesprekken over de mogelijkheden en voorwaarden voor de terugkeer van de Dance Parade;
- de politie en andere betrokken veiligheidsdiensten zich constructief inzetten om de mogelijkheden voor een veilig verloop van het evenement te onderzoeken en te faciliteren;

overwegende dat:

- evenementen als de Dance Parade bijdragen aan het imago van Rotterdam als levendige, internationale en gastvrije stad;
- een succesvolle Dance Parade alleen mogelijk is door een goede samenwerking tussen organisatie, gemeente, politie, hulpdiensten, sponsors en andere betrokken partners;
- een professioneel en financieel gezond evenement mede afhankelijk is van voldoende steun vanuit het bedrijfsleven en een sterke sponsorbasis;

verzoekt het college:

- de organisatie van de Dance Parade actief te ondersteunen om samen te komen tot een veilig, aantrekkelijk en succesvol evenement;
- de organisatie waar mogelijk te ondersteunen bij het versterken van de sponsorbasis;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer De Haan was net eerst en daarna mevrouw Abrahamse. Ga uw gang.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel. Ik overweeg bijna een nationale bioscoopbon aan de heer Koster te geven, zo vol is hij over de Odysseus. Voorzitter, een positieve grondhouding leest de fractie van D66 ook in de brief. Dat is werkelijk bijzonder goed nieuws, want met die houding lijkt er eindelijk weer perspectief te zijn voor de Dance Parade. Ik wil daar de burgemeester, de wethouder ook, oprecht voor bedanken. Ik moet zeggen dat ik, wat zal het zijn, 2027, een zinderende swingende zomer met het UNESCO immaterieel werelderfgoed Zomercarnaval en de Dance Parade voorzie. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Dit weekend was ik op een bruiloft en toen hebben we nog even flink staan hakken en toen dacht ik: dat gun ik wel de hele stad, om op die manier alles te vergeten en echt feest te vieren. Ik hoop dat we dat volgend jaar eindelijk met zijn allen kunnen gaan doen. Ik steun ook het pleidooi van de heer Koster. We zijn hier allang mee bezig en we komen steeds dichterbij. Ik was ook blij verrast inderdaad, of nou, misschien niet eens verrast, maar wel heel erg blij, met de brief en de voortgang die daar ook in stond vanuit de burgemeester. Wat ons betreft vaart maken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk de zaal rond. Is er nog een lid met een inbreng? De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Zelfs voor ouderen is de Dance Parade geweldig. Ik heb hem altijd gevolgd en ik zal hem ook de komende jaren, als hij terug is, weer volgen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Fantastisch. Ik kijk nog de zaal rond nog. Nee? Dan gaan we naar de beantwoording. Burgemeester. Waren er vragen? Een motie, heeft u die ook al?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik denk dat de wethouder de motie pakt. Ik zal de toelichting geven. We hebben inderdaad de afgelopen periode echt wat intensievere gesprekken gevoerd over de mogelijkheden van de Dance Parade. Ik zeg eerlijk: we zijn er nog niet, daar wil ik duidelijk over zijn, omdat het ook betekent vanuit, laat ik zeggen mijn onderdeel van het geheel, dat we ook echt goed moeten kijken naar de politie-inzet, de diensten verder breed. Maar ook daar kijkt men er met een open blik naar, alleen zal het ook wel vragen oproepen over de politiecapaciteit in den breedte. Niet alleen ten aanzien van de Dance Parade, maar de hele politie-inzet in de stad. Dat is het gesprek dat wij verder nog moeten voeren met elkaar. Maar vanuit die houding gaan we daar mee aan de slag de komende periode. Een ander onderdeel van de brief zat meer bij de wethouder. Ik heb hem geschreven in het interbellum om te zorgen dat, zoals toegezegd, de heer Koster eindelijk een keertje zijn toezegging kreeg dat hij op tijd een brief had. Die wilde ik graag nakomen. De stand van zaken is verwoord in de brief, daar wordt echt met een open houding naar gekeken. Het andere onderdeel en de motie is voor de wethouder.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. We zijn, denk ik, allemaal wel echt in *anticipation*, om het maar zo te zeggen, om dit mogelijk te maken. U verzoekt ons ook om, natuurlijk met alle randvoorwaarden die de burgemeester er bij geeft, daar zullen we ook zeker natuurlijk heel goed en zorgvuldig naar moeten kijken, maar die organisatie van de

Dance Parade, om dat actief te ondersteunen en daarbij op allerlei manieren te helpen. Dat doen wij graag. Vandaar dat ik zeg: oordeel raad bij deze motie van Leefbaar Rotterdam, motie 1 'meet you at the Dance Parade'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog de zaal rond. Is er nog behoefte aan? Nee. Dan concludeer ik dat we ook dit agendapunt kunnen afsluiten.

11.4 Kort bespreekpunt over 'Inzake alarmerende berichten over AZC Lombardijen', aangevraagd door het lid Buijt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan gaan wij door naar agendapunt 11,4, kort bespreekpunt inzake alarmerende berichten over AZC Lombardijen, aangegeven gaat door het lid Buijt. Dan vindt hier de voorzitterswissel plaats.

De VOORZITTER: Dan zijn wij inderdaad aangekomen bij 11.4. Het woord is aan de heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het laatste bespreekpunt van vandaag. Van de week is het nieuwe college in Barendrecht aangetreden. Ik vraag me trouwens af: waarom moet het daar zo lang duren, het is de grootte van een IJsselmonde en het heeft daar langer dan 4 maanden geduurd. In ieder geval, van de week werd het akkoord daar bekend en het werd duidelijk dat het azc dat daar voorzien was tegen de grens van Lombardijen aan ook echt inzet wordt van het nieuwe college in Barendrecht. Dat heeft ons toch wel verontrust. Het is ten eerste een grootschalig azc, dat betekent tussen de 350 en de 400 plekken. Dat is anders dan wat men in Rotterdam van plan is. Het is heel nadrukkelijk de bedoeling dat de ontsluiting via Lombardijen gaat lopen. Dat wordt de inzet van het plan waar Barendrecht en het COA samen aan gaat werken. Wij vinden dat echt een slecht plan. Dat vonden wij al in de vorige periode en dat vond toen ook het college. Er waren toen schriftelijke vragen, in 2025, van Leefbaar en ik citeer nu uit de antwoorden van het vorige college waarin staat: Rotterdam blijft bij haar standpunt. Wij zullen onder de aandacht blijven brengen dat wij dit onwenselijk vinden. Mocht het azc onverhoopt toch komen, dan zet Rotterdam erop in dat de ontsluiting niet via de wijk Lombardijen zal verlopen. Wij zullen geen medewerking verlenen. Antwoord van het college op de schriftelijke vraag van de heer Ceulemans uit augustus 2025. Mijn verzoek aan u is ook: is dat standpunt van het college ten aanzien van het azc in Barendrecht gewijzigd? Want er staat niets over in het coalitieakkoord. Partijen zijn er ook vrij in om daar zelf een afweging in te maken. Maar ik ben erg benieuwd of het college die lijn nog steeds volgt. Wij hebben in ieder geval een motie samen met Forum voor Democratie, 50PLUS en DENK, dus VVD: u kunt ons aan een meerderheid helpen, waarin wij nadrukkelijk vragen om niet mee te werken aan een ontsluiting via de Rotterdamse kant. Het staat op Barendrechts grondgebied, maar het is tegen de wijk Lombardijen aan en Barendrecht zelf ligt op anderhalve kilometer afstand, dus het is echt een Rotterdams azc. Wij moeten dat niet willen. De druk op onze voorzieningen kan daardoor toenemen. Ik hoop ook dat dit beleid ook het beleid van het nieuwe college wordt. Even los van wat wij met onze eigen spreidingswet doen, daar denken wij verschillend over, maar dit is een azc van een andere gemeente tegen Lombardijen aan. Ik zou echt willen verzoeken: hou die lijn vast. Daar heb ik een motie voor.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Geen AZC in Lombardijen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026 ter, ter bespreking van het Debat Inzake alarmerende berichten over AZC Lombardijen;

constaterende dat:

- de provincie Zuid-Holland eigenaar is van een perceel grond op de grens van de Rotterdamse wijk Lombardijen in de gemeente Barendrecht;
- de gemeente Barendrecht voornemens is deze locatie te benutten voor de opvang van asielzoekers;
- eerder afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland dat deze locatie niet zou worden ingezet voor asielopvang;
- de gemeente Rotterdam zich aan deze afspraken heeft gehouden;
- uit recente ontwikkelingen blijkt dat de gemeente Barendrecht voornemens lijkt vast te houden aan de ontwikkeling van asielopvang op deze locatie;
- voor de realisatie van deze locatie mogelijk medewerking of aanpassingen vanuit de gemeente Rotterdam nodig zijn, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur en ontsluiting;

overwegende dat:

- afspraken tussen overheden nagekomen dienen te worden;
- het onwenselijk is om op deze locatie een asielzoekerscentrum te realiseren;
- de gevolgen van een dergelijke ontwikkeling in belangrijke mate neerslaan bij bewoners van Rotterdam, in het bijzonder in Lombardijen;

verzoekt het college:

- geen medewerking te verlenen aan de ontsluiting van het voorgenomen asielzoekerscentrum in het Zuidelijk Randpark via Rotterdams grondgebied;
- het eerder ingenomen standpunt van de gemeente Rotterdam tegen de vestiging van asielopvang op deze locatie actief te blijven uitdragen richting de gemeente Barendrecht, de provincie Zuid-Holland en het Rijk;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R. Buijt, F. Achbar, D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er anderen die het woord wensen? De heer Leewis.

De heer LEEWIS (pro): Voorzitter, ik denk dat het echt heel onverstandig is om de hele tijd te blijven doen alsof azc's vreselijke dingen zijn. We hebben een heel aantal jaar terug een azc gehad in Beverwaard, nota bene geopend onder een Leefbaar college. Dat heeft daar jarenlang gestaan en toen het gesloten werd, was de buurt zeer ontevreden dat het gesloten werd. Mensen waren heel blij met de aanwezigheid van dat azc. Dat terwijl toen het geopend werd, Leefbaar Rotterdam moord en brand heeft geschreeuwd, zo erg dat onze burgemeester werd bedreigd. Ik denk dat het ontzettend zonde is dat we op die manier omgaan met zo'n azc en ik vind het ook heel erg jammer dat opnieuw dit soort sentimenten worden aangewakkerd in Rotterdam. Wat ik me dan ook afvraag is: als Leefbaar Rotterdam zich nou oprecht zoveel zorgen maakt over dat azc en de afgelopen 4 jaar was Echt voor Barendrecht, haar zusterpartij had de absolute meerderheid in Barendrecht. Ik snap niet dat u in die tijd niet gebruik heeft gemaakt van uw relaties met die partij om dat punt aan te halen en dat dan nu weer op tafel te brengen. Ik vind dat, laat ik het op zijn zachts zeggen, opmerkelijk. Als laatste zou ik willen vragen aan het college: in de brief die de gemeente Barendrecht aan haar gemeenteraad heeft gestuurd, is aangegeven dat er een uitgebreid participatietraject rond het azc komt, met de omwonenden. Ik zou willen vragen of dat dan ook potentiële Rotterdamse omwonenden zijn, of zij ook contact heeft met uw college over de vormgeving van dat participatietraject en of uitkomst en de vormgeving van dat participatietraject, er

staat aangegeven: dat gaan wij delen met uw raad, of dat ook vooraf gedeeld wordt met onze raad. Hartelijk dank.

De VOORZITTER: De heer Buijt wil reageren.

De heer BUIJT (Ir): Ja, ik wil echt kort reageren. Ik ben 57, maar ik neem mij elke keer voor, ik laat me niet. Maar ik kan het toch niet laten om hierop te reageren. Dat fabeltje over Beverwaard met geen incidenten in de buurt, is echt allemaal onzin. Maar daar hebben we het al 4, 5, 6 keer over gehad. Ik ga dat allemaal niet herhalen, maar het is echt complete onzin. Wees het met ons oneens, dat is uw goed recht, dat respecteer ik, maar ga niet zeggen zogenaamd oprecht zorgen maken. Wij maken ons zorgen, wij maken ons zorgen op de druk op de wijk Lombardijen. Daar zijn enorme uitdagingen en wat je verder ook vindt van asielbeleid, dat zal extra druk op de omgeving daar gaan leggen. Dat is een gegeven. Het vorige college heeft duidelijk uitgesproken dat wij dat onwenselijk vinden en ik verzoek: hou die lijn vast en ga niet proactief meewerken aan de ontsluiting van de wijk. Dat is wat ik gezegd heb.

De VOORZITTER: De heer Leewis.

De heer LEEWIS (pro): Voorzitter, volgens mij laat het voorbeeld in Beverwaard juist zien hoe een azc ook, als je dat goed inpast en goed het gesprek voert met mensen, ook een bijdrage kan leveren aan de juiste voorwaarden in een wijk. Ik zou ook heel graag willen dat Barendrecht dat goed doet. Daarbij zou ik ook willen opmerken dat Barendrecht, juist ook in samenwerking met het COA, aangeeft dat er geen gebruik gemaakt zal worden van voorzieningen in de omgeving van het azc en dat dat juist op het azc zelf voorzien zal worden. De angst die de heer Buijt hier uitspreekt, wordt in ieder geval door de gemeente Barendrecht, waar nogmaals Echt voor Barendrecht de afgelopen 4 jaar de absolute meerderheid had, letterlijk weersproken.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, de gemeenteraad van Barendrecht is voornemens om een participatietraject in te zetten. Ik vind het een heel interessante vraag van de heer Leewis om te bezien of inderdaad ook aan Rotterdamse zijde de bewoners in dat participatietraject worden betrokken. Ik heb dan een vraag aan de heer Buijt. U hebt vanochtend met uw motie aangegeven dat u het draagvlak in de wijken heel erg belangrijk vindt op het moment dat we op zoek gaan naar locaties voor azc's. Maar als nu uit dat participatietraject blijft dat de bewoners van Lombardijen het helemaal prima vinden dat dat azc in Barendrecht komt, staakt u dan ook uw verzet?

De VOORZITTER: Mijnheer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Wij zijn wel heel veel in Lombardijen geweest en dat draagvlak is er daar niet. Daardoor hebben wij ook in het verleden deze lijn gevolgd. Dat draagvlak is er niet. Maar als u zegt: voorlopig houden wij het huidige beleid aan, maar we gaan het in Barendrecht voor de zekerheid toch nog toetsen. Mijn steun heeft u, absoluut.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dat is geen antwoord op mijn vraag. Op het moment dat blijkt dat er toch wel draagvlak is, er is ook het concept van de stille meerderheid, die vaak juist wel graag die inwoners wil ontvangen, het voorbeeld dat de heer Leewis ook geeft, staakt u dan uw verzet op het moment dat blijkt dat u ongelijk heeft?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): U zegt allemaal als-dan-situatie. Maar andersom, als ik vraag: doen we geen azc als de buurt het niet wil, dan krijg ik te horen: we gaan wel praten, maar als het echt moet, dan zetten wij het door. Andersom vraagt u dan wel, van een andere gemeente, waarvan wij nu het beleid hebben, we werken daar niet aan mee. Wij vragen: bestendig dat. Dan zouden we weleens dat los moeten laten. Nogmaals, ik vind participatie heel erg belangrijk, dus als u mij aantoonbaar maakt dat Lombardijen vierkant hierachter staat, vind ik dat nog een uitdaging voor ons, omdat ik echt van mening ben dat het een enorme druk op de wijk legt. Maar dan moet je dat wel in je afweging meenemen. Maar op dit moment is het signaal: er is geen draagvlak in Lombardijen. Dat hebben wij heel duidelijk opgehaald. Het is slecht voor de wijk als er een azc tegen die wijk aankomt, anderhalve kilometer van de bewoonde wereld in Barendrecht. Dat moeten wij niet willen. Ik vraag alleen maar: gaan we dat beleid bestendigen?

De VOORZITTER: Anderen nog die het woord wensen? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Wat de VVD betreft, dumpt inderdaad Barendrecht nu hun asielopdracht in Rotterdam, dus wat dat betreft zijn we het ook helemaal eens met Leefbaar Rotterdam. Lombardijen is niet een wijk in Barendrecht en het is ook niet een wijk met de draagkracht voor zo'n azc. Dat is ook precies waarom bij een spreidingswet daar, wat je ook van de spreidingswet vindt, daar wordt wel rekening mee gehouden. Dit is juist het enige stukje Barendrecht waar bijna niemand van Barendrecht woont, ook nog eens met de ingang aan de verkeerde kant wat dat betreft zijn we het eens met Leefbaar Rotterdam. Tegelijkertijd, volgens mij staat ook het collegebeleid. Ik ben heel benieuwd wat de wethouder daarover te zeggen heeft. Dan zou een motie ook overbodig zijn, wat ons betreft. Daarnaast zijn we ook wel benieuwd in hoeverre bewoners van Lombardijen worden betrokken door Barendrecht in hun participatie. Ik ben benieuwd naar de antwoorden van de wethouder.

De VOORZITTER: Nog meer leden die het woord wensen? Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, we moeten af van het idee en van de perceptie dat een azc per definitie een probleem zou moeten vormen. Daarmee demoniseren we het beeld dat vluchtelingen een bedreiging zijn, terwijl het gaat over mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, geweld en vervolging. Leefbaar Rotterdam wakkert hiermee een angstbeeld aan dat onnodig is en waar niemand mee is gediend. Hiermee ontnemt u ook het echte gesprek dat we met elkaar zouden moeten voeren. Voorzitter, het is goed dat Barendrecht de verantwoordelijkheid neemt en wil voldoen aan de uitvoering van de spreidingswet. Tegelijkertijd liggen er ook verschillende claims op die specifieke locatie waar zij voornemens zijn om een aanzet te vestigen. Naast de opvang van asielzoekers is daar ook al eens gedacht om uitvoering te geven aan de doelstellingen om meer windenergie op te wekken en ook om bomen te planten. D66 vindt het behalen van de klimaatdoelen, het opvangen van mensen op de vlucht voor oorlog en het behoud van groen allemaal belangrijk. Het is daarom goed dat we als Rotterdam in gesprek blijven met de gemeente Barendrecht, wat een passende invulling is van deze locatie. Is de wethouder hierover in gesprek met de gemeente Barendrecht en zo niet, is de wethouder bereid om dat gesprek met de gemeente aan te gaan? Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft nog een vraag.

De heer SIEMONS (50plus): De vraag is: waar komt het beeld vandaan dat mensen denken, als ze over een azc praten, dat dat problemen kan opleveren? Dat komt zomaar niet uit de

lucht waaien. U weet toch ook wel waarom mensen bevreesd zijn als ze een azc in de buurt krijgen? Het straalt nou niet uit dat daar allemaal van die leuke dingen gebeuren.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, in Rotterdam hebben we best wel een grote opvanglocatie. Daar is heel veel over gedebatteerd in deze raad, de MS Silja, die zit in de buurt van het Marconiplein. Dat is nou precies een voorbeeld waarbij het allemaal hartstikke goed gaat wat betreft de manier waarop de mensen die daar wonen zich vestigen en leven in de wijk. Er is heel wat aan te merken over die locatie wat betreft het welzijn van de mensen die op die boot wonen, maar er is niets aan te merken over incidenten die daar in de wijk plaatsvinden. Ik bestrijd het beeld dat een azc altijd iets slechts is. Er zijn heel veel goede voorbeelden in Nederland en die wil ik heel graag over het voetlicht brengen, omdat ik denk en ik ben echt van mening en mijn fractie is van mening, dat we op een goede manier samen ervoor kunnen zorgen dat we opvang bieden aan mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld en ook de zorgen kunnen adresseren van bewoners op een manier waarop we uiteindelijk ervoor zorgen dat die mensen een plek vinden hier in Nederland.

De VOORZITTER: Mijnheer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): U verdraait mijn woorden, ik zeg dat helemaal niet, Ik zeg helemaal niet dat iedere azc ellende veroorzaakt, dat zijn uw woorden die u mij in de schoenen schuift. Dat zeg ik namelijk niet. U noemt nu 1 voorbeeld wat hartstikke goed gaat. Dat is mooi, maar we hebben voorbeelden in Nederland dat het allemaal niet zo geweldig gaat en daarom zijn de mensen bevreesd van een azc in de buurt. Als u dat niet ziet, dan kan je beter de politiek niet ingaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik richt me als Rotterdams raadslid vooral op Rotterdamse situaties en ik concludeer dat we in Rotterdam in de afgelopen jaren geen problemen hebben gehad met azc-locaties. Dat is de reden waarom ik positief sta tegenover het openen van azc-locaties, omdat we in Rotterdam hebben laten zien dat het op een goede manier kan.

De VOORZITTER: Helder. Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank u, voorzitter. Het CDA staat, in tegenstelling tot Leefbaar, voor het uitvoeren van de spreidingswet en ook deze coalitie staat daarvoor. De spreidingswet regelt een evenwichtige verdeling van asielzoekers over gemeenten en dat gaat over solidariteit. Dat geldt voor Rotterdam, maar ook voor Barendrecht. Zij moeten daarin hun verantwoordelijkheid nemen. Echter is de invulling zoals Barendrecht dat nu aan het voorbereiden is, geen invulling naar de geest van de spreidingswet en in mijn ogen dan ook niet het nemen van de werkelijke verantwoordelijkheid, namelijk met inachtneming van de draagkracht van de stad en de wijk, want juist die draagkracht is belangrijk om mensen direct deel te laten nemen en onderdeel te laten zijn van de samenleving. Dat is ook waar de inzet van onze coalitie voor staat en iets waar ik zelf ook voor sta. Ik sluit me aan bij de woorden die de PRO zojuist heeft gewijd aan de participatie en ik wil graag benadrukken dat, vanwege de locatie, het zeker logisch is dat dat ook in Rotterdam plaatsvindt. Ik hoor daar graag een reactie op van de wethouder.

De VOORZITTER: Zijn er nog leden die het woord wensen? Dan vraag ik de wethouder of zij kan antwoorden.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ook wij hebben natuurlijk kennisgenomen van de plannen van Barendrecht. Laat ik met de hoofdboodschap beginnen: we hebben natuurlijk in het vorige college een standpunt afgesproken en ook uitgedragen, er altijd veel nadruk op gelegd dat dat voor ons een locatie was, zeker met die ontsluiting op die manier, die wij niet wilden. Op dit moment zitten wij natuurlijk in een nieuwe coalitie en hebben we hier nog niet met elkaar goed over kunnen spreken, maar dat gaan wij wel doen. Tot die tijd houden wij ons vast aan dit standpunt, maar wij moeten dat nog wel echt bekrachtigen met elkaar. Dat is het eerlijke verhaal. Dat is, denk ik, het belangrijkste. U vraagt om dit standpunt nogmaals in te nemen en u vraagt mij ook dat te bekrachtigen door middel van, althans, u wilt dat graag bekrachtigen met deze motie. Hoe ik daarnaar kijk is: dan moet ik hem ontraden, omdat ik nog in afwachting ben van ons definitieve standpunt. Dat is dan mijn appreciatie van deze motie. Maar ik zeg u wel toe: wij komen echt wel na de zomer met hoe we hier tegenover staan.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Tot slot, want ik heb geen tijd meer. Op dit moment is dit nog een vrije kwestie binnen de coalitie, daar is geen afspraak over gemaakt, dus het staat elke partij vrij om hierover te stemmen zoals zij wensen. Dat is altijd zo, maar er is nu geen afspraak waar je elkaar op kan aanspreken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mijnheer Buijt, u weet toch dat iedereen zonder last of ruggespraak hier stemt. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Zo is het, maar dit is wat wij zo hebben afgesproken om hier een standpunt na de zomer over in te nemen. Dan een aantal vragen over de participatie. Dat is, denk ik, het belangrijkste wat u allen bepleit, ook de heer Leewis, u kwam daar ook mee van heel belangrijk worden dan ook de Rotterdamse omwonenden meegenomen? Het lijkt mij evident dat dat moet gebeuren, maar ik moet wel zeggen dat ik dat nog niet heb afgesproken. Het lijkt mij heel duidelijk, het kan niet zo zijn dat de gemeente Barendrecht alleen maar de Barendrechtse omwonenden daarbij betreft. Nee, wij zullen er dringend op aandringen dat ook de Rotterdamse omwonenden daar op een goede manier bij betrokken worden. Niet 1 keer een avondje, nee, echt participatie zoals participatie bedoeld is. Mensen echt bij de hand nemen, uitleggen hoe het zit. Ik snap wel, daar hebben we het namelijk eerder vandaag al in de tweede termijn van het coalitieakkoorddebat over gehad, dat op het moment dat echt die beslissing moet worden genomen, dat dat een keuze is, dan kan het zo zijn dat omwonenden niet mee eens zijn, maar dat we het dan toch gaan doen. Althans, dat de gemeente Barendrecht het dan toch gaat doen. Maar ik vind het van ontzettend groot belang dat je vanaf een vroeg stadium mensen daar al bij betreft. Ik zal er ook op aandringen bij de gemeente Barendrecht om dat zo te doen. U kunt er van op aan dat wij dat hoog in ons vaandel hebben staan. Om de plannen van de participatie met ons ons te delen, ook dat weet ik niet of dat hun intentie was, maar ik zal er zeker op aandringen dat dat gebeurt, zodat wij daar ook kennis van kunnen nemen en ook onze wijkraad daar natuurlijk kennis van kan nemen. Daar ga ik zeker mee aan de slag. Dat waren, volgens mij, mijn vragen.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Nog ter verduidelijking, want u hebt het er inderdaad over, er moet nog een standpunt worden ingenomen vanuit het college. Maar zoals ik het heb begrepen, in de tussentijd ligt er natuurlijk wel een toezegging dat er een gesprek zou plaatsvinden met Barendrecht. Zal er wel ook contact worden gezocht met Barendrecht over het feit dat dit azc hier komt?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ja. Zolang wij geen ander standpunt hebben, hebben wij dit standpunt. Mijn woorden worden steeds wijzer na verloop van de dag. Wij zullen al heel snel in contact treden. Natuurlijk is de zomervakantie een beetje een complicerende factor, maar we gaan zo snel mogelijk met Barendrecht in gesprek.

De VOORZITTER: Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 11.4. Wethouder Zeegers komt na de zomer met het standpunt van het college over het al dan niet voortzetten van het huidige beleid ten aanzien van het AZC Barendrecht, dat heeft zij toegezegd. Dan is hiermee agendapunt 11.4 afgerond.

12 BENOEMINGEN

12.1 *Installatie van een wethouder.*

De VOORZITTER: Dan u hebt al heel veel geduld gehad, waarvoor diep respect, maar wij komen nu bij de installatie van een wethouder. Wij gaan beginnen met het onderzoek naar de wettelijke vereisten en verenigbaarheid van functies die verband houden met het wethouderschap. Daar hebben wij de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven voor. Die hebben onderzoek gedaan naar de vereisten die verband houden met het wethouderschap en de verenigbaarheid van functies betreffende mevrouw Nunnely. Ik verzoek de waarnemend voorzitter, de heer Duin, hij is al op pad, om verslag uit te brengen namens de commissie.

De heer DUIN (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik deel u mede dat de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven kennisgenomen heeft van de uitslag van de stemming in de vergadering van 9 juli 2026 waarin mevrouw J.M. Nunnely is gekozen tot wethouder. De commissie heeft de bescheiden van mevrouw Nunnely ontvangen en onderzocht. De commissie heeft vastgesteld dat mevrouw Nunnely voldoet aan de wettelijke vereisten voor het wethouderschap. Ook heeft zij een verklaring omtrent gedrag overlegd. Betreffende de verenigbaarheid van functies heeft de commissie geconstateerd dat mevrouw Nunnely geen functies vervult die onverenigbaar zijn met het wethouderschap. De commissie constateert dat mevrouw Nunnely benoembaar is tot wethouder van de gemeente Rotterdam. Dit is ondertekend door de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank voor dit werk. Dan stel ik vast dat hiermee aan alle vereisten met betrekking tot de benoembaarheid wordt voldaan en dat hiermee de benoeming van mevrouw Nunnely is voltooid. U staat al, maar u mag blijven staan, want we gaan zo meteen gelijk door. U klapt al, maar mevrouw Nunnely zal toch ook nog eerst moeten aanvaarden, misschien wil ze dat wel niet. Mevrouw Nunnely, nu de benoeming tot wethouder een feit is, wil ik u vragen of u uw benoeming als wethouder van de gemeente Rotterdam aanvaardt.

Mevrouw NUNNELY (d66): Deze aanvaard ik.

De VOORZITTER: Dan dank ik u hartelijk. Dan wil ik meteen verzoeken om hier ook voor mij te verschijnen. Mevrouw Nunnely, u hebt aangegeven de eed te willen afleggen. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u conform artikel 41a van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U hebt aangegeven de eed af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u beide voorste vingers van uw rechterhand op te steken en uit te spreken: zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal

aannemen. Ik zweer dat ik trouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw NUNNELY (d66): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan mag ik u van harte feliciteren met de benoeming tot wethouder. Dan verzoek ik mevrouw Nunnely ook meteen plaats te nemen achter de tafel. Er komen nog een aantal benoemingen aan en ik stel voor om die eerst allemaal af te ronden en dat we daarna schorsen zodat iedereen elkaar kan feliciteren. Neemt u plaats. Er worden nog een aantal leden benoemd en dat gaan we ook heel waardig doen.

12.2 Installatie van een raadslid.

De VOORZITTER: We komen bij agendapunt 12.2, installatie van een raadslid. Dat betreft het invullen van de vacature in de raad. Dat licht ik toe. In de vacature die zojuist is ontstaan, heb ik de heer Van Lanschot benoemd. Ik heb het nog nooit meegemaakt, maar binnen 24 uur wordt hij voor de tweede keer beëdigd. Dat is een novum. In de tijdelijke vacature van mevrouw Kattenbroek zal ik dan ook de heer Meurink gaan benoemen. Deze 2 benoemingen gaan we nu plaats laten vinden. Ik heb ook de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van de heren Van Lanschot en Meurink. Ook hier vraag ik de commissie weer om verslag uit te brengen. Het woord is aan de heer Duin.

De heer DUIN (lr): Dank u wel, voorzitter, ik deel u mee dat de commissie de geloofsbrieven van de nieuw benoemde leden, de heer J.W.E. van Lanschot en de heer P.F. Meurink heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert de raad de heer van Lanschot toe te laten als lid van de gemeenteraad en de heer Meurink toe te laten als tijdelijk lid van de gemeenteraad. Dit ter voorziening in de vacature van mevrouw Nunnely en de tijdelijke vacature van mevrouw Kattenbroek. Dit is wederom ondertekend door de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik stel voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen en de heren Van Lanschot en Meurink toe te laten als lid van uw raad. Dan gaan we nu ook over tot de beëdiging. Ik vraag de heer Van Lanschot opnieuw naar voren en ik vraag de griffier om de heer Meurink binnen te leiden door de hoofdingang van deze raadzaal. Ik verzoek u allen ook weer te gaan staan voor zover mogelijk. De heer Van Lanschot, u hebt aangekondigd, wederom, de eed af te willen leggen. Klopt dat? De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 14 van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U hebt aangegeven de eed af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij verzoek ik u beide voorste vingers van uw rechterhand op te steken en uit te spreken: zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer VAN LANSCHOT (d66): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan feliciteer ik u van harte. Dan ga ik onmiddellijk door naar de beëdiging van de heer Meurink. U hebt aangegeven de verklaring en belofte af te willen

leggen. De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 14 van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U hebt aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u uit te spreken: dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte hebt aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer MEURINK (d66): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan mag ik u beiden van harte feliciteren. Ik verzoek u ook meteen plaats te nemen, want we hebben nog een paar aantal andere benoemingen. Dan gaan we daarna weer alle felicitaties doen. Ik ga u wel feliciteren, als u het goed vindt. Gaat u nog zitten? We zijn er echt bijna, maar we moeten nog een paar functies, met alle wisselingen die er zijn, toch nog doorgeven.

12.3 Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad.

De VOORZITTER: Dan gaan wij door met agendapunt 12.3, het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad. Daar heb ik buitengewoon veel belang bij, dat is heel goed. Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad heeft het karakter van een aanbeveling. Vanuit de fracties is de heer Biljoen voorgedragen als kandidaat voor de functie als plaatsvervangend voorzitter. Is er behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik vast dat de heer Biljoen is benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van de raad. Ik wens u daarbij heel veel succes.

12.4 Het voorstel tot het aanwijzen van een voorzitter, een lid en een plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

De VOORZITTER: Dan kom ik bij agendapunt 12.4, het voorstel tot het aanwijzen van voorzitter, een lid en een plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Laat mij eerst een dankwoord aan de heer Duin spreken. Voordat we overgaan tot de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, u hebt buiten veel werk verricht de afgelopen weken. U hebt dat heel contentieus gedaan. Ik wil u daar hartelijk voor bedanken. Het voorstel tot het aanwijzen van een voorzitter, een lid en een plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven heeft het karakter van een aanbeveling. Voorgedragen zijn de heer Buijt als voorzitter, mevrouw Abrahamse als lid en mevrouw Verouden als plaatsvervangend lid. Is er behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik vast dat ik benoemd zijn de heer Buijt als voorzitter, mevrouw Abrahamse als lid en mevrouw Verouden als plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

12.5 Het voorstel tot benoeming van voorzitters voor de commissie Zorg & Cultuur en de commissie Onderwijs & Samenleven.

De VOORZITTER: Agendapunt 12.5, het voorstel tot benoeming van de voorzitters voor de commissie Zorg & Cultuur en de commissie Onderwijs & Samenleven. Die hebben ook het karakter van een aanbeveling. Het presidium heeft het lid De Waard voorgedragen als kandidaat-voorzitter voor de commissie Zorg & Cultuur en het lid Bruin voorgedragen als kandidaat-voorzitter voor de commissie Onderwijs & Samenleven. Is er behoefte aan een

stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik vast dat de heer De Waard benoemd is tot voorzitter van de commissie Zorg & Cultuur en mevrouw Bruin benoemd is tot voorzitter van de commissie Onderwijs & Samenleven.

12.6 Het voorstel tot het benoemen van een voorzitter van de commissie tot onderzoek van de rekening.

De VOORZITTER: Dan komen we bij 12.6, het voorstel tot het benoemen van een voorzitter van de commissie tot onderzoek van de rekening. Ook dit heeft het karakter van een aanbeveling. Voorgedragen is de heer Roskam. Is er behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik vast dat de heer Roskam benoemd is als voorzitter van de commissie tot onderzoek van de rekening. Van harte gefeliciteerd.

12.7 Het voorstel tot benoeming van een voorzitter en een lid van de werkgeverscommissie.

De VOORZITTER: Dan is er een voorstel tot benoeming van de voorzitter en een lid van de werkgeverscommissie. Ook deze hebben het karakter van een aanbeveling. Voorgedragen zijn de heer Koster als voorzitter en de heer Leewis als lid. Is er behoefte aan een stemming? Niet. Dan stel ik vast dat de heer Koster is benoemd als voorzitter en de heer Leewis als lid van de werkgeverscommissie.

9.1 Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019.

De VOORZITTER: Dan heb ik nog 1 voorstel, dat was 9.1, het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van de Cultuurhaven Rotterdam. Ik heb u vanmiddag al aangegeven dat ik deze hiernaartoe zou gaan verplaatsen. Is er behoefte aan een stemming of zijn er stemverklaringen? De heer Koster.

De heer KOSTER (Iv): Ik heb wel een vraag. We hebben in een debat kritiek geuit op de samenstelling. Ik zou graag eerst willen stemmen over mijn motie die evenwichtigheid aanbrengt en pas daarna kunnen wij oordelen of wij het eens zijn met deze commissie. Ik zou dat graag op die manier willen doen.

De VOORZITTER: Het voorstel is wel het voorstel. Het is niet zo dat het voorstel veranderd wordt door de motie. Wij moeten echt over dit voorstel benoemen. Het is niet zo dat dat nu nog gaat wijzigen, hooguit dat u voor uzelf natuurlijk nog kunt vaststellen of het uitmaakt voor uw keuze. Dat is wel het geval.

De heer KOSTER (Iv): Is het niet mogelijk om dit als onderdeel van stemvenster te laten doen?

De VOORZITTER: Dat kan, alleen dan wil ik daar wel bij benadrukken dat dat dan geen stemming is. Want als we dan gaan stemmen, dan moet het echt allemaal met briefjes ook gedaan worden.

De heer KOSTER (Iv): Dat is duidelijk.

De VOORZITTER: Dan gaan we deze verplaatsen naar het stemvenster, met dien verstande dat het, als het niet nodig is, er geen stemming gaat plaatsvinden, want dan moeten we het echt helemaal met het stembureau et cetera opzetten. Dan is het ook een karakter van een benoeming zoals we dat hier doen, maar dan zullen we dat ook in het stemvenster gaan

verwerken en dan komen we er dan op terug. De heer Postma heeft nog aangegeven dat hij voordat we gaan schorsen nog een moment zou willen hebben. Dat geef ik hem.

De heer POSTMA (wethouder): Dank u wel voorzitter. Het is natuurlijk wat ongebruikelijk om nog het woord te vragen, maar dank daarvoor. Wij zitten hier voor het eerst als nieuw college. We hebben vandaag een heel debat met de raad gehad. De reden dat wij hier überhaupt kunnen zitten, komt door een geweldige voorbereiding van het ambtelijk apparaat. De reden dat u als raad ook zo snel het hele informatiedossier kon krijgen met alle inhoud en onderbouwing van besluiten die we hebben genomen, komt door het ambtelijk apparaat. Ik wil, omdat het de eerste keer is dat wij hier zitten, voor deze keer vlak voor de zomer onze enorme waardering uitspreken voor het werk dat het ambtelijk apparaat verricht, de kwaliteit die zij leveren. We hebben eerder als raad, toen was ik nog raadslid, ook de ambitie uitgesproken om als raadsleden ook veel dichterbij het ambtelijk apparaat te kunnen zitten om gebruik te maken van alle kennis en expertise die daar zit. Ik wens ons dat allemaal toe en ik denk dat we ongelooflijk trots mogen zijn op onze Rotterdamse ambtenaren. Voorzitter, ik wilde dat heel graag voor het zomerreces nog even delen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan gaan wij bijna schorsen, maar niet voordat ik u gemeld heb dat u uw griffier definitief kwijt bent. Zij is unaniem verkozen in Den Haag tot wethouder. Ook felicitaties aan haar. Ik ga de vergadering schorsen tot 23.45 uur. Het mag van mij sneller. Moment, want ik denk dat ook nog deze en gene nog gefeliciteerd gaat worden, dat we daar ook ruimte voor hebben. Zullen we dan een compromis doen, 23.30 uur. 23.30 zie ik u hier weer terug voor de stemmingen. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

14 Stemvenster.

De VOORZITTER: We zijn er bijna, maar we zijn er nog niet, zeg ik er bij ter waarschuwing. We zijn bij het stemvenster aangekomen. Ik ga eerst rondkijken of er nog behoefte is aan een stemverklaring. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Wij hebben 3 stemverklaringen. Eentje op 11.4 over het azc. We zeiden al in het debat dat het een overbodige motie is, wat ons betreft, omdat staand beleid is. Daarom zullen we tegenstemmen. Mijn collega's geven de andere stemverklaringen.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank, voorzitter. Wij hebben een stemverklaring over de motie van DENK, 'spreek je uit over Gaza, het mag, het moet'. Een sympathieke motie en we begrijpen ook wel dat de wethouder deze omarmt. Maar wij stemmen tegen vanwege het feit dat over HR issues gaat binnen de gemeente en wij als raad daar onze rol niet in zien. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mijnheer Engelen.

De heer ENGELEN (vvd): Dank u wel. Dan ook een stemverklaring van de VVD bij motie 49. De VVD ziet het leed natuurlijk, het menselijk leed, daar en dat verafschuwen we. We vinden alleen dat de Nederlandse regering en niet de gemeenteraad van Rotterdam het buitenlandbeleid formuleert. Zij doen dat zorgvuldig op basis van onderzoek en uitspraken van instituties zoals het internationaal gerechtshof en de Verenigde Naties. Zij kunnen daarmee oordelen over termen zoals genocide. Daarom stemmen we tegen. Dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die een stemverklaring wensen? Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, op de Palestina-moties bij het coalitieakkoord hebben wij een stemverklaring. Het zijn meerdere moties, gun me een momentje. Het internationaal gerechtshof eist dat Israël genocide moet voorkomen. VN-organen en genocide-experts concludeerden al dat Israël genocide pleegt op de Palestijnen en wij zien het gebeuren. Deze situatie vraagt om een politieke uitspraak. Wat zich afspeelt ergens anders in de wereld, voel je op de straten van Rotterdam en deze raadzaal is ook een ventiel voor dat soort sterke gevoelens en emoties. Onze fractie, onze voltallige fractie, voelt deze pijn ook intens. Wij hebben ons de afgelopen jaren binnen en buiten de raadzaal ingezet voor een rechtvaardig Palestina-beleid, ook in samenwerking met andere partijen, waarvoor dank. Wij zetten dat voort en wel op een manier waarmee wij geloven de meeste impact te gaan maken. Wij zetten ons in voor het meewegen van mensenrechten en de schendingen daarvan in het maatschappelijk inkoopbeleid. De toezegging van de wethouder heeft dat wat in het coalitieakkoord staat ook nog eens aangescherpt en benadrukt. Daarmee stemmen wij tegen moties 21 en 32. Voor wat betreft de communicatie van de gemeente. Het hoogste orgaan van onze gemeente is de gemeenteraad die de Rotterdammers vertegenwoordigt. We vinden het belangrijk dat wij als raad uitspreken dat dit genocide is en zo als hoogste orgaan het geluid en de pijn uiten die onder heel veel Rotterdammers gezien, gemerkt en gevoeld wordt. Daarmee stemmen wij tegen motie 31, maar wel voor onze eigen motie 49. Dit alles samen met een coalitieakkoord dat toeziet op een rechtvaardige havendoorvoer, maakt dat wij vandaag als Rotterdams stadsbestuur historische stappen gaan zetten, eindelijk.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die een stemverklaring wensen? De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Hopelijk zijn de fietspaden naar Overschie goed verlicht. Kijk uit straks. 10.6.3, de motie over Van Leeuwen. We hebben afgelopen week vragen ingediend om met het nieuwe coalitieakkoord in de hand juist breed te kijken in de stad welke eventuele alternatieve locaties er nog zijn. We wachten daarop op de beantwoording van de wethouder en gaan daarover graag in gesprek, dus zullen tegen de motie Van Leeuwen van DENK stemmen, omdat hij een te nauwe benadering kiest voor de verhuizing. Motie 11.1.1 rondom het Spelen met Beelen. We zullen ook tegen die motie stemmen, omdat die motie suggereert dat er politieke obstakels opgeworpen worden en met die manier van verdachtmaking gaan wij niet mee.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ik heb meerdere stemverklaringen. Het gaat om punt 8, motie 7. We erkennen dat heel veel mensen afhankelijk zijn van hun auto om bijvoorbeeld naar hun werk te gaan. Echter zien we ook het belang van een autoluwe straat in het centrum, dus we vinden deze motie te absoluut en stemmen daarom tegen. Agendapunt 8, motie 12. We vinden de motie sympathiek, maar we zijn van mening dat er redenen zijn om bomen te kappen zoals wanneer er zieke bomen zijn of wanneer de bomen een gevaar vormen. We vinden de strekking dus te absoluut, daarom tegen. Motie 2, agendapunt 10.2. We staan altijd voor het recht van werknemers als klokkenluiders te dienen en dat recht dient beschermd worden. Daarom zullen we tegen deze motie stemmen. Stemverklaring 10.3. De SP stemt tegen. Wij zijn voor bouwen voor alle Rotterdammers, ook van de volgende generaties. Deze commerciële ontwikkeling zorgt voor woningen die voor maar 15 jaar lang middenhuur zijn, maar 25 jaar sociaal. Dat is onacceptabel. Een Rotterdammer die nu geboren wordt, krijgt nooit een sociale huurwoning in het plan. Stemverklaring 10.3, motie 1. We stemmen tegen. We zijn voor lokale ondernemers, maar deze motie garandeert niet dat daadwerkelijk lokale ondernemingen bevoordeeld worden. De laatste stemverklaring, 10.6. Het is goed dat Van Leeuwen gaat verhuizen vanwege overlast op de huidige locatie. Dat moet gebeuren. We

steunen bewoners van Lombardijen. We hebben uiteindelijk erg getwijfeld, maar we stemmen voor om een signaal af te geven. Het ligt nu bij de rechter en daar moet ook goed naar gekeken worden. Er moet een onderzoek komen voor mogelijke alternatieve locaties waar het wel kan en waar het niet kan. Dat is het.

De VOORZITTER: Dank. Ik wil benadrukken: u hoeft niet alle debatten over te doen. Ik wil ook wel vragen om de stemverklaringen echt heel beperkt te houden. Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Ik wil nog een stemverklaring doen voor motie 6, 'het stadhuis is van iedere Rotterdammer'. Wij vinden inderdaad dat het stadhuis van iedere Rotterdammer is en we vinden het belangrijk om hier de diversiteit van onze stad zichtbaar te maken, maar we kunnen op dit moment niet instemmen met het structureel inzetten van vieringen in verband met financiële middelen en capaciteit binnen de organisatie. Daarom moeten wij tegen deze motie stemmen. Motie 43 'Keti Koti vrij'. We zijn heel blij dat de gemeenteraad vergadervrij is met Keti Koti, maar voor het gehele ambtelijke apparaat geldt: medewerkers kunnen hun eigen vrije dagen inzetten om Keti Koti te vieren en dat geeft iedere medewerker die vrijheid. Dat maakt de motie op dit moment overbodig.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Ik heb 2 stemverklaringen. Eentje bij 8, motie 49. Buitenlands beleid is primair een verantwoordelijkheid van het rijk. Ik ben blij met de uitspraken in de oproep van de burgemeester daarover eerder in het debat. Daarnaast vraagt deze motie de raad om zich uit te spreken over de vraag of er sprake is van een genocide. Het kabinet heeft ervoor gekozen daar nu geen oordeel over uit te spreken, zolang het internationaal gerechtshof daar geen definitieve uitspraak over heeft gedaan. Die lijn vinden wij voor nu zorgvuldig en die volgen wij. Ten aanzien van de moties van DENK bij 10.5. Die moties zijn niet bediscussieerd. Dat doen we wel graag en daarom stemmen we op dit moment nog tegen om procedurele redenen.

De VOORZITTER: Mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dank. Ik heb 1 stemverklaring en daarna zal ik een bruggetje maken naar een ander verzoek. Een stemverklaring op motie 49, de spreekt-uitmotie dat de raad uitsprekt dat er sprake is van genocide. Op zich natuurlijk een heel goede motie, maar iets uitspreken zonder er een bepaalde consequentie aan te koppelen, vinden wij toch wel een beetje slap. We zullen wel voorstemmen. Daarom refereerde ik ook aan onze eigen motie, dat is motie 31 'benoem de genocide door Israël'. Daarvan hoop ik dat de collega's die met ons zij aan zij stonden tijdens de Rode Lijn demonstratie, met keffiyehs in de raadzaal komen, met Palestina stickers ook in de raadzaal aanwezig zijn, dat die voor zullen stemmen. Daarom vraag ik op motie 31 een hoofdelijke stemming. Ik vraag ook een hoofdelijke stemming op motie 32, op motie nummer 30 wil ik een hoofdelijke stemming 'niet alleen met kerst gratis parkeren', op motie 27 dat het stadhuis dat het stadhuis Ifar moet blijven een motie 6 een hoofdelijke stemming 'stadhuis is van iedereen', zodat elke Rotterdammer goed kan horen hoe ieder raadslid kan gaan stemmen, luid en duidelijk in de microfoon. Dank u wel.

De VOORZITTER: We hebben op moties 6, 27, 30, 31 en 32 het verzoek nu om hoofdelijk te stemmen. De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Ik heb nog een verzoek om een hoofdelijke stemming over motie 43.

De VOORZITTER: Ook op motie nummer 43 zal hoofdelijk gestemd worden. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, betreffende een aantal van die moties hoofdelijke stemming stadhuize van iedereen in de Iftar die moet blijven. We hebben gehoord dat de wethouder daar heel verstandige dingen over gezegd heeft en daar ook zijn weg in zoekt. Wat ons betreft, is het voldoende als op die manier de diversiteit aan de orde komt. We zullen tegen deze motie stemmen. Verder sla ik er een aantal over, want die zijn door collega's al heel mooi verwoord. Die ga ik allemaal niet herhalen. Wij hebben nogal lang stilgestaan bij de verschillende moties bij erken onze gemeenschappen. Die zijn in 1 keer allemaal ontraden wegens te laat bekend. Wij zullen daar de moties waarvan wij denken: die moeten in ieder geval uitgevoerd worden en kosten niet zoveel geld, daar stemmen wij voor. Waar wij twijfelen over de uitvoerbaarheid en de kosten stemmen wij op dit moment tegen, maar we vinden het wel belangrijk dat dat wordt opgepakt.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Soytekin nog.

De heer SOYTEKIN (denk): Nog heel kort, voorzitter, over de 10.5. Er waren best wel veel vragen over de moties die wij hebben ingediend. Naar mijn mening zijn ze redelijk op tijd ingediend, maar volgens mij is er in de communicatie iets misgegaan. Mochten ze het vandaag niet halen, neem ik het advies van de wethouder graag over om daar een aparte regeling voor werkzaamheden aan te vragen.

De VOORZITTER: De heer Kaya.

De heer KAYA (pro): Dank, voorzitter. Deze stemverklaring gaat over agendapunt 10.5, moties 1 tot en met 6. Wij doen als grootste fractie niet mee met dit soort debattrucjes uit de hoge hoed. Onze gemeenschappen verdienen beter dan goedkoop scoren. Desondanks zal PRO zich altijd samen met DENK en andere partijen inzetten voor de vele gemeenschappen die onze stad rijk is, zoals we vandaag met een prachtig coalitieakkoord en meerdere moties hebben laten zien. Dank.

De VOORZITTER: De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Ik zal het kort houden. Bij motie 31 is het zo dat we ons houden aan het coalitieakkoord, de afspraken, maar voor ons staat uit het buiten kijf dat er een genocide plaatsvindt in Gaza. Vandaar onze motie 49. Bij motie 32 zijn we het eens met de stemverklaring van PRO dat we die toezegging voor nu voldoende vinden.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, motie 37, motie 'vaart maken met een autovrije zondag'. De motie van de ChristenUnie over autovrije zondag is ons echt uit het hart gegrepen. Het aanbieden van de autovrije zondag geeft Rotterdammers de kans om op een andere manier van de straat, wijk of stad te genieten. Echter, de wethouder heeft terecht aangegeven dat de uitvoeringsconsequenties onvoldoende bekend zijn en dat een ongericht autoluw gebied voor slechts 1 dag een compleet ander mobiliteitssysteem van de stad vraagt. Daarom zullen we vandaag tegenstemmen, maar we willen wel in de toekomst kijken hoe we hier wel werk van kunnen maken.

De VOORZITTER: We hebben het hier mee gehad. U moet goed gaan opletten, want we hebben een afwijkende volgorde van het stemmen, omdat de meest verstrekkende motie altijd eerst in stemming wordt gebracht. Daar bent u, als het goed is, over geïnformeerd. Op het moment dat de moties waar om hoofdelijke stemming is gevraagd aan de orde zal zijn, zal

ik dat ook vermelden en dan zullen we de procedure voor de hoofdelijke stemming in gang zetten.

8 *Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn college en tweede termijn)*

Motie 22, 'Behoud gratis OV voor Rotterdamse ouderen!'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, BIJ1, 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 1, 'Senioren OV behouden'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, 50PLUS, DENK, BIJ1 en SP.

Motie 29, 'Behoud gratis OV voor ouderen met een laag inkomen'. De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, 50PLUS en BIJ1.

Motie 46, 'Openbaar vervoer is een basisrecht'. De motie is met 34 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, DENK, Forum voor Democratie, SP en 50PLUS.

Motie 2, 'Zonder draagvlak geen AZC'. De motie is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 3, 'Stoppen bij aanzuigende werking'. De motie is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 4, 'Bezuinig niet op docenten!'. De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, 50PLUS, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 5, 'Steek een stok voor de wapenstok'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 6, 'Het stadhuis is van iedere Rotterdammer'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd alle leden van de fracties van BIJ1, DENK en SP.

Motie 7, 'Stop de oorlog tegen de automobilist'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 8, 'Gemeente moet in meerdere talen communiceren'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 9, 'Deadline voor het 100-dagenplan woningbouw'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 10, 'Geen stadsburg tussen de Esch en IJsselmonde'. De motie is met 39 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP en Forum voor Democratie.

Motie 11, 'Ruim baan voor nachtrust en schone lucht'. De motie is met 40 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP en ChristenUnie.

Motie 12, 'Laat bomen bomen zijn'. De motie is met 39 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 13, 'Rotterdam reclamevrij'. De motie is met 39 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, SP en BIJ1.

Motie 14, 'Hup Hup Circulair'. De motie is met 31 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en 50PLUS.

Motie 15, 'Noem het beestje bij de naam'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, SP, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 16, 'Dierproefvrij is hightech'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 17, 'Teken Plant Based Treaty'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP en BIJ1.

Motie 19, 'Houd Rotterdam Fit'R'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, 50PLUS en BIJ1.

Motie 20, 'De toekomst écht aan tafel'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Leefbaar Rotterdam, DENK, SP en ChristenUnie.

Motie 21, 'Solidariteit kent geen grenzen'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP en DENK.

Motie 23, 'Echt betaalbaar OV voor Rotterdammers'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, 50PLUS en BIJ1.

Motie 24, 'Geen publiek geld, zonder publieke voorwaarden'. De motie is met 35 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, DENK, 50PLUS, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 25, 'Geen preventiebeleid zonder preventiebudget'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, 50PLUS en BIJ1.

Motie 26, 'Geen ondernemerssubsidie zonder publieke opbrengst'. De motie is met 35 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, DENK, 50PLUS, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 27, 'De Stadhuisiftar blijft!'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd alle leden van de fracties van DENK, SP en BIJ1.

Motie 28, 'Red de UvV'. De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 30, 'Niet alleen met Kerst'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd alle leden van de fracties van DENK, SP en BIJ1.

Motie 31, 'Benoem de genocide door Israël'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd alle leden van de fracties van DENK, BIJ1 en SP.

Motie 32, 'Geen Rotterdamse euro naar illegale nederzettingen'. De motie is met 34 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd alle leden van de fracties van DENK, BIJ1, Forum voor Democratie en ChristenUnie.

Motie 33, 'Begrip valt niet te delegeren'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, DENK, Leefbaar Rotterdam en 50PLUS.

Motie 35A, 'Onderwijs begint bij onderwijzers'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 37, 'Vaart maken? Ja, met een autovrije zondag'. De motie is met 40 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 38, 'Laat de nachtcultuur met rust'. De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie en DENK.

Motie 40, 'Geen Rotterdammer van het kastje naar de muur'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 41, 'Slacht de kip met de gouden eieren niet'. De motie is met 24 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie en SP.

Motie 42, 'Ook met geldzorgen heb je je diploma verdiend'. De motie is met 40 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 43, 'Keti Koti vrij'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd alle leden van de fracties van BIJ1, SP en DENK.

Motie 44, 'Seksuele gezondheidszorg is een recht'. De motie is met 28 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 45, 'Stop hitteongelijkheid'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, DENK en ChristenUnie.

Motie 47, 'Maat etnisch profileren zichtbaar'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, DENK en SP.

Motie 49, 'Rotterdam spreekt zicht uit over genocide in Gaza'. De motie is met 23 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie, ChristenUnie, 50PLUS en CDA.

9.1 Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019

Motie 1, 'Een evenwichtigere samenstelling van de Cultuurhaven'. De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PRO, DENK, SP en BIJ1.

Motie 2, 'Wie zien wij niet?'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam, DENK en 50PLUS.

Motie 3, 'Kleine makers, grote waarde'. De motie is met 28 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en VVD.

Raadsbesluit, 'Besluit over elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019'. Het raadsbesluit is met algemene stemmen aangenomen.

9.2 Debat over 'Financiële en bestuurlijke ontsporing IT Project GREAT (ORACLE)', aangevraagd door het lid Biljoen

Motie 1, 'Greater alternatieven'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Publieke belangen zijn great'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Maatwerk is niet altijd great'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

10.1 Voedselbank Rotterdam - afzien leningaanvraag

Motie 1, 'Breng de Voedselbank Rotterdam dichterbij'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

10.2 Het voorstel tot vaststelling van het Beleidsplan ambtelijke integriteit 2026-2030

Motie 1, 'Dashboard Integriteit: van meten naar sturen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Aanpak van lekken naar de media'. De motie is met 24 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, 50PLUS en BIJ1.

Motie 3, 'Spreek je uit over Gaza, het mag, het moet'. De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en 50PLUS.

Raadsvoorstel 'Raadsvoorstel over Beleidsplan ambtelijke integriteit 2026 2030. Jaarverslag ambtelijke integriteit 2025 en afdoening toezeggingen ambtelijke integriteit'. Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

10.3 *Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Twentestraat (Hart van Zuid)*

Motie 1, 'Lokale ondernemers eerst in de Twentestraat'. De motie is met 24 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 2, 'Meer studentenhuizen graag! Deel 3'. De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Raadsvoorstel, 'Raadsvoorstel over Projectambitiedocument Twentestraat (Hart van Zuid). Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

10.4 *OV-verboden*

Motie 1A, 'Zorgen voor veilig OV'. De motie is met 29 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PRO, Volt, SP en BIJ1.

Motie 2, 'Samen voor een veilig OV'. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 3, 'Meer conducteurs op de tram'. De motie is met 24 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

10.5 *Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen', aangevraagd door het lid Soytekin*

Motie 1, 'Tijd voor Rotterdamse Route naar Herstel'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 2, 'Eeuwige grafrust voor Molukse KNIL-militairen in Rotterdam'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, 50PLUS en BIJ1.

Motie 3, 'Van Aankomst Naar Toekomst: Onderzoek de Molukse geschiedenis van Rotterdam!'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, SP, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 4, 'Maak uitvaartvoorziening voor Kaapverdianen mogelijk!'. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP en BIJ1.

Motie 5, 'Geef migrantengemeenschappen ruimte in Rotterdam'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 6, 'Gratis naamswijziging voor geadopteerde kinderen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, SP, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 7, 'Eer de Blauwe Haaïen'. De motie is met 29 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

10.6 Actieplan Spaanse polder

Motie 1, 'Een realistisch beeld van netcongestie in de Spaanse polder', De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 2, 'Meer MBO-ers in de polder'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Van Leeuwen Recycling op de juiste plek'. De motie is met 23 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, BIJ1, 50PLUS en SP.

10.7 Debat over 'Fotomuseum uit de bocht' n.a.v. regeling van werkzaamheden

Motie 1, 'Publieke verankering in het toezicht op het Nederlands Fotomuseum'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 2, 'Vrijwillig is niet vrijblijvend: verantwoording over functioneren is vereist'. De motie is met 30 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PRO, 50PLUS en BIJ1.

11.1 Kort bespreekpunt over 'Rotterdam: speelstad voor multimiljonairs', aangevraagd door het lid Van Eikeren

Motie 1, 'Betrouwbare overheid biedt ruimte aan ondernemerschap op Zuid'. De motie is met 24 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, ChristenUnie en 50PLUS.

11.3 Kort bespreekpunt over 'Waar blijft de Dance Parade?', aangevraagd door het lid Koster

Motie 1, 'Meet you at the Dance Parade'. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van ChristenUnie.

11.4 Kort bespreekpunt over 'Inzake alarmerende berichten over AZC Lombardijen', aangevraagd door het lid Buijt

Motie 1, 'Geen AZC in Lombardijen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

15 Sluiting.

De VOORZITTER: Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van de stemronde. Blijft u nog allemaal zitten, want ik heb nog niet afgehamerd. Ik wil toch nog een paar woorden wijden aan de heer V.A.M. Lorijn. Ik doe het vanaf deze plek. Beste Vincent, want dit is het moment dat we ons nog naar jou richten. Jij gaat namelijk volgende maand met pensioen en dat kunnen we natuurlijk niet ongemerkt voorbij laten gaan, want je werkt al sinds 1988 voor Rotterdam. Maar liefst 38 jaar zet jij je schouders onder onze stad. Daar is Rotterdam je dankbaar voor. Niet alleen vanwege je bijdrage aan de stad en haar inwoners, maar zeker ook

aan de lokale democratie. Je hebt de stad niet alleen vanuit de democratische cockpit gediend, maar ook onder de staatkundige motorkap. Je hebt in die tijd de raad heel wat jaren gediend. Heel bijzonder: jij was al in dienst bij de gemeente voor de invoering van het dualisme en jij hebt ook voorbereidingen getroffen voor het oprichten van de griffie. Je bent er bijna vanaf het eerste uur bij en je bent betrokken geweest bij veel commissies zoals cultuur en sport, economie, haven, milieu, sociale zaken en vervoer, majeure projecten, organisatie en financiën, bouwen, wonen, buitenruimte en de meest recente onderwijs en samenleving. Ik ben benieuwd welke of je weet welke commissie je niet hebt gedaan. Bestuur en veiligheid, dat is de enige die je niet hebt gedaan. Wat iedereen altijd zeer aan jou gewaardeerd heeft, is dat je altijd kritisch was, zeer analytisch en inhoudelijk en een zeer kundige sparringpartner. Ook als tweede plaatsvervangend griffier stond jij een mannetje. Je kent heel veel mensen bij de gemeente en je gemeenteraad, je hebt in al die jaren een enorm groot netwerk opgebouwd. Je hart voor Rotterdam heb je laten spreken door 38 jaar de mouwen op te stropen en je handen te laten wapperen voor alle 674.000 inwoners. Ontzettend veel dank namens hen, namens mij en namens iedereen hier binnen en buiten deze zaal. Vincent, jij bent een groot wandelliefhebber, van het Pieterpad tot aan de hele Nederlandse kustlijn. Hoe heerlijk dat dit een perfecte nieuwe loopbaan voor je is. Ik wens je heel veel mooie en inspirerende nieuwe kilometers. Je teller van Rotterdam kent ruim voldoende stappen, dus hup, de paden op, de lanen in en genieten van iedere stap op de wereld aan je voeten. Dank, Vincent, voor alles wat je voor de stad, de raad en de commissies hebt gedaan. Het ga je goed. Tot slot, ik laat u echt zo gaan. U hebt veel werk verricht het afgelopen jaar. We hebben daar nog snel wat statistieken bij gehaald. Dit was een verkiezingsjaar. Dat betekent dat u minder vergaderd heeft dan u normaal zou doen, maar dat hebben we toch niet helemaal gemerkt. We hebben 22 raadsvergaderingen gehad, 16 actualiteitenraden, die gaan goed, 90 commissievergaderingen en ook nog 70 overige commissieactiviteiten. Nu komt het, want nu gaan de tellers hard omhoog. U hebt 122 actualiteiten aangevraagd, u heeft 361 schriftelijke vragen gesteld, 26 initiatiefvoorstellen, 246 raadsbesluiten, 45 amendementen en ik heb ze vandaag er niet meer bij opgeteld. Hoeveel waren het er vandaag, Wilco? Wilco heeft ze ook niet geteld. Exclusief vandaag hebt u 581 moties ingediend. Ik denk dat de stad toch echt bijzonder veel veranderd is. Maar zonder dollen, het is een bewogen jaar geweest. Het was een verkiezingsjaar, we hebben weer een nieuwe raad, we hebben inmiddels ook een nieuw college. We hebben hard gewerkt, er zijn hoogtepunten geweest, er zijn ook dieptepunten geweest. Ik wens u allemaal toe dat wij zo meteen even rust gaan nemen. Dat wij ook aandacht hebben, wat we altijd veel te weinig hebben, voor de mensen die we liefhebben en die ons zo lief hebben. Gaat u ook bezinnen op hoe we met elkaar straks in het nieuwe jaar als stadsbestuur, dat is raad en college, met zijn allen het goede kunnen zoeken voor deze stad. Dat staat ons uiteindelijk te doen. Niet te veel met onszelf bezig zijn, des te meer met de stad. Ik wens u een buiten goed reces toe. Dank u wel. Ik sluit de vergadering.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	1041
Installatie van een raadslid a. Toelating van een (tijdelijk) lid van de gemeenteraad b. Beëdiging van een (tijdelijk) lid van de gemeenteraad	1041
Installatie van een burgercommissielid a. Toelating van een burgercommissielid b. Beëdiging van burgercommissielid	1042
Mededelingen	1043
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 16 juli 2026	1043
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergaderingen van: a. 11 juni 2026; b. 25 juni 2026	1044
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 28	1045
Het voorstel tot het ontslaan van een commissielid op eigen verzoek in de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Rotterdam	1045
Het voorstel tot het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen inzake een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' en de activiteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' voor het project 'StartR locatie Verolme'	1045
Het voorstel tot het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarverslag 2025 en eerste voortgangsrapportage 2026 van de stichting BOOR.	1045
Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2026	1046
Het voorstel van het presidium tot vaststelling van een zienswijze met betrekking tot de wijziging van de begroting 2026 en van de ontwerpbegroting 2027 van de GRJR	1046
Het voorstel van het presidium om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2027 van de GGD	1046
Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn college en tweede termijn)	1046
Afscheid raadsgriffier I.C.M. (Isabelle) Broeders a. het voorstel tot het verlenen van een eervol ontslag aan de raadsgriffier mevrouw I.C.M. (Isabelle) Broeders b. afscheid raadsgriffier	1101
Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn college en tweede termijn) (vervolg)	1105

Onderwerp	Pagina
Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019	1131
Debat over 'Financiële en bestuurlijke ontsporing IT Project GREAT (ORACLE)', aangevraagd door het lid Biljoen	1139
Voedselbank Rotterdam - afzien leningaanvraag	1153
Het voorstel tot vaststelling van het Beleidsplan ambtelijke integriteit 2026-2030	1157
Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Twentestraat (Hart van Zuid)	1163
OV-verboden	1169
Tweeminutendebat over 'Erken onze gemeenschappen', aangevraagd door het lid Soytekin	1178
Actieplan Spaanse polder	1185
Debat over 'Fotomuseum uit de bocht' n.a.v. regeling van werkzaamheden	1191
Kort bespreekpunt over 'Rotterdam: speelstad voor multimiljonairs', aangevraagd door het lid Van Eikeren	1196
Kort bespreekpunt over 'Tarwebuurt: verder verdichten', aangevraagd door de leden Van Eikeren en Verweij	1205
Kort bespreekpunt over 'Waar blijft de Dance Parade?', aangevraagd door het lid Koster	1210
Kort bespreekpunt over 'Inzake alarmerende berichten over AZC Lombardijen', aangevraagd door het lid Buijt	1213
Installatie van een wethouder	1219
Installatie van een raadslid	1220
Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad	1221
Het voorstel tot het aanwijzen van een voorzitter, een lid en een plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbriefen	1221
Het voorstel tot benoeming van voorzitters voor de commissie Zorg & Cultuur en de commissie Onderwijs & Samenleven	1221
Het voorstel tot het benoemen van een voorzitter van de commissie tot onderzoek van de rekening	1222

Onderwerp	Pagina
Het voorstel tot benoeming van een voorzitter en een lid van de werkgeverscommissie	1222
Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en leden van Cultuurhaven Rotterdam en het voorstel tot vaststelling van de elfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Rotterdam 2019	1222
Stemvenster	1223
Sluiting	1232

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 10 september 2026.

De griffier,

De voorzitter,

